

STORTINGET

Dokument 15:4

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 451–600
21.11.–06.12.2024**

Innhold

451.	Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. togkapasiteten på Drammensbanen, besvart av samferdselsminister.....	11
452.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. gasskraftverk på plattformen Johan Sverdrup, besvart av energiminister.....	12
453.	Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. forsvaret som operatør av redningshelikopterbasen i Tromsø, besvart av justis- og beredskapsminister.....	13
454.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. obligatorisk registreringsplikt for alle næringsfartøy under 15 meter og fritidsfartøy ned til 4,5 meter, besvart av fiskeri- og havminister.....	13
455.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. et offentlig småbåtregister, besvart av fiskeri- og havminister.....	14
456.	Fra stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen, vedr. økte strømpriser og ny kraftutbygging i reindriftsområder, besvart av energiminister.....	16
457.	Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. undersjøiske telekommunikasjonskabler, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	16
458.	Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. SFO-kostnader, besvart av kunnskapsminister.....	17
459.	Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. Oslofjorden, besvart av fiskeri- og havminister.....	18
460.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. fjerning av fergetrafikken i Moss, besvart av samferdselsminister.....	19
461.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. utdanningsstøtte for pilotutdanningen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	19
462.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. ICCs arrestordre mot Israels statsminister Benjamin Netanyahu, besvart av utenriksminister.....	20
463.	Fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen, vedr. oversikt over fordelingseffekten av å kutte formueskatten på aksjer og driftsmidler med 40 %, besvart av finansminister.....	21
464.	Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. oversikt over antall pasienter som får arbeidsrettet rehabilitering i spesialisthelsetjenesten fra 2017 frem til i dag, besvart av helse- og omsorgsminister.....	26
465.	Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. henvisningsforløp til rehabilitering, besvart av helse- og omsorgsminister.....	29
466.	Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. bevilgningsreglement, besvart av finansminister.....	31
467.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Bane Nor, besvart av samferdselsminister.....	31
468.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. strømstøtte, besvart av finansminister.....	32
469.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. miljøtilstanden i Oslofjorden, besvart av klima- og miljøminister.....	35
470.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Menstad bydelshus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	36
471.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. konkurranse innen laboratoriemedisin, besvart av helse- og omsorgsminister.....	37
472.	Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. forvaltningssova, besvart av justis- og beredskapsminister.....	38
473.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. statsobligasjoner, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	40
474.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. utlendingsmyndigheter, besvart av justis- og beredskapsminister.....	41
475.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. tilsyn hos utviklingshemmede med tvangsvedtak, besvart av helse- og omsorgsminister.....	46
476.	Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. TWh ny kraft det er gjeve konsesjon, besvart av energiminister.....	47
477.	Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. definisjonen av tettbebyggelse i forurensingsforskriften, besvart av klima- og miljøminister.....	48
478.	Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. patruljering med svensk politi i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	49
479.	Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. næringsinvesteringene på fastlandet i nasjonalregnskapet var finansiert av statlige subsidier i 2022 og 2023, besvart av finansminister.....	50
480.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. eigarskattlegging, besvart av finansminister.....	50

481.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. mulighet for å dele solstrøm mellom ulike selskap innenfor et næringsområde, besvart av energiminister.....	52
482.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. å avvise et planinitiativ, besvart av kommunal- og distriktsminister	52
483.	Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. fristbruddordningen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	53
484.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. formuesskatten, besvart av finansminister	54
485.	Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. proveny- og fordelingseffekten av følgende endring i trinnskatten i 2025, besvart av finansminister	55
486.	Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. Fensfeltet som et prosjekt for strategisk samarbeid med vår nære allierte USA, besvart av næringsminister.....	56
487.	Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. plantesunnhetssertifikatordningen, besvart av landbruks- og matminister	57
488.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. henlagte straffesaker i Vest politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	58
489.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. overnattingsavgift, besvart av næringsminister	61
490.	Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. nye ansatte i politiet i juni og juli, besvart av justis- og beredskapsminister.....	61
491.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. fylkeskommunale nullutsleppshurtigbåter, besvart av klima- og miljøminister.....	62
492.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. hvor mange infiltrasjoner politiet har gjennomført de fem siste årene, besvart av justis- og beredskapsminister.....	63
493.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. kulturelt formål, besvart av justis- og beredskapsminister	64
494.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. lotterier og pengespill, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	65
495.	Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. kirkemusikkutdanningen ved NTNU, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	66
496.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. NATO Joint Warfare Centre i Stavanger, besvart av forsvarsminister	67
497.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. fordeling av henlagte saker i Innlandet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	67
498.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. henlagte straffesaker i Troms politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	68
499.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. Bernkonvensjonen, besvart av klima- og miljøminister	72
500.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. tjenesten med Pasientreiser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	72
501.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. ferjedrifta til Møre og Romsdal fylkeskommune, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	73
502.	Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. psykisk helsehjelp for barn og unge i Møre og Romsdal, besvart av helse- og omsorgsminister.....	76
503.	Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. regelverk for teknologi i de nye SL18-trikkene, besvart av samferdselsminister.....	77
504.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. straffesaker i Øst politidistrikt som er henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023, besvart av justis- og beredskapsminister	78
505.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. henlagte straffesaker i Sør-Vest politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister.....	81
506.	Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. utredning av energiøkonomiseringspotensialet, besvart av energiminister.....	84
507.	Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. økonomiske særfordeler for jordbruket, besvart av landbruks- og matminister	85

508.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. vegvedlikeholdsetterslepet for fylkesvegane, besvart av samferdselsminister.....	88
509.	Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. virkemidler statsforvalter har i møte med kommuner som bryter lærernorm, besvart av kunnskapsminister.....	89
510.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. straffesaker i Trøndelag politidistrikt henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023, besvart av justis- og beredskapsminister	90
511.	Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. antall straffesaker i Nordland politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	93
512.	Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. nytt politikontor på Mortensrud, besvart av justis- og beredskapsminister.....	96
513.	Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. regelverket som regulerer støtte fra Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	97
514.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. ny Nato-luftkommando i Norge, besvart av forsvarsminister ...	98
515.	Fra stortingsrepresentant Christian Torset, vedr. kapasiteten i fastlegetjenesten, skolen og andre områder til de kommunene som får ekstra utgifter fordi kommunen blir vertskap for asylmottak, besvart av justis- og beredskapsminister.....	99
516.	Fra stortingsrepresentant Fredrik Holm, vedr. en senere togavgang fra Halden til Oslo langs Østfoldbanen, besvart av samferdselsminister	100
517.	Fra stortingsrepresentant Christian Torset, vedr. arbeidsgiveravgiften i Bodø og Tromsø, besvart av finansminister.....	101
518.	Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. grønne arealer, besvart av justis- og beredskapsminister.....	102
519.	Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. straffesaker i Sør-Øst politidistrikt som er henlagt på grunn av manglende kapasitet, besvart av justis- og beredskapsminister	103
520.	Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. å hindre unødig reisevei for eldre og kronisk syke, besvart av helse- og omsorgsminister.....	106
521.	Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. straffesaker i Finnmark politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister.....	107
522.	Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. Bydel Søndre Nordstrand, besvart av helse- og omsorgsminister.....	110
523.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. hvor mange straffesaker i Oslo politidistrikt som er henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023, besvart av justis- og beredskapsminister	110
524.	Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. studenter som av ulike årsaker ikke kan studere eller virke fritt i sine hjemland, besvart av justis- og beredskapsminister.....	114
525.	Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. hvor stor andel av såkalt arbeidende kapital er aksjer, besvart av finansminister	115
526.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. sminke og hygieneprodukter med PFAS, besvart av helse- og omsorgsminister.....	117
527.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. straffesaker i Agder politidistrikt som er henlagt på grunn av manglende kapasitet, besvart av justis- og beredskapsminister	118
528.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. forslag om økt statlig andel, besvart av samferdselsminister.....	121
529.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. reiselivsnæringen, besvart av næringsminister.....	122
530.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. andelen utenlandske overnattinger i Norge, besvart av næringsminister.....	123
531.	Fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen, vedr. livsforhold i byområder med opphopning av levekårsutfordringer, besvart av barne- og familieminister.....	124
532.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. risikoprofilen i Grønn industrifinansiering fra statsbudsjettet 2024, besvart av næringsminister	125
533.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. sakshandsamingstida for søknader om sikkerheitsklarering, besvart av justis- og beredskapsminister	126
534.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Svinesundstersklene, besvart av fiskeri- og havminister.....	127
535.	Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. støtten Norge gir til Ukraina, besvart av finansminister	128

536. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. journalsystemet Helseplattformen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	128
537. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. brev, som statsråden har sendt, til de andre nordiske helseministerne om Verdens Helseorganisasjon sin Tobakkskonvensjon paragraf 5.3, besvart av helse- og omsorgsminister.....	130
538. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Helseplattformen AS, besvart av helse- og omsorgsminister	131
539. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. Norges fiskeriressurser, besvart av fiskeri- og havminister	132
540. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. kva løns- og arbeidsvilkår uorganiserte statstilsette skal fylge i tariffperioden 2024-2026, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	133
541. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. norsk beredskap, besvart av forsvarsminister	134
542. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. pengespill, besvart av kultur- og likestillingsminister	135
543. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. kontakt mellom NVE og Energidepartementet i forbindelse med NVE sin utredning: «Strategisk konsekvensutredning av vindkraft til havs», besvart av energiminister	136
544. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. Sivilombudet, besvart av fiskeri- og havminister.....	137
545. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. bruk av penger på julebord, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	137
546. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. regelverket som fører til at folk havner i uførefella, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	138
547. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. utbygging av vindkraft i DNVs analyse, besvart av energiminister	139
548. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. vedtak om markahogst, besvart av landbruks- og matminister	140
549. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. mellomlandsforbindelsene til Danmark, besvart av energiminister	141
550. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. migrantbølgen fra Syria, besvart av utenriksminister.....	142
551. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. samlet oversikt over hvilke studietilbud/studieprogram som er planlagt lagt ned, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	142
552. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. barnehage, besvart av kunnskapsminister	143
553. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. et mer koordinert forsvarssamarbeid i Europa, besvart av forsvarsminister	144
554. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. beredskapstiltak i kraftsektoren, besvart av energiminister	145
555. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. rovdrift på personell og sikre gode arbeidsforhold i Forsvaret, besvart av forsvarsminister	146
556. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. tilgangen på jordmødrer i norsk fødselsomsorg, besvart av helse- og omsorgsminister	147
557. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. jordmorressurser som brukes i Norge til standard tidlig ultralyd, besvart av helse- og omsorgsminister	148
558. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. tyrkisk-støttede grupper i Syria, besvart av utenriksminister	148
559. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. forhindre narkotika på norske skoler, besvart av kunnskapsminister.....	150
560. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. vindkraftkommunene i Finnmark, besvart av fiskeri- og havminister.....	150
561. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. Utenriksdepartementets kritiske gjennomgang av norskstøttede fond og fondslignende mekanismer, besvart av utviklingsminister.....	152
562. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. "tredriverordningen" og den pågående granskningen fra ESA, besvart av landbruks- og matminister	152
563. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. nullvisjon for hardt skadde og omkomne på sjøen, besvart av fiskeri- og havminister.....	154
564. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. prioritering av lokaltrafikken foran fergetrafikken i perioder med betydelig trafikkaos i Moss, besvart av samferdselsminister.....	155
565. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. Hærens artillerisystem, besvart av forsvarsminister	156

566.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. straffesaker i Møre og Romsdal politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	157
567.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou, vedr. om anerkjennelsen av Palestina som stat utløser behov for ettersyn med at norske sivilsamfunnsorganisasjoner opererer i henhold til FNs sikkerhetsråds resolusjon 465 av 1980, besvart av finansminister	160
568.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. mangel på reservedeler til hærens artillerisystem, besvart av forsvarsminister	160
569.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Møreaksen, besvart av samferdselsminister	161
570.	Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. organisering av PCI i Helse Nord, besvart av helse- og omsorgsminister	162
571.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. ny modell for omregning av karakterer for IB vitnemål, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	164
572.	Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. årsaken til at VY kun bruker ett togsett på enkelte avganger i rushtiden, besvart av samferdselsminister	165
573.	Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. PFAS, besvart av klima- og miljøminister	166
574.	Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. taxfree-butikkene på norske flyplasser, besvart av samferdselsminister	167
575.	Fra stortingsrepresentant Christian Torset, vedr. likeverdig behandling av tidskritiske hjerteinfarkt, besvart av helse- og omsorgsminister	167
576.	Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. Privatisteksamen, besvart av kunnskapsminister	169
577.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. EMAs komité for humane legemidler, besvart av helse- og omsorgsminister	169
578.	Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. post 29 i Prop1, Samferdselsdepartementet, besvart av samferdselsminister	170
579.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. global plastavtale, besvart av energiminister	171
580.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. medisinske mottiltak i helsekriser og EUs utvidede helseunion, besvart av helse- og omsorgsminister	172
581.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Høyesteretts dom 3. desember 2024, HR-2024-2211-A, (sak nr. 24-084038SIV-HRET), besvart av kommunal- og distriktsminister	173
582.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. impregnering av nøter i oppdrettsanlegg, besvart av klima- og miljøminister	173
583.	Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. Hospice Sangen på Hamar, besvart av helse- og omsorgsminister	174
584.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. EUs offensive klimapolitikk, besvart av klima- og miljøminister	175
585.	Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. påtaleavgjorte forhold, besvart av justis- og beredskapsminister	177
586.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. strømforbruk, besvart av energiminister	179
587.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. nettleien, besvart av energiminister	183
588.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. overgrep mot barn, besvart av barne- og familieminister	184
589.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. kunnskapsprogrammene i EU, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	186
590.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. fjerde energimarkedspakken, besvart av energiminister	186
591.	Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. helsetjenestene til papirløse mennesker i Norge, besvart av helse- og omsorgsminister	187
592.	Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. teknologi/sensortechnologi som detekterer ras og skred samt hindrer dyrepåkjørsler langs toglinjer, besvart av samferdselsminister	188
593.	Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. henleggelse av straffesaker grunnet manglende kapasitet, besvart av justis- og beredskapsminister	189
594.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. utviklingen i det reelle reintallet siden 2012, besvart av landbruks- og matminister	190
595.	Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. regelverket for kjøre- og hviletid ved transport av levende dyr i Troms og Finnmark, besvart av samferdselsminister	191

596.	Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. nye Kolbotn stasjon, besvart av samferdselsminister	192
597.	Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. kravet fra Norges Fiskarlag om en utfiskingsordning for rømning fra torskeoppdrett lik den som er innen lakseoppdrett, besvart av fiskeri- og havminister.....	192
598.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. handelspolitikk mellom USA og EU, besvart av utenriksminister	193
599.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. torskerømming ved et oppdrettsanlegg, besvart av fiskeri- og havminister.....	194
600.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. utredningsarbeid om forbrukerlovgivning for leie av ting, besvart av justis- og beredskapsminister	195

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (451 - 600) for sesjonen 2024-2025**

Partibetegnelsen:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	590, 600
Amundsen, Per-Willy (FrP)	498, 594
Bastholm, Une (MDG)	526
Bjørlo, Alfred Jens (V)	480, 533, 551
Bjørnstad, Sivert (FrP)	489, 510
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	499, 500, 556, 557
Bøe, Erlend Svardal (H)	453
Danielsen, Hilde Marie Gaebpie (SV)	456
Ellingsen, Cato Brunvand (SV)	463, 531
Elvenes, Hårek (H)	565, 568
Elvestuen, Ola (V)	584
Eskeland, Liv Kari (H)	503, 578, 592
Farahmand, Mahmoud (H)	486, 487
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	532
Grotle, Olve (H)	476
Halleland, Terje (FrP)	468, 505, 514, 541, 544
Haltbrekken, Lars (SV)	481, 491, 543
Hansson, Rasmus (MDG)	467, 579, 582
Heiberg, Sigrid Zurbuchen (MDG)	451, 512, 522, 572, 573
Hjemdal, Silje (FrP)	475, 542, 588
Hoksrud, Bård (FrP)	470, 471, 537, 538
Holm, Fredrik (H)	516
Hussein, Marian (SV)	591
Johnsen, Tor André (FrP)	497, 559
Jønnes, Kari-Anne (H)	552, 576
Jørgensen, Geir (R)	539
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	599
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	472, 536, 540
Larsen, Erlend (H)	574
Limi, Hans Andreas (FrP)	523
Linnestad, Anne Kristine (H)	477, 595, 596
Listhaug, Sylvi (FrP)	502
Lund, Tobias Drevland (R)	473, 474, 545, 546
Lunde, Heidi Nordby (H)	466, 485
Lønseth, Mari Holm (H)	457, 478, 490, 585
Marhaug, Sofie (R)	469, 482, 547, 548
Martinussen, Marie Sneve (R)	525
Melby, Guri (V)	535, 553, 561
Molberg, Anna (H)	464, 465, 513, 583
Moxnes, Bjørnar (R)	462, 555, 558
Nilsen, Marius Arion (FrP)	452, 527, 549, 586, 587
Njåstad, Helge André (FrP)	484, 488, 581
Nyholt, Hege Bae (R)	509

Ojala, Irene (PF)	520, 560
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	511, 593
Pettersen, Tage (H)	493, 494
Raja, Abid (V)	571, 589
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	461
Rotevatn, Sveinung (V)	598
Schou, Ingjerd Schie (H)	567
Steffensen, Roy (FrP)	496, 528
Stensland, Sveinung (H)	454, 455, 529, 530, 563, 577
Stordalen, Morten (FrP)	519
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	521, 562, 597
Sve, Frank Edvard (FrP)	501, 508, 566, 569
Thorheim, Bård Ludvig (H)	479, 554, 570
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	492, 580
Torset, Christian (SV)	515, 517, 575
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	483
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	495
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	518
Westgaard-Halle, Lene (H)	506, 507
Wiborg, Erlend (FrP)	460, 504, 534, 550, 564
Wold, Grete (SV)	458, 459, 524

STORTINGET

Dokument 15:4

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 451

Innlevert 21. november 2024 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg

Besvart 28. november 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Togkapasiteten på Drammensbanen er sterkt presset, som gjør at Brakerøya stasjon i Drammen ikke oppnår målet om fire stopp i timen i 2025. Samtidig sliter kollektivtrafikken økonomisk, og veikapasiteten mot Oslo er sprengt.

Hva vil statsråden gjøre for at det kommer fire stopp i timen på Brakerøya togstasjon når ruteplanen for 2026 planlegges, og kan det i sammenheng med dette være aktuelt å fremskynde forhandlinger om byvekstavtale for Buskerudbyen tidligere enn 2030 med hensyn til de trafikale problemene i distriktet?

BEGRUNNELSE:

Innflyttingen i det nye sykehuset i Drammen starter i 2025. I planleggingen av trafikkavviklingen rundt det nye sykehusområdet og den planlagte Helseparken på Brakerøya, har det vært en forutsetning at det skulle komme fire stopp i timen. Nå ble det nylig klart at Jernbanedirektoratet ikke finner rom for dette i ruteplan for 2025, og viderefører to stopp i timen. Veikapasiteten i Drammen sentrum og på E18 er allerede sprengt.

Ønsket fra Buskerud fylkeskommune og kommunene i Buskerudby-samarbeidet er å øke togkapasiteten så flere kan reise med tog til og fra det nye sykehusområdet, så kapasitet på veiene også kan frigjøres.

Samtidig har det blitt gjort klart at det ikke er aktuelt med forhandlinger om byvekstavtale fra regjeringens side før 2030. Dette byr på ytterligere problemer i et sterkt

trafikkert område, og i en region som er i stor utvikling med behov for bedre transportløsninger.

Buskerudbyens rapport viser at det er mulig å utnytte kapasiteten på Drammensbanen bedre enn i dag (<https://www.google.com/url?q=https://buskerudbyen.no/wp-content/uploads/2024/10/Rapport-Okt-frekvens-Drammen-Kongsberg-7.3.2024.pdf&sa=D&source=docs&ust=1732192549989493&usg=AOvVaw0VkYheH-qzAzlQNdsXLKnn>). Det er et stort samfunnsøkonomisk og markedspotensial i å øke kapasitet på denne strekningen, og utredningen viser at det er fullt mulig å doble antall regiontogavganger med en halvtimes frekvens på strekningen mellom Drammen og Kongsberg i rush-tiden, og halvtimes frekvens mellom Drammen og Hokksund uten konsekvenser for fjerntog og godstog. Det nye sykehuset på Brakerøya i Drammen vil bli den største arbeidsplassen i regionen med 5000 ansatte, og det planlegges for 2000 nye mennesker til industriarbeidsplasser i Kongsberg. I tillegg er det mange pendlere i Drammen som trenger et bedre togtilbud.

Sett i lys av dette, er et sterkt behov for å styrke togkapasiteten på strekningen, og MDG mener at samferdselsminister må gå i dialog med Jernbanedirektoratet for å sikre at det blir fire stopp i timen på Brakerøya senest fra 2026, og at det investeres i jernbanestrekningen så kapasiteten kan øke.

Svar:

Strekningen mellom Oslo S og Kongsberg er en del av Sørlandsbanen, og er svært høyt belastet med både fjerntog, godstog og regiontog. På Sørlandsbanen har punktlighet-

en vært synkende, og det siste året ligget ned mot 60 prosent. Innføringen av flere stopp i dagens rutemodell vil, ifølge Bane NOR, forverre situasjonen og gjøre det mer krevende å oppnå punktlighetsmålet på strekningen.

Jernbanedirektoratet har imidlertid bedt Bane NOR vurdere et forslag fra Vygruppen om endringer i ruteplanen for linje R12, som vil gi mulighet til flere togstopp på Brakerøya. Bane NOR vil vurdere dette forslaget i forbindelse med arbeidet med ruteplan for R26 (togtilbudet gjeldende fra desember 2025). På lengre sikt vil flere stopp på Brakerøya stasjon bli vurdert i arbeidet med en ny rutemodell for Østlandet. Viktige forutsetninger i dette arbeidet er blant annet en integrering av tilbringertjenesten til Oslo lufthavn, samt dobbeltsporutbyggingen fra Drammen til Tønsberg, inklusive oppgraderingen av Drammen stasjon.

Etter departementets foreløpige siste møte med Buskerudbyen i april 2024, ga jeg uttrykk for at det foreløpig ikke er riktig tidspunkt for å starte forhandlinger om en byvekstavtale. I Nasjonal transportplan 2025-2036 som ble behandlet av Stortinget i juni 2024, er det signalisert at det utover i planperioden kan være aktuelt å invitere Buskerudbyen til forhandlinger om en byvekstavtale. På generelt grunnlag har departementet stilt spørsmål ved om det er mulig å oppnå nullvekstmålet i et lengre perspektiv uten bompengefinansiering. Ingen byvekstavtaler har blitt inngått uten at det ligger en bompengefinansiert bypakke til grunn. Jeg har derfor tidligere signalisert at Buskerudbyen som minimum bør utrede minst ett alternativ med en bompengefinansiert bypakke som grunnlag for en eventuell framtidig byvekstavtale.

SPØRSMÅL NR. 452

Innlevert 21. november 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 28. november 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Den siste uken har Johan Sverdrup måtte stenge ned produksjonen grunnet kraftbortfall/strømbrydd pga. røykutvikling i en omformerstasjon på land.

Kan statsråden avklare hvor stor den tapte produksjonen og de tapte inntektene er, samt hvor mye det ville kostet å ha en redundant løsning med gasskraftverk på plattformen?

BEGRUNNELSE:

Oljefeltet Johan Sverdrup har en produksjon på rundt 755 000 fat dagen.

De siste årene har inntektene for dagsproduksjon vært på og over 5 milliarder kroner dagen.

Med kun en kraftkilde så er plattformen sårbar for utfall. Det er interessant å få vite hvor mye det ville kostet å ha en redundant løsning med gasskraft som backup for å unngå nedstengning.

Svar:

Produksjonen fra Johan Sverdrup-feltet var nylig midlertidig nedstengt en kort periode som følge av strømbrydd. Etter en dag startet produksjonen gradvis opp og var tilbake til normalt nivå etter 2-3 dager. Produksjonsutfallet

ventes ikke å medføre tap av ressurser, kun utsatt produksjon.

Kraftløsningen til Johan Sverdrup-feltet har innebygget redundans. Dette gjorde det mulig å optimalisere energiforsyningen til feltet slik at det meste av produksjonen var tilbake i løpet av kort tid. En løsning med et ev. «gasskraftverk» i reserve på feltsenteret hadde i denne situasjonen utgjort en liten forskjell.

Det er rettighetshaverne som selv til enhver tid må vurdere om den fleksibiliteten som ligger i energiforsyningen til feltene er tilstrekkelig, herunder å vurdere om det er behov for ev. ytterligere tiltak.

SPØRSMÅL NR. 453**Innlevert 21. november 2024 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 2. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva er fremdriften i arbeidet med å sikre at Forsvaret overtar som operatør av redningshelikopterbasen i Tromsø når kontrakten med sivil operatør går ut?

BEGRUNNELSE:

I 1997 ble Fostervoll-utvalget satt ned for å gå gjennom redningshelikopterberedskapen i Norge. Utvalget kom med flere forslag til forbedringer og konkluderte med at det i Nord-Norge var et beredskapshull mellom redningshelikopterbasene i Bodø og på Banak, og at dette hullet måtte tettes.

I 2019 tok Solberg-regjeringen beslutningen om å etablere en tredje redningshelikopterbase i Nord-Norge, og den ble bestemt lagt til Tromsø. Planen var at den i første omgang skulle være basert på sivil innleie, og at det deretter skulle vurderes om Forsvaret skulle overta operatøransvaret.

Det ble gjort følgende vedtak da Stortinget behandlet Prop. 85 S (2020-2021) Etablering av ny redningshelikopterbase i Tromsø og felles operasjon med Sysesmannens helikoptertjeneste:

«Stortinget ber regjeringen starte nødvendige forberedelser som sikrer at Forsvaret overtar som operatør av redningshelikopterbasen i Tromsø når kontrakten med sivil operatør går ut».

Nord-Norge er en landsdel med store avstander, tøffe klimatiske forhold og mye aktivitet til havs og til lands. Det gjør at landsdelen trenger en solid beredskap som ivaretar tryggheten og sikkerheten til folk.

Svar:

Jeg er opptatt av at nordområdene med sine særlige utfordringer med store avstander, tøffe klimatiske forhold og mye aktivitet til hav og til lands skal ha en redningshelikopterberedskap som ivaretar tryggheten og sikkerheten til folk.

Saken er til behandling i departementet, i tråd med Stortinget vedtak. En overgang til Forsvaret som operatør på Tromsøbasen krever grundige forberedelser og det må avklares hvilke konsekvenser dette vil ha knyttet til framtidige investerings- og driftskostnader. Dette arbeidet har prioritet.

Jeg vil understreke at dagens operatør i Tromsø og på Svalbard, ivaretar denne rollen på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 454**Innlevert 21. november 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 29. november 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Vil statsråden følge Sjøfartsdirektoratets anbefaling om obligatorisk registreringsplikt for alle næringsfartøy under 15 meter og fritidsfartøy ned til 4,5 meter, og når planlegger regjeringen å fremme nødvendige lovendringer for å få på plass et småbåtregister som kan styrke sjøsikkerheten og redusere miljøkriminalitet?

BEGRUNNELSE:

Sjøfartsdirektoratet fikk i februar 2023 i oppdrag av Nærings- og fiskeridepartementet å utrede om det bør opprettes et obligatorisk småbåtregister. Oppdraget var todelt. I del 1 vurderes det om det bør opprettes et obligatorisk småbåtregister, og hva som vil være en hensiktsmessig avgrensning av et slikt register. I del 2 vurderes innretning og plassering.

Begge rapportene ble overlevert i september 2023.

Sjøfartsdirektoratet anbefaler i delrapport 1 å innføre obligatorisk registreringsplikt for:

- Alle næringsfartøy under 15 meter
- Fritidsfartøy ned til 4,5 meter
- Fritidsfartøy under 4,5 meter med motor over 25 HK/19 kW

Bakgrunnen for dette og problemer som skal løses er:

- Manglende oversikt over fartøy under 15 meter
- Kostbare redningsaksjoner for drivende/forlatte båter
- Utfordringer med tilsyn og sikkerhet
- Miljøproblemer med dumping av båter
- Kriminalitet og forsikringsvindel
- Manglende mulighet for pantefinansiering av mindre båter

Foreslåtte løsninger i rapporten:

- Etablere et nytt småbåtregister
- Senke grensen for frivillig registrering i NOR fra 7 til 4,5 meter
- Båteiere kan velge mellom registrering i:
 - NOR (realregister med pantmulighet)
 - Det nye småbåtregisteret (enklere register)
- Gebyrfinansiering av registeret
- Merkeplikt for fartøy som faller utenfor registreringsplikten

Positive effekter av et slikt register:

- Bedre sjøsikkerhet og mer effektive redningsaksjoner
- Enklere å bekjempe kriminalitet
- Bedre miljøoversikt og kontroll
- Mulighet for pantefinansiering av flere båter

SPØRSMÅL NR. 455

Innlevert 21. november 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 29. november 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Vil statsråden følge Sjøfartsdirektoratets anbefaling om å etablere et offentlig småbåtregister ved direktoratets avdeling i Bergen, vil departementet etablere et register plassert et annet sted eller lytter regjeringen til redningsselskapet som vil ha dette i egen regi, og hvordan vil even-

- Bedre forsikringsmuligheter

Kostnader ved et nytt register:

- Utviklings- og driftskostnader for register
- Saksbehandlingskostnader
- Gebyr for båteiere
- Administrative kostnader for kontroll og håndheving

Direktoratet konkluderer med at nytten vil overstige kostnadene, og at de fleste berørte parter er positive til forslaget.

Svar:

Det er anslagsvis 1 million fritidsbåter i Norge, og antall omkomne i forbindelse med fritidsfartøy viser at arbeid med sjøsikkerhet er særdeles viktig. Dette inkluderer blant annet holdningsskapende arbeid og bevisstgjøring om regelverket som finnes. Det arbeides derfor kontinuerlig med tiltak for å bedre sjøsikkerheten. Deriblant er obligatorisk registrering av småbåter ett av mange tiltak som er til vurdering.

Sjøfartsdirektoratets utredning viser imidlertid at et obligatorisk småbåtregister reiser flere komplekse problemstillinger som må vurderes nærmere; blant annet hvilke fritidsbåter som skal omfattes, hvordan et register skal driftes og finansieres, om det bør driftes av en privat eller offentlig aktør, og hvor det bør plasseres.

Dette er problemstillinger som fremdeles er under vurdering. Jeg kan derfor ikke si noe nærmere om hvorvidt regjeringen vil følge anbefalingen til Sjøfartsdirektoratet på nåværende tidspunkt, men understreker at arbeid med tiltak som kan bedre sjøsikkerheten er viktig og prioritert.

tuelt regjeringen kompensere Redningsselskapet for et potensielt inntektstap på 34,5 millioner kroner som kan svekke den maritime redningsberedskapen?

BEGRUNNELSE:

Sjøfartsdirektoratet fikk i februar 2023 i oppdrag av Nærings- og fiskeridepartementet å utrede om det bør opprettes et obligatorisk småbåtregister. Oppdraget var todelt. I del 1 vurderes det om det bør opprettes et obligatorisk småbåtregister, og hva som vil være en hensiktsmessig avgrensing av et slikt register. I del 2 vurderes innretning og plassering. Begge rapportene ble overlevert i september 2023. Sjøfartsdirektoratet anbefaler i delrapport 2 om fritidsbåtregister at:

- Registeret bør eies og driftes av det offentlige
- Registeret bør legges til Sjøfartsdirektoratet og samlokaliseres med skipsregisteret (NOR/NIS) i Bergen
- Redningsselskapet bør kompenseres for tapte inntekter for å unngå redusert sjøredningstjeneste

Sentrale argumenter:

- Registerføring har tradisjonelt vært en statlig oppgave
- En offentlig aktør kan ha et langsiktig, nøytralt perspektiv
- Samlokalisering med eksisterende fagmiljø gir effektivitetsgevinster
- Tilsvarende løsning er valgt i våre naboland
- Redningsselskapet risikerer å miste inntekter på 34,5 millioner kr årlig

Praktisk gjennomføring:

- Gebyrfinansiert med årsgebyr rundt 200 kr
- Foreslåtte gebyrer:
 - o Nyregistrering: 460 kr
 - o Omregistrering: 230 kr
 - o Nye ID-merker: 175 kr
- Enkel digital registreringsløsning
- Overgangsperiode for implementering
- Sanksjonsmuligheter ved manglende registrering

Viktige forutsetninger:

- God brukervennlighet i registreringsløsningen
- Effektiv deling av data med relevante aktører
- Tydelige krav til dokumentasjon ved registrering
- Balanse mellom kontroll og brukervennlighet
- Gode rutiner for oppdatering av register

Utredningen inneholder også et detaljert lovforslag for å regulere registeret, samt forslag til endringer i eksisterende lovverk.

Svar:

Sjøfartsdirektoratet har, på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet, gjennomført en ut-

redning av om det bør opprettes et nasjonalt obligatorisk småbåtregister. Innretningen og drift av et slikt register skulle også vurderes nærmere. Oppfølgingen av utredningsoppdraget ble gitt til Sjøfartsdirektoratet, som leverte sin utredning i to deler i 2023.

Utredningen viser til flere komplekse problemstillinger som må vurderes nærmere, blant annet hvilke fritidsbåter som skal omfattes, hvordan et register skal driftes og finansieres, om det bør driftes av en privat eller offentlig aktør, og hvor det bør plasseres. Forholdet til Redningsselskapet og dets drift av dagens frivillige register er også et av flere spørsmål som vurderes nærmere. Det er et viktig hensyn at Redningsselskapet også fremover kan drifte sine redningsskøyter og drive sitt frivillige arbeid.

Dersom det opprettes et obligatorisk småbåtregister skal det ikke gå ut over sjøsikkerheten, og det jobbes kontinuerlig med tiltak for bedre sjøsikkerhet. Dette er et viktig og prioritert arbeid.

Det er imidlertid for tidlig å si noe om eventuell innretning og geografisk plassering av et obligatorisk småbåtregister eller utfordringer for Redningsselskapet, ettersom regjeringen ikke har besluttet om det skal opprettes et slikt register. Jeg viser til spørsmål nr. 454 til skriftlig besvarelse om etablering av et obligatorisk småbåtregister.

SPØRSMÅL NR. 456**Innlevert 21. november 2024 av stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen****Besvart 2. desember 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

I fjor sa regjeringen i forbindelse med tillatelsene til elektrifisering av Draugen og Njord at det ville være vanskeligere for oljeselskapene å få kraft ifra land fremover. Allikevel har Equinor nylig fått tillatelse til å gå videre med planene om strøm ifra land til Haltenområdet. En elektrifisering av Haltenbanken med kraft ifra land vil øke strømprisene og presset på kraftutbygging.

Hva vil ministeren gjøre for å forhindre økte strømpriser og ny kraftutbygging i reindriftsområder?

Svar:

Rettighetshaverne på feltene Heidrun, Åsgard, Kristin og Skarv på Haltenbanken er i en tidlig planleggingsfase for omlegging til delvis drift med kraft fra land. Prosjektet som er under utredning omfatter en strømkabel fra tilknytningspunktet i nettet på land, strømkabler mellom innretningene og modifikasjoner på innretningene. Rettighetshaverne har gjennomført mulighetsstudier og besluttet videre arbeid fram mot et eventuelt konseptvalg i 1. kvartal 2025. Rettighetshaverne har videre søkt om og fått samtykke fra departementet til å inngå vesentlige kontraktsmessige forpliktelser knyttet til prosjektet.

Rettighetshaverne bærer det fulle ansvaret for den økonomiske risiko som inngåelse av kontraktene medfører. En eventuell investeringsbeslutning og levering av utbyggingen til myndighetene er planlagt i 1. kvartal 2026.

Nettselskapene har plikt til å tilknytte nytt og økt forbruk til nettet, og om nødvendig gjennomføre nødvendige investeringer for å kunne tilknytte forbruket. Rettighetshaverne på Haltenbanken har fått reservere kapasitet i nettet under Namsos transformatorstasjon. Rettighetshaverne er selv ansvarlige for å omsøke, etablere og finansiere nettanlegg mellom petroleumsinstallasjonen og tilknytningspunktet på land. Equinor – som er operatør for prosjektet, har meldt alternative løsninger for en kraftforbindelse til land til NVE.

Myndighetene vil behandle eventuelle søknader fra rettighetshaverne i tilknytning til prosjektet i tråd med gjeldende regelverk og praksis. Hensynet til kraftsystemet på land og hensynet til reindrift inngår som en del av denne behandlingen.

Det viktigste tiltaket for å hindre høye strømpriser er å bygge ut mer kraft samt å effektivisere der det er mulig. Regjeringen er opptatt av at det skal være muligheter for næringsutvikling, sysselsetning og bosetning i hele landet, også i de landsdelene hvor det er reindrift.

SPØRSMÅL NR. 457**Innlevert 21. november 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 29. november 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Jeg viser til hendelsene i Østersjøen der to undersjøiske telekommunikasjonskabler ble brutt mandag 19. november.

Hvilken beredskap har regjeringen for en tilsvarende hendelse på norske undersjøiske telekommunikasjonskabler?

Svar:

Ekomloven fastsetter at eiere av sjøfiberkabler i Norge har ansvar for forsvarlig sikkerhet for sjøfiberkabler i fred, krise og krig. Eiere av sjøfiberkabler skal opprettholde nødvendig beredskap, og viktige samfunnsaktører skal prioriteres ved behov. Hvis det skulle oppstå brudd på sjøfiberkabler i norske havområder, har sjøfibereierne beredskapsavtaler med selskaper som kan rykke ut med retteskip for å reparere sjøfiberkablene.

Sabotasjen av Nord Stream-rørledningene i 2022, krigen i Ukraina og internettrafikkens avhengighet til sjøfiberkabler, gjorde at regjeringen så behov for å prioritere flere tiltak for å øke sikkerhet og beredskap for viktige undersjøiske telekommunikasjonskabler i norske havområder.

Regjeringen intensiverte derfor i 2022 arbeidet med å øke sikkerheten og beredskap for sjøfiberkabler og telekom tjenester i norske havområder gjennom et tett samarbeid mellom sivile myndigheter, bransjen og forsvarssektoren.

Regjeringen lanserte høsten 2022 en tiltakspakke for å styrke sikkerheten for kritisk norsk telekominfrastruktur på norsk sokkel:

- Gjennomføre undersøkelser av viktige sjøfiberstrekk
- Anskaffelse av teknologi som kan brukes til å overvåke sjøfiberkabler
- Eiere av sjøfiberinfrastruktur ble underlagt sikkerhetsloven

Ekkommyndigheten har lagt til rette for utbygging av flere sjøfiberkabler fra Norge til andre land for å sikre

at datatrafikken kan omrutes til andre sjøfiberkabler ved eventuelle brudd.

For å sikre best mulig sikkerhet og beredskap for sjøfiberkabler som krysser landegrensene er det viktig med godt internasjonalt samarbeid. Norge og flere andre nordsjøland har derfor nylig inngått samarbeid for å beskytte tele- og energiinfrastruktur i Nordsjøen.

Nylig sluttet Norge seg til en felleserklæring om sikkerhet og motstandsdyktighet for undersjøiske kabler som ble lagt frem av USA og en gruppe andre land under FNs 79. generalforsamling i september. EU og en rekke land har sluttet seg til erklæringen.

I mai 2024 lanserte NATO et nytt maritimt senter for sikring av kritisk undersjøisk infrastruktur, som inkluderer sjøfiberkabler i norske havområder.

Under NATOs forsvarsministermøte 17. oktober 2024 tok Tyskland og Norge et felles initiativ til å styrke NATOs rolle i beskyttelsen av kritisk undersjøisk infrastruktur i havområdene som ligger i NATOs ansvarsområde.

SPØRSMÅL NR. 458

Innlevert 21. november 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 29. november 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

I alle systemer så kan menneskelig feil skje, og da er det viktig at konsekvensene ikke går utover barn og unge. I dag vil det skje om en skole ikke søker om refusjon for SFO-kostnader innenfor fristen.

Vil statsråden vurdere om ordningen fungerer optimalt, eller om det burde være sikkerhetsmekanismer som kan ivareta SFO-tilbudet dersom menneskelige feil i søknadsprosessen forekommer?

BEGRUNNELSE:

Det er en politisk vilje og intensjon om at gratis kjernetid i SFO skal sikre at alle barn kan få være med på leken. Og det er derfor nå en viktig reform som SV ruller ut, slik at det ikke er foreldrenes økonomiske situasjon som skaper ulikhet i deltakelse SFO etter skoletid. Så kan det skje at en skole ikke har søkt innenfor fristen hver høst, og det vil skape økonomiske vansker for skolen. Det kan også medføre at skolen får redusert handlingsrom, og i ytterste konsekvens at foreldrene allikevel må betale for noe de

har krav på å få gratis. Det er selvsagt den enkeltes skoles ansvar å følge frister og rutiner, men vi vet også at både systemer og mennesker gjør feil. Det er derfor viktig at det sørger for så gode rutiner og sikkerhetsmarginer at det begrenses så langt mulig.

Svar:

Kommuner er lovpålagt å ha tilbud om SFO. I forskrift til opplæringsloven er kommunene pålagt å ha en ordning med tolv timer gratis skolefritidsordning per uke for elever på 1. til 3. trinn som har plass i ordningen. I tillegg er kommunene pålagt å ha en ordning med gratis skolefritidsordning for elever med særlige behov på 5. til 7. trinn, jf. forskrift til opplæringsloven. De to ordningene med gratis tilbud er kommunene kompensert for gjennom rammetilskuddet, de søker ikke om refusjon eller på andre måter.

Private skoler er ikke pålagt å ha SFO, og er følgelig heller ikke pålagt å ha et tilbud om 12 timer gratis SFO. For å gi private skoler som har SFO og som ønsker å ha

tilsvarende moderasjonsordninger som de kommunale skolene, har staten gitt privatskolene mulighet for å søke om tilskudd (refusjon) til dekning av sine utgifter til en slik ordning. Tilskuddet skal bidra til at skolefritidsordning (SFO) ved de private grunnskolene kan tilby 12 timer gratis SFO per uke, og gi redusert foreldrebetaling med bakgrunn i husstandens samlede inntekt.

Statsbudsjettet oppgir årlig rammen for tilskuddet, slik at tildelingen i statsbudsjettet setter en øvre ramme

for samlet tilskudd som kan innvilges for det enkelte budsjettår. Det er Utdanningsdirektoratet som vurderer skolenes søknader og gjør vedtak om tildeling av midlene.

Kunnskapsdepartementet er klageorgan avslag for tilskuddsordningen. Jeg kan derfor ikke gå inn på enkelt-saker. Dersom det skal vurderes endringer i prosedyrene for tilskuddet må det eventuelt gjøres i forbindelse med fastsetting av nye retningslinjer for tilskuddet for skoleåret 2025-2026.

SPØRSMÅL NR. 459

Innlevert 21. november 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 28. november 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Howdan jobber statsråden med de reguleringer som må vil for å redde Oslofjorden, vil det komme en forskrift som tar for seg alternative reguleringer av fiske i fjorden?

BEGRUNNELSE:

En forurenset Oslofjord bekymrer, og krever tiltak på flere områder. Fiskeri, både yrkesfiske og fritids-fiske er en av mange påvirkningsfaktorer på fjorden. Fiskeridirektoratet har lagt frem råd for den situasjonen, og ulike alternativer for reguleringstiltak som må til. Nullfiske er noe som stadig flere trekker frem som nødvendig, og Færder kommune har behandlet forslag om utredning av dette. Man har der gitt uttrykk for en visshet om at det vil komme en forskrift fra direktoratet som vi omhandle dette, men nå skapes det noe usikkerhet rundt dette. Det er derfor ønskelig med en avklaring på hvordan det jobbes med dette nå, og om det kommer en forskrift.

Svar:

Det er et stort engasjement for Oslofjorden, og det gjøres en innsats på tvers av sektorer for å styrke økosystemet i fjorden. Fiskerisektoren skal gjøre sin del av arbeidet. Det ble allerede i 2019 innført strenge tiltak for å redusere påvirkningen fra fiskerisektoren i Oslofjorden, blant annet et forbud mot alt fiske i definerte gytefelt for torsk fra og med 1. januar til og med 30. april, og et helårsforbud mot torskefiske fra fylkesgrensen Agder-Vestfold og Telemark til grensen mot Sverige. Det er altså allerede i dag forbudt å fiske torsk i Oslofjorden innenfor grunnlinjen fra og med Vestfold og Telemark og til grensen mot Sverige. For-

budet gjelder hele året. Det stilles også strengere krav til yrkesfisket i Oslofjorden enn ellers i Skagerrak, for å sørge for bedre seleksjon og mindre bifangst av torsk og annen bunnfisk.

Videre har Klima- og miljødepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet bedt om faglige råd om ytterligere fiskeritiltak for å bygge opp fiskebestandene i Oslofjorden. Oslofjorden ligger langs de tettest befolkede områdene i Norge, og det er svært mange som vil bli påvirket av innstramminger i regelverket. Det er derfor naturlig at mange følger denne saken tett, og ønsker en rask avklaring av hvilke tiltak som skal innføres.

Jeg ønsker å understreke at grunnen til at vurderingen av disse rådene tar tid, er at flere av tiltakene som er foreslått, er svært inngripende overfor både yrkesfiskere og fritidsfiskere. Noen av de foreslåtte tiltakene, slik som nullfiskeområder, vil fjerne næringsgrunnlag for enkelte yrkesfiskere, og også gå langt i å begrense allmenhetens mulighet til å oppleve å fiske for egen matauk i Oslofjorden. Fiske er en svært viktig friluftaktivitet for mange, også for barn og unge. Det har videre vært behov for å kartlegge de økonomiske konsekvensene for fiskerinæringen og mottaksstrukturen rundt Oslofjorden som følge av de foreslåtte tiltakene.

Jeg mottar mange henvendelser i forbindelse med de foreslåtte tiltakene, der det er flere ulike synspunkter og meninger. Jeg mener det er helt avgjørende med både et godt kunnskapsgrunnlag og en bred og inkluderende høringsprosess i denne saken. Situasjonen i Oslofjorden er alvorlig, og jeg ønsker å innføre tiltak som er effektive, og som bidrar til å redusere påvirkningen fra fiskeri i Oslofjorden. Hvilke tiltak som er best egnet til å oppnå dette må vurderes i lys av forventede effekter og konsek-

vensene de vil få for alle dem som lever av og rundt fjorden.

Klima- og miljødepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet arbeider nå med å vurdere rådene fra direktoratene og forberede en høringsprosess. Når dette arbeidet er ferdigstilt, vil klima- og miljøministeren og jeg sende forslag til nye fiskeritiltak i Oslofjorden på høring. En slik høring vil inkludere forslag til forskrift

for å gjennomføre tiltakene. Det vil ikke besluttes hvilke tiltak som skal innføres før høringsprosessen er avsluttet. Jeg ser frem til å motta gode høringsinnspill, og vil ta dem i betraktning når de mange hensynene i denne saken skal avveies. Jeg ønsker å så raskt som mulig få på plass en god og effektiv tiltakspakke som vil bidra inn i det tverrsektorielle arbeidet for Oslofjorden.

SPØRSMÅL NR. 460

Innlevert 22. november 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 29. november 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er statsråden enig at en fjerning av fergetrafikken i Moss vil føre til en betydelig forbedring av trafikksituasjonen?

BEGRUNNELSE:

Viser til gjentatte skriftlige spørsmål fra undertegnende der en kan få inntrykk av statsrådets svar at han mener en fjerning av fergetrafikken ikke vil bedre trafikksituasjonen i Moss da han kun viser til lokaltrafikken. Jeg ber derfor om et klart svar på om statsråden er enig med Frp at en fjerning av fergetrafikken vil føre til en betydelig forbedring av trafikksituasjonen i Moss. Jeg ber også om at statsråden i sitt svar reflekterer over at tidligere da det var større interntrafikk over kanalbroen enn i dag, men be-

tydelig lavere fergetrafikk så var køproblemene vesentlig mindre i Moss.

Svar:

Ferjetrafikken utgjør en gjennomsnittlig årsdøgntrafikk (ÅDT) på 5 000 av totalt 25 000 i Moss sentrum. Det har jeg nå vist til i flere svar på spørsmål fra representant Wiborg.

Selvsagt vil man bedre trafikkbildet i Moss ved å flytte 5 000 ÅDT av totalt 25 000 ÅDT fra sentrumstrafikken, men, som jeg også har svart tidligere, vil det fortsatt gjenstå en betydelig trafikkbelastning. Jeg viser også til mine tidligere svar om flytting av ferjesambandet.

Representanten ber meg reflektere over tidligere trafikkteilinger og interntrafikk i Moss. Generelt vil jeg si at mindre trafikk betyr mindre kø, noe jeg er sikker på at også representant Wiborg er enig med meg i.

SPØRSMÅL NR. 461

Innlevert 22. november 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 2. desember 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Vil statsråden forut for den varslede svekkelse av utdanningsstøtte for pilotutdanningen, sørge for en utredning

av hvilke konsekvenser en slik endring vil ha for studentenes reelle mulighet til å gjennomføre utdanningen i Norge, konsekvensene for flyskolenes evne til å opprett-

holde tilbudet og flyselskapenes evne til å rekruttere kompetent personell på kort og lang sikt?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar på mitt spørsmål, dokument nr. 15:370 (2024-2025), gir statsråden en utfyllende vurdering på alt annet enn det mitt opprinnelige spørsmål faktisk omhandlet. Jeg antar at både det, og at eventuelle utredninger ikke er lagt ved svaret slik som forespurt, er et klart signal om at regjeringen ikke har utredet konsekvensene for en rekke aktører.

Det er etter min vurdering både uheldig og trolig i strid med regjeringens egen utredningsinstruks. På denne bakgrunn vil jeg sterkt anmode om at regjeringen gjennomfører en grundig konsekvensanalyse forut for en beslutning som kan true eksistensgrunnlaget til flyskolen både i Arendal og i Sandefjord.

Svar:

I ei utgreiing av ei sak som dette har vi sjølvsagt lagt utgreiingsinstruksen til grunn og vurdert omsyna til dei som vil kunne bli påverka av endringane. Omsynet til rekruttering i luftfarten er i denne saka eitt av omsyna, men som nemnt i mitt førre svar vurderer vi at konsekvensane for studentane er for store til å forsvare modellen i dag, kor studentane må bere heile ansvaret og risikoen sjølv. Vi har

øgt lagt vekt på at staten allereie fullfinansierer flygarutdanning i Bardufoss og gjennom Forsvaret, og at studentane som tek luftfartsutdanning ved private flyfagskular vil få den same økonomiske støtta som alle andre studentar. Dersom flyselskapa meiner at dei har behov for fleire flygarar enn det ei slik modell inneber, vil eg oppmode selskapa og NHO Luftfart til å sjå på andre modeller enn at studentane tek heile risikoen og rekninga slik som i dag.

Fagskulane denne saka gjeld, er heilt private verksemder og får ikkje statleg tilskott. Sidan desse fagskulane ikkje må forhalda seg til krava for fagskular som får statleg tilskott, har ikkje styresmaktene føresetnadar for å kunne kontrollere eller vurdere den økonomiske tilstanda i dessa bedriftene eller kva for vurderingar eigarane vil gjere dersom rammevilkåra endrar seg. Det vil difor ikkje vere naturleg for styresmaktene å gjennomføre ei detaljert utgreiing av dei økonomiske konsekvensane for desse private verksemdene.

Til sist vil eg igjen vise til [den offentlege høyringa](#) om denne saka der vi oppmodar alle til å komme med innspel innan 31. januar 2025, slik at vi får tatt ei god avgjerd som vektar dei ulike omsyna i saka. Eg vil – sidan representanten framstår som uroa for ivaretaking av Utgreiingsinstruksen – også minne representanten på at ei offentlig høyring er ein viktig del av utgreiinga av ein sak i forvaltninga.

SPØRSMÅL NR. 462

Innlevert 22. november 2024 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 28. november 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kan statsministeren garantere at Norge vil følge opp ICCs arrestordre mot Israels statsminister Benjamin Netanyahu og arrestere og utlevere Netanyahu dersom han ankommer Norge, slik en rekke andre stater har gjort etter at arrestordren mot Netanyahu ble kjent, og slik statsministeren gjorde da ICCs arrestordre mot Russlands president ble utstedt i 2023?

BEGRUNNELSE:

Da ICCs hovedanklager begjærte arrestordre mot Israels statsminister Benjamin Netanyahu og andre i mai i år, uttalte Norges utenriksminister Espen Barth Eide følgende:

«Enhver person som besøker Norge og som ICC har utstedt arrestordre mot, vil måtte regne med å bli overlevert til ICC, i henhold til Norges forpliktelser.»

Etter at ICC i går endelig utstedte en arrestordre mot Netanyahu og andre, har imidlertid ikke regjeringen uttalt seg om Norges forpliktelse til å følge opp arrestordren. Internasjonale medier har det siste døgnet viet omfattende oppmerksomhet til hvilke stater som nå har uttalt at de vil arrestere og utlevere Netanyahu til ICC. EUs utenrikssjef har fastslått at alle statsparter til ICC er forpliktet til å implementere ICCs beslutning, og i tråd med dette, har en rekke stater bekreftet at de vil følge opp arrestordren mot Netanyahu, deriblant Østerrike, Canada, Irland, Nederland og Sveits. Internasjonale medier som

dekker saken nevner ikke Norge blant landene som har sagt de vil følge opp arrestordren. Spørsmålsstiller mener dette sender et uheldig signal både til Palestina, det internasjonale samfunn i sin helhet og til Israel og dets støttespillere.

I 2023 utstedte ICC en arrestordre mot Russlands president Vladimir Putin for krigsforbrytelser i Ukraina-krigen. I svar til Stortinget 27. mars 2023 på skriftlig spørsmål fra Rødt om hvorvidt Norge ville følge opp ICCs arrestordre mot Putin, avklarte statsministeren at Norge er forpliktet til å overlevere personer som er mistenkt for krigsforbrytelser til ICC.

Spørsmålsstiller mener det er svært viktig at statsministeren tydelig bekrefter at Norge også vil arrestere og utlevere den israelske statsministeren om han kommer til Norge. Dette gjelder ikke minst fordi amerikanske medier den siste tiden har rapportert om at USAs regjering legger press på allierte for å få dem til å bryte sine folkerettslige forpliktelser og sikre straffefrihet for Israel og dets lederskap. Spørsmålsstiller understreker videre at valget av Donald Trump som president til USA betyr at Norge må gjøre mer for å støtte opp om folkeretten og stanse Israels forbrytelser mot Palestinas befolkning, ikke mindre.

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Bjørnar Moxnes til statsministeren som han har bedt meg svare på.

Den internasjonale straffedomstol (ICC) utstedte 21. november i år arrestordre mot Mohammed Diab Ibrahim Al-Masri, Benjamin Netanyahu og Yoav Gallant.

Norge har ratifisert Roma-vedtektene og er statspart til ICC. Norge plikter dermed å overlevere personer som er mistenkt for forbrytelser under Roma-vedtektene dersom Den internasjonale straffedomstol anmoder om det, jf. lov om gjennomføring i norsk rett av Den internasjonale straffedomstols vedtekter 17. juli 1998 (Roma-vedtektene) § 1 tredje ledd. Videre vil Norge være forpliktet til å etterkomme en eventuell anmodning om pågrepelse dersom det skulle komme.

Det vil være Justis- og beredskapsdepartementet som eventuelt vil motta en anmodning om overlevering og som etter rettskraftig kjennelse for at vilkårene er oppfylt avgjør slik overlevering i henhold til Roma-vedtektene. Norge vil følge opp sine folkerettslige forpliktelser overfor ICC.

ICC spiller en viktig rolle for å sikre ansvarliggjøring for alvorlige forbrytelser. En arrestordre er ikke en endelig dom. Jeg har tillit til at Domstolen vil behandle saken videre basert på grunnleggende rettssikkerhetsgarantier.

SPØRSMÅL NR. 463

Innlevert 22. november 2024 av stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen

Besvart 26. november 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Med utgangspunkt i regjeringens forslag til statsbudsjett, kan jeg be om en oversikt over fordelingseffekten av å kutte formueskatten på aksjer og driftsmidler med 40 %?

BEGRUNNELSE:

Ber om svar på følgende:

I gjennomsnitt hvor stor skattelette ville fjerning av formueskatten på aksjer og driftsmidler ha betydd for den ene prosenten med høyest formue i Norge, og hvor mye ville denne skatteletten ha utgjort for denne prosenten totalt sett.

En oversikt over anslått fordelingsvirkning av å fjerne formueskatten for alle personer over 17 år fordelt på bruttoinntekt.

En oversikt over anslått fordelingsvirkning av formueskatteendringer for berørte personer 17 år og eldre fordelt etter bruttoinntekt.

En oversikt over anslått fordelingsvirkning for personlig skattelette etter beregnet nettoformue.

Geografisk fordeling av anslåtte formueskatteinntekter fordelt etter sentralitetssone. Hvis mulig: Hvor mange personer har en beregnet formue på mer enn 100 millioner fordelt per år siden 2013.

Svar:

Det anslås at inntektene fra formuesskatten vil utgjøre om lag 34,9 mrd. kroner i 2025 (34 mrd. kroner fra personlig skattytere og resten fra upersonlige skattytere). Med regjeringens budsjettforslag for 2025 verdsettes fortsatt

aksjer og næringsseiendom mv. til 80 pst. og direkte eide driftsmidler til 70 pst.

En reduksjon av formuesskatten for aksjer og driftsmidler med om lag 40 pst. kan gjennomføres ved å øke verdsettelsesrabatten for aksjer mv. og driftsmidler, inkl. næringsseiendom til 50 pst. Denne økningen i verdsettelsesrabatten anslås å redusere formuesskatteinntektene med om lag 8 130 mill. kroner påløpt og 6 500 mill. kroner bokført i 2025 sammenlignet med regjeringens budsjettforslag.

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2022. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er framskrevet til 2025. Av beregningstekniske årsaker er det ikke tatt hensyn til provenyvirkninger for upersonlige skattytere, som ikke er omfattet av modellen, eller forbedringer av verdsettelsesmetoder etter 2022, for eksempel endringen for næringsseiendom fra 2024.

Beregningene er usikre blant annet fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig

framskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene. En reduksjon av formuesskatten på aksjer og driftsmidler vil kunne føre til store tilpasninger. Personer vil kunne flytte formue fra banksparing til aksjer, inkludert å flytte banksparing mv. til et aksjeselskap (AS), for å betale vesentlig mindre formuesskatt. De som leier ut sekundærboliger, kan tilsvarende redusere formuesskatten på boligene ved å leie dem ut gjennom AS. Provenytapet må over tid antas å bli betydelig høyere enn anslått ovenfor som følge av tilpasninger.

Fordelingsvirkninger av å redusere verdsettingen av aksjer og driftsmidler til 50 pst. er beskrevet i tabellene 1-5 nedenfor. Tilsvarende fordelingstabeller av å fjerne formuesskatten på aksjer og driftsmidler vises i mitt svar på spørsmål 2964 fra representanten Kari Elisabeth Kaski av 7. oktober 2024.

Lettelsen av å redusere verdsettingen av aksjer og driftsmidler til 50 pst. er svært skjevt fordelt. De 1 pst. mest formuende (om lag 45 900 personer) anslås å få om lag 6,6 mrd. kroner (om lag 80 pst.) av samlet lettelse. Det tilsvarer en gjennomsnittlig lettelse på om lag 142 000 kroner, se tabell 1.

Tabell 1 Anslåtte fordelingsvirkninger etter beregnet nettoformue av å redusere verdsettelsen av aksjer og driftsmidler til 50 pst. Alle personer 17 år og eldre. Sammenlignet med regjeringens forslag for 2025. Negative tall betyr lettelser. Kroner

Beregnet nettoformue ¹	Gjennomsnittlig beregnet nettoformue i referansealternativet. Kroner	Gjennom-snittlig skatt i referansealternativet. Kroner	Gjennom-snittlig endring i formues-skatt. Kroner	Samlet lettelse. Mill. kroner	Andel av samlet endring i formues-skatt. Prosent
Desiler (om lag 459 020 personer)					
Desil 1	-1 529 400	180 400	0	0	0
Desil 2	-198 200	96 000	0	0	0
Desil 3	4 400	47 800	0	0	0,0
Desil 4	116 400	80 600	0	0	0,0
Desil 5	475 800	129 000	0	0	0,0
Desil 6	1 179 400	153 400	0	0	0,1
Desil 7	2 006 600	156 400	0	0	0,3
Desil 8	2 952 200	168 000	-200	0	0,7
Desil 9	4 383 000	198 000	-400	-200	2,1
Desil 10	13 700 600	444 200	-17 200	-7 800	96,7
Høyeste 1 pst. (om lag 45 900 personer)	60 681 200	1 564 000	-142 200	-6 600	80,3
Høyeste 0,1 pst. (om lag 4 590 personer)	311 638 800	5 764 600	-905 600	-4 200	51,1
I alt	2 309 000	165 400	-1 800	-8 200	100,0

¹Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsettingsrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringsseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes skattemessige formuesverdier.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 2 viser gjennomsnittlig endring i skatt av å redusere verdsettelsen av aksjer og driftsmidler til 50 pst. etter intervaller for bruttoinntekt for alle bosatte personer 17 år eller eldre, sammenlignet med regjeringens forslag for 2025. Tabell 3 viser endring i skatt for de som blir berørt av endringen, dvs. de som antas å betale formuesskatt med forslaget for 2025.

Tabell 2 Anslåtte fordelingsvirkninger av å redusere verdsettelsen av aksjer og driftsmidler til 50 pst. Personer 17 år og eldre. Sammenlignet med regjeringens forslag for 2025. Negative tall betyr lettelser. Kroner

Bruttoinntekt ¹	Antall personer	Gjennom-snittlig skatt i referansen. Kroner	Gjennom-snittlig skatt i referansen. Prosent	Gjennom-snittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet endring i formues-skatt. Prosent
0–100 000 kr	308 400	1 000	2,7	-200	1,0
100 000–200 000 kr	212 000	6 000	4,0	-400	1,0
200 000–250 000 kr	132 300	11 800	5,2	-200	0,4
250 000–300 000 kr	201 300	18 200	6,6	-200	0,4
300 000–350 000 kr	250 900	33 600	10,3	-200	0,6
350 000–400 000 kr	288 400	52 000	13,8	-200	0,6
400 000–450 000 kr	286 300	69 200	16,3	-200	0,9
450 000–500 000 kr	272 200	86 200	18,1	-400	1,1
500 000–550 000 kr	282 900	102 800	19,6	-400	1,1
550 000–600 000 kr	273 500	118 600	20,6	-400	1,2
600 000–700 000 kr	510 500	141 600	21,8	-400	2,7
700 000–800 000 kr	423 600	174 000	23,3	-600	3,1
800 000–1 mill. kr	507 300	229 400	25,9	-1 000	6,5
1–2 mill. kr	547 200	407 000	31,4	-3 600	24,1
2–3 mill. kr	59 700	889 800	37,5	-15 600	11,4
3 mill. kr og over	33 600	2 556 800	41,6	-105 800	43,7
I alt	4 590 200	165 400	25,0	-1 800	100,0

¹ Bruttoinntekt omfatter lønns-, trygde-, pensjons-, nærings- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 3 Anslåtte fordelingsvirkninger av å redusere formuesskatten for aksjer og driftsmidler. Berørte personer 17 år og eldre. Sammenlignet med regjeringens forslag for 2025. Negative tall betyr lettelser. Kroner

Bruttoinntekt ¹	Antall personer	Gjennom-snittlig skatt i referansen. Kroner	Gjennom-snittlig skatt i referansen. Prosent	Gjennom-snittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet endring i formues-skatt. Prosent
0–100 000 kr	5 100	52 800	137,0	-15 400	1,0
100 000–200 000 kr	4 200	66 800	42,6	-18 400	0,9
200 000–250 000 kr	6 500	24 400	10,8	-4 200	0,3
250 000–300 000 kr	9 100	24 600	8,9	-3 200	0,4
300 000–350 000 kr	14 000	42 200	12,9	-3 600	0,6
350 000–400 000 kr	18 600	58 200	15,5	-3 000	0,7
400 000–450 000 kr	23 400	79 000	18,6	-3 200	0,9
450 000–500 000 kr	26 200	97 600	20,6	-3 600	1,2
500 000–550 000 kr	27 300	115 400	22,0	-3 200	1,1
550 000–600 000 kr	26 700	135 200	23,5	-3 800	1,2
600 000–700 000 kr	51 600	162 200	25,0	-4 200	2,7
700 000–800 000 kr	45 700	199 800	26,7	-5 600	3,1
800 000–1 mill. kr	72 500	259 000	29,0	-7 400	6,6
1–2 mill. kr	134 200	469 200	34,6	-14 600	24,1
2–3 mill. kr	28 500	943 600	39,4	-32 800	11,5
3 mill. kr og over	23 200	2 939 800	43,0	-153 000	43,7
I alt	516 800	402 800	34,1	-15 800	100,0

¹ Bruttoinntekt omfatter lønns-, trygde-, pensjons-, nærings- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 4 viser anslåtte endringer i formuesskatt etter beregnet nettoformue. Om lag 44 pst. av lettelsen går til de 0,06 pst. av skattyterne med over 150 mill. kroner i beregnet nettoformue.

Tabell 4 Anslåtte fordelingsvirkninger av å redusere formuesskatten for aksjer og driftsmidler etter beregnet nettoformue. Sammenlignet med regjeringens forslag for 2025. Negative tall er skattelettelse

Beregnet nettoformue ¹	Antall	Gjennomsnittlig beregnet nettoformue. Kroner	Gjennom-snittlig bruttoinntekt ² . Kroner	Gjennom-snittlig skatt i referanse-alternativet. Kroner	Gjennom-snittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet endring i formues-skatt. Prosent
negativ	1 023 000	-776 800	599 000	131 600	0	0,0
0 - 500 000. kr.	1 076 600	140 200	391 200	76 800	0	0,0
0,5 -1 mill. kr.	324 500	737 800	644 200	145 400	0	0,1
1 -5 mill. kr.	1 624 300	2 635 800	699 000	167 800	-200	2,6
5 -10 mill. kr.	399 400	6 750 000	920 200	263 400	-1 600	7,5
10 -50 mill. kr.	131 900	16 754 800	1 655 000	601 600	-17 000	27,6
50 - 100 mill. kr.	6 300	68 826 400	4 363 800	1 991 600	-162 400	12,6
100 - 150 mill. kr.	1 500	121 554 100	6 375 900	3 176 600	-322 500	5,8
Over 150 mill. kr.	2 600	463 072 200	11 410 600	7 850 800	-1 369 900	43,7
I alt	4 590 200	2 309 000	660 200	165 400	-1 800	100,0

¹ Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsetningsrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringsseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes formuesverdier.

² Bruttoinntekt omfatter lønns-, trygde-, pensjons-, nærings- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 5 viser anslåtte gjennomsnittlige skatteendringer av å redusere formuesskatten for aksjer mv. og driftsmidler med om lag 40 pst. for personer i seks sentralitetssoner. Sone 1 er den meste sentrale og omfatter Oslo med enkelte nabokommuner, mens sone 6 er den minst sentrale.

Tabell 5 Geografisk fordeling av å redusere formuesskatten for aksjer og driftsmidler, sammenlignet med regjeringens forslag for 2025

Sentralitets-sone	Antall	Gjennomsnittlig bruttoinntekt. Kroner	Gjennom-snittlig skatt i referanse-alternativet. Kroner	Gjennomsnittlig beregnet nettoformue i referanse-alternativet. Kroner	Formuesskatt i referansen. Mill. kroner	Gjennom-snittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet endring i formues-skatt. Prosent.
S01	888 300	762 800	215 000	3 856 600	13 180	-3 400	36,5
S02	1 170 900	671 000	170 800	2 410 200	8 420	-1 800	25,0
S03	1 171 700	628 800	150 400	1 912 400	6 080	-1 200	18,0
S04	737 800	614 600	142 000	1 526 800	2 840	-1 000	8,3
S05	421 200	611 400	141 200	1 551 600	2 190	-1 400	7,1
S06	200 100	597 200	137 400	1 648 800	1 440	-2 000	5,2
I alt	4 590 200	660 200	165 400	2 309 000	34 140	-1 800	100,0

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 6 viser antall personer med beregnet nettoformue over 100 mill. kroner i årene 2013–2022. Når formuen måles i faste 2022-kroner, er det om lag 2,6 ganger flere personer med formue over 100 mill. kroner i 2022 enn det var i 2013.

Tabell 6 Antall personer med beregnet nettoformue over 100 mill. kroner. 2013–2022

År	Antall personer med beregnet nettoformue over 100 mill. kroner (nominelt)	Antall personer med beregnet nettoformue over 100 mill. kroner målt i 2022-kroner ¹
2013	900	1 300
2014	1 000	1 400
2015	1 300	1 600
2016	1 400	1 800
2017	1 900	2 300
2018	2 200	2 500
2019	2 400	2 800
2020	2 800	3 200
2021	3 300	3 600
2022	3 500	3 500

Kilde: Statistisk sentralbyrås inntekts- og formuesstatistikk.

SPØRSMÅL NR. 464

Innlevert 22. november 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 5. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over antall pasienter som får arbeidsrettet rehabilitering i spesialisthelsetjenesten fra 2017 frem til i dag og hvilke alternative tilbud får de som får avslag?

BEGRUNNELSE:

Pasienter som henvises til arbeidsrettet rehabilitering i spesialisthelsetjenesten, melder nå i økende grad at de får avslag på henvisningene. Dette gjelder også pasienter som henvises for muskel- og bløtdelssmerte, og en del andre diagnosegrupper som i dag får rehabilitering i spesialisthelsetjenesten.

Riksrevisjonen slo nylig fast at mange pasienter ikke får rehabiliteringstjenestene de har behov for av kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten.

Stortinget uttrykte også bekymring da Dokument 3:12 (2023–2024) ble behandlet, og ba Riksrevisjonen om en ny undersøkelse.

Svar:

Som det framgår av Nasjonal helse- og samhandlingssplan 2024–2027, vil regjeringen inkludere flere med helseutfordringer i arbeid og styrke arbeidsrettet rehabilitering. Jeg har innhentet en oversikt fra de regionale helseforetakene over antall pasienter som får arbeidsrettet rehabilitering i spesialisthelsetjenesten fra 2017 og fram til i dag. Som oversikten viser, finnes det arbeidsrettede tilbud i alle regioner – men tilbudene og innretningen av disse vil variere. Ifølge tilbakemeldingene fra de regionale helseforetakene vil pasienter som får avslag kunne få et mer passende tilbud i kommunene eller i NAV.

I Helse Nord har private rehabiliteringsinstitusjoner i perioden 2017 – 2023, etter avtale med Helse Nord

RHF, hatt et spesifikt og diagnoseuavhengig tilbud innen arbeidsrettet rehabilitering.

Antall mottatte henvisninger til arbeidsrettet rehabilitering og resultater av rettighetsvurdering:

År	Henvisninger	Innvilget	Avvist	Avslag %
2017	*	158	*	*
2018	*	156	*	*
2019	*	146	*	*
2020	116	109	10	8
2021	130	93	37	28
2022	104	68	36	35
2023	69	48	21	30
2024	**	2	**	**

* Regional vurderingsenhet (RVE) Helse Nord har ikke laget detaljert årsrapport for periode 2017-2019

** Har ikke spesifikt tilbud om arbeidsrettet rehabilitering i private rehabiliteringsinstitusjoner

Etter nye avtaler mellom Helse Nord RHF og private rehabiliteringsinstitusjoner gjeldende fra og med 1. januar 2024, er ikke arbeidsrettet rehabilitering lenger et spesifikt tilbud i avtalene med rehabiliteringsinstitusjonene. Arbeidsrettet veiledning og oppfølging tilbys pasienter ved behov som del av de diagnosespesifikke rehabiliteringstilbudene. Mottatte henvisninger til arbeidsrettet rehabiliteringsopphold hvor Regional vurderingsenhet (RVE) Helse Nord vurderer at det er behov for oppfølging i spesialisthelsetjenesten, innvilges opphold i private rehabiliteringsinstitusjoner i andre helseregioner som tilbyr arbeidsrettet rehabilitering etter gjeldende avtaler.

Personer med behov for arbeidsfokuset tilbud henvises ofte til HelseArbeid-sentre ved Finnmarkssyke-

huset HF, Universitetssykehuset Nord-Norge HF, Nordlandssykehuset HF og Helgelandssykehuset HF. Ved HelseArbeid-senteret samarbeider spesialisthelsetjenesten og NAV for å gi et mer helhetlig tilbud til pasienter med muskel- og skjelettplager og/eller psykiske plager, med ønske om arbeids- eller studienærver.

I Helse Midt-Norge kan pasienter som har behov for spesialisert rehabilitering med arbeid som mål få tilbud både i helseforetak og hos private avtaleleverandører. De private avtalene startet i 2018, slik at Helse Midt-Norge RHF ikke har sammenliknbare tall fra 2017. Etter omleggingen av «Raskere tilbake»-ordningen fra 2018, har det vært utfordringer med koding som har medført en underreportering av denne aktiviteten.

Antall pasienter som får arbeidsrettet rehabilitering hos private avtaleleverandører:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024**
Private	646*	1032	677	1251	1302	1360	1052
Helseforetak i Midt-Norge	1463	1685	1221	1337	1281	1248	1004

* Mye feilkoding dette året fører til kraftig underrapportering

**Til og med oktober

I Helse Midt-Norge har flere sykehus helse og arbeid- tilbud. Totalt er det økning i antall pasienter som får arbeidsrettet rehabilitering fra 2017 og fram til i dag. Det er generelt lav avslagsprosent til tilbudene. Vurdering av henvisninger har vært lagt til de private institusjonene fram til 2024, slik at Helse Midt-Norge ikke har tall på avslagsprosent for tidligere år. Ifølge regional vurderingsenhet i Midt-Norge er avslagsprosent for arbeidsrettet rehabilitering etter 2. tertial 2024 på 17 %, mens avslag-

sprosent for henvisninger til øvrige ytelser er på 32 %. Årsaken til avslag varierer mye og kan bl.a være at lokale tilbud ikke er forsøkt, at andre rehabiliteringstiltak er mer relevant, at det ikke går fram at retur til arbeid er målet med rehabiliteringen eller at det er ønske om arbeidsevnevurdering som er NAV sitt ansvar. Alternative tilbud vil være avhengig av årsaken til avslag.

I Helse Vest er det tilbud til pasienter som har behov for spesialisert rehabilitering med arbeid som mål,

både i helseforetakene og hos private avtaleleverandører. Helseforetakene har helse og arbeid-tilbud, som primært er et samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og NAV (HelseIArbeid). Tilbudene er i hovedsak rettet mot pasienter med muskel- og skjelettplager og/eller psykiske plager som trenger samtidige helse- og arbeidsrettede tjenester. Tilbudene er i hovedsak organisert i avdelinger for fysikalsk medisin og rehabilitering og til dels i DPS-ene, slik at det er vanskelig å skille disse pasientene fra andre pasienter gjennom aktivitetstallene fra Norsk pasientregister.

Helse Vest RHF har avtaler med private rehabiliteringsinstitusjoner om arbeidsrettet rehabilitering. Antall pasienter i disse tilbudene og avslagsprosenten i perioden fra 2018 og fram til juni 2024 framgår av tabellen nedenfor. Helse Vest RHF har ikke sammenliknbare tall for 2017.

I tillegg til de spesifikke arbeidsrettede tilbudene, skal det i alle tilbudene fokuseres på muligheter og ressurser for å komme tilbake i arbeid eller utdanning. De hyppigste årsakene til avslag er at pasientens tilstand bør kunne ivaretas av 1. linjen, eller at pasienten har hatt gjentatte opphold uten vesentlige nye aspekter.

Antall pasienter som får arbeidsrettet rehabilitering ved private rehabiliteringsinstitusjoner:

	0101-300624	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Nye henvisninger	242	596	753	687	672	615	520
Rett	168	484	657	614	587	556	475
Avvist	33%	19%	15%	13%	14%	14%	11%

Helse Sør-Øst RHF har i dag avtale med 29 private rehabiliteringsinstitusjoner. Rehabilitering skjer også i helseforetakene i tidlig/subakutt fase, igangsatt samtidig med medisinsk behandling og i egne rehabiliteringssavdelinger og poliklinikker, samt gjennom ambulant oppfølging i samarbeid med kommunehelsetjenesten. For rehabilitering i privat institusjon sender fastlegene henvisningen til regional koordinerende enhet ved Sunnaas sykehus HF som foretar rettighetsvurdering. Helseforetakene sender henvisning direkte til den aktuelle private rehabiliteringsinstitusjon. Innen delytelsen arbeidsrettet rehabilitering har Helse Sør-Øst RHF i dag avtale med 4 private leverandører innen den ordinære rehabiliteringssavtalen, og 11 leverandører innen Helse og Arbeid.

Pasienter som får avslag på henvisningen om tilbud i spesialisthelsetjenesten innen arbeidsrettet rehabilitering, blir henvist tilbake til fastlegen og primærhelsetjenesten for videre oppfølging.

Oversikt over antall pasienter som er behandlet gjennom den aktuelle delytelsen hos private avtaleparter:

Antall pasienter dag/døgn	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ordinære avtaler	1154	1136	1207	1016	1192	1119	1265
Helse- og arbeid			1511	1066	1775	1732	947

Avslagsprosenten for de enkelte år vises i tabellen under, og den har variert over tid:

Oversikt over utvikling av henvisninger og avslagsprosent via RKE for år 2017 – til og med 2.tertial 24								
Kategori/ÅR	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 2.tertial
Nye henvisninger	2116	1836	2104	1726	2108	2410	2136	1350
Rett	2016	1549	1962	1600	1842	2291	1972	1153
Avslagsprosent	4,7%	15,6%	6,7%	7,3%	12,6%	4,9%	7,7%	14,6%

SPØRSMÅL NR. 465

Innlevert 22. november 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 29. november 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når skal denne piloten evalueres og hvilke kriterier vil legges til grunn ved evalueringen, og kan statsråden også si noe om planene for følgeforskningen som er planlagt og hvordan ulike fagmiljøer og berørte pasientorganisasjoner vil bli involvert?

BEGRUNNELSE:

Helse Sør Øst satt i år i gang en pilot for henvisningsforløp til rehabilitering. Det er pasienter som henvises fra fastlegen til arbeidsrettet rehabilitering og langvarig muskel- og skjelettsmerter som ser ut til å være omfattet av dette.

Fem av helseforetakene i Helse Sør Øst deltar i piloten for endrede rehabiliteringsforløp. Hensikten er ifølge HSØ å teste ut om nye forløp vil bidra til et mer likeverdig og tilgjengelig rehabiliteringstilbud til befolkningen. Pasientene som henvises fra fastlegen til spesialiserte rehabilitering, skal utredes ved sitt lokale sykehus, før eventuell videre spesialisert rehabilitering.

HSØ sier videre at før eventuelle varige endringer blir iverksatt, vil det gjennomføres et følgeforskningsprosjekt for å undersøke endringer i pasientenes tilstand, funksjon, livskvalitet og arbeidsdeltakelse.

Svar:

Representantens Molbergs spørsmål gjelder et pilotprosjekt om arbeidsrettet rehabilitering og rehabiliteringstilbudet til pasienter med muskel- og bløtdelssmerte.

For å besvare representantens spørsmål har jeg bedt om en redegjørelse fra Helse Sør-Øst RHF. Helse Sør-Øst RHF er ansvarlig for prosjektet, hvor fem helseforetak i regionen deltar.

Helse Sør-Øst RHF besvarer de forholdene som tas opp i representantens spørsmål, og jeg velger å gjengi svaret i sin helhet:

«Regional koordinerende enhet (RKE) i Helse Sør-Øst mottar henvisninger fra fastleger med søknad om rehabilitering hos private leverandører. RKE gjør en vurdering av rett til helsehjelp basert på opplysningene i henvisningene. Det vil si at pasientene får rett til rehabilitering uten en forutgående funksjonsvurdering i spesialisthelsetjenesten.

Helse Sør-Øst RHF startet opp en pilot innen delytelsene langvarig muskel- og bløtdelssmerte og arbeidsrettet rehabilitering i april 2024. Fem helseforetak deltar i piloten (Sykehuset i Vestfold HF, Sykehuset Østfold HF, Sykehuset Innlandet HF, Vestre Viken HF og Oslo universitetssykehus HF).

Innen de to delytelsene har Helse Sør-Øst RHF avtale om 149 plasser fordelt på 9 lokalisasjoner (langvarig muskel- og bløt-

delssmerter) og 160 plasser fordelt på 13 lokalisasjoner (arbeidsrettet rehabilitering) hos private leverandører.

Målet med piloten er at helseforetakene skal få mer informasjon om pasientene som har et rehabiliteringsbehov, og at rehabiliteringstilbudet kan tilpasses bedre til pasientens behov. Dette er også et ledd i å forbedre samhandlingen mellom spesi-

alist- og kommunehelsetjenesten, samt å tilby et mer likeverdig og tilgjengelig tilbud for befolkningen ved at pasientene får tilbud på rett nivå til rett tid.

Gjennomførte analyser viser at det er betydelig variasjon i forbruk spesielt innen arbeidsrettet rehabilitering i Helse Sør-Øst:

Antall liggedøgn i 2022 i standardisert rate (alder og kjønn) pr 100 000 i fase 5		
Opptaksområde	Arbeidsrettet rehabilitering	Kronisk muskel- og bløtdelssmerter
Akershus universitetssykehus	1 185	1 231
Diakonhjemmet Sykehus	309	268
Lovisenberg Diakonale Sykehus	609	484
Oslo universitetssykehus	425	451
Sykehuset i Vestfold	1 402	389
Sykehuset Innlandet	4 454	1 413
Sykehuset Telemark	4 230	549
Sykehuset Østfold	1 080	1 669
Sørlandet Sykehus	1 221	1 013
Vestre Viken	1 007	758

Forbruk av liggedøgn hos private avtaleparter pr 100 000 innbyggere i 2022 (NPR)

På arbeidsrettet rehabilitering og rehabilitering for langvarige muskel- og bløtdelssmerter er det per nå ventetid på mellom 1 og 20 uker på behandling i privat rehabiliteringsinstitusjon i Helse Sør-Øst.

Piloten ble gradvis rullet ut vår, sommer og høst 2024 og siste helseforetak startet opp i september. I perioden 06.05.-06.11 2024 har RKE innvilget totalt 3 387 pasienter rett til tverrfaglig spesialisert rehabilitering, hvorav 1411 er innen de to delytelsene som er omfattet av piloten. Av de 1411 pasientene er 343 innvilget rett til vurdering i sykehus som følge av piloten. 1068 er gitt rett til opphold hos private direkte fra RKE. I underkant av 40 % av de som er innvilget rett til vurdering i sykehus er i etterkant av vurderingen henvist videre til private avtaleparter.

For å ha et tilstrekkelig datagrunnlag ble arbeidet med evalueringen utsatt i forhold til opprinnelig plan. Evaluering av fase én av piloten planlegges gjennomført i desember 2024. Evalueringen vil ha som formål å svare ut hvorvidt det endrede forløpet for henvisning har fungert slik intensjonen er, når det gjelder prosess og henvisningsflyt. Dette vil være antall henvisninger som har vært omfattet av piloten, ventetid på poliklinisk utredning i helseforetaket, hvordan utredningen er gjennomført, og hvilket tilbud pasientene har fått etter utredningen.

Det er valgt å ikke gjennomføre følgeforskning av piloten med involvering av pasienter i denne omgang. Dette ble diskutert i oppstartsfasen, men ble vurdert å være metodisk utfordrende og tidsmessig vanskelig å få gjennomført i den korte tidsperi-

oden før evaluering. Spørsmålet om følgeforskning vil bli tatt opp igjen når piloten er evaluert.»

SPØRSMÅL NR. 466**Innlevert 22. november 2024 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde****Besvart 2. desember 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil det være brudd på Stortingets bevilgningsreglement og intensjonene med handlingsregelen dersom regjeringen foreslår bevilgningsøkninger i nysalderingen til tiltak som skal gjennomføres i 2025?

Svar:

Bevilgningsreglementet § 3 fastsetter noen grunnleggende prinsipper for statsbudsjettet. Det gjelder blant annet ettårsprinsippet, kontantprinsippet og kravet om at bevilgningsforslagene «skal være basert på realistiske anslag over utgiftene og inntektene». Utgifter og inntekter skal «tas med i budsjettet for det året de antas å bli kontant betalt». De grunnleggende prinsippene for statsbudsjettet gjelder også for forslag om tilleggsbevilgninger.

Der utbetalingstakten under en budsjettpost kan være usikker, er det i henhold til bevilgningsreglementet § 5 anledning til å gi bevilgningsvedtaket stikkordet «kan overføres» som gir hjemmel til å overføre ubrukt bevilgning til de to følgende budsjettårene. For driftsposter kan ubrukt bevilgning overføres til neste budsjettår med inntil fem prosent av bevilgningen.

I Finansdepartementets veileder til statlig budsjettarbeid fremkommer blant annet følgende om unntak fra ettårsprinsippet og kravet om realistisk budsjettering, jf. punkt 5.4.2.3: «Bruken av stikkordet «kan overføres» innebærer ikke noe avvik fra kravet til realistisk budsjettering, jf. punkt 5.2.2.3. Selv om bevilgningen er overførbar, skal bevilgningen for det enkelte budsjettår likevel ikke settes

høyere enn det som antas å bli faktisk utbetalt for vedkommende år. Når det for eksempel utarbeides et budsjettforslag for et bygg eller anlegg, må sannsynlig fremdrift og utbetalingstakt nøye vurderes slik at det ikke føres opp større eller mindre beløp enn behovet for kontante utbetalinger i budsjettåret. En slik vurdering kan gjøres både ved regjeringens budsjettforslag og om nødvendig i de to budsjettrevisjonene i budsjettåret. Det vil i noen tilfeller likevel ikke være hensiktsmessig å nedjustere denne type bevilgninger, jf. omtale over om realistisk budsjettering i punkt 5.2.2.3 § 3 annet ledd.» I punkt 5.2.2.3 fremkommer blant annet at «Dersom det er gitt mulighet for overføring av midler til neste budsjettår ved bruk av stikkordet «kan overføres», kan det være hensiktsmessig å ikke sette ned bevilgningen i nysalderingen hvis det relativt raskt vil være behov for å bruke midlene i neste budsjettår og det ikke vil være praktisk å forutsette at midlene kan gjenbevilges.»

Handlingsregelen knytter bruken av fondsmidler over tid til forventet realavkastning av Statens pensjonsfond utland. Bruken av fondsmidler over statsbudsjettet måles ved det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet, som anslås på nytt i forbindelse med nysalderingen slik at det gis et korrekt bilde av oljepengebruken mot slutten av budsjettåret.

Generelt er korrekt budsjettering viktig både for at statsbudsjettet skal fungere godt som styringsverktøy og for å ivareta intensjonen i handlingsregelen. Budsjettering for bærekraftige statsfinanser er nærmere omtalt i boks 5.1 i Gul bok 2025.

SPØRSMÅL NR. 467**Innlevert 24. november 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 2. desember 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Bane Nor har i flere år brukt el-arbeidere uten fagbrev. Nye regler kan nå gjøre at flere hundre ansatte i etaten ikke kan utføre arbeid de tidligere har gjort, i en tid hvor

det også er store problemer på jernbanen med behov for mer vedlikehold.

Vil regjeringen se på løsninger som kan gjøre at Bane Nor potensielt ikke mister store mengder arbeidskraft raskt, som å åpne for fagbrevhurtigspor for jern-

banearbeidere, en overgangsfase før de nye kravene trer på plass og enklere rekruttering av el-fagarbeidere fra utlandet ved behov?

BEGRUNNELSE:

MDG er bekymret for konsekvensene av en rask overgang til krav for fagbrev for el-arbeidere i jernbanesektoren. Det er legitime årsaker til å stille krav til fagbrev, men dette bør gjøres på en forutsigbar måte som ikke slår bena under behovet for utbedringer på jernbanen. Noen mulige løsninger for å ivareta behovet for krav om fagbrev samtidig som dagens arbeidere får fortsatt arbeidet sitt er å åpne for hurtigspor-løsninger der arbeidere med lengre erfaring kan gjennomføre fagbrev-utdanning raskere enn normalt, kombinert eller i tillegg til å få på plass en overgangsperiode før kravene trer på plass. En annen løsning kan være å gjøre det enklere og raskere for utenlandsk arbeidskraft med el-bakgrunn å få godkjent sin utdanning i Norge, forutsatt at dette tilfredsstillers norske krav. Det siste kan være en mulig løsning i tilfelle de nye kravene må gjennomføres raskt og fører til bortfall av arbeidskraft på kort tid.

SPØRSMÅL NR. 468

Innlevert 24. november 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 2. desember 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvor store inntekter (skatter, avgifter, utbytte) har det offentlige (stat, fylke, kommune) hatt samlet fra kraftsektoren (kraftselskaper og nettselskaper, inkludert flaskehalsinntekter) i året for perioden 2019 til 2024, fratrukket det som er utbetalt til strømstøtte, redusert nettleie og andre støtteordninger?

Svar:

Kraftproduksjon kan gi høye inntekter som følge av eksklusiv tilgang til knappe og svært verdifulle naturressurser. Vi har en lang historie med ordninger som gir fellesskapet en andel av overskuddet fra bruken av våre naturressurser.

Vannkraftforetak betaler alminnelig selskapskatt, grunnrenteskatt, naturressursskatt, eiendomsskatt og konsesjonsavgift, og avstår konsesjonskraft til kommune og fylkeskommune. Vindkraftforetak betaler også alminnelig selskapskatt, grunnrenteskatt og eiendomsskatt,

Svar:

Sikkerheten er det viktigste på jernbanen – også for de som jobber der. Forståelsen av gjeldende regler om kvalifikasjonskrav for leder for sikkerhet ved arbeid på elektriske høyspenningsanlegg har vært oppe i en nylig avgjort klagesak. På bakgrunn av dette kan Bane NOR fremover jobbe med å få plass et system som skal bidra til nettopp økt sikkerhet.

Justis- og beredskapsdepartementet har nylig sendt et oppdragsbrev til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) der det bes om at de inngår dialog med Bane NOR og Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg, med sikte på å finne praktiske og realistiske løsninger for implementering av vedtaket. Det bes herunder vurdert om de involverte interesser kan ivaretas gjennom å sette en frist for lukking av avvik.

Etter det departementet har fått opplyst er det etablert dialog mellom DSB og Bane NOR, på bakgrunn avt. oppdraget som er gitt. Dette er en viktig sak for mange og arbeidet er gitt høy prioritet.

i tillegg til en produksjonsavgift. Fra 28. september 2022 til 1. oktober 2023 var det dessuten et midlertidig høyp-risbidrag for kraftproduksjon. Selskapskatt og grunnrenteskatt skal betales i løpet av året etter inntektsåret, slik at de bokføres året etter at de er påløpt.

Tabell 1 viser bokførte inntekter til staten i perioden 2019-2024.

Tabell 1: Bokførte inntekter fra kraftsektoren til staten (mill. kroner, nominelt). Tall for 2024 er anslag.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Alminnelig selskapsskatt ¹	5 931	4 385	1 589	11 596	22 808	Ikke tilgjengelig (i/t)
Grunnrenteskatt på vannkraft	10 727	9 048	2 257	19 224	45 445	23 800
Skattefradrag ²	-1 811	-1 599	-1 076	-2 378	-1 788	i/t
Høyprisbidrag ³	-	-	-	-	7 594	-160
Utbytte fra Statkraft ⁴	8 444	6 454	3 673	10 214	17 213	13 029
Utbytte fra Statnett ⁵	484	1 261	1 039	737	296	793
Grunnrenteskatt på landbasert vindkraft	-	-	-	-	-	0
Konsesjonsavgifter	172	174	173	173	203	196
SUM	23 947	19 723	7 655	39 566	91 771	

¹ Beløpet inkluderer samlet inntektsskatt for foretak som driver produksjon, overføring eller distribuering av kraft. Det foreligger ikke anslag på alminnelig inntektsskatt fra kraftforetak for 2024.

² Fradrag for naturressursskatt, tidligere betalt skatt mv.

³ Påløpt høyprisbidrag for 2022 ble bokført i 2023. Avgiften ble avvirket 1. oktober 2023. Selskapene måtte likevel betale avgift for oktober og november 2023 i påvente av Stortingets vedtak om avvikling. Innbetalt avgift for disse månedene er tilbakebetalt i 2024.

⁴ Utbytteinntekter er ført på året de er utbetalt.

⁵ Negativ beregnet grunnrenteinntekt og ubenyttet fratrukk for produksjonsavgiften fremføres og reduserer fremtidige inntekter. Full årsvirkning anslås dermed samlet sett negativ.

Kilder: SSB og Finansdepartementet.

Vertskommunene for kraftanlegg får inntekter gjennom særlige regler for eiendomsskatt, naturressursskatt, konsesjonsavgift og konsesjonskraft samt produksjonsavgift på landbasert vindkraft. Kommuner og fylkeskommuner som eier kraftproduksjon får utbytteinntekter.

Tabell 2 viser inntekter for kommunesektoren.

Tabell 2: Bokførte inntekter fra kraftsektoren til kommuner og fylkeskommuner (mill. kroner, nominelt).

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eiendomsskatt vannkraftanlegg ¹	1 770	1 980	2 240	2 010	2 466	i/t
Eiendomsskatt vindkraftanlegg ²	57	104	180	250	301	i/t
Eiendomsskatt nettanlegg ³	691	772	839	i/t	i/t	i/t
Naturressursskatt	1 676	1 643	1 659	1 672	1 649	i/t
Konsesjonsavgifter	693	706	713	719	740	i/t
Konsesjonskraft ⁴	1 994	1 595	2 489	5 393	6 323	i/t
Utbytteinntekter ⁵	6 748	5 767	5 653	9 467	12 778	i/t
Produksjonsavgift på landbasert vindkraft	i/t	i/t	i/t	i/t	70	279
SUM	13 629	10 972	13 773	19 511	24 327	

¹ Tallene for 2019–2022 og 2024 er departementets anslag, siden SSB normalt ikke skiller ut eiendomsskatt for kraftvirksomhet i sin statistikk. For 2023 ble eiendomsskatt for kraftvirksomhet skilt ut, slik at tallet for dette året er SSB-statistikk.

² Tall for 2019–2022 er fra Tema-rapporten Kommunale inntekter fra kraftsektoren fra 2023. Tall for 2023 er SSB-statistikk.

Tabell 3: Oversikt over strømstøttetiltak, redusert el-avgift, redusert nettleie og andre støtteordninger på utgiftssiden i 2019–2024. Mill. kroner.

Tiltak	2019	2020	2021	2022	2023	2024 ¹
Midlertidig strømstøtadsordning for husholdningene (inkl. mva.)	0	0	0	26 421	16 384	4 800
Midlertidig strømstøtadsordning for husholdningsbrukere av nærvarmeanlegg	0	0	0	0	4	10
Ekstra bostøtte	268	0	579	1 886	1 712	764
Strømstøtteordning til jordbruks- og veksthusnæringen	0	0	0	780	468	65
Strømstøtteordning for frivillige organisasjoner	0	0	0	309	215	140
Støtte gjennom Enova til enøktiltak i husholdningene	303	124	99	163	474	1130
Støtte gjennom Enova til enøktiltak i yrkesbygg	246	279	132	102	165	0
Støtte gjennom Enova til enøktiltak til private selskaper/industri	141	268	215	611	339	0
Tilskuddsordning til energitiltak i kommunale bygg gjennom Husbanken	0	0	0	0	168	350
Særskilt strømstøtte til studentene	0	0	0	513	30	0
Midlertidig energitilskuddsordning for strømintensive bedrifter	0	0	0	1 600	1 200	0
Støtteordning for å redusere strømpriser på Svalbard	0	0	0	0	50	125
Utjevningsordning for overføringstariffer	0	0	20	20	20	18
Redusert el-avgift ²	0	0	0	2 900	2 900	2 900
SUM	958	671	1 045	35 305	24 129	10 302

1) Status etter behandling av tilleggsproposisjon ifm. RNB 2024. Tabellen er ikke oppdatert med regjeringens forslag om ny saldering av 2024-budsjettet.

2) Den generelle satsen i elavgiften ble i 2022 redusert, samtidig som satsen ble delt opp slik at elavgiften ble lavere i månedene januar, februar og mars. Provenytapet i 2022 ble anslått til 2,9 mrd. kroner. Endringene ble reelt sett videreført i 2023 og 2024, og i tabellen er provenytapet for 2022 oppført for disse årene.

SPØRSMÅL NR. 469

Innlevert 24. november 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 29. november 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvordan og når vil regjeringen følge opp rådene fra Miljødirektoratet for en bedret miljøtilstand i Oslofjorden, og hvordan vil Stortinget orienteres om oppfølgingen?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen mottok i september råd til tiltak for en forbedret miljøtilstand i Oslofjorden av Miljødirektoratet. Det foreslår blant annet nullfiskeområder i Indre Oslofjord, og deler av nasjonalparkene Ytre Hvaler og Færder.

Før sommeren kom også Fiskeridirektoratet med sine anbefalinger.

Spørderen mener, i likhet med veldig mange andre, at det haster å ta vare på livet i Oslofjorden. Regjeringen skriver i sin egen pressemelding at de skal vurdere rådene. Hvordan og når oppfølgingen skal skje er derimot mer uklart for spørderen.

Svar:

Regjeringen følger aktivt opp helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden og er i gang med et krafttak med fokus på de største påvirkningene: jordbruk, avløp og fiskeri. Regjeringen arbeider kontinuerlig med å styrke tiltak og virkemidler for å oppnå en ren og rik Oslofjord, og er opptatt av økt fremdrift i tiltaksgjennomføringen.

De siste årene har vi særlig styrket virkemidlene for å redusere avrenning fra jordbruk og utslipp fra avløp. Nå tar vi tak i fiskeri. Det haster å bygge opp igjen økosystemene og fiskebestander i Oslofjorden.

Jeg viser til at Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet fikk i oppdrag av Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet å levere faglige råd om nye fiskeritiltak for å bygge opp fiskebestandene og et velfungerende økosystem i Oslofjorden. Direktoratenes råd legger et godt grunnlag for vårt videre arbeid.

Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet arbeider nå med å vurdere direktoratenes faglige råd om nye fiskeritiltak og forberede en høringsprosess. Når dette arbeidet er ferdigstilt, vil fiskeri- og havministeren og jeg sende forslag til nye fiskeritiltak i Oslofjorden på offentlig høring. Jeg ser frem til å få mange konstruktive og gode høringsinnspill, som vil bli grundig vurdert.

Jeg vil påpeke at arbeidet er høyt prioritert, og at vi er opptatt av god fremdrift. Vi ønsker å så raskt som mulig få på plass nye og effektive fiskeritiltak for Oslofjorden. Samtidig skal vi sikre gode og grundige vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 470

Innlevert 24. november 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 3. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor har statsråden fått informasjonen om at det borgerlige flertallet i Skien har tenkt til å legge ned Menstad bydelshus fra, og ønsker han å beklage at han har gitt Stortinget informasjon som ikke stemmer?

BEGRUNNELSE:

I Stortingets spørretime 20. november svarte statsråden på spørsmål fra undertegnede om eldreomsorg, og henviste til sitt besøk i Skien dagen i forveien. Statsråden uttalte følgende:

«Jeg var på Menstad bydelshus i Skien i går – som for øvrig det borgerlige flertallet i Skien nå har tenkt til å legge ned.»

Dagen før, 19. november, var det formannskapsmøte i Skien hvor budsjettet ble behandlet. I det helhetlige forslaget fra FrP, H, KrF og INP lå følgende formulering om bydelshus:

«I saken som er varslet vedr. nedlegging av et bydelshus bes administrasjonen ta med følgende:

Menstad og Gråtenmoen bydelshus er godt fungerende bydelshus i bydeler med begrenset andre tilbud. Det er en betydelig frivillig innsats knyttet til disse bydelshus. Vi tror det er ytterligere potensiale for samhandling med Frivilligsentraler og andre aktører i nærmiljøet i disse to bydelshus, og ber om at det belyses.»

Dette ble vedtatt av formannskapet mot seks stemmer.

I et innlegg i møtet forklarer Hans Edvard Askjer (KrF) forslaget med følgende:

«Så fikk jeg et direkte spørsmål i forhold til bydelshus. Jo, her kommer det et politisk skjønn som vi har prøvd å synliggjøre. De grepene som gjøres på skolestrukturen på den siden av byen, sammen med det faktum at vi leser Menstad bydelshus som et veldig velfungerende bydelshus med en stor andel frivillighet og at Menstad bydelshus ligger i et område med få andre tilbud. Så har vi sagt at vi gir et politisk signal om at Menstad bydelshus ikke bør være det som legges ned. Det har vi tatt oss friheten til å peke på.»

Askjer understreker også forslaget i en replikk i møtet og sier følgende:

«... og når det gjelder bydelshus så er det sånn å forstå at, jo strukturen ligger fast. Et bydelshus blir lagt ned i dagens form, men vi

har altså sagt at administrasjonen må hensynta de punktene vi har skrevet i vårt dokument. Og det er en sterk politisk føring om at vi peker ikke i retning Menstad bydelshus når det gjelder nedlegging, og ber om at de punktene vi har satt inn her sånn hensyntas i den saken som vi skal få i januar.»

Det er for undertegnede uforståelig hvordan man av dette kan tolke at det borgerlige flertallet i Skien har tenkt til å legge ned Menstad bydelshus når de både sier og gjør det stikk motsatte.

Svar:

Det er bra at representanten Hoksrud deler engasjementet for flere gode aktivitetstilbud og samlingssteder for eldre fremover. Jeg håper derfor at Hoksrud vil benytte muligheten til å oppfordre sine partikolleger i Skien om å stanse nedleggelse av bydelshus.

Da jeg besøkte bydelshuset på Menstad i Skien fikk jeg høre fortellinger fra brukere, ansatte og frivillige om hvor viktig dette tilbudet er. Tilsvarende historier ble gitt fra både Gråtenmoen bydelshus og Lie bydelshus, som også hadde representanter til stede i møtet.

Jeg fikk informasjon om at det borgerlige flertallet i Skien, som FrP er en del av, har foreslått å legge ned

et bydelshus. Jeg er blitt fortalt at det i et møte om kommunens økonomiske langtidspan hadde Høyre, FrP, INP, Venstre og KrF lagt frem et forslag om at det skal nedlegges et bydelshus, med halvårsvirkning allerede fra 2025, og helårsvirkning fra 2026. Brukergrupper, ansatte og pårørende har reagert og reagerer sterkt, med tanke på at Skien kommunes uttalte innsatstrapp for god omsorg fremholder viktigheten av lokale møteplasser i bydelene. Jeg fikk gjengitt at det ble sagt i det aktuelle formannskapsmøtet at det var Lie bydelshus de borgerlige partiene vurderte som mest aktuelt, men at saken om hvilket bydelshus som skulle bli lagt ned, ville bli fremlagt som en egen sak våren 2025. Da jeg møtte brukere, ansatte og frivillige på Menstad bydelshus tok nesten alle opp med meg bekymringen om at deres tilbud ville forsvinne.

Jeg gleder meg over alle tilbud som understøtter en mer aldersvennlig frivillighet og et aldersvennlig samfunn. Poenget mitt om at et tilbud er foreslått nedlagt av borgerlige partier i Skien står seg, og det er like alvorlig uansett hvilket bydelshus flertallet bestemmer seg for. Jeg håper derfor at de politiske partiene som styrer Skien kommune kan finne en løsning som kan bevare dette gode tilbudet for fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 471

Innlevert 24. november 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 3. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre fortsatt konkurranse innen laboratoriemedisin når HSØ har tildelt ny rammeavtale til kun én aktør?

BEGRUNNELSE:

Forrige uke besluttet HSØ å tildele en ny rammeavtale på polikliniske laboratorietjenester til kun én aktør for den neste avtaleperioden. Når HSØ velger å tildele 100 % av rammen til kun én aktør, medfører det en monopolsituasjon innen laboratoriemedisin.

Sunn konkurranse mellom flere tilbydere er sentralt for Fremskrittspartiet, og noe som vi er tjent med i et hvert marked. Dette er særlig viktig når vi bruker skattebetalernes penger til å finansiere helsetjenester.

Slik markedet på laboratoriemedisin fungerer er det utenkelig at aktørene som nå skvises ut vil kunne ta

kostnaden med å igjen gå inn i det norske lab markedet. Med kun én aktør igjen i markedet, vil dette åpenbart føre til høyere priser i neste anbudsrunder.

Det norske helsevesenet er på ingen måte tjent med at det offentlige legger til rette for en privat monopolsituasjon, slik tilfellet er i anbudet til HSØ. Dette er problematisk av flere årsaker, ikke minst sett fra et beredskapsperspektiv. Det vil bidra til å svekke leveransesikkerheten i helsetjenesten og svekke den norske helseberedskapen.

Fremskrittspartiet er kjent med at laboratoriemedisin har spesielle regler for trygderefusjon, som muliggjør at større aktører kan levere utover rammen på avtaler, og fremdeles få dekket 100% gjennom HELFOs refusjonsordning. Dette er nok en viktig grunn til at vi nå ser en monopolutvikling på labområdet. Helsedirektoratet har lenge vært klar over at dette har ført til en overproduksjon av labtjenester, og at det offentlige mangler kontroll over

volumene som produseres utover rammene. Det bryter også med Stortingets intensjon bak Folketrygdloven.

Dette er en strukturell svikt, som ikke er enkeltaktørers feil, og som det er en politisk oppgave å rette opp i.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har i forbindelse med dette spørsmålet bedt Helse Sør-Øst RHF om en orientering om den aktuelle anskaffelsen.

Helse Sør-Øst RHF har opplyst at de har en pågående anskaffelse innen polikliniske laboratorietjenester. Anskaffelsen har en estimert økonomisk ramme i 2025 på 140 millioner kroner, og om lag 980 millioner kroner i kontraktperioden inkl. opsjoner om prolongering. Rammeavtalen inngås for to år, og med mulighet for å prolongere ett år om gangen i fem år.

I konkurransegrunnlaget er det lagt til rette for at to tilbydere skal kunne tildeles avtale:

For å opprettholde konkurransen i markedet, skal det i utgangspunktet tildeles rammeavtale til to (2) leverandører. Valg av leverandørene gjøres basert på hvilken kombinasjon av 2 tilbud som gir den beste prisen samlet sett. Mulige kombinasjoner er 70 % + 30 %, 60 % + 40 % eller 50 % + 50 %.

Rammeavtale tildeles i utgangspunktet til leverandørene med de to tilbudene som gir lavest totalpris. Helse Sør-Øst RHF har beskrevet unntak fra dette, og har dermed mulighet til å tildele hele volumet til én tilbyder. Unntakene er i prioritert rekkefølge:

1. Dersom den samlede prisen for 100 % av volumet overstiger den økonomiske rammen for anskaffelsen eller at en kombinasjon av 2 tilbud er mer enn 25 % dyrere enn et eventuelt tilbud på 100 % av volumet fra én leverandør, forbeholder Oppdragsgiver seg retten å tildele 100 % av volumet til leverandøren med det rimeligste

tilbudet. Dette forutsetter at en slik tildeling er mulig innenfor den økonomiske rammen for anskaffelsen.

2. Dersom det ved forhandlingens slutt ikke er mulig å dekke 100 % av det etterspurte volumet innenfor den økonomiske rammen for anskaffelsen, står Oppdragsgiver fritt til å tildele rammeavtaler til det tilbudet eller den kombinasjonen av tilbud som dekker en størst mulig andel av det etterspurte volumet innenfor den økonomiske rammen. Dette vil kunne medføre at det kun tildeles avtale til én leverandør

I konkurransegrunnlaget er det lagt opp til at Helse Sør-Øst RHF kan benytte mer midler enn nødvendig på polikliniske laboratorietjenester for å opprettholde to leverandører i markedet. Imidlertid viser resultatet av konkurransen at man både går utover den økonomiske rammen for anskaffelsen, og at det vil bli mer enn 25 % dyrere å kombinere tilbud fra to tilbydere. Unntaksregel 1 er derfor ifølge Helse Sør-Øst RHF benyttet ved tildeling av avtale. De opplyser at over en mulig kontraktperiode på syv år, vil den økonomiske konsekvensen ved å tildele til to tilbydere være betydelig.

Helse Sør-Øst RHF opplyser videre at for eventuelle framtidige anbuds konkurranser innen poliklinisk laboratorietjenester vil de angi volum og estimert økonomisk ramme. Om det ikke mottas tilbud som tilfredsstillende disse kravene, vil Helse Sør-Øst RHF måtte se på andre mulige løsninger innen laboratorieområdet.

I beredskapssituasjonen under covid-19-pandemien bidro både de private og det offentlige i Helse Sør-Øst til økt laboratoriekapasitet. Den viktigste beredskapen utgjøres imidlertid av egne sykehuslaboratorier. Ved alle helseforetak er det blant annet mulig å hente ut økt kapasitet ved å utvide antall skift og omdisponere annet laboratoriepersonell. Helse Sør-Øst RHF opplyser at de i nåværende situasjon ikke ser at det er grunnlag for å si at man vil være dårligere stilt framover enn man var under covid-19-pandemien, selv med kun én privat leverandør.

SPØRSMÅL NR. 472

Innlevert 24. november 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 2. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kor mange menneske har venta meir enn seks månadar på asylintervju i norske asylmottak, og kva vil justisministeren gjere for å få ned ventetida og sørge for at forvalt-

ningslova sine krav etter § 11 a om at saker skal vere førebudd og avgjort «utan ugrunna opphald» vert fylgt?

GRUNNGJEVING:

Samarbeidsrådet for Kirkenes mottakssenter, underskrive av 40 asylsøkjere, skriv i eit brev til SV at mange asylsøkjere har bodd ved senteret i meir enn to år utan å ha bli innkalla til UDI for asylintervju eller fått saka si handsam. Fleire har prøvd gong på gong å kome i kontakt med UDI utan å få anna svar enn at dei må sjekke nettsida. I brevet fortel dei at det er svært psykisk nedbrytande å vente i så lang tid utan å vite noko om kva som skjer, utan å kunne arbeide, eller gjere noko sjølve for å kome vidare i livet. Mange vert drivne inn i djup depresjon og fortvilning av å leve i ein uavklara situasjon og med eit minimum å leve av . Sko, klede og den eine puta dei fekk då dei kom til Råde mottakssenter byrjar å bli utslitne og dagpengane rekk knapt til mat.

Sivilombodet kom med ein uttale 28. juni 2024 om «Utlendingsdirektoratets behandlingstid i asylsak», der søknaden om vern hadde blitt liggande sidan mai 2022, heile to år, utan å ha blitt handsama. Søkjaren hadde ikkje vorte kalla inn til intervju, eller fått melding om kvar saka sto, og Sivilombodet kom til at UDI ikkje hadde førebudd og avgjort klagaren si sak utan ugrunna opphald slik lova krev. UDI opplyste at handsamingstida i saka var rein liggetid og at det skuldast ressursituasjonen og interne prioriteringar. Ut frå opplysningane motteke frå UDI skriv sivilombodet at det er grunn til å tru at det er liknande brot i ei lang rekkje saker som gjeld asylsøknader frå einslege vaksne asylsøkjere utan kollektivt vern.

I uttalen til sivilombodet står det at det er opplyst frå UDI at dei elleve eldste søknadane der søkjaren enno ikkje er intervjuet er frå perioden 8. juni 2021 og 7. mars 2022, og at det i juni 2024 var over 2 000 asylsøkjere som enno ikkje var innkalla til intervju og utviklinga med lengre ventetid har vorte verre dei siste fem åra.

Svar:

Fleire ekstraordinære hendelser de siste årene har satt utlendingsforvaltningen under press og ført til lengre saksbehandlingstid og høyere restanser enn ønskelig i mange porteføljer. Dette er tredje året på rad hvor antallet personer som søker om beskyttelse i Norge er på et rekordhøyt nivå. Vi snakker om over 100 000 søknader om asyl eller midlertidig kollektiv beskyttelse, i tillegg til andre saksporteføljer. Før dette måtte Utlendingsdirektoratet (UDI) bl.a. også håndtere restriksjoner og ekstraoppgaver som følge av pandemien, og den betydelige økningen i søknader om statsborgerskap som følge av at det i 2020 ble åpnet for dobbelt statsborgerskap i Norge.

Etter forslag fra denne regjeringen er det bevilget betydelige midler for å håndtere de høye ankomstene fra Ukraina. Likevel er det slik at utlendingsforvaltningen har vært under betydelig press over tid. Dette har ført til høy-

ere restanser og lengre saksbehandlingstid enn det som er ønskelig i en del saker.

UDI har over flere år jobbet systematisk med automatisering av behandling av enkelte saksporteføljer. Automatiseringsarbeidet i UDI har vært avgjørende for at Norge raskt har kunnet behandle et høyt antall søknader om midlertidig kollektiv beskyttelse som følge av krigen i Ukraina.

Jeg er opptatt av en systematisk tilnærming for å styrke kapasitet og effektivitet i systemet. UDI beskriver bl.a. i sin årsrapport for 2023 flere tiltak som er gjennomført for å forbedre saksflyt, digitalisere og effektivisere saksbehandlingen, og forbedre informasjonen til brukerne. Departementet har i tildelingsbrevet til UDI for 2024 stilt krav om at dette arbeidet skal fortsette. UDI har også spilt inn forslag til regelverksendringer for å forenkle og effektivisere saksbehandlingen. Enkelte endringer i utlendingsforskriften er iverksatt, og flere forslag er til vurdering i Justis- og beredskapsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Per 26. november 2024 er det 1 759 beboere i asylmottak (av totalt cirka 11 000 beboere) som har ventet lenger enn seks måneder på intervju siden søknadstidspunkt. UDI skriver i sin rapportering til Justis- og beredskapsdepartementet for andre tertial 2024 at de styrker innsatsen sin med de eldste sakene.

Regjeringens forslag om modernisering av utlendingsforvaltningens IKT-systemer i vårt forslag om nasjonalbudsjett 2025, vil også kunne effektivisere saksbehandlingen etter hvert som prosjektet blir realisert.

Jeg har tillit til at UDI jobber for å finne de beste tiltakene for mest mulig effektiv saksbehandling samlet sett, innenfor de rammene som er gitt av Stortinget og departementet. Departementet vil fortsette å følge opp saksbehandlingstider i den styringsdialogen vi har med UDI.

SPØRSMÅL NR. 473**Innlevert 24. november 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 2. desember 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Har regjeringen oversikt over omfanget av norske kommuner og fylkeskommuner sine investeringer i israelske statsobligasjoner, banker og selskaper som er knyttet til israelske bosettinger på okkupert palestinsk jord eller som bidrar til krigen på Gaza?

BEGRUNNELSE:

En nylig publisert rapport fra FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR) dokumenterer omfattende og systematiske brudd på menneskerettighetene i Gaza, inkludert mulig folkemord. Den beskriver hvordan den israelske staten og dens militære styrker, IDF, systematisk ødelegger livsgrunnlaget for sivilbefolkningen. Gjennom massive bombekampanjer, som har utslettet hele familier og drept titusenvise av mennesker – inkludert et sjokkerende høyt antall barn – påfører Israel befolkningen på Gaza helt uutholdelige lidelser.

Blokaden av Gaza fører til en sultkatastrofe, hvor barn dør av underernæring og mangel på rent vann, mens humanitær bistand stanses og helsepersonell blir drept. IDFs bruk av ulovlige våpen som hvitt fosfor forsterker grusomhetene, og tusenvis er tvangsforflyttet til utrygge og overfylte områder uten grunnleggende tilgang til mat eller helsehjelp.

Vi vet allerede at Oljefondet (SPU) er en av Europas største investorer i den israelske okkupasjonen av Palestina. Fondet har over 140 milliarder kroner investert i 51 av de viktigste selskapene som fasiliterer de ulovlige bosettingene på den okkuperte Vestbredden (ifølge rapporten Don't buy into occupation). I tillegg viste tall fra tidligere i år at sammenlignet med tallene Norges Bank sist presenterte, per 31. desember 2023, har verdien av Oljefondets aksjebeholdning i israelske selskaper økt med nesten 900 millioner kroner.

Hverken Oljefondet eller norske kommuner og fylkeskommuner kan være bekjent med å bidra til undertrykkningen av det palestinske folket. Det vil derfor være opplysende å høre om regjeringen har noen som helst overordnet oversikt over hvor mye av norske kommuner og fylkeskommuner sine økonomiske investeringer som er plassert i selskaper som bidrar til israelske bosettinger på okkupert palestinsk jord eller som bidrar til krigen på Gaza.

Svar:

Kommunelova §§ 14-1 og 14-13 regulerer korleis kommunane og fylkeskommunane skal forvalte sin likviditet. Kommunane og fylkeskommunane skal ikkje ta vesentleg finansiell risiko og samstundes sikre at dei kan innfri betalingspliktene ved forfall. Innanfor desse overordna rammene skal kommunestyret og fylkestinget vedta eit finansreglement som fastset nærare reglar for finansforvaltninga i eigen kommune og fylkeskommune, til dømes tillaten risiko, krav til risikospreiing, avkastningsmål og tillatne verdipapir. Regelverket er først og fremst grunna i at finansforvaltninga skal vere økonomisk forsvarleg, men kommunestyret og fylkestinget kan òg sette grenser utover dette for kva for type investeringar som kommunen eller fylkeskommunen kan gjere.

Kommunedirektøren skal minst to gonger i året rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om forvaltninga av dei finansielle midlane, i tillegg til ein årsrapport når året er omme. Desse rapportane skal mellom anna vise korleis plasseringane er samansett og verdien av dei, både samla og for gruppe av midlar, og om høve som kommunestyret eller fylkestinget har stilt krav om at det skal bli opplyste om.

Finansforvaltninga er kommunane og fylkeskommunane sitt sjølvstendige ansvar, og det er heller ikkje noka rapportering frå dei til staten på dette, utover det som går fram av balanserekneskapen. Balanserekneskapen vil vise den rekneskapsmessige verdien av plasseringane i høvesvis aksjar, obligasjonar og sertifikat, men ikkje på eit meir detaljert nivå enn som så. Vi har derfor ikkje oversikt over omfanget som du spør om.

SPØRSMÅL NR. 474

Innlevert 24. november 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 2. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mange personer har fått vedtak av norske utlending-smyndigheter i saker som omhandler tilbakekall av enten oppholdstillatelse, statsborgerskap eller begge deler, og hvor mange personer har som en konsekvens mistet enten oppholdstillatelse, statsborgerskap eller begge deler de siste fem årene?

Svar:

Nedenfor er oversikt personer som har fått vedtak i UDI i en tilbakekallssak fra 2019 frem til i dag. I tillegg er det en oversikt over antall personer som har fått vedtak om tilbakekall av en tillatelse, men i ettertid har fått en ny tillatelse. Hjemlene angir hvilken type tillatelse som har blitt tilbakekalt.

BEGRUNNELSE:

Ber om at svaret oppgis i tabell hvor det fremkommer tydelig hvordan type tilbakekall det er snakk om og hvor mange personer som har blitt omfattet både årlig og totalt i tidsperioden 2019-2024.

Antall personer som har fått vedtak i UDI i en tilbakekallssak etter vedtakshjemmel og utfall i perioden 2019 til 2024 (per 25.11.2024)					
ÅR	HJEMMEL	Henleggelse	Ja til tilbakekall	Nei til tilbakekall	Totalt
2019	Totalt	917	1 223	182	2 322
	fvl 35	-	-	1	1
	sbl 26 1	9	55	26	90
	sbl 26 2	20	1	-	21
	Andre/ukjent	69			69
	utf 3-4 jf vf 34 1	-	51	-	51
	utf 3-4 jf vf 34 2	1	134	-	135
	utf 3-4 jf vf 34 3	-	1	-	1
	utf 6-1 1	1	-	-	1
	utl 37 1	333	22	22	377
	utl 37 1 a	1	-	-	1
	utl 37 1 e	8	2	-	10
	utl 63 1	474	939	133	1 546
	utl 64 1	1	-	-	1
	utl 120 2	-	12	-	12
	utl 120 3	-	6	-	6

2020	Totalt	1 249	1 145	202	2 596
	fvl 35	1	-	-	1
	sbl 26 1	33	1	-	34
	sbl 26 2	104	40	1	145
	sbl 26 3	14	27	5	46
	Andre/ukjent	44			44
	utf 3-4 jf vf 34 1	-	7	-	7
	utf 3-4 jf vf 34 2	1	30	-	31
	utf 3-4 jf vf 34 3	-	2	-	2
	utf 11-8 1	-	-	-	0
	utl 37 1	626	66	70	762
	utl 37 1 a	3	-	-	3
	utl 37 1 b	1	-	-	1
	utl 37 1 e	4	-	-	4
	utl 40 1	2	-	-	2
	utl 63 1	412	954	116	1 482
	utl 64 2	1	-	-	1
	utl 120 2	3	8	-	11
	utl 120 3	-	10	10	20
	2021	Totalt	479	847	125
fvl 35		1	-	-	1
sbl 26 1		-	-	2	2
sbl 26 2		111	64	4	179
sbl 26 3		2	21	12	35
Andre/ukjent		17			17
utf 3-4 jf vf 34 1		-	8	-	8
utf 3-4 jf vf 34 2		-	14	-	14
utf 3-4 jf vf 34 3		-	3	-	3
utf 11-8 1		-	-	-	0
utf 17-7 3		1	-	-	1
utl 37 1		31	55	4	90
utl 37 1 a		4	-	-	4
utl 37 1 e		-	-	1	1
utl 38 5		1	-	-	1
utl 62 1		1	-	-	1
utl 63 1		310	679	102	1 091
utl 120 2		-	2	-	2
utl 120 3		-	1	-	1

2022	Totalt	830	958	183	1 971
	fvl 35	4	-	-	4
	sbl 26 1	2	1	-	3
	sbl 26 2	125	68	13	206
	sbl 26 3	3	21	6	30
	Andre/ukjent	31	-	-	31
	utf 3-4 jf vf 34 1	-	67	-	67
	utf 3-4 jf vf 34 2	-	47	-	47
	utf 6-19 1	1	-	-	1
	utf 11-8 1	-	-	-	0
	utl 31 4	-	1	-	1
	utl 37 1	39	19	4	62
	utl 37 1 a	2	-	-	2
	utl 37 1 d	1	-	-	1
	utl 37 1 e	-	1	-	1
	utl 63 1	619	729	160	1 508
	utl 63 2	1	-	-	1
	utl 120 2	1	3	-	4
utl 120 3	1	1	-	2	
2023	Totalt	1 416	1 032	179	2 627
	fvl 35	4	-	-	4
	sbl 26 1	3	1	3	7
	sbl 26 2	430	74	14	518
	sbl 26 3	10	21	5	36
	Andre/ukjent	92	-	-	92
	utf 3-4 jf vf 34 1	-	141	-	141
	utf 3-4 jf vf 34 2	1	70	-	71
	utf 3-4 jf vf 34 3	-	1	-	1
	utf 6-25 1	1	-	-	1
	utl 37 1	86	27	14	127
	utl 37 1 a	4	-	-	4
	utl 37 1 d	2	-	-	2
	utl 37 1 e	2	3	-	5
	utl 63 1	766	671	138	1 575
	utl 63 2	3	-	-	3
	utl 64 1	1	-	-	1
	utl 120 2	8	23	5	36
utl 120 3	3	-	-	3	

2024	Totalt	746	826	100	1 672
	fvl 35	6	-	-	6
	sbl 26 1	4	1	-	5
	sbl 26 2	201	56	19	276
	sbl 26 3	2	28	6	36
	Andre/ukjent	65	-	-	65
	utf 3-4 jf vf 34 1	-	26	-	26
	utf 3-4 jf vf 34 2	2	61	-	63
	utf 3-4 jf vf 34 3	-	2	-	2
	utl 37 1	117	25	4	146
	utl 37 1 a	2	-	-	2
	utl 37 1 d	3	-	-	3
	utl 37 1 e	2	-	-	2
	utl 63 1	341	619	70	1 030
	utl 120 2	1	8	1	10
Total	5 637	6 031	971	12 639	

Antall personer som har fått vedtak om tilbakekall etter vedtakshjemmel i perioden 2019 til 2024 (per 25.11.2024) etter om de har fått innvilget ny tillatelse i ettertid

ÅR	HJEMMEL	Ny tillatelse	Ikke fått ny tillatelse	Totalt
2019	Totalt	764	459	1 223
	sbl 26 1	55	-	55
	sbl 26 2	1	-	1
	utf 3-4 jf vf 34 1	4	47	51
	utf 3-4 jf vf 34 2	36	98	134
	utf 3-4 jf vf 34 3	1	-	1
	utl 37 1	8	14	22
	utl 37 1 e	-	2	2
	utl 63 1	651	288	939
	utl 120 2	2	10	12
	utl 120 3	6	-	6
2020	Totalt	696	449	1 145
	sbl 26 1	-	1	1
	sbl 26 2	15	25	40
	sbl 26 3	1	26	27
	utf 3-4 jf vf 34 1	-	7	7
	utf 3-4 jf vf 34 2	17	13	30
	utf 3-4 jf vf 34 3	1	1	2
	utl 37 1	22	44	66
	utl 63 1	632	322	954
	utl 120 2	2	6	8
utl 120 3	6	4	10	

2021	Totalt	541	306	847
	sbl 26 2	31	33	64
	sbl 26 3	9	12	21
	utf 3-4 jf vf 34 1	3	5	8
	utf 3-4 jf vf 34 2	2	12	14
	utf 3-4 jf vf 34 3	1	2	3
	utl 37 1	15	40	55
	utl 63 1	479	200	679
	utl 120 2	1	1	2
	utl 120 3	-	1	1
2022	Totalt	576	382	958
	sbl 26 1	-	1	1
	sbl 26 2	28	40	68
	sbl 26 3	2	19	21
	utf 3-4 jf vf 34 1	4	63	67
	utf 3-4 jf vf 34 2	4	43	47
	utl 31 4	1	-	1
	utl 37 1	7	12	19
	utl 37 1 e	1	-	1
	utl 63 1	527	202	729
	utl 120 2	1	2	3
	utl 120 3	1	-	1
2023	Totalt	431	601	1 032
	sbl 26 1	-	1	1
	sbl 26 2	32	42	74
	sbl 26 3	2	19	21
	utf 3-4 jf vf 34 1	8	133	141
	utf 3-4 jf vf 34 2	2	68	70
	utf 3-4 jf vf 34 3	-	1	1
	utl 37 1	14	13	27
	utl 37 1 e	-	3	3
	utl 63 1	358	313	671
	utl 120 2	15	8	23
2024	Totalt	308	518	826
	sbl 26 1	-	1	1
	sbl 26 2	6	50	56
	sbl 26 3	9	19	28
	utf 3-4 jf vf 34 1	-	26	26
	utf 3-4 jf vf 34 2	3	58	61
	utf 3-4 jf vf 34 3	-	2	2
	utl 37 1	12	13	25
	utl 63 1	274	345	619
	utl 120 2	4	4	8

SPØRSMÅL NR. 475**Innlevert 24. november 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 2. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Har ministeren oversikt over hvor mange stedlige tilsyn det har vært de 2 siste årene hos barn og unge utviklingshemmede med tvangsvedtak, og hvordan vil ministeren sikre at det ikke er store hull og mangler med systemet for tilsyn hos utviklingshemmede med tvangsvedtak?

BEGRUNNELSE:

Denne uken kunne man lese den sjokkerende saken om en hvordan en ung gutt har bodd under svært kritikkverdige forhold i en omsorgsbolig. Han har levd med en rekke ulovlige tvangstiltak, vært innlåst, isolert og alene. Beskrivelsen mor og andre gir i artikkelen vitner om alvorlige systemsvikt med svært skadelige konsekvenser.

“Saken avslører store hull i systemet for tilsyn med tvangsbruk. Loven krever ikke regelmessige besøk hos utviklingshemmede personer som har tvangsvedtak.

- Dette viser hvor viktig det er at vi er ute på stedlige tilsyn og selv observerer, sier fylkeslegen.”

Saken viser at gutten ikke har fått den omsorgen han har krav på og at det har vært begått en rekke alvorlige feil og grove brudd på rettigheter. Rett og slett sjokkerende at slikt skjer i Norge.

<https://www.dagbladet.no/nyheter/vi-er-ikke-mons-tre/82236136>

Svar:

Helse- og omsorgstjenesteloven oppstiller strenge vilkår for å fatte vedtak om tvang overfor personer med utviklingshemming. Tvang skal alltid være den siste utveien for å sikre gode levevilkår for den enkelte. For at et vedtak om tvang skal være godkjent, må statsforvalteren ha kontrollert vedtaket som om det var påklagd og godkjent det. Hittil i 2024 har statsforvalterne godkjent 101 vedtak om tvang mot personer med utviklingshemming under 18 år. I 2023 godkjente statsforvalterne vedtak for 112 personer under 18 år.

Det er ulike årsaker til at det fattes vedtak om tvang overfor personer med utviklingshemming. Så langt i år gjelder 41 prosent av vedtakene til personer under 18 år tiltak for å dekke grunnleggende behov. Grunnleggende behov kan være tilgang til mat, drikke og søvn. I 36 prosent av vedtakene handler tvangen om å få dekket både grunnleggende behov og skadeavvergende tiltak. I 24 prosent av tvangsvedtakene gjelder det kun å avverge skade; enten på seg selv eller andre.

I 2023 gjennomførte statsforvalterne 13 stedlige tilsyn med vedtakene om tvang som gjaldt personer under 18 år. Totalt ble det samme året utført 183 stedlige tilsyn. Hittil i år har det vært gjennomført 174 stedlige tilsyn, hvorav 21 av disse gjaldt personer under 18 år.

Det er et krav i loven om at statsforvalteren skal gjennomføre stedlig tilsyn. I Tildelingsbrevet for statsforvalterne 2024 er det spesifisert at statsforvalter skal ha oversikt over alle brukere med vedtak om tvang, utarbeide en plan for de stedlige tilsynene og prioritere ut fra tvangsbrukens omfang og mulige konsekvenser for den enkelte bruker. Helsetilsynet følger dette opp overfor statsforvalterne, og har faste møter på ulike nivåer, saksbehandler- og ledernivå, der temaet tas jevnlig opp.

Det er et pågående prosjekt i regi av Helsetilsynet hvor man gjennomgår praksisen til alle statsforvalterne om bruken av stedlig tilsyn etter lovens kapittel 9. Målet er at tilsynsmyndighetene fremover er i stand til å gjennomføre flere og mer effektive tilsyn med bruk av tvang i kommunene.

Det er også viktig at kommunene øker sin bevissthet knyttet til å tilrettelegge tjenestene til personer med utviklingshemming bedre, slik at behovene for å fatte vedtak om tvang er lavest mulig.

SPØRSMÅL NR. 476**Innlevert 25. november 2024 av stortingsrepresentant Olve Grotle****Besvart 3. desember 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan eg be om ein tabell som viser kor mange TWh ny kraft det er gjeve konsesjon på kvart år dei siste 20 åra (inkludert talet som er gjeve så langt i 2024)?

Svar:

Tabellen under viser en oversikt over hvor mye ny kraft som det er gitt endelig konsesjon og konsesjonsfritak til i perioden 2004-2024 (d.d.). Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) opplyser om at det må tas forbehold om usikkerhet knyttet eldre data. I tallgrunnlaget for kategoriene vannkraft og vindkraft er det inkludert vedtak om konsesjonsfritak, planendringer, O/U og reetableringer. Tallene gjenspeiler tillatelser som er gitt, men enkelte av disse er ikke benyttet og vil være utgått/bortfalt, gått inn i andre konsesjoner eller endret etter klagebehandling i departementet. Tallene for vindkraft inkluderer konsesjoner gitt til pilotprosjekter for havvind mellom 2006 og 2014.

Som tabellen viser er det blitt gitt tillatelser til om lag 38 TWh årlig kraftproduksjon siden 2004. Høye tall i perioden 2008-2018 reflekterer høy aktivitet knyttet til vindkraft. Dette skyldes fall i kostnader og innføring av gunstige økonomiske rammevilkår, som elsertifikatmarkedet i 2012 og raskere avskrivingsregler i 2015. Høsten 2013 var det konsesjonssaker til behandling hos NVE tilsvarende om lag 62 TWh. Høsten 2021 var det tilsvarende tallet om lag 21 TWh. Det tar ofte noen år å utvikle nye prosjekter. Mange av de beste vannkraftprosjektene er allerede bygget ut og det har vært stans i konsesjonsbehandling av vindkraft på land fra 2019. Det ble på nytt åpnet for konsesjonsbehandling av vindkraft i 2022 der vertskommunene sier ja.

Tabellen viser ikke den faktiske utbyggingstakten. Særlig for solkraft har det de siste årene vært en stor økning i installering av bygningsmonterte anlegg, som ikke krever konsesjon. Samlet forventet årlig produksjon fra disse anleggene er per i dag om lag 550 GWh. Framover vil produksjonen øke som følge av at det i dag søkes om flere prosjekter innen vannkraft, solkraft og vindkraft. Regjeringen har blant annet lagt til rette for en effektivisering og styrking av konsesjonsbehandlingen. I tillegg vil kraftsystemet trenge effektoppgraderinger fra vannkraften, som ikke nødvendigvis gir mye mer kraftproduksjon. Det er gledelig å se at det nå også er økt interesse for prosjekter om effektoppgraderinger.

År	Vannkraft (GWh)	Vindkraft (GWh)	Solkraft (GWh)	Total (TWh)
2004	482	493	-	0,98
2005	684	516	-	1,20
2006	848	111	-	0,96
2007	1335	-	-	1,33
2008	730	932	-	1,67
2009	992	2297	-	3,29
2010	1040	1263	-	2,30
2011	996	36	-	1,03
2012	908	1725	-	2,63
2013	913	4450	-	5,36
2014	1102	1784	-	2,89
2015	1437	2365	-	3,80
2016	1066	3267	-	4,33
2017	1528	1689	-	3,22
2018	583	859	-	1,44
2019	414	350	-	0,76
2020	180	-	-	0,18
2021	95	-	-	0,09
2022	83	-	-	0,08
2023	168	-	14	0,18
Pr. d.d. 2024	164	-	40	0,20
Sum	15 748	22 137	54	37,94

SPØRSMÅL NR. 477

Innlevert 25. november 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 3. desember 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Vil statsråden endre definisjonen av tettbebyggelse i forurensingsforskriften slik at den gjenspeiler det nasjonale handlingsrommet i EUs reviderte avløpsdirektiv?

BEGRUNNELSE:

Norge trenger en definisjon av tettbebyggelse, i forurensingsforskriften, som er mer fleksibel og som gir større rom for de gode løsningene enn den vi har i forskriften i dag.

Kommunene skal ikke lure seg unna krav til rensning, men definisjonen av tettbebyggelse slik den er i forurensningsforskriften i dag, gir ikke rom for å bruke skjønn. Den er lite tilpasset norske forhold spesielt langs kysten, og er lite hensiktsmessig med tanke på flere nye krav i det reviderte direktivet.

En endring i forurensningsforskriftens begrep «tettbebyggelse» kan dempe noe av konsekvensene for de små kommunene og dermed også for innbyggerne. Slik det ligger an til nå, vil en implementering av EUs revisjon, uten å endre definisjonen av tettbebyggelse, kunne medføre krav om overrensing som igjen vil kunne påføre innbyggerne unødvendig store kostnader.

Svar:

Revidert avløpsdirektiv ble formelt vedtatt i EU i november i år. Klima- og miljødepartementet har fortløpende utredet hvilke konsekvenser revidert direktiv vil ha for Norge. Dette arbeidet fortsetter nå som endelig direktiv er til vurdering i departementet. Som del av dette arbeidet ser vi på hvilket handlingsrom direktivteksten gir. Særnorske forhold som lang kystlinje, variert topografi og spredt bosettingsmønster gjør kravene i det reviderte direktivet utfordrende, slik representanten også peker på. Et godt kunnskapsgrunnlag er avgjørende for de vurderingene vi skal gjøre fremover. Eventuelle endringer av definisjonen av tettbebyggelse i forurensningsforskriften, vil være del av vurderingene vi må gjøre i det videre arbeidet med revidert avløpsdirektiv.

SPØRSMÅL NR. 478

Innlevert 25. november 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 2. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvorfor får ikke svensk politi lenger dra inn i Norge, og vil statsråden foreta seg noe for å sikre at samarbeidet kan fortsette med patruljering med svensk politi i Norge?

BEGRUNNELSE:

Jeg har merket med at POD har fattet en beslutning som innebærer at svensk politi ikke lenger kan patruljere i Norge. I følge VG 22. november 2024 skyldes dette at norsk politi ikke lenger skal være midlertidig bevæpnet som følge av senket terrortrussel. Dette argumentet fremstår noe irrelevant, all tid midlertidig bevæpning av politiet i Norge ble innført den 8. oktober 2024, mens nyheten om at svensk politi kunne patruljere bevæpnet i Norge kom den 21. august 2024.

Kriminelle nettverk og organisert kriminalitet utgjør en stadig større trussel mot Norge og Europa. Kriminaliteten er grenseoverskridende, og det trengs et godt samarbeid mellom flere land. Kripos har uttalt at svenske kriminelle nettverk er tilstede i alle politidistrikt, og det er derfor særlig viktig at samarbeidet mellom norsk og svensk politi er godt. Høyre var derfor svært tilfredse med at svensk politi kunne patruljere i Norge.

Svar:

Innledningsvis viser jeg til mitt tidligere svar på skriftlig spørsmål 2609 fra stortingsrepresentant Helge Andre Njåstad og spørsmål 373 fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen.

Regjeringen har inngått en avtale med EU om tilslutning til det europeiske politisamarbeidet som er regulert gjennom EUs rådsbeslutning 2008/615 («Prümbeslutningen»). Det følger av Prümbeslutningen at utenlandsk politi skal operere underlagt vertslandets lovgivning og under ledelse av vertslandets politi. Ved oppdrag i Norge er det norsk lovgivning som gjelder, herunder våpeninstruksens bestemmelser om bevæpning.

Svensk politi bærer våpen i det daglige, mens norsk politi er som hovedregel ubevæpnet. Bevæpning av norsk politi kan blant annet skje gjennom tillatelse i et konkret oppdrag eller at det i en bestemt periode besluttes midlertidig bevæpning. I disse tilfellene kan svensk politi delta bevæpnet på oppdrag i Norge.

Samarbeidet mellom norsk og svensk politi er godt, men jeg ønsker å styrke det ytterligere. Jeg har derfor igangsatt arbeidet med en ny og revidert politisamarbeidsavtale med Sverige. I dette arbeidet er det naturlig å blant annet se nærmere på om dagens bestemmelser om bevæpning når norsk og svensk politi samarbeider, er hensiktsmessige. Når vi har kommet frem til en enighet med

våre svenske kolleger, vil eventuelle problemstillinger

som krever stortingsbehandling blir forelagt Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 479

Innlevert 25. november 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 2. desember 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvor mye av næringsinvesteringene på fastlandet i nasjonalregnskapet var finansiert av statlige subsidier i 2022 og 2023?

Svar:

Ifølge Nasjonalregnskapet var næringsinvesteringene i Fastlands-Norge henholdsvis 383 og 421 mrd. kroner i 2022 og 2023 (løpende priser).

Offentlige tiltak som gir bedrifter særskilte økonomiske fordeler, kan defineres som næringsstøtte. Eksempler på ulike former for næringsstøtte er tilskudd over offentlige budsjetter, lån, garantier, særlige reguleringer, reduserte skatter og avgifter eller skjerming fra utenlandsk konkurranse.

For en oversikt over næringsstøtte i 2022 og 2023 vises det til tabell 5.1 og tabell 5.2 i nasjonalbudsjettene for 2024 og 2025. Budsjettmessig støtte oppgis til 42 mrd. kroner i 2022 og 43,3 mrd. kroner i 2023 (løpende priser). Nasjonalbudsjettene gir også en nærmere beskrivelse av hva som inngår i tallene, forutsetninger og forbehold. Tabellene inkluderer statlig næringsstøtte som finansieres over statsbudsjettets utgiftsside, skatteutgifter og skjermingsstøtte, men omfatter ikke statens kjøp av varer og tjenester, for eksempel overføringer til kringkasting, jernbane, de regionale flyrutene eller statens kjøp av posttjenester. Støtte i form av for eksempel reguleringer og konsesjonsordninger omfattes heller ikke av tabellene.

Departementet har ikke oversikt over i hvilken grad statlig støtte til næringslivet har blitt brukt til å finansiere investeringer, og har derfor ikke grunnlag for å svare på hvor mye av næringsinvesteringene på fastlandet som var finansiert av statlige subsidier.

SPØRSMÅL NR. 480

Innlevert 25. november 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 3. desember 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan statsministeren utdjupe kva reknestykke han legg til grunn når han seier at skatteauken for norsk næringsliv siste tre år berre har vore på 0,3 mrd. NOK (NHOs Eierkonferanse 25/11), og er statsministeren usamd i faktagrunnlaget lagt fram på konferansen som syner at norsk eigarskattlegging er meir enn dobla siste tre år (107 % auke) - definert som summen av endringar i selskaps-

katten, utbyteskatten, samt skatt på formue knyttet til eigarskap i verksemder, og at Noreg ligg i toppen av OECD-land i denne type eigarskattlegging?

Svar:

Statsministeren sa i sitt innlegg på Eierkonferansen at «Næringslivet har samlet sett fått en skatteøkning de siste tre årene på 0,2 milliarder kroner.» I fortsettelsen begrun-

net han dette regnestykket. Han understreket at midlertidige og situasjonsbestemte skatter var holdt utenom, siden de nå er avskaffet. Det samme gjelder økt grunnrenteskatt på næringer som høster av fellesskapets ressurser, da dette både er rettferdig og at de, innrettet riktig, ikke skader investeringsviljen. Utbytteskatt og formuesskatt er personskatter og inngår derfor heller ikke.

Konsulentselskapet Menon Economics AS viser i sin rapport til endringer i skattesatser for eiere av næringsvirksomhet. De inkluderer selskapsskatt, formuesskatt og utbytteskatt. Det er riktig at regjeringen har økt skattesatsen på utbytte, redusert verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler og økt formuesskattesatsen, og dermed økt eierbeskatningen. Regnestykket til Menon som viser at eierbeskatningen har økt med 107 pst. siden 2021, forutsetter at eieren har svært høy aksjeformue og tar ut akkurat nok utbytte til å sitte igjen med nok penger (etter utbytteskatt) til å betale formuesskatten. Denne beregningen er ikke velegnet til å si noe generelt om skattebelastningen for norske eiere.

I en annen del av rapporten beregner konsulentselskapet samlet selskaps-, utbytte- og formuesskatt i prosent av sitt egenkonstruerte mål på eierinntekt, i seks ulike type tilfeller¹, over en periode på 25 år. I disse eksemplene utgjør den samlede beskatningen i prosent mellom 51 og 69 pst. Denne delen av rapporten inneholder flere regnefeil som innebærer at den beregnede skatten blir for høy. Eksemplene i rapporten på samlet skattebelastning gir derfor en misvisende fremstilling av det norske skattesystemet.

Beregningene er basert på en utbredt misforståelse om at emisjonskurs legges til grunn for formuesskatten. Dette stemmer ikke. Verdsettelsen av uoterte aksjer er basert på den skattemessige verdien av selskapets eiedeler fratrukket gjeld. Den samlede verdien av aksjene i selskapet øker derfor kun med det beløpet som faktisk skytes inn, fratrukket aksjerabatt.

Videre har Menon beskrevet at målet på eierinntekt er definert som det eieren kan ta ut i utbytte over perioden uten å redusere verdien av selskapet. Det bakenforliggende tallmateriale til rapporten viser at eierinntekten ikke er beregnet riktig i eksemplene. Menon legger til grunn at verdien av selskapet endrer seg fra det ene året til det andre med overskudd etter skatt fratrukket utdelt utbytte og årets avskrivninger. Dette blir feil fordi overskuddet allerede er redusert med avskrivningene én gang. Dermed telles i praksis avskrivninger som en kostnad for eieren to ganger. Denne feilen gjør at eierinntekten blir for lav, og dermed blir skatteprosenten for høy.

Menon har 2. desember trukket første versjon av rapporten og valgt å publisere en ny versjon der den aktuelle delen av rapporten er tatt ut.

Regjeringens mål med skattepolitikken er å bidra til rettferdig fordeling og økt økonomisk trygghet for den enkelte, at flere kommer i arbeid, og et vekstkraftig næringsliv med verdiskaping i hele landet. Skattepolitikken skal også bidra til å kutte utslipp og til at vi når klimamålene.

Derfor har vi redusert inntektsskatten for dem med lave og middels inntekter, samtidig som de med høye inntekter og formue må bidra noe mer til fellesskapet. Det står vi godt i. Skatt på utbytte og formue er viktige og målrettede bidrag til omfordeling. Ingen andre skatter kan erstatte formuesskattens fordelingsegenskaper.

Høyresidens forslag om å redusere skattene for dem som har mest vil svekke omfordelingen, samtidig som effekten på investeringene i Norge vil være liten. Selskapsskattesatsen, som vi har holdt uendret på et moderat nivå, har større betydning for investeringer i Norge enn utbytte- og formuesskatt. Dette fant også Menon i sin rapport om kapitalbeskatning og investeringer fra 2015, som det også refereres til i rapporten de nå har lagt frem.²

Det er krevende å sammenligne skattenivå for eiere i ulike land, fordi skattesystemene er ulikt utformet. Den samlede eierbeskatningen er avhengig av det enkelte lands innretning av skattesystemet når det gjelder formue, arv, eiendom, gevinster og selskapsoverskudd mv. Enkle sammenligninger mellom land, vil sjelden fange opp detaljene i hvert enkelt lands skattesystem.

Av 37 OECD-land med tall for 2024 har fem land høyere marginalsattesats for aksjeinntekter enn Norge, både når en ser på marginalsatt på aksjeinntekt for personer og samlet marginalsatt på utbytter medregnet selskapsskatt³. Det faktiske (effektive) skattenivået bestemmes også av fradragregler. Norge skiller seg ut ved å gi et skjermingsfradrag for aksjeinntekt for personer. Menon tar ikke hensyn til dette i sin sammenligning. Gitt rimelige forutsetninger, blant annet om et normalt rentenivå, reduserer skjermingsfradraget den effektive gjennomsnittlige skattesatsen med om lag 12 prosentenheter, se NOU 2022: 20 punkt 8.5.4.

Norge skiller seg også ut ved å være et av få land med formuesskatt, mens vi ikke har skatt på arv. I en internasjonal sammenligning av eierbeskatning bør det også tas hensyn til arveskatt, eiendomsskatt og eventuelle andre relevante skatter på kapitalbeholdning. Samlet skatt på kapitalbeholdning er ikke spesielt høy i Norge sammenlignet med andre OECD-land, jf. figur 2.19 i Prop. 1 LS (2024–2025).

1 Bl.a. for eiere av entreprenørselskap, fabrikk, eiendom og teknologiselskap,

2 Leo A. Grünfeld, Gjermund Grimsby og Marcus Gjems Theie (2015), Kapitalbeskatning og investeringer i norsk næringsliv, Menon-publikasjon nr. 28/2015

3 Sør-Korea, Irland, Canada, Danmark og Storbritannia har høyere skattesatser på utbytte enn Norge.

SPØRSMÅL NR. 481**Innlevert 25. november 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 4. desember 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Det å ha mulighet for å dele solstrøm mellom ulike selskap innenfor et næringsområde er viktig for å få opp utbyggingen av slike anlegg. SV fikk i 2023 gjennomslag for at det skulle skje, men det tar lang tid å få sendt forslaget på høring. I forslaget til Statsbudsjett for 2025 skriver Energidepartementet at de og Finansdepartementet i løpet av høsten 2024 vil sende på høring forskriftsendringer som gjør det mulig å dele overskudds produksjon av fornybar strøm fra anlegg inntil 5 MW innenfor et næringsområde.

Når kommer høringen?

Svar:

Forslag om delingsordning for fornybar kraft tilpasset næringsområder blir sendt på høring om kort tid. Forslaget innebærer endringer av regelverk under både Energidepartementet og Finansdepartementet. Regelverkendringene som vil bli foreslått gjør det mulig å dele overskuddsproduksjon av fornybar strøm fra anlegg på inntil 5 MW innenfor et næringsområde, og gir et fritak i elavgiften for kraft som deles. Departementene tar sikte på å iverksette endringene fra 1. juli 2025.

SPØRSMÅL NR. 482**Innlevert 26. november 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 2. desember 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Kan ministeren bekrefte at et kommunestyre er i sin fulle rett til å avvise et planinitiativ, også i vindkraftsaker, etter at vindkraft ble innlemmet i plan- og bygningsloven?

BEGRUNNELSE:

Det blir forsøkt å skape et inntrykk av at det må gjennomføres konsekvensutredninger når en kommune skal ta stilling til vindkraftutbygging. Men plan- og bygningsloven åpner for å avvise planinitiativ, en vanlig praksis når utbyggeres planer strider med flertallets politikk eller rett og slett fremstår fullstendig urealistiske.

Likevel har det blitt sådd tvil ved dette. På en konferanse i Trondheim skal energiminister Aasland for eksempel ha sagt «konsekvensutredning ikke er en vennlig henstilling» (Europower 7. november).

I august kom det også en veileder til plan og bygningsloven. Den diskuterer forholdet mellom plan- og bygningsloven og energiloven, og myndighetsutøvelsen. Der står det blant annet:

«Det er Kommunal- og distriktsdepartementet, som øverste planmyndighet, som beslutter om statlig plan skal benyttes. Beslutningen bør tas i samråd med berørte kommuner, men det er ingen forutsetning for bruk av statlig plan at det er enighet med kommunen.»

Til Firda (Firda, 24.10) har likevel kommunalministeren uttalt at denne nye veilederen ikke er et nytt signal fra staten:

«Staten har denne moglegheta i arealplanlegginga og det har staten hatt i mange år, men terskelen for å bruke den mot kommunane si vilje er svært høg. Det vil den framleis vere.»

Svar:

Med lovendring 1. juli 2023 er det krav om at kommunen må ha planavklart eit område før det kan gis konsesjon for vindkraftutbygging etter energilova. Private kan fremje eit planinitiativ til områderegulering for kommunen, og har krav på å få lagt fram dette i oppstartmøte med kommunen. Det er gitt reglar om innhald og utforming av eit privat planinitiativ i eiga forskrift. Det inneber mellom anna krav om omtale av kva som skal planleggjast, korleis ein vil leggje opp medverknad i planarbeidet, og ei vurdering

av kva konsekvensar planen vil kunne få for miljø og samfunn.

Eg kan bekrefte at kommunen kan avvise eit slikt planinitiativ, etter dei same reglane som gjeld for private

framlegg til detaljregulering. Det inneber at utbyggjar kan be om at avgjerda om å avvise planinitiativet blir handsama i kommunestyret.

SPØRSMÅL NR. 483

Innlevert 25. november 2024 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 28. november 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp praksisen i sykehus når det gjelder fristbruddordningen, og sikre at sykehus ikke snor seg unna fristbrudd på bekostning av pasientens rettigheter?

BEGRUNNELSE:

I Bergens Tidende 25. november 2024 kan vi lese at pasient- og brukerombudet slår alarm om pasienters rettssikkerhet etter eksempler på at sykehus snor seg unna fristbrudd ved å tilby time til poliklinikk, selv om pasienten egentlig venter på operasjon. Hvis pasienter som venter på operasjon ender opp med å få en time til poliklinikk, som pasienten ikke trenger, fordi sykehuset vil unngå at pasienten får rett til behandling hos en privat aktør har sykehuset mistet målet av syne. Poenget med helsetjenesten er at pasienter skal få hjelpen de trenger. Det er også derfor fristbruddordningen er der. Fristbruddordningen er ikke veiledende, det er en viktig pasientrettighet når det offentlige svikter på å levere helsehjelp innen den fristen som det er vurdert medisinsk forsvarlig å vente.

Svar:

Jeg er helt enig med stortingsrepresentant Trøen i at fristbruddordningen ikke er veiledende, men en viktig pasientrettighet. Det er derfor positivt at pasient- og brukerombudet retter oppmerksomheten mot denne ordningen. Rettigheten til pasientene knyttet til fristbrudd fremgår tydelig av pasient- og brukerrettighetsloven. Dersom spesialisthelsetjenesten ikke sørger for at pasienten får helsehjelpen påbegynt innen den fastsatte tidsfristen, har pasienten rett til å få helsehjelpen påbegynt uten opphold, om nødvendig hos en privat tjenesteyter. Alle pasienter som er vurdert å ha behov for spesialisthelsetjenester skal være trygge på å motta forsvarlige tjenester in-

nen forsvarlig tid. Derfor må vi unngå fristbrudd og sørge for at pasientene får behandlingen der de skal og innen fastsatt tid. Arbeidet med Ventetidsløftet vil bidra til å unngå fristbrudd.

Fristbruddordningen er viktig av hensyn til pasientene i de tilfeller der sykehusene ikke klarer å unngå fristbrudd. Ordningen må derfor fungere godt. Helsedirektoratet har avdekket svakheter med hvordan fristbruddordningen fungerer i dag knyttet til manglende kontroll med kvaliteten på tjenestene som leveres av leverandørene i ordningen, manglende kontroll med kostnadene og manglende rapportering. Dette vil vi gjøre noe med.

I tilleggsdokument til oppdragsbrev for 2024 fikk de regionale helseforetakene derfor i oppdrag å gjennomgå sine rutiner for å unngå fristbrudd og etablere gode, enhetlige rutiner som sikrer lik rapportering av fristbrudd til Fristbruddportalen FRIDA, i tråd med kravene etter loven. I arbeidet er de regionale helseforetakene bedt om å se på praksis i dag, ulikheter i praktiseringen mellom helseregionene, helseforetak og avdelinger, samt hvordan beste praksis bør være for å unngå fristbrudd og sikre hensiktsmessig bruk av fristbruddordningen. Helse Sør-Øst RHF leder arbeidet og vil i tråd med vanlig praksis rapportere på oppdraget i årlig melding.

Helsedirektoratet er også bedt om å vurdere og forslå forslag til forbedringer i fristbruddordningen. Direktoratet skal levere en rapport medio desember i år med bl.a. forslag til endringer i avtalene med fristbruddleverandørene innenfor dagens regelverk, samt forslag til endringer i regelverket for å sikre kontroll med kvalitet, kostnader og rapportering. Regjeringen vil følge opp rapporten og komme tilbake til Stortinget på egnet vis for videre oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 484**Innlevert 26. november 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 2. desember 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kor står andel av formuesskatten tilfaller kommunene og staten i prosent etter alle endringene som er foreslått av denne regjeringen er trådd i kraft?

GRUNNGJEVING:

I VG 25. november sa Brenna dette: Frp og Høyre vil kutte i formuesskatt. Om lag 70 prosent av disse pengene går til kommunene, som er 20 milliarder i året, ifølge arbeidsdepartementet.

Stortinget har etter forslag fra regjeringen vedtatt å redusere kommunene sin del av formuesskatten med halvparten av det kommunene får i dag til fordel for staten. Det fremstår derfor veldig merkelig av arbeidsministeren å advare mot ny regjering fordi kutt i formuesskatten vil gå utover kommunene når hennes egen regjering allerede har endra fordelingen mellom stat og kommune dramatisk.

Det bør forventes at en statsråd opererer med fakta og ikke gir inntrykk av at kommunene får 70 % av formuesskatten og at dette er i «fare» med ny regjering. Så sa er det greit å spørre hva som er den reelle kommunale andelen av formuesskatten etter alle endringer er satt ut livet får å sammenligne skremmebilde til arbeidsministeren på om lag 70 % med fakta.

Svar:

I 2022, som er det siste året hvor det finnes tall fra endelig skatteoppgjør, utgjorde kommunenes og statens andel av utlignet formuesskatt henholdsvis om lag 70 og 30 pst.

For inntektsåret 2025 anslår departementet at om lag 49 pst. av utliknet formuesskatt vil gå til kommunene og 51 pst. vil gå til staten. Den lavere andelen formuesskatt for kommunene følger av Stortingets vedtak ifm. Kommuneproposisjonen 2025 om å halvere den kommunale skattøren i formuesskatten over to år. Lavere andel kommunal formuesskatt er en oppfølging av Inntektssystemutvalgets anbefalinger. Se NOU 2022: 10 Inntektssystemet for kommunene. Første del av Stortingets vedtak er innarbeidet i regjeringens forslag til skatteopplegg for 2025.

Med regjeringens forslag kompenseres kommunene som gruppe fullt ut for lavere inntekter fra formuesskatten gjennom høyere skattøre på alminnelig inntekt. Se punkt 4.1 og 3.10 i Prop. 1 LS (2024-2025) Skatter og avgifter 2025.

Hvorvidt lavere formuesskatt sammenlignet med regjeringens forslag reduserer kommunenes inntekter vil avhenge av om kommunesektoren kompenseres for inntektstapet. Det vanlige er at endringer i regjeringens forslag til skatteopplegg som reduserer kommunesektorens skatteinntekter, motsvares av en tilsvarende økning i rammeoverføringene. Dette er nødvendig for å opprettholde målet om vekst i kommunesektorens frie inntekter. Dersom man legger til grunn at samlet anslått provenyvirkning ved en redusert formuesskatt inkl. kommunesektorens andel, belastes statsbudsjettet, har man indirekte lagt til grunn en slik kompensasjon.

SPØRSMÅL NR. 485**Innlevert 26. november 2024 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde****Besvart 28. november 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva vil være proveny- og fordelingseffekten av følgende endring i trinnskatten i 2025: Trinn 1 fjernes, og innslagspunktet for trinn 2 settes til 343 375 kroner?

Å fjerne dagens trinn 1 og øke innslagspunktet i dagens trinn 2 til 343 375 kroner er anslått å gi et provenytap på om lag 10 810 mill. kroner påløpt og 8 650 mill. kroner bokført sammenlignet med regjeringens forslag til 2025-budsjett. Tabell 1 viser de anslåtte fordelingsvirkninger av endringen.

Svar:

I regjeringens forslag til 2025-budsjett er innslagspunktet for trinn 1 og 2 i trinnskatten på hhv. 217 400 og 306 050 kroner. Satsene er på hhv. 1,7 og 4 pst.

Tabell 1 Anslåtte fordelingsvirkninger av å fjerne dagens trinn 1 i trinnskatten samt å øke innslagspunktet i dagens trinn 2 til 343 375 kroner. Personer 17 år og eldre. Sammenlignet med regjeringens forslag for 2025. Negative tall er lettelser.

Bruttoinntekt ¹	Antall	Gjennom-snittlig skatt i referanse-alternativet. Kroner	Gjennom-snittlig skatt i referanse-alternativet. Prosent	Gjennom-snittlig endring i skatt. Kroner ²	Endring i pst. av brutto-inntekten. Prosent
0–100 000 kr	308 400	1 000	2,7	0	0,0
100 000–200 000 kr	212 000	6 000	4,0	0	0,0
200 000–250 000 kr	132 300	11 800	5,2	0	0,0
250 000–300 000 kr	201 300	18 200	6,6	-600	-0,2
300 000–350 000 kr	250 900	33 600	10,3	-1 600	-0,5
350 000–400 000 kr	288 400	52 000	13,8	-2 600	-0,7
400 000–450 000 kr	286 300	69 200	16,3	-2 800	-0,7
450 000–500 000 kr	272 200	86 200	18,1	-3 000	-0,6
500 000–550 000 kr	282 900	102 800	19,6	-3 000	-0,6
550 000–600 000 kr	273 500	118 600	20,6	-3 000	-0,5
600 000–700 000 kr	510 500	141 600	21,8	-3 000	-0,5
700 000–800 000 kr	423 600	174 000	23,3	-3 000	-0,4
800 000–1 000 000 kr	507 300	229 400	25,9	-3 000	-0,3
1 000 000–2 000 000 kr	547 200	407 000	31,4	-3 000	-0,2
2 000 000–3 000 000 kr	59 700	889 800	37,5	-3 000	-0,1
3 000 000 kr og over	33 600	2 557 000	41,6	-3 000	0,0
I alt	4 590 200	165 400	25,0	-2 400	-0,4

¹ Omfatter samlet inntekt før skatt. Det vil si lønns-, nærings-, kapital-, trygde- og pensjonsinntekt samt andre skattepliktige og skattefrie ytelser

² Avrundet til nærmeste 200 kroner

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Beregningen er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2022. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele

befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2025. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

SPØRSMÅL NR. 486

Innlevert 26. november 2024 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 3. desember 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Tidligere i år uttalte statsråden at det skulle tas initiativ til å fremme Fensfeltet som et prosjekt for strategisk samarbeid med vår nære allierte USA ila. høsten 2024. September i år ble det undertegnet et MoC på ministernivå mellom Norge og USA om mineraler.

Hva er status på dette arbeidet, og om statsråden ikke har fremmet Fensfeltet som et strategisk samarbeidsprosjekt med USA når ser hun for seg å gjøre dette?

BEGRUNNELSE:

Fensfeltet ha Europas største forekomster av sjeldne jordarter. Dersom utvinning av denne forekomsten realiseres vil den bidra til å gjøre Norge og våre allierte mindre avhengig av totalitære stater, og gi oss større strategisk handlingsrom.

For å kunne realisere utvinning av denne forekomsten er vi avhengig av å samarbeide med våre allierte både mtp. tilgang til kunnskap og kapital.

Det er nærliggende å anta at vår alliert USA har stor interesse av å samarbeide om Fensfeltet, og venter på at Norge tar et slikt initiativ.

Svar:

Jeg viser til mitt svar 18. juni i år på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2228 om hvorvidt Norge skal fremme Fensfeltet som strategisk prosjekt i Minerals Security Partnership (MSP). Her omtaler jeg MSP og relevante prosjekter i Fensfeltet.

Norge har så langt ikke fremmet prosjekter til MSP. Jeg skrev til Stortinget i svaret 18. juni at jeg tok sikte på å foreslå prosjekter høsten 2024, og dette arbeidet er vi godt i gang med. Det er imidlertid for tidlig å fastslå om vi reker å vurdere dette spørsmålet i 2024.

Departementet har i 2024 hatt en tett dialog med amerikanske myndigheter om kritiske råmaterialer, noe som blant annet har resultert i en samarbeidsavtale om temaet med USA. Samarbeidsavtalen viser at vi kan samarbeide med USA om høye standarder på områder hvor det internasjonalt kan forekomme utfordringer knyttet til overkapasitet, arbeidstakerrettigheter og miljøvern. Vi arbeider nå med å iverksette samarbeidet gjennom en rekke arbeidsspor, og som involverer flere departementer og etater på norsk og amerikansk side. Det er for ordens skyld ikke en direkte kobling mellom dette arbeidet og deltakelse i MSP.

Tilgang til sjeldne jordarter har betydning for vestlige lands kollektive sikkerhet, siden de inngår i en rekke industrisektorer og verdikjeder som direkte og indirekte leverer varer og tjenester til for eksempel forsvarssektoren. Det er derfor all grunn til å følge godt med på utviklingen av Europas største forekomst, noe regjeringen også gjør.

MSP er en god arena for samarbeid mellom land om utvikling av prosjekter i hele verdikjeden for kritiske råmaterialer. Gjennom å foreslå prosjekter til MSP, vil også land innenfor samarbeidet som er interessert i å bidra til å utvikle forekomsten kunne melde sin interesse. Når prosjekter foreslås til MSP skal det opprettes en arbeidsgruppe som skal gjennomgå det enkelte prosjekt for å blant annet kontrollere at prosjektet tilfredsstillende MSPs krav og forventninger. Her kan interesserte land delta.

SPØRSMÅL NR. 487**Innlevert 26. november 2024 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 3. desember 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Mattilsynet har varslet endringer i plantesunnhetssertifikatordningen, også kjent som samlesertifikater.

Kan statsråden gjøre rede for bakgrunnen for disse endringene og om departement og mattilsynet har risikovurdert konsekvensene av disse endringen for norske bedrifter?

BEGRUNNELSE:

De varslende endringene i nevnt ordning vil bidra til å fordyre planteimport for de små og mellomstore blomsterhandlerne i landet. Mange av disse er frittstående familieeide og -drevne bedrifter som vil rammes hardt av de varslede endringene. Slik det fremstår nå vil endringene bidra til å redusere konkurransen i bransjen og øke maktkonsentrasjonen i hendene på noen få store aktører, slik vi har sett i andre bransjer. Dette vil påvirke forbrukerne som får et dårligere og mest sannsynlig dyrere tilbud.

Svar:

Plantehelsereguleringen skal hindre plantesjukdommar frå å komme inn i Noreg. Planter og planteprodukt må ha plantehelsesertifikat og bli mottakskontrollert av importøren, som melder dette til Mattilsynet. Mattilsynet gjennomfører stikkprøvekontrollar og frigir varene.

Dagens ordning inneber at fleire importørar kan samarbeide om ei felles plantesending med eit samlesertifikat. Kvar importør er ansvarleg for mottakskontroll av delsendinga si, men berre éin importør melder til Mattilsynet. Mattilsynet frigir heile sendinga når denne importøren har meldt at mottakskontroll er gjennomført for sin del av sendinga. Resten av importørane skal òg utføre mottakskontroll, men treng berre melde til Mattilsynet dersom det er avvik.

Mattilsynet har foreslått å sende på høyring å oppheve ordninga med samlesertifikat. Endringa skal gjere regelverket enklare å forstå og gi klarare ansvar for importørane. Gjeldande regelverk er komplisert og fører til fragmentert ansvar. Det er mellom anna uklart kven av importørane som har ansvaret for sendinga og det tilhøyrande samlesertifikatet, tidspunktet for når delsendingar kan omsetjast, og kven som skal førast opp som vareeigar i eit samlesertifikat. Ordninga kan bidra til forskjellsbehandling ettersom det er utfordrande å spore delsendingane og gjennomføre kontroll av varepartia.

Samlesertifikatordning er ikkje vanleg i internasjonal handel og gjeld berre omlag 3,5 % av planteimporten til Noreg. 99 % av desse sendingane kjem frå to eksportørar i Danmark. Samlesertifikat lét seg dessutan vanskeleg sameine med ambisjonen om eit meir digitalt og risikobasert tilsyn.

Oppheving av samlesertifikatordninga kan gi noko auka kostnader for importørar som samarbeider. Det er gjerne små og mellomstore, uavhengige blomsterbutikkar og hagesenter som nyttar ordninga. Prisen på eit dansk plantehelsesertifikat kan utgjere omlag 1500 kroner. Sjølv om unntaksordninga blir oppheva, vil aktørane kunne samarbeide om logistikk mm.

Representantar frå faghandelen har uttalt at fagbutikkane treng denne ordninga for å kunne ha eit anna vareutval enn dei store kjedene.

Ifølgje Mattilsynet vil endringa gi klarare ansvar for importørane og forenkle Mattilsynet si sakshandsaming og kontrollarbeid. Det vil leggje betre til rette for risikobasert kontroll, digitalisering og vi får meir likskap for lova.

Eg har bedt Mattilsynet om å foreslå ei generell oppdatering av plantehelsereguleringen. Dei foreslåtte endringane når det gjeld plantehelsesertifikat er ein del av dette arbeidet. Oppdateringa inneber mellom anna forslag om ei ny kategorisering av planteskadegjerarar, ei innskjerping av importkrava og tilrettelegging for digitalisering og meir moderne forvaltning.

Eg vil no gå gjennom forslaget frå Mattilsynet og vurdere eventuelle endringar før det vert sendt på alminneleg høyring. Høyringsinnspel vil så bli vurdert før eg fastset nytt regelverk.

SPØRSMÅL NR. 488**Innlevert 26. november 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 4. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli****Spørsmål:**

Hvor mange straffesaker i Vest politidistrikt er henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023 og pr. 26.11 i år, og hvor mange av disse sakene hadde kjent gjerningsmann?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller vil vite hvor mange straffesaker i Vest politidistrikt som er henlagt på grunn av manglende kapasitet, jf. straffeprosessloven § 62a tredje ledd.

Svar:

Det har vært en bekymringsfull økning i antall «kapasitetshenleggelse» i enkelte politidistrikt fra 2023 til 2024. Årsakene til dette må antas å være sammensatte og må også sees i sammenheng med økningen i antall registrerte anmeldelser totalt de siste par årene. Resultatene på straffesaksområdet har blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten, og den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen.

For å kunne besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Riksadvokaten. Riksadvokaten har oversendt statistikk over alle politidistriktene.

Statistikkuttrekket av henleggelseskoder er hentet fra politiets systemer per 27.11.2024, og Riksadvokaten har tatt forbehold om at det kan være enkelte nyanser/detaljer som ikke fullt ut belyses. Tidligere benyttet man koden "Henlagt på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet", men denne har endret navn til "Henlagt ikke forholdsmessig ressursbruk". Det fremgår av statistikken at det innenfor denne kategorien henleggelse (kapasitetshenleggelse) skilles mellom saker hvor det er lagt inn en mistenkt person (kode 78), og saker hvor det ikke er registrert noen mistenkt (kode 25).

Riksadvokaten har gitt følgende merknader til statistikken:

«Det er i den senere tid registrert en økning i antall kapasitetshenleggelse for en del politidistrikter. Ved vurderingen av denne økningen er det – for sammenhengens skyld – formålstjenlig å se på antallet slike henleggelse i forhold til den totale saksporteføljen, dvs. hvor stor andel av påtaleavgjorte saker som er henlagt av kapasitetshensyn. Dette fordi antall anmeldelser og antall påtaleavgjorte saker varierer fra år til år.

Det har i 2024 vært en økning i antall registrerte anmeldelser på 4,7 prosent sammenlignet med samme periode i fjor (pr. andre tertial), herunder har det vært en økning i mindre alvorlige vinningslovbrudd og mindre alvorlige bedragerier. Dette er sak-

skategorier som over tid har utgjort størsteparten av de totale kapasitetshenleggelsene.

Andelen kapasitetshenleggelse for landet som helhet øker noe fra 2023 til 2024. Mens 6,3 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2023 ble henlagt av kapasitetshensyn, er andelen pr. andre tertial i år økt til 8,5 prosent. Det har med andre ord vært en økning på 2,2 prosentpoeng.

Kapasitetshenleggelse er regulert i riksadvokatens rundskriv Henleggelse på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet - RA 3/2016. Det følger av rundskrivet at sentrale og alvorlige lovbrudd ikke skal henlegges på grunn av kapasitet, og det er ressursituasjonen for politidistriktets samlede straffesaksbehandling som skal iakttas ved vurderingen.

Riksadvokaten registrerer at bruken av kapasitetshenleggelse varierer mellom politidistriktene. Årsakene til dette er formenlig sammensatte og kan skyldes ulike forhold, herunder variasjoner i kriminalitetsbildet.

Konkret for den perioden det stilles spørsmål om, kan økt bruk av kapasitetshenleggelse for enkelte politidistrikter ha en sammenheng med en økning i alvorlige og prioriterte saker som ofte krever mye ressurser. Ett eksempel er Innlandet politidistrikt, som den siste tiden har hatt svært mange alvorlige straffesaker under etterforskning, herunder ni drapssaker. Slike forhold fordrer en aktiv prioritering fra påtalemyndighetens side for å sikre at de mest alvorlige sakene får tilstrekkelig oppfølging.

Flere statsadvokatembeter har oppfølging av politiets praksis med henleggelse, og riksadvokaten vil følge funnene og utviklingen nøye. I denne sammenheng kan nevnes at riksadvokaten arbeider med et nytt rundskriv om henleggelse, hvor man bl.a. vil se på behovet for å revidere føringene for bruk av ulike henleggelsesgrunner, herunder kapasitet.»

Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	597	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	812	1 986
Totalsum		1 409	3 113

Troms politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	3	66
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	3	119
Totalsum		6	185

Øst politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 227	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 644	1 655
Totalsum		2 871	2 782

Sør-Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 933	2 043
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 104	2 169
Totalsum		4 037	4 212

Oslo politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2 737	2 745
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 885	2 784
Totalsum		5 622	5 529

Sør-Øst politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 124	1 489
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 502	2 370
Totalsum		2 626	3 859

Agder politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 651	1 692
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 283	1 095
Totalsum		2 934	2 787

Møre og Romsdal politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	4	4
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	4	16
Totalsum		8	20

Trøndelag politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	479	830
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	700	1 205
Totalsum		1 179	2 035

Nordland politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2	22
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	12	34
Totalsum		14	56

Finnmark politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1	46
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	35	121
Totalsum		36	167

Innlandet politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 13.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	286	480
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	306	1 042
Totalt		592	1 522

Kriminalitetsutviklingen i de senere årene, med stadig flere anmeldte forhold tilsier at politiet og påtalemyndigheten må prioritere. Samtidig er det avgjørende for befolkningens tillit til politiet at saker ikke henlegges på grunn av kapasitetsutfordringer i for stor utstrekning. Politiet er tilført betydelige ressurser både i RNB 2024 og foreslått i statsbudsjettet for 2025. Utfordringene på området ble også adressert i statsbudsjettet for 2024 der det ble bevilget 80 millioner kroner til et løft for etterforskningsfeltet. Midlene er fordelt med 30 millioner til styrket etterforskningskapasitet i politidistriktene og 7 millioner til kompetansehevende tiltak. Den høyere påtalemyndighet ble styrket med 43 mill. kroner for å sikre en sterkere fagledelse av politiets straffesaksbehandling. Jeg har forventninger om at styrkingen på området gir effekt.

Som nevnt innledningsvis har de bekymringsfulle resultatene på straffesaksområdet blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten. Den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen. Det er blant annet adressert behov for tettere resultatoppfølging av de enkelte politidistrikter og et forsterket samarbeide mellom Politidirektoratet og Riksadvokatembetet.

Jeg har forventninger og legger til grunn at dette følges opp både av Politidirektoratet og av Riksadvokaten.

SPØRSMÅL NR. 489**Innlevert 26. november 2024 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 2. desember 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

I høringsnotatet til nytt besøksbidrag skriver departementet at det “er klart at en overnattingsavgift for bransjen påvirker etterspørsel og omsetning negativt, og den påvirker konkurranseforholdene internt i Norge og overfor utenlandske konkurrenter”.

Hvordan passer det å forverre konkurranseforholdene for norske reiselivsbedrifter sammen med regjeringens uttalte ambisjon om økt lønnsomhet og økt eksporten av reiselivstjenester, og kan annet næringsliv som regjeringen vil satse på nå forvente seg økte skatter?

Svar:

Reiselivsnæringens fotavtrykk på natur og klima er ikke uvesentlige, og for noen lokalsamfunn er det krevende når det kommer mange tilreisende i høysesongen. Regjeringens satsing på reiseliv innebærer en helhetlig satsing der en også tar vare på lokalsamfunnene, menneskene og naturen i de områdene av landet som får besøk. Skal reiselivsnæringen fortsette å vokse, må dette skje innenfor bærekraftige rammer.

Flere turister betyr et økt press på fellesgoder, som for eksempel tilgang til stier, offentlige toaletter og søppelhåndtering. I høringsnotatet om forslag til lov om besøksbidrag foreslår regjeringen å gi kommunene et nytt

verktøy til å håndtere disse utfordringene. Løsningen vi foreslår skal være åpen for alle landets kommuner og frivillig å innføre.

Et lokalt besøksbidrag på overnatting vil sikre at turister bidrar til å finansiere fellesgodene de benytter seg av, og vil bidra til større tillit mellom turister og lokalbefolkningen i Norge. Privatpersoner som tilbyr kommersielle overnattingstjenester gjennom plattformsselskaper, er også omfattet av forslaget.

Vi har lagt vekt på at avgiften skal være moderat slik at etterspørselen ikke påvirkes mye, samtidig som vi gir kommunene tilstrekkelig handlingsrom til å hente inn inntekter fra de som besøker kommunen. En overnattingsavgift på inntil fem pst. vil etter departementets vurdering ikke påvirke etterspørsel i særlig grad. Dette er ordninger vi møter i en rekke europeiske land, uten at dette synes å begrense reiselysten.

Et lokalt besøksbidrag på overnatting vil sikre at turister bidrar til å finansiere fellesgodene de benytter seg av, og vil kunne bidra til større tillit mellom turister og lokalbefolkningen i Norge. Jeg mener at regjeringens forslag vil komme næringslivet til gode ved at reisemålets attraksjonskraft øker. Det haster å få på plass løsninger som kan bidra til et mer bærekraftig reiseliv. Derfor er regjeringens ambisjon å fremme et endelig lovforslag for Stortinget våren 2025.

SPØRSMÅL NR. 490**Innlevert 26. november 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 16. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Viser til spørsmål dokument nr. 15:2608 (2023-2024). Statsrådet viste til at alle de 373,7 nye ansatte i politiet i juni og juli var midlertidige ansatte, hvorav 315 av disse var sommervikarer.

Hvor mange av disse jobber fremdeles i politiet, hvor mange av disse jobber henholdsvis i fast og midlertidig stilling og hvor mange jobber ikke lenger i politiet?

BEGRUNNELSE:

Viser til ovennevnte spørsmål, samt svar på spørsmål nr. 426. Jeg registrerer at statsråden ikke svarer på spørsmålet som blir stilt, og viser til at det ikke er mulig innenfor den gitte svarfristen. Jeg ber om at fristen blir besvart, selv om det tar lenger tid enn hovedregelen i Stortingets forretningsorden, jf. Stortingets forretningsorden § 70.

Svar:

Som det framgår av mitt svar på spørsmål nr. 2608 fra stortingsrepresentant Lønseth ble det i juni og juli i år ansatt totalt 373,7 midlertidige politiårsverk. Dette utgjør ifølge Politidirektoratet 383 politiansatte.

Ifølge Politidirektoratet har 343 av de 383 politiansatte fortsatt stilling i politiet ved utgangen av oktober i år. Av de 40 personene som ikke har stilling i politiet, er 28 andreårs politistudenter. Disse er nå tilbake i studier ved Politihøgskolen. Ser man bort fra de nevnte politistudentene er det dermed kun 12 av de nyansatte i politistilling fra juni og juli i år som ikke lenger jobber i politiet.

Fra årets avgangskull ved Politihøgskolen var hele 90 prosent med bestått avgangseksamen allerede ansatt i politistilling ved utgangen av september. Dette er den største andelen nyutdannede i jobb per utgangen av september siden politiet begynte å rapportere på disse tallene for ti år siden.

I tillegg ansettes stadig flere nyutdannede i faste stillinger. Ved utgangen av oktober i år hadde 46 av de nevnte 343 fast politistilling. I likhet med offentlig sektor for øvrig følger imidlertid politiet kvalifikasjonsprinsippet, som går ut på at den best kvalifiserte søker til en stilling skal ansettes. I praksis innebærer det at politiutdannede med erfaring raskere får fast stilling enn nyutdannede.

SPØRSMÅL NR. 491

Innlevert 26. november 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 3. desember 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvordan kan hurtigbåtprogrammet bidra til flere fylkeskommunale nullutsleppshurtigbåter, og vil fylkeskommuner som søker nå kunne få en rask avklaring på om de er støtteberettiget via ordningen slik at de kan sende ut et nullutslippsanbud parallelt med søknadsprosessen?

BEGRUNNELSE:

Regjeringa dropper å innføre et nullutsleppskrav til hurtigbåter, inkludert kompensasjonsordning for fylkeskommunene, til tross for vedtak i Stortinget og signaler i regjeringsplattformen og høringsforslag. Regjeringa foreslår i stedet å styrke hurtigbåtprogrammet med 200 millioner kroner i form av økt tilsagnsfullmakt til Miljødirektoratet for 2025, slik at den totale rammen blir 240 mill. kr i 2025. Det er usikkerhet knyttet til hvordan ordningen vil fungere, og hvordan den vil bidra til flere nullutsleppshurtigbåter både blant fylkeskommuner, redere og leverandører.

Vestland fylkeskommune behandler i disse dager hurtigbåtanbudet mellom Bergen og Nordfjord, og usikkerhet rundt støtteberettigelse kan føre til at anbudet ikke blir utlyst med nullutslippskrav.

Svar:

Regjeringen har i statsbudsjettet for 2025 foreslått å øke rammen til Hurtigbåtprogrammet fra 40 i 2024 til 240

mill. kroner. Før vi med sikkerhet kan si hvilke økonomiske og politiske føringer som skal gjelde for Hurtigbåtprogrammet i 2025, har vi måttet avvete Stortingets behandling av statsbudsjettet.

Alle fylkeskommuner og kommuner har mulighet til å motta støtte fra programmet. Miljødirektoratet vurderer søknadene. Blant disse er det i henhold til statsstøtteregulverket vilkår om at tilskuddet må være utløsende for beslutningen om å realisere prosjektet. Videre må prosjektet bidra til å kutte utslipp. Kostnadseffektivitet og bidrag til innovasjon kan vurderes. Fylkeskommuner som allerede har lyst ut anbud kan også søke om støtte. Disse vil bli vurdert etter samme kriterier.

Hurtigbåtprogrammet har støttet 21 prosjekter siden det ble etablert som en selvstendig ordning i 2019. Alle fylkeskommuner som har hurtigbåter i sitt fylke, har søkt og mottatt støtte. Det er gitt støtte til en rekke ulike prosjekter, både forprosjekter, utviklingsprosjekter og støtte til å dekke merkostnader ved valg av nullutslipps-teknologi i kommende kontrakter.

De siste årene har flere fylkeskommuner søkt om å få dekket merkostnader ved nullutslipp i kommende kontrakter. Viken/Oslo (ved Ruter), Vestland fylkeskommune (ved Skyss) og Rogaland (ved Kolumbus) har for eksempel mottatt slik støtte. Støtten betales først ut etter at det er påløpt kostnader i prosjektene. Utbetalingen kan typisk skje mellom ett og fire år etter at tilsagnet er gitt.

Miljødirektoratet har planlagt 1-2 søknadsfrister i 2025, basert på regjeringens forslag for Hurtigbåtprogram-

mets økonomiske ramme på 240 mill. kroner. Miljødirektoratet vil imidlertid kunne gjøre nye vurderinger av hvor mange søknadsrunder som er nødvendige.

Miljødirektoratet vil normalt svare på søknadene 2-3 måneder etter søknadsfristen. Jeg vil også oppfordre fylkeskommuner som er usikre på hvordan ordningen kan omfatte konkrete prosjekter/anbudsprosesser til å ta kontakt med Miljødirektoratet direkte.

Regjeringens satsing på Hurtigbåtprogrammet i 2025-budsjettet er betydelig og vil kunne bidra til omstilling av flere samband, avhengig av hvilke prosjekter som søker tilskudd. Tilskuddene gjennom Hurtigbåtprogrammet vil kunne bidra til teknologiutvikling og lavere kostnader på sikt.

SPØRSMÅL NR. 492

Innlevert 26. november 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 5. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvor mange infiltrasjoner politiet har gjennomført de fem siste årene?

BEGRUNNELSE:

I august 2024 skrev VG historien om en mann (79). I 2015 flyttet en undercoveragent inn i en hybel i huset hans og bodde der i åtte måneder, fordi politiet mistenkte ham for et uløst drap. Agenten skulle prøve å bli mannens venn, slik at mannen ville betro seg til ham om saken. Operasjonen bidro til å svekke mistanken mot mannen. Da politimannen flyttet, fikk mannen et brev, hvor det stod at en kreftsyk, døende kamerat av politimannen kunne påta seg skylden, dersom mannen ville lette samvittigheten sin.

Politiet henla ikke saken mot mannen på riktig måte. De glemte å underrette ham om at saken skulle henlegges. Mannen hadde derfor drapsmistanken hengende over seg i ni år. I dag finner ingen i politiet igjen brevet med originalteksten. Dermed er det ikke mulig å kontrollere om innholdet i brevet bryter med vernet mot selvinkriminering.

Undercoveroperasjoner er en ulovfestet metode. Det innebærer at politi- og påtalemyndigheten ikke trenger rettens godkjenning før de iverksetter en slik operasjon. Det er heller ingen ekstern kontroll med politiets bruk av undercoveragenter.

VG har bedt politiet om å få ut tall på hvor mange infiltrasjoner politiet har gjennomført de siste fem årene, men fått avslag. VG har også fått avslag på klage til statsadvokaten og riksadvokaten. Vi vet derfor ikke hvor ofte enkeltmennesker får livet infiltrert av politiet.

9. oktober gikk Aps Hadia Tajik ut i VG og sa at hun «ser gode grunner» til at politiets skjulte etterforskning-

smetoder bør lovfestes, og at dette er spesielt viktig fordi metodene er inngripende.

Flere av Norges fremste forsvarsadvokater reagerer kraftig på politiets undercoveroperasjon mot mannen. Mette Yvonne Larsen, leder av Forsvarergruppen i Advokatforeningen, uttalte til VG i august at aksjonen fremstår som ulovlig og sterkt støtende, og mener det er pinlig for politiet når dette nå kommer frem.

Politimetodeutvalgets flertall gikk i 2004 inn for å lovfeste «observerende og manipulerende metoder», herunder spaning, infiltrasjon og provokasjon. Straffeprosesslovutvalget foreslo i 2016 å lovfeste spaning, infiltrasjon og provokasjonslignende etterforskningsmetoder, samt bruk av uriktig legitimasjon. Venstre foreslo i fjor å lovregulere undercover-virksomhet.

Svar:

Jeg vil innledningsvis presisere at det er påtalemyndigheten som leder etterforskningen i den enkelte straffesak. Det følger videre av straffeprosessloven § 55 at påtalemyndigheten er uavhengig ved behandlingen av den enkelte straffesak.

Jeg har forelagt spørsmålet for Riksadvokaten, som har gitt følgende tilbakemelding:

«Det er gitt generelle føringer for bruk av infiltrasjon som etterforskningsmetode av riksadvokaten, jf. riksadvokatens rundskriv nr. 2/2018. Det fremgår av punkt V at alle skal bevare taushet om det som fremkommer gjennom provokasjon og infiltrasjon. Samme sted fremgår: «Taushetsplikten omfatter også generelle opplysninger om bruken av provokasjon og infiltrasjon som etterforskningsmetoder.» Begrunnelsen for denne strenge taushetsplikten om infiltrasjon er hensynet til å beskytte etterforskningsmetoden (metodevern) og at det for denne metoden er særlig viktig at politiets kapasitet og fremgangsmåter ikke blir kjent.

Opplysninger om hvor mange infiltrasjoner politiet har gjennomført de siste fem årene er nettopp slike «generelle opplysninger» som omfattes av føringene i riksadvokatens rundskriv. Pressen har tidligere rettet henvendelser til påtalemyndigheten for å få slik statistikken, og i et klagevedtak av 23. mai 2022 skriver Oslo statsadvokatembeter at det er nødvendig for politiet å holde skjult i hvilket omfang infiltrasjon benyttes. Som del av begrunnelsen for det, heter det videre i vedtaket: «Både opplysninger om lave og høye tall er med på å rette fokus på om politiet i det hele tatt har kapasitet til å drive med dette [infiltrasjon], eventuelt omfanget av det, og følgelig kan det medvirke i en risikovurdering kriminelle grupperinger kan gjøre. At infiltrasjon eventuelt avdekkes gjennom straffesaker som går for rettsapparatet endrer ikke denne vurderingen.»

Etter Riksadvokatens syn er det gode grunner til at påtalemyndigheten bør være tilbakeholden med å gi ut tall vedrørende omfanget av bruk av infiltrasjon, jf. også politiregisterloven § 23 annet ledd. Å begrense informasjonen, for eksempel til visse perioder, vil dessuten kunne gi et skjevt og unøyaktig bilde av situasjonen. Riksadvokaten understreker at bruken av infiltrasjon som etterforskningsmetode er undergitt klare begrensninger og vilkår, herunder krav om nødvendighet og forholdsmessighet, jf. det nevnte rundskrivet.»

Jeg slutter meg til Riksadvokatens vurderinger av spørsmålet. Det er viktig å fremheve at bruken av metoden er hjemlet i et eget rundskriv. Sentralt i rundskrivet er at prinsippet i straffeprosessloven § 170a om forholdsmessighet selvsagt også gjelder ved infiltrasjon. I en slik vurdering vil sakens alvor, graden av mistanke og om andre ordinære etterforskningsmetoder er anvendelig, være sentrale hensyn. Dette innebærer at kompetent organ i påtalemyndigheten må foreta en bred vurdering før infiltrasjon kan besluttes.

Avslutningsvis vil jeg nevne at Stortinget våren 2023 behandlet Representantforslag 167 S (2022–2023) om lovregulering av skjulte etterforskningsmetoder. Forslaget ble ikke vedtatt, jf. Innst. 349 S (2022–2023). Som det fremgår av min uttalelse i saken, mener jeg at en overordnet lovfesting av de skjulte etterforskningsmetodene som i dag ikke er forankret i lov, er noe mitt departement på sikt bør arbeide videre med. Dette reiser imidlertid kompliserte spørsmål, og bør behandles i en bredere sammenheng sammen med andre spørsmål knyttet til de lovfestede metodene og som ledd i et grundig lovarbeid.

SPØRSMÅL NR. 493

Innlevert 26. november 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 2. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvorfor vektlegges returforutsetninger så sterkt i visumsaker for truede, sensurerte og forfulgte kunstnere, og andre menneskerettighetsforkjempere, som norske organisasjoner får midler fra myndighetene til å invitere, og hva vil justisministeren gjøre for å sikre at Norge overholder sine forpliktelser gjennom UNESCO-konvensjonen om kulturelt mangfold og innfri regjeringens målsettinger gjennom Hurdalsplattformen og UD's strategi for ytringsfrihet?

BEGRUNNELSE:

Norge har gjennom tilslutning til UNESCO-konvensjonen om kulturelt mangfold fra 2005 forpliktet seg til å legge til rette for kulturutveksling, jf. konvensjonens artikkel 16. Dette skal sikre kunstnere, kulturaktører og publikum over hele verden muligheten til å skape, produsere, formidle og oppleve kulturelt mangfold. Opphold med kulturelt formål skal sikre at kunstnere og andre som jobber med kunst og kultur skal få mulighet til arbeide i Norge der-

som de er invitert og betalt for av en norsk organisasjon eller entitet. Den norske stat, ved Utenriksdepartementet, finansierer blant annet organisasjonen Safemuse - Safe Havens for Artists for å sikre oppnåelse av disse målene. Utenriksdepartementets og Safemuse sin målgruppe er ofte personer fra det som UDI kaller «oransje» og «røde» land.

Å fremme ytringsfrihet for mediefolk, forfattere og kunstnere har vært en del av norske myndigheters utenrikspolitiske strategi i flere år med bred politisk støtte, og dette har vært løftet fram som et prioritert innsatsområde:

- Muligheter for alle – menneskerettighetene som mål og middel i utenriks- og utviklingspolitikken, Meld. St. 10 (2014-2015)
- Ytringsfrihet! Strategi for ytringsfrihet og uavhengige medier i utenriks- og utviklingspolitikken, UD strategidokument (2016-2018)
- Kulturens kraft — Kulturpolitikk for fremtida, (Meld. St. 8, 2018–2019)
- Strategi for ytringsfrihet i utenriks- og utviklingspolitikken, UD strategidokument (juni 2021)

Svar:

Det er viktig å videreføre Norges internasjonale bidrag for å tilrettelegge for at truede, sensurerte og forfulgte kunstnere, og andre menneskerettighetsforkjempere, som representanten konkret viser til, skal kunne utfolde seg og videreføre engasjementet sitt. Det kan ikke begrenses til visumpolitikk, men handler om bistandspolitikk i vidt.

Utgangspunktet for utstedelse av Schengen-visum er at visum kun gis for tre måneder, og at det er en forutsetning at søkeren skal reise ut av Schengen-området ved visumtidens utløp. Visumordningen skal ikke fasilitere potensielle asylsøkeres reise til Norge. Dersom det er mistanke om at en visumsøker har til hensikt å søke asyl, skal

søknaden i utgangspunktet avslås. Dette er også bakgrunnen for at visumpraksis er strengere for søkere som kommer fra land med sikkerhetsutfordringer, myndighetsforfølgelse og generelt stort utvandringspotensial.

Når det gjelder ev. utstedelse av nasjonale visum, vil de samme betenkelighetene som skissert over gjøre seg gjeldende. Heller ikke ordningen med nasjonale visum har som formål å legge til rette for innreise dersom utlendingene har til hensikt å søke asyl i Norge. Dersom norske myndigheter skulle gi visum til alle utlendinger som kan ha et beskyttelsesbehov, ville det fått store konsekvenser for innvandringen til Norge.

SPØRSMÅL NR. 494

Innlevert 26. november 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 4. desember 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Har statsråden blitt informert om hvordan Norsk Tipping strategisk planlegger å benytte sitt eierskap i selskapet Lotteries Entertainment Innovation Alliance AS (LEIA AS), og hvilke utenlandske spillselskap LEIA AS har valgt som leverandører av nye nettbaserte lotterier og pengespill til Norsk Tipping?

BEGRUNNELSE:

Det synes åpenbart at mange av tiltakene vi i har etablert for å begrense utfordringene fra utenlandske nettspill har hatt tilsiktet effekt og må ansees vellykkede.

I forrige uke ble det gjennom en artikkel i Finansavisen skrevet kritisk om Norsk Tipping sin relasjon til selskapet LEIA AS, hvor Norsk Tipping har en eierandel på 20 %. Det kom blant annet frem at flere utenlandske selskaper som vi i Norge har anstrengt oss for å stenge ute fra det norske markedet, blant annet gjennom DNS-blokkering, nå er i ferd med å bli underleverandører til Norsk Tipping, gjennom selskapet LEIA AS. Dessuten har det kommet frem at det franske selskapet Française des Jeux, som også eier 20 % i LEIA AS, nå har kjøpt selskapet Kindred Group. En selskapsgruppe som lenge har utfordret det norske spillmonopolet og markedsført sine nettspill aktivt overfor norske borgere.

Forståelig nok er flere bekymret over å ikke kjenne bedre til kvalitetssikringen av Norsk Tipping sine lev-

erandører av fremtidige planlagte nettspill, både de som tenkes å levere direkte til Norsk Tipping og ikke minst indirekte gjennom LEIA AS. Kan det som nå skjer fortsatt sies å være en del av Norsk Tipping sin kanaliseringsstrategi.

Svar:

Norsk Tipping sitt eierskap i Lotteries Entertainment Innovation Alliances AS (LEIA) er kjent for departementet. Selskapet ble stiftet etter forutgående behandling i Norsk Tippings generalforsamling i 2018. LEIA ble etablert som et samarbeid mellom offentlig kontrollerte spillselskaper for å skape et langsiktig strategisk samarbeid om å utvikle spill og teknologiske plattformer. Det er norskregistrert, og allmennheten har god oversikt over selskapets formelle aktiviteter i Enhetsregisteret.

Norsk Tipping skal legge til rette for et ansvarlig pengespilltilbud og forebygge negative konsekvenser av pengespill. Selskapet bruker spillporteføljen aktivt for å bidra til mindre problemspill, og et viktig mål er å kanalisere den eksisterende spillelysten i samfunnet over i retning av spill med lavere risiko. LEIA er et av verktøyene som Norsk Tipping bruker til å støtte opp under dette målet.

Departementet er kjent med at Norsk Tipping i noen grad benytter seg av leverandører som også leverer tjenester til utenlandske spillselskaper. Dette er naturlig siden det er et begrenset antall aktører som leverer

teknologiske løsninger til spillerskap. Dette betyr imidlertid ikke at en kan sette likhetstegn mellom tilbudet fra utenlandske spillerskap og tilbudet til Norsk Tipping. Norsk Tipping tilpasser de tekniske løsningene til sine ansvarlighetstiltak, som f.eks. grenser for trekningshas-

tighet, samt innsats- og tapsgrenser. Dette bidrar til å gjøre spilltilbudet til Norsk Tipping mer ansvarlig, sammenlignet med tilbudet fra mange av utenlandske selskaper, selv om de kanskje benytter seg av samme underliggende teknologi.

SPØRSMÅL NR. 495

Innlevert 26. november 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 5. desember 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Kirkemusikkutdanningen ved NTNU vil nå bli nedlagt. Da statsråden tidligere ble utfordret på dette har statsråden uttrykt at han har tillit til at NTNU gjør nødvendige vurderinger som ivaretar samfunnsbehovene.

Har statsråden fortsatt denne tilliten, og ser statsråden i det hele tatt kirkemusikermangelen som et ansvar for departementet?

BEGRUNNELSE:

Det er stort behov for flere kirkemusikere, men utdanningen legges likevel ned. Det er paradoks. Universitetene er gitt en autonomi og et finansieringssystem som rett og slett ikke sikrer dette behovet. Her vil verdifull og viktig kompetanse forsvinne ut, samtidig som behovet vil øke de neste årene. Det er svært trist om samfunnet blitt så fattig på kulturbevissthet at vi ikke lenger skal utdanne profesjonelle musikere til kirkeorglene.

Svar:

Universiteta og høgskulane er rammefinansierte og avgjer sjølvve korleis dei disponerer midlane sine for å nå dei måla som er sette for sektoren og den einskilde institusjonen. Det inneber blant anna at institusjonane har ansvar for å dimensjonere studietilboda sine i tråd med interessa frå søkarane og behova i arbeidslivet. Samtidig er regjeringa mellom anna i utsynsmeldinga frå 2023 tydeleg på at vi særleg prioriterer kompetanse som er nødvendig for eit høgproduktivt og konkurransedyktig næringsliv, for å ha gode velferdstenester i heile landet og for å gjennomføre det grønne skiftet. I profesjonsmeldinga i år understrekar vi at lærarar, ingeniørar og helse- og sosialfagleg personell har nøkkelroller for velferd og verdiskaping og at vi treng at fleire utdannar seg til desse profesjonsyrka.

Jobben til regjeringa er å sørge for gode rammevilkår og tydelege mål og forventningar til institusjonane. Kunnskapsdepartementet bør ikkje drive ei detaljstyring som inneber å overprøve dei faglege vurderingane som kvar institusjon gjer for sine utdanningstilbod og innhaldet i dialogen dei har med arbeidslivet og andre aktørar i desse spørsmåla. Eg forventar at Noregs teknisk-naturvitskaplege universitet gjer gode faglege vurderingar for at studieporteføljen samla sett blir innretta på ein slik måte at den best mogleg svarar til behova for lokalt, regionalt og nasjonalt arbeidsliv, innanfor dei økonomiske rammene institusjonen rår over.

Generelt er eg kjend med at både Noregs teknisk-naturvitskaplege universitet og fleire andre institusjonar i universitets- og høgskulesektoren står i ein krevjande økonomisk situasjon, der fleire står i omstillingsprosessar og vurderer nedlegging av ulike studieprogram. Eg har tillit til at institusjonane gjer dei nødvendige vurderingane og prioriteringane for å samla sett ivareta behova samfunnet har for høgare utdanning.

Hausten 2024 var det totalt seks studentar på kyrkjemusikkutdanninga til NTNU, fordelt med tre studentar på høvesvis bachelorutdanninga og årsstudium. Eg vil minne om at det framleis er fleire utdanningstilbod i kyrkjemusikk andre stedar i landet. Noregs musikkhøgskole (NMH) og Universitetet i Stavanger tilbyr fireårig bachelorutdanning i kyrkjemusikk. NMH tilbyr òg ein erfaringsbasert masterutdanning på 90 studiepoeng og årsstudium. NLA Høgskolen og Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet/VID vitenskapelige høgskole tilbyr årsstudium i kyrkjemusikk som vidareutdanning.

SPØRSMÅL NR. 496**Innlevert 26. november 2024 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 29. november 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Viser til sak i Aftenposten 22.11 om muligheten for en ny NATO-kommando i Norge.

Hvilke konsekvenser kan en ny kommando til Norge få for NATO Joint Warfare Centre i Stavanger?

Svar:

Det pågår et arbeid i NATO knyttet til oppbygging av ny kommandostruktur. Dette berører flere allierte, også de nordiske landene. De pågående arbeidsprosessene for utviklingen av NATOs evne til kommando og kontroll fo-

regår både på militær- og politisk side i NATO. Dette innebærer først utvikling av fagmilitære anbefalinger, før disse så behandles og besluttes på politisk nivå. En eventuell beslutning i NATO om et luftoperasjonssenter for vår region ventes neste år.

Regjeringen arbeider for å få et regionalt luftoperasjonssenter til Norge. Det er for tidlig å si noe om både innretning og lokalisering av fremtidige regionale hovedkvarter, men Norge er et av flere aktuelle land. NATOs Joint Warfare Centre i Stavanger er imidlertid ikke gjenstand for vurdering i det pågående arbeidet med NATOs kommandostruktur.

SPØRSMÅL NR. 497**Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 5. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan fordeler de 480 sakene uten kjent gjerningsmann og de 1042 sakene med kjent gjerningsmann som er henlagt på grunn av manglende kapasitet pr. 13.11.24 i Innlandet politidistrikt seg, fordelt etter lovbruddsgruppe?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 363 av 11.11.24 og til statsrådens besvarelse av spørsmålet den 19.11.24. Spørsmålsstiller vil nå vite hvordan de uakseptabelt høye henleggelsestallene fordeler seg, fordelt etter lovbruddsgruppe.

Svar:

Departementet har innhentet informasjon fra Riksadvokaten for å kunne besvare spørsmålet. Riksadvokaten har vist til følgende statistikk:

Kriminalitetstype	Avgjørelseskode	
	25	78
Annen	36	249
Arbeidsmiljø	-	2
Miljø	-	1
Narkotika	9	146
Seksuallovbrudd	2	2
Skadeverk	38	56
Trafikk	12	154
Vinning	85	167
Vold	10	49
Økonomi	306	255
Antall saker pr. 27.11.2024	498	1 081

Statistikken inkluderer tall per 27. november 2024. Som det ble orientert om tidligere i svar på spørsmål nr. 363 er saker påtaleavgjort med kode 25 saker hvor det ikke er registrert en mistenkt person, mens det for kode 78 er registrert en mistenkt person.

Jeg vil for øvrig orientere om at Riksadvokaten, i forbindelse med besvarelse av spørsmål nr. 488 fra stortingsrepresentant Helge Andre Njåstad, har uttalt:

«Det er i den senere tid registrert en økning i antall kapasitetshenleggelse for en del politidistrikter. Ved vurderingen av denne økningen er det – for sammenhengens skyld – formålstjenlig å se på antallet slike henleggelse i forhold til den totale saksporteføljen, dvs. hvor stor andel av påtaleavgjorte saker som er henlagt av kapasitetshensyn. Dette fordi antall anmeldelser og antall påtaleavgjorte saker varierer fra år til år.

Det har i 2024 vært en økning i antall registrerte anmeldelser på 4,7 prosent sammenlignet med samme periode i fjor (pr. andre tertial), herunder har det vært en økning i mindre alvorlige vinningslovbrudd og mindre alvorlige bedragerier. Dette er sakskategorier som over tid har utgjort størsteparten av de totale kapasitetshenleggelsene.

Andelen kapasitetshenleggelse for landet som helhet øker noe fra 2023 til 2024. Mens 6,3 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2023 ble henlagt av kapasitetshensyn, er andelen pr. andre tertial i år økt til 8,5 prosent. Det har med andre ord vært en økning på 2,2 prosentpoeng.

Kapasitetshenleggelse er regulert i riksadvokatens rundskriv Henleggelse på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet - RA 3/2016. Det følger av rundskrivet at sentrale og alvorlige lovbrudd ikke skal henlegges på grunn av kapasitet, og det er ressursituasjonen for politidistriktets samlede straffesaksbehandling som skal iakttas ved vurderingen.

Riksadvokaten registrerer at bruken av kapasitetshenleggelse varierer mellom politidistriktene. Årsakene til dette er formenlig sammensatte og kan skyldes ulike forhold, herunder variasjoner i kriminalitetsbildet.

Konkret for den perioden det stilles spørsmål om, kan økt bruk av kapasitetshenleggelse for enkelte politidistrikter ha en sammenheng med en økning i alvorlige og prioriterte saker som ofte krever mye ressurser. Ett eksempel er Innlandet politidistrikt, som den siste tiden har hatt svært mange alvorlige straffesaker under etterforskning, herunder ni drapssaker. Slike forhold fordrer en aktiv prioritering fra påtalemyndighetens side for å sikre at de mest alvorlige sakene får tilstrekkelig oppfølging.

Flere statsadvokatembeter har oppfølging av politiets praksis med henleggelse, og riksadvokaten vil følge funnene og utviklingen nøye. I denne sammenheng kan nevnes at riksadvokaten arbeider med et nytt rundskriv om henleggelse, hvor man bl.a. vil se på behovet for å revidere føringene for bruk av ulike henleggelsesgrunner, herunder kapasitet.»

Som jeg viste til i mitt svar på spørsmål nr. 488 fra Helge Andre Njåstad har de bekymringsfulle resultatene på straffesaksområdet blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten. Den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen. Det er blant annet adressert behov for tettere resultatoppfølging av de enkelte politidistrikter og et forsterket samarbeide mellom Politidirektoratet og Riksadvokatembetet.

Jeg har forventninger og legger til grunn at dette følges opp både av Politidirektoratet og av Riksadvokaten.

SPØRSMÅL NR. 498

Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 4. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mange straffesaker i Troms politidistrikt er henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023 og pr. 27.11 i år, og hvor mange av disse sakene hadde kjent gjerningsmann?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller vil vite hvor mange straffesaker i Troms politidistrikt som er henlagt på grunn av manglende kapasitet, jf. straffeprosessloven § 62a tredje ledd.

Svar:

Det har vært en bekymringsfull økning i antall «kapasitetshenleggelse» i enkelte politidistrikt fra 2023 til 2024. Årsakene til dette må antas å være sammensatte og må også sees i sammenheng med økningen i antall registrerte anmeldelser totalt de siste par årene. Resultatene på straffesaksområdet har blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten, og den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen.

For å kunne besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Riksadvokaten. Riksadvokaten har oversendt statistikk over alle politidistriktene.

Statistikkuttrekket av henleggelseskoder er hentet fra politiets systemer per 27.11.2024, og Riksadvokaten har tatt forbehold om at det kan være enkelte nyanser/detaljer som ikke fullt ut belyses. Tidligere benyttet man koden "Henlagt på grunn av manglende saksbehandlingsskapasitet", men denne har endret navn til "Henlagt ikke forholdsmessig ressursbruk". Det fremgår av statistikken at det innenfor denne kategorien henleggelse (kapasitetshenleggelse) skilles mellom saker hvor det er lagt inn en mistenkt person (kode 78), og saker hvor det ikke er registrert noen mistenkt (kode 25).

Riksadvokaten har gitt følgende merknader til statistikken:

«Det er i den senere tid registrert en økning i antall kapasitetshenleggelse for en del politidistrikter. Ved vurderingen av denne økningen er det – for sammenhengens skyld – formålstjenlig å se på antallet slike henleggelse i forhold til den totale saksporteføljen, dvs. hvor stor andel av påtaleavgjorte saker som er henlagt av kapasitetshensyn. Dette fordi antall anmeldelser og antall påtaleavgjorte saker varierer fra år til år.

Det har i 2024 vært en økning i antall registrerte anmeldelser på 4,7 prosent sammenlignet med samme periode i fjor (pr. andre tertial), herunder har det vært en økning i mindre alvorlige vinningslovbrudd og mindre alvorlige bedragerier. Dette er sakskategorier som over tid har utgjort størsteparten av de totale kapasitetshenleggelsene.

Andelen kapasitetshenleggelse for landet som helhet øker noe fra 2023 til 2024. Mens 6,3 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2023 ble henlagt av kapasitetshensyn, er andelen pr. andre tertial i år økt til 8,5 prosent. Det har med andre ord vært en økning på 2,2 prosentpoeng.

Kapasitetshenleggelse er regulert i riksadvokatens rundskriv Henleggelse på grunn av manglende saksbehandlingsskapasitet - RA 3/2016. Det følger av rundskrivet at sentrale og alvorlige lovbrudd ikke skal henlegges på grunn av kapasitet, og det er ressurs situasjonen for politidistriktets samlede straffesaksbehandling som skal iakttas ved vurderingen.

Riksadvokaten registrerer at bruken av kapasitetshenleggelse varierer mellom politidistriktene. Årsakene til dette er formenlig sammensatte og kan skyldes ulike forhold, herunder variasjoner i kriminalitetsbildet.

Konkret for den perioden det stilles spørsmål om, kan økt bruk av kapasitetshenleggelse for enkelte politidistrikter ha en sammenheng med en økning i alvorlige og prioriterte saker som ofte krever mye ressurser. Ett eksempel er Innlandet politidistrikt, som den siste tiden har hatt svært mange alvorlige straffesaker under etterforskning, herunder ni drapsaker. Slike forhold fordrer en aktiv prioritering fra påtalemyndighetens side for å sikre at de mest alvorlige sakene får tilstrekkelig oppfølging.

Flere statsadvokatembeter har oppfølging av politiets praksis med henleggelse, og riksadvokaten vil følge funnene og utviklingen nøye. I denne sammenheng kan nevnes at riksadvokaten arbeider med et nytt rundskriv om henleggelse, hvor man bl.a. vil se på behovet for å revidere føringene for bruk av ulike henleggelsesgrunner, herunder kapasitet.»

Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	597	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	812	1 986
Totalsum		1 409	3 113

Troms politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	3	66
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	3	119
Totalsum		6	185

Øst politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 227	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 644	1 655
Totalsum		2 871	2 782

Sør-Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 933	2 043
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 104	2 169
Totalsum		4 037	4 212

Oslo politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2 737	2 745
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 885	2 784
Totalsum		5 622	5 529

Sør-Øst politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 124	1 489
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 502	2 370
Totalsum		2 626	3 859

Agder politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 651	1 692
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 283	1 095
Totalsum		2 934	2 787

Møre og Romsdal politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	4	4
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	4	16
Totalsum		8	20

Trøndelag politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	479	830
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	700	1 205
Totalsum		1 179	2 035

Nordland politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2	22
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	12	34
Totalsum		14	56

Finnmark politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1	46
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	35	121
Totalsum		36	167

Innlandet politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 13.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	286	480
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	306	1 042
Totalt		592	1 522

Kriminalitetsutviklingen i de senere årene, med stadig flere anmeldte forhold tilsier at politiet og påtalemyndigheten må prioritere. Samtidig er det avgjørende for befolkningens tillit til politiet at saker ikke henlegges på grunn av kapasitetsutfordringer i for stor utstrekning. Politiet er tilført betydelige ressurser både i RNB 2024 og foreslått i statsbudsjettet for 2025. Utfordringene på området ble også adressert i statsbudsjettet for 2024 der det ble bevilget 80 millioner kroner til et løft for etterforskningsfeltet. Midlene er fordelt med 30 millioner til styrket etterforskningskapasitet i politidistriktene og 7 millioner til kompetansehevende tiltak. Den høyere påtalemyndighet ble styrket med 43 mill. kroner for å sikre en sterkere fagledelse av politiets straffesaksbehandling. Jeg har forventninger om at styrkingen på området gir effekt.

Som nevnt innledningsvis har de bekymringsfulle resultatene på straffesaksområdet blitt adressert i styr-

ingsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten. Den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen. Det er blant annet adressert behov for tettere resultatoppfølging av de enkelte politidistrikter og et forsterket samarbeide mellom Politidirektoratet og Riksadvokatembetet.

Jeg har forventninger og legger til grunn at dette følges opp både av Politidirektoratet og av Riksadvokaten.

SPØRSMÅL NR. 499**Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 4. desember 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

EU-kommisjonen har sendt inn forslag til ministerrådet i EU om å senke ulvens vern i Bernkonvensjonen. Det har kommet signaler om at det i lang tid har vært usikkerhet rundt om Norge kommer til å støtte endringen.

Vil Norge støtte støtte endringen som reduserer ulvens vern i Bernkonvensjonen, og når ble i så fall avgjørelsen om norsk standpunkt tatt (Kommenter gjerne hvorfor standpunktet ble tatt så sent)?

BEGRUNNELSE:

Det er virkelig på tide å redusere antall ulv. Nå har flere EU-land, inkludert Sverige, tidlig gått ut og sagt at de vil støtte endringen. All den tid vi deler felles ulvebestand med Sverige gir det liten mening at Norge skulle velge annerledes. Ifølge Bernkonvensjonen skal våre felles rovdyrbestander forvaltes sammen.

Svar:

Spørsmålet er rettet til landbruks- og matministeren, men oversendt til klima- og miljøministeren som rette vedkommende med ansvar for rovviltforvaltningen.

Forslaget om å endre ulvens vernestatus under Bernkonvensjonen fra strengt beskyttet til beskyttet fikk flertall på møte i konvensjonen denne uken, og Norge støttet forslaget. Det endelige vedtaket blir publisert 6. desember, som er siste dag av det pågående møtet i Bernkonvensjonen. Endringen trer i kraft om tre måneder, med mindre en tredjedel av partene til konvensjonen leverer inn protester.

Situasjonen for ulvebestanden varierer mellom områder og land i Europa, og noen land har store bestander. Den skandinaviske ulvebestanden er kategorisert som sårbar på Verdens naturvernunions (IUCN) rødliste for arter, og i Norge er ulven kategorisert som kritisk truet på norsk rødliste. Av blant annet denne grunn var det viktig for meg å bruke litt tid på å vurdere Norges posisjon til EUs forslag om å endre ulvens vernestatus. Regjeringen viser til at ulven lenge har vært strengt beskyttet under Bernkonvensjonen. Samtidig har ulvebestanden vokst i flere EU-land. Norge deler, sammen med EU-landet Sverige, ansvaret for deler av den europeiske ulvestammen. Vi har derfor sett det som naturlig å legge oss på samme linje som EU, og har støttet EUs forslag om å endre ulvens vernestatus i Europa fra strengt beskyttet til beskyttet. Fordi Norge deler en sårbar ulvebestand med Sverige vil norske myndigheter også ta et initiativ overfor svenske myndigheter for å se på mulighetene for mer felles forvaltning av den skandinaviske ulvebestanden.

En endring av ulvens status under Bernkonvensjonen fra strengt beskyttet til beskyttet, vil ikke få noen umiddelbare virkninger for norsk forvaltning. Ulven vil fortsatt være fredet, og bestandsmålet Stortinget har vedtatt og lovgrunnlaget vil være det samme. Uavhengig av beskyttelsesnivået under Bernkonvensjonen er det også slik at Norge fortsatt vil være forpliktet til å sikre ulvens overlevelse i Norge og bidra til å sikre overlevelsen til den sør-skandinaviske delbestanden innenfor rammene av en restriktiv rovviltpolitikk. Hvilken betydning et endret beskyttelsesnivå under Bernkonvensjonen kan få for Norge er derfor for tidlig å si, og vil utredes nærmere nå som forslaget fra EU er vedtatt.

SPØRSMÅL NR. 500**Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 4. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for at tjenesten med Pasientreiser kan være et så likt tilbud som mulig i alle kommuner?

BEGRUNNELSE:

Pasienter som bor i kommuner hvor det ikke er avtaler mellom transportører og pasientreiser opplever å måtte legge ut flere tusen kroner pr tur til sykehuset.

Innbyggere for eksempel i Lund kommune i Rogaland har måttet legge ut titalls tusen kroner av egne midler før de har fått sine penger refundert i etterkant, ikke alle klarer å betale der og da, så både de selv og sjåførene opplever dette krevende og ubehagelig, og det er direkte fornedrende for den syke som har det vanskelig i utgangspunktet.

Det har nettopp vært 2. gangs anbuds konkurranse på ikke-akutt pasienttransport for Helse Stavanger HF. Når transportselskapet dobbeltsjekker tilbudet trekker de seg i siste liten, fordi de opplever inntjeningen som for lav for at de skal kunne binde seg for lang tid.

Dermed står kommunen og innbyggerne fortsatt uten mulighet for å få en avtale med Pasientreiser med de vilkårene Pasientreiser setter. Det gjør at innbyggere i Lund og andre distriktskommuner må legge ut tusenvis av kroner, noe som ikke er holdbart.

Svar:

Helseforetakene dekker reiseutgifter for pasienter, ledsagere og pårørende etter reglene i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-6 og den tilhørende pasientreiseforskriften. Ordningen skal legge til rette for at det å reise ikke skal være til hinder for å motta nødvendig helsehjelp.

Pasientreiseordningen er delt i to områder: Reiser uten rekvisisjon og reiser med rekvisisjon. Pasienter som reiser uten rekvisisjon, administrerer reisene sine selv og

søker om å få støtte i etterkant. Når det gjelder reiser med rekvisisjon, omfatter dette pasienter som ikke kan benytte offentlig transport – enten på grunn av helsen sin eller fordi det ikke er mulig å bruke offentlig transport på strekningen. Rekvisisjon etter medisinsk behov utstedes av pasientens behandler, og rekvisisjon på trafikkalt grunnlag utstedes av helseforetakene.

Helse Vest RHF har informert oss om at for å skåne pasientene mest mulig, har Helse Stavanger HF som mål å etablere drosjeavtaler i alle sine områder. Dette har imidlertid blitt vanskelig siden man nå erfarer at det er færre transporttilbydere i distriktene. Lund kommune har ingen drosjeløyver i sitt område og dette vanskeliggjør muligheten for Helse Stavanger HF å få tilbud på ikke-akutt pasienttransport. De siste årene har helseforetaket gjennomført flere anbuds konkurranser i Lund kommune, uten å ha mottatt noen tilbud fra taxisentraler/ transportører i tilstøtende kommuner.

I årene Lund kommune har manglet drosjeavtale, har helseforetaket iverksatt flere andre tiltak. Det er blant annet åpnet opp for at behandlere kan utstede rekvisisjon til tog for pasienter som skal til behandling (Egersund, Sandnes, Stavanger). Dette for å skåne pasienter for store utgifter i forbindelse med reise til behandling.

Pasientreiser HF er saksbehandler for reiseregninger fra pasienter, og prioriterer reiseregninger fra pasienter bosatt i kommuner uten avtaler i denne saksbehandlingen. Helseforetakene i Helse Vest er for tiden også i dialog med leverandør for ekspressbusser og Sykehusinnkjøp HF for å se på muligheten for et busstilbud til pasienter hvor pasienten bare må betale egenandel på lik linje med de som reiser med drosje.

SPØRSMÅL NR. 501

Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 5. desember 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Eg ber samferdselsministeren leggje fram ei totaloversikt fordelt pr ferjestrekning med beregningsgrunnlaget, tallgrunnlaget, berekna inntekter og utgifter i dei ulike ferjesambanda som dannar grunnlaget for regjeringa sitt kostnads og berekningsgrunnlag for overføringar i statsbudsjettet til ferjedrifta til Møre og Romsdal fylkeskommune?

GRUNNGJEVING:

I skriftleg spørsmål til samferdselsministeren stilte eg i spørsmål nr 383 følgjande spørsmål med følgjande svar:

Kan samferdselsministeren leggje fram ei totaloversikt over beregningsgrunnlaget for ferjedrifta totalt ang. Møre og Romsdal gjeldande fylkesvegferjene, som bekreftar eller avkreftar påstanden frå fylkeskommunedirektøren om at ferjefinansieringa i fylket er underfinansiert med 230 million kr årleg frå staten?

Svar:

I Noreg er det fylkeskommunen som har ansvar for drift og vedlikehald av fylkesvegnettet. Det gjeld òg drift av fylkesvegferjene. For spørsmål knytt til berekningsgrunnlaget for drifta av fylkesvegferjene i Møre og Romsdal ber eg representanten ta kontakt med Møre og Romsdal fylkeskommune.

Eg er fullstendig klar over at det er fylkeskommunane som har ansvaret for fylkesvegferjene, MEN at det er staten som har ansvaret for finansiering av desse etter ein gitt nøkkel for dette i dei årlege statsbudsjetta.

Eg vil samtidig minne statsråden om regjeringa sitt ansvar for å svare på spørsmål stilt frå Stortinget, der eg slett ikkje aksepterar at eit spørsmål til regjeringa blir "flåsa vekk" med at eg liksom skal ta kontakt med fylkeskommunen for å svare ut eit spørsmål som er stilt til regjeringa. Eit spørsmål som gjelder REGJERINGA sitt finansieringsansvar overfor fylkeskommunal drift, i dette tilfellet ferjedrifta.

Det er regjeringa som faktisk må ha ein nøkkel, eit seriøst, forståeleg og forklarande berekningsgrunnlag for kva rammeoverføringar som vert gjeve dei enkelte ferjestrekningane i dei ulike ferjefylka.

Eg forsøker igjen, og ber samferdselsministeren svare skikkelig på mine spørsmål, eller så vil eg dersom dette ikkje skjer måtte gå vidare med saka til presidentskapet her på Stortinget.

Svar:

Fylkeskommunar blir i hovudsak finansiert med frie inntekter, det vil seie skatteinntekter frå innbyggjarane og rammetilskot frå staten. Kommunar og fylkeskommunar kan rå fritt over desse inntektene, utan andre føringar frå staten enn gjeldande lovar og regelverk.

Møre og Romsdal fylkeskommune har anslagsvis frie inntekter på 6,6 mrd. kroner i forslag til statsbudsjett for 2025, noko som er ein auke på 8,1 prosent frå anslag på rekneskap for 2024. Fylkeskommunen har difor noko høgare anslått vekst i dei frie inntektene enn anslått vekst på 6,5 prosent på landsbasis. Prioritering av dei frie inntektene mellom ulike sektorar, som til dømes ferjer, er opp til den einskilde fylkeskommune. Dei frie inntektene er ikkje fordelte på ulike sektorar.

Inntektssystemet for fylkeskommunar fordeler og omfordeler de frie inntektene mellom fylkeskommunar. Gjennom utgiftsutjamninga blir fylkeskommunane kompenserte for ufrivillige forskjellar mellom fylkeskommunane, slik at dei blir sett i stand til å tilby innbyggjarane sine likeverdige tenester. Utgiftsutjamninga skjer i praksis gjennom kostnadsnøkkelen for fylkeskommunar, som består av fleire kriterium, mellom anna normerte ferjekostnader. Kriteriet normerte ferjekostnader er en del av grunnlaget for omfordelinga mellom fylkeskommunar gjennom utgiftsutjamninga slik at alle fylkeskommunar

som har høgare utgiftsbehov enn landsgjennomsnitt får eit tillegg i sitt innbyggjartilskotet gjennom utjamninga. Mens alle fylkeskommunar som har lågare utgiftsbehov enn landsgjennomsnittet, får eit tillegg gjennom utgiftsutjamninga. Kriteriet påverkar ikkje samla ramma som blir fordelt til fylkeskommunar, men påverkar omfordeling mellom fylkeskommunar.

Kriteriet normerte ferjekostnader er rekna ut med ein kostnadsmodell utvikla av Møreforskning Molde, med nokre justeringar frå departementet. Kostnadsmodellen tek utgangspunkt i ei normativ tilnærming og reknar ut dei normerte kostnadene ved å drifte det enkelte ferjesambandet, basert på nokre forutsetningar. Kriteriet blir rekna ut med utgangspunkt i mellom anna trafikkmengd (årsdøgntrafikk av personbileiningar, ÅDT PBE), rundturlengde og type farvatn for kvart einskild ferjesamband.

Ferjekostnadene er fråtrekte estimerte billettinntekter som blir rekna ut med ein modell utvikla av Transportøkonomisk institutt (TØI), med nokre justeringar frå departementet, sjå kapittel 4 i kommuneproposisjonen for 2024. Modellen er basert på mellom anna rundturlengde og trafikkta. Vidare er det òg teke omsyn til at ferjesambanda som er ein del av ordninga med gratis ferje ikkje har billettinntekter.

Berekningsgrunnlaget for normerte ferjekostnader for ferjesambanda i Møre og Romsdal er vist i tabellen under, saman med berekna kriterieverdi (siste kolonne). Det er viktig å vere klar over at normerte ferjekostnader i tabellen er ikkje det Møre og Romsdal får i tilskot til ferjedrifta, dette vert berre nytta som eit grunnlag for å rekne ut omfordelinga gjennom utgiftsutjamninga i inntektssystemet. Det er dei frie inntektene som skal finansiere fylkeskommunens utgifter til ferjene, og fylkeskommunen som sjølv avgjer korleis desse skal fordelast mellom dei ulike oppgåvene fylkeskommunen har ansvar for.

Tabell 1 – Berekningsgrunnlaget for normerte ferjekostnader i inntektssystemet for fylkeskommunar for 2025.

Samband	Trafikktal 2023, PBE ÅDT*	Rund- tur-lengde, km**	Farts- område***	Total- kostnader, Mill. kr.	Berekna inn- tekter, Mill. kr.	Netto kostna- dar, Mill. kr
Arasvika-Hennset	194	6,3	1	21,119	0,0	21,1
Aukra-Hollingsholmen	1 569	5,9	1	52,537	0,0	52,5
Brattvåg - Dryna	219	12,5	2	24,239	0,0	24,2
Edøya - Sandvika	528	12,2	3	50,204	0,0	50,2
Eidsdal - Linge	984	5,4	1	46,910	12,0	34,9
Hareid - Sulesund	3 320	15,5	2	136,447	45,9	90,5
Festøya -Hundeidvika	143	9,6	1	21,619	0,0	21,6
Kvanne-Rykkjem	730	4,8	1	32,677	7,3	25,3
Larsnes - Åram - Voksa - Kvam- søya	284	20,2	3	42,253	0,8	41,5
Molde - Sekken	86	22,2	2	22,707	0,0	22,7
Seivika - Tømmervåg	1 114	13,0	2	91,554	14,6	77,0
Småge - Orta - Finnøya - Sandøya - Ona	85	51,1	5	43,745	0,000	43,7
Solholmen - Mordalsvågen	702	5,4	1	34,273	0,0	34,3
Stranda - Liabygda	1 014	5,6	1	36,713	10,6	26,2
Sykkylven - Magerholm	3 342	7,2	1	82,555	31,1	51,5
Sæbø - Leknes	155	6,4	1	21,297	0,0	21,3
Standal - Trandal - Sæbø - Skår	23	16,3	1	18,138	0,0	18,1
Volda - Lauvstad	394	15,0	1	37,396	5,0	32,4
Åfarnes - Sølsnes	2 457	6,3	1	74,850	27,2	47,7
Årvika - Koparneset	785	5,0	1	33,257	7,1	26,2
Sum				924,5	161,5	762,9

*Gjennomsnittleg trafikktal for 2023 er henta frå Ferjedatabanken eller fylkeskommunar.

**Opplysningane om sambandslengd vart fastsette i samband med høyringa av det dåverande Kommunal- og moderniseringsdepartementet sitt forslag til prinsipp for berekning av sambandslengd og sambandsinndeling i inntektssystemet.

***Fartsområde er klassifisert iht. forskrift om fartsområde

SPØRSMÅL NR. 502**Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 4. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Er Helse Midt-Norge RHF sin handlingsmåte i tråd med helseministeren sitt ventetidsløfte om reduserte ventetider, og pragmatisk bruk av private aktører?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Altinget har barn og unge i Møre og Romsdal ventet i snitt 93 dager på psykisk helsehjelp mot 56 dager for landet som helhet. Ventetidene for barn og unge som er henviset til behandling innen psykisk helsevern i Helse Møre og Romsdal HF er uakseptabelt.

Prioriteringsforskriften § 4a slår fast at tidsfristen for når helsehjelp skal være påbegynt for barn og unge med psykiske lidelser og rusavhengighet aldri skal overstige 65 virkedager. Det langsiktige politiske målet er 35 dager, jf. Nasjonal helse- og samhandlingsplan. Dette står i grell kontrast til ventetidene.

Som eier har Helse Midt-Norge en rettsplikt til å iverksette umiddelbare tiltak for å rette opp avvik og oppfylle barne- og ungdomsgarantien. I første tertial 2024 ble 450 fristbrudd rapportert på landsbasis innen psykisk helsevern for barn og unge. Av disse var 130 i Helse Møre og Romsdal sitt geografiske område.

Ifølge Helsedirektoratet varslet Helse Møre og Romsdal i samme periode 7 pasienter som fristbrudd til Helfo, og 1 pasient ble faktisk videreformidlet. Svært mange pasienter synes derfor i praksis heller ikke ivaretatt etter at fristbrudd konstateres.

Dette skjer samtidig som at private tjenesteytere i regionen har kapasitet til å tilby slik helsehjelp raskt.

Svar:

Som stortingsrepresentant Listhaug kjenner til er målsettingen i Ventetidsløftet en markant nedgang i ventetidene i løpet av 2024 og 2025. I 2025 skal vi tilbake til nivået før koronapandemien. I tilleggskildet til oppdragsdokumentet for 2024 ba jeg om at de regionale helseforetakene umiddelbart iverksatte tiltak for å redusere ventetidene i tråd med Ventetidsløftet. Av tilleggskildet fremgår det at jeg forventer at de regionale helseforetakene benytter alle tiltak som inngår i Ventetidsløftet etter en prioritering av hva som virker mest effektivt for å nå målene for de ulike delene av spesialisthelsetjenesten. I foretaksmøtet 5. november i år understreket jeg betydningen av å nå styringsmålene, og ba om en umiddelbar forsterket innsats i arbeidet med ventetidene. De regiona-

le helseforetakene og helseforetakene arbeider målrettet for å få dette til. Så er det de regionale helseforetakene og helseforetakene som må velge de tiltakene som best bidrar til lavere ventetider hos seg.

Spørsmålet fra stortingsrepresentant Listhaug har sitt utgangspunkt i ventetiden innenfor psykisk helsevern barn og unge i Helse Møre og Romsdal HF. Spørsmålet er derfor forelagt Helse-Midt Norge RHF som også har innhentet informasjon fra Helse Møre og Romsdal HF. Helse Møre og Romsdal HF opplyser at det viktigste tiltaket for å redusere ventetiden i psykisk helsevern barn og unge i deres opptaksområde er styrking av egne fagmiljøer. Helseforetaket har økt bemanningen i egne poliklinikker og oppgir at dette har en større effekt på ventetider og fristbrudd enn at pasientene følges opp hos private aktører. Helseforetaket mener at satsingen på oppbygging av egne fagmiljøer er riktig både med tanke på best mulig kapasitet innenfor ressursrammen og for å sørge for sammenhengende pasientforløp for barn og unge. Helseforetaket mener også at tiltaket sikrer store og robuste fagmiljøer som kan håndtere alle oppgavene som er under deres ansvarsområde. Helseforetaket opplyser at de ser en positiv utvikling i antall fristbrudd og ventetider den siste tiden, og forventer en nedgang i ventetidene gjennom hele våren 2025. Fristbrudd skal unngås.

Helse Midt-Norge RHF oppgir at de følger opp helseforetakene tett når det gjelder ventetider, og forventer en ytterligere reduksjon av ventetiden innen tjenesteområdet. Helse Midt-Norge RHF oppgir å ha prioritert en større satsing på å sikre kritisk kompetanse innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling i hele regionen. To av delprosjektene dreier seg spesielt om kompetanse og tjenesteutvikling innen psykisk helsevern barn og unge, og Helse Møre og Romsdal HF deltar sammen med øvrige helseforetak aktivt i styrkingen av dette tjenesteområdet.

Som det framgår i Ventetidsløftet er det flere tiltak som er aktuelle. Kjøp fra private er ett av dem og som jeg mener må vurderes om helseforetakene selv ikke klarer å redusere ventetidene i tråd med målsettingene. I Ventetidsløftet har jeg vært tydelig på at fagfolkene er den viktigste ressursen i sykehusene og den viktigste faktoren for å redusere ventetidene. Styrking av eksisterende fagmiljøer og utvidelse av kapasiteten i helseforetakene er i tråd med føringer i Ventetidsløftet.

SPØRSMÅL NR. 503**Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 3. desember 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Det blir hevdet i en artikkel fra TU datert 27.11.24 at de nye SL18-trikkene kan utstyres med teknologi som sikrer at fartsgrensa ikke overskrides, og at ulykker som den vi opplevde i Oslo, kunne vært unngått, men at regelverk hindrer utprøving av funksjonaliteten.

Vil statsråden bidra til at dette regelverket kommer på plass?

BEGRUNNELSE:

Gjennom artikkelen synes det å være usikkerhet om gjeldende regelverket er dekkende.

Hentet fra artikkelen:

“Prosjektet gjør trikkene i varierende grad selvkjørende eller delvis selvkjørende, ifølge Sporveien. Men dagens regelverk for utprøving av selvkjørende kjøretøy omfatter ikke trikken. Derfor ba Sporveien i januar Samferdselsdepartementet om unntak fra lov og forskrift, i forbindelse med prosjektet.

Departementet avsto forespørselen i april. De svarte at de vil vurdere nødvendige regelverksendringer for å legge til rette for fremtidig bruk av autonome systemer. I avslaget viste de også til at Statens jernbanetilsyn (SJT) ser behovet for å tilpasse forskriften til selvkjørende sporvogn. SJT skrev i dialogen om søknaden at de skulle ta med seg innspillene i arbeidet med å evaluere forskriften.”

og

“Sollid i Sporveien understreker at førerassistentsfunksjoner for trikk ikke er hylleware – det må utvikles og testes. I en slik testfase trenger Sporveien et regelverk som tar høyde for problemstillinger som kan oppstå under utprøvingen. Et eksempel er hvem som har ansvaret når ulykker skjer.

Sollid fremhever at trikken kjører i blandet trafikk sammen med biler, sparkesykler og gående. Dermed fortoner problematikken seg annerledes for trikk enn tog, mener han.

– Det finnes allerede et godt lovverk for utprøving av selvkjørende kjøretøy med gummihjul. Vi etterlyser et tilsvarende regelverk for skinnegående transport. Vi ber om dette nettopp for å kunne ivareta sikkerheten også i forbindelse med utprøving av nevnte funksjonalitet, sier Sollid.”

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet for Statens jernbanetilsyn (SJT) som er Samferdselsdepartementets fagorgan og har myndighet til å fastsette nærmere krav til og vilkår for å drive sporveisvirksomhet. SJT gir tillatelse til å drive trafikkvirk-

somhet og infrastruktur, og har i forskrift om krav til sporvei, tunnelbane, forstadsbane m.m. (kravforskriften) fastsatt nærmere vilkår for tillatelse og krav til drift av blant annet sporvei. SJT kan ikke se at det i gjeldende regelverk er hindringer for utprøving av teknologi som overvåker og regulerer trikkens hastighet, gitt at trikkførereren er ansvarlig fører i trafikk. Jeg legger dette til grunn.

Jeg ser at det på sikt kan bli aktuelt for en trikkeoperatør eller -produsent å prøve ut selvkjørende trikker i trafikk. Tillatelse til dette vil kreve endringer i gjeldende regelverk. Departementet er åpen for å se på regelverk som gjelder for trikken dersom det er konkrete utfordringer som ikke kan løses innenfor dagens regler. Statens jernbanetilsyn jobber for øvrig med en revidering av kravforskriften, og vil ta dette med seg i det pågående arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 504**Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 4. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor mange straffesaker i Øst politidistrikt er henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023 og pr. 27.11 i år, og hvor mange av disse sakene hadde kjent gjerningsmann?

BEGRUNNELSE:

Det var i oktober i år 157,3 færre politiårsverk i Øst politidistrikt, enn når Senterpartiet overtok styringen av Justis- og beredskapsdepartementet i oktober 2021. 1 432,2 politiårsverk pr. 31.10.21 er redusert til 1274,9 politiårsverk pr. 31.10.24. Spørsmålsstiller ønsker å få belyst hvordan dette har påvirket antallet henleggelse på grunn av manglende kapasitet, jf. Straffeprosessloven § 62a tredje ledd. Det bes derfor opplyst hvor mange straffesaker Øst politidistrikt henla på grunn av manglende kapasitet i 2023 og hvor mange som er henlagt på grunn av manglende kapasitet pr. 27.11 i år, samt hvor mange av disse henlagte sakene som hadde kjent gjerningsmann.

Svar:

Det har vært en bekymringsfull økning i antall «kapasitetshenleggelse» i enkelte politidistrikt fra 2023 til 2024. Årsakene til dette må antas å være sammensatte og må også sees i sammenheng med økningen i antall registrerte anmeldelser totalt de siste par årene. Resultatene på straffesaksområdet har blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten, og den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen.

For å kunne besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Riksadvokaten. Riksadvokaten har oversendt statistikk over alle politidistriktene.

Statistikkuttrekket av henleggelseskoder er hentet fra politiets systemer per 27.11.2024, og Riksadvokaten har tatt forbehold om at det kan være enkelte nyanser/detaljer som ikke fullt ut belyses. Tidligere benyttet man koden "Henlagt på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet", men denne har endret navn til "Henlagt ikke forholdsmessig ressursbruk". Det fremgår av statistikken at det innenfor denne kategorien henleggelse (kapasitetshenleggelse) skilles mellom saker hvor det er lagt inn en mistenkt person (kode 78), og saker hvor det ikke er registrert noen mistenkt (kode 25).

Riksadvokaten har gitt følgende merknader til statistikken:

«Det er i den senere tid registrert en økning i antall kapasitetshenleggelse for en del politidistrikter. Ved vurderingen av denne økningen er det – for sammenhengens skyld – formålstjenlig å se på antallet slike henleggelse i forhold til den totale saksporteføljen, dvs. hvor stor andel av påtaleavgjorte saker som er henlagt av kapasitetshensyn. Dette fordi antall anmeldelser og antall påtaleavgjorte saker varierer fra år til år.

Det har i 2024 vært en økning i antall registrerte anmeldelser på 4,7 prosent sammenlignet med samme periode i fjor (pr. andre tertial), herunder har det vært en økning i mindre alvorlige vinningslovbrudd og mindre alvorlige bedragerier. Dette er sakkategorier som over tid har utgjort størsteparten av de totale kapasitetshenleggelsene.

Andelen kapasitetshenleggelse for landet som helhet øker noe fra 2023 til 2024. Mens 6,3 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2023 ble henlagt av kapasitetshensyn, er andelen pr. andre tertial i år økt til 8,5 prosent. Det har med andre ord vært en økning på 2,2 prosentpoeng.

Kapasitetshenleggelse er regulert i riksadvokatens rundskriv Henleggelse på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet - RA 3/2016. Det følger av rundskrivet at sentrale og alvorlige lovbrudd ikke skal henlegges på grunn av kapasitet, og det er ressursituasjonen for politidistriktets samlede straffesaksbehandling som skal iakttas ved vurderingen.

Riksadvokaten registrerer at bruken av kapasitetshenleggelse varierer mellom politidistriktene. Årsakene til dette er formenlig sammensatte og kan skyldes ulike forhold, herunder variasjoner i kriminalitetsbildet.

Konkret for den perioden det stilles spørsmål om, kan økt bruk av kapasitetshenleggelse for enkelte politidistrikter ha en sammenheng med en økning i alvorlige og prioriterte saker som ofte krever mye ressurser. Ett eksempel er Innlandet politidistrikt, som den siste tiden har hatt svært mange alvorlige straffesaker under etterforskning, herunder ni drapssaker. Slike forhold fordrer en aktiv prioritering fra påtalemyndighetens side for å sikre at de mest alvorlige sakene får tilstrekkelig oppfølging.

Flere statsadvokatembeter har oppfølging av politiets praksis med henleggelse, og riksadvokaten vil følge funnene og utviklingen nøye. I denne sammenheng kan nevnes at riksadvokaten arbeider med et nytt rundskriv om henleggelse, hvor man bl.a. vil se på behovet for å revidere føringene for bruk av ulike henleggelsesgrunner, herunder kapasitet.»

Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	597	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	812	1 986
Totalsum		1 409	3 113

Troms politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	3	66
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	3	119
Totalsum		6	185

Øst politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 227	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 644	1 655
Totalsum		2 871	2 782

Sør-Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 933	2 043
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 104	2 169
Totalsum		4 037	4 212

Oslo politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2 737	2 745
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 885	2 784
Totalsum		5 622	5 529

Sør-Øst politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 124	1 489
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 502	2 370
Totalsum		2 626	3 859

Agder politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 651	1 692
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 283	1 095
Totalsum		2 934	2 787

Møre og Romsdal politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	4	4
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	4	16
Totalsum		8	20

Trøndelag politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	479	830
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	700	1 205
Totalsum		1 179	2 035

Nordland politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2	22
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	12	34
Totalsum		14	56

Finnmark politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1	46
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	35	121
Totalsum		36	167

Innlandet politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 13.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	286	480
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	306	1 042
Totalt		592	1 522

Kriminalitetsutviklingen i de senere årene, med stadig flere anmeldte forhold tilsier at politiet og påtalemyndigheten må prioritere. Samtidig er det avgjørende for befolkningens tillit til politiet at saker ikke henlegges på grunn av kapasitetsutfordringer i for stor utstrekning. Politiet er tilført betydelige ressurser både i RNB 2024 og foreslått i statsbudsjettet for 2025. Utfordringene på området ble også adressert i statsbudsjettet for 2024 der det ble bevilget 80 millioner kroner til et løft for etterforskningsfeltet. Midlene er fordelt med 30 millioner til styrket etterforskningskapasitet i politidistriktene og 7 millioner til kompetansehevende tiltak. Den høyere påtalemyndighet ble styrket med 43 mill. kroner for å sikre en ster-

kere fagledelse av politiets straffesaksbehandling. Jeg har forventninger om at styrkingen på området gir effekt.

Som nevnt innledningsvis har de bekymringsfulle resultatene på straffesaksområdet blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten. Den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen. Det er blant annet adressert behov for tettere resultatoppfølging av de enkelte politidistrikter og et forsterket samarbeide mellom Politidirektoratet og Riksadvokatembetet.

Jeg har forventninger og legger til grunn at dette følges opp både av Politidirektoratet og av Riksadvokaten.

SPØRSMÅL NR. 505**Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 4. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor mange straffesaker i Sør-Vest politidistrikt er henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023 og pr. 27.11 i år, og hvor mange av disse sakene hadde kjent gjerningsmann?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller vil vite hvor mange straffesaker i Sør-Vest politidistrikt som er henlagt på grunn av manglende kapasitet, jf. straffeprosessloven § 62a tredje ledd.

Svar:

Det har vært en bekymringsfull økning i antall «kapasitetshenleggelse» i enkelte politidistrikt fra 2023 til 2024. Årsakene til dette må antas å være sammensatte og må også sees i sammenheng med økningen i antall registrerte anmeldelser totalt de siste par årene. Resultatene på straffesaksområdet har blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten, og den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen.

For å kunne besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Riksadvokaten. Riksadvokaten har oversendt statistikk over alle politidistriktene.

Statistikkuttrekket av henleggelseskoder er hentet fra politiets systemer per 27.11.2024, og Riksadvokaten har tatt forbehold om at det kan være enkelte nyanser/detaljer som ikke fullt ut belyses. Tidligere benyttet man koden "Henlagt på grunn av manglende saksbehandlingsskapasitet", men denne har endret navn til "Henlagt ikke forholdsmessig ressursbruk". Det fremgår av statistikken at det innenfor denne kategorien henleggelse (kapasitetshenleggelse) skilles mellom saker hvor det er lagt inn en mistenkt person (kode 78), og saker hvor det ikke er registrert noen mistenkt (kode 25).

Riksadvokaten har gitt følgende merknader til statistikken:

«Det er i den senere tid registrert en økning i antall kapasitetshenleggelse for en del politidistrikter. Ved vurderingen av denne økningen er det – for sammenhengens skyld – formålstjenlig å se på antallet slike henleggelse i forhold til den totale saksporteføljen, dvs. hvor stor andel av påtaleavgjorte saker som er henlagt av kapasitetshensyn. Dette fordi antall anmeldelser og antall påtaleavgjorte saker varierer fra år til år.

Det har i 2024 vært en økning i antall registrerte anmeldelser på 4,7 prosent sammenlignet med samme periode i fjor (pr. andre

tertialet), herunder har det vært en økning i mindre alvorlige vinningslovbrudd og mindre alvorlige bedragerier. Dette er sakkategorier som over tid har utgjort størsteparten av de totale kapasitetshenleggelsene.

Andelen kapasitetshenleggelse for landet som helhet øker noe fra 2023 til 2024. Mens 6,3 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2023 ble henlagt av kapasitetshensyn, er andelen pr. andre tertial i år økt til 8,5 prosent. Det har med andre ord vært en økning på 2,2 prosentpoeng.

Kapasitetshenleggelse er regulert i riksadvokatens rundskriv Henleggelse på grunn av manglende saksbehandlingsskapasitet - RA 3/2016. Det følger av rundskrivet at sentrale og alvorlige lovbrudd ikke skal henlegges på grunn av kapasitet, og det er ressursituasjonen for politidistriktets samlede straffesaksbehandling som skal iakttas ved vurderingen.

Riksadvokaten registrerer at bruken av kapasitetshenleggelse varierer mellom politidistriktene. Årsakene til dette er formenlig sammensatte og kan skyldes ulike forhold, herunder variasjoner i kriminalitetsbildet.

Konkret for den perioden det stilles spørsmål om, kan økt bruk av kapasitetshenleggelse for enkelte politidistrikter ha en sammenheng med en økning i alvorlige og prioriterte saker som ofte krever mye ressurser. Ett eksempel er Innlandet politidistrikt, som den siste tiden har hatt svært mange alvorlige straffesaker under etterforskning, herunder ni drapssaker. Slike forhold fordrer en aktiv prioritering fra påtalemyndighetens side for å sikre at de mest alvorlige sakene får tilstrekkelig oppfølging.

Flere statsadvokatembeter har oppfølging av politiets praksis med henleggelse, og riksadvokaten vil følge funnene og utviklingen nøye. I denne sammenheng kan nevnes at riksadvokaten arbeider med et nytt rundskriv om henleggelse, hvor man bl.a. vil se på behovet for å revidere føringene for bruk av ulike henleggelsesgrunner, herunder kapasitet.»

Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	597	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	812	1 986
Totalsum		1 409	3 113

Troms politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	3	66
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	3	119
Totalsum		6	185

Øst politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 227	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 644	1 655
Totalsum		2 871	2 782

Sør-Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 933	2 043
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 104	2 169
Totalsum		4 037	4 212

Oslo politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2 737	2 745
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 885	2 784
Totalsum		5 622	5 529

Sør-Øst politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 124	1 489
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 502	2 370
Totalsum		2 626	3 859

Agder politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 651	1 692
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 283	1 095
Totalsum		2 934	2 787

Møre og Romsdal politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	4	4
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	4	16
Totalsum		8	20

Trøndelag politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	479	830
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	700	1 205
Totalsum		1 179	2 035

Nordland politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2	22
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	12	34
Totalsum		14	56

Finnmark politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1	46
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	35	121
Totalsum		36	167

Innlandet politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 13.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	286	480
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	306	1 042
Totalt		592	1 522

Kriminalitetsutviklingen i de senere årene, med stadig flere anmeldte forhold tilsier at politiet og påtalemyndigheten må prioritere. Samtidig er det avgjørende for befolkningens tillit til politiet at saker ikke henlegges på grunn av kapasitetsutfordringer i for stor utstrekning. Politiet er tilført betydelige ressurser både i RNB 2024 og foreslått i statsbudsjettet for 2025. Utfordringene på området ble også adressert i statsbudsjettet for 2024 der det ble bevilget 80 millioner kroner til et løft for etterforskningsfeltet. Midlene er fordelt med 30 millioner til styrket etterforskningskapasitet i politidistriktene og 7 millioner til kompetansehevende tiltak. Den høyere påtalemyndighet ble styrket med 43 mill. kroner for å sikre en sterkere fagledelse av politiets straffesaksbehandling. Jeg har forventninger om at styrkingen på området gir effekt.

Som nevnt innledningsvis har de bekymringsfulle resultatene på straffesaksområdet blitt adressert i styr-

ingsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten. Den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen. Det er blant annet adressert behov for tettere resultatoppfølging av de enkelte politidistrikter og et forsterket samarbeide mellom Politidirektoratet og Riksadvokatembetet.

Jeg har forventninger og legger til grunn at dette følges opp både av Politidirektoratet og av Riksadvokaten.

SPØRSMÅL NR. 506**Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 4. desember 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å ta initiativ til en helhetlig utredning av energioptimeringspotensialet i sektorer som ikke omfattes av dagens incentivordninger for energioptimering, herunder alpinnæringen og vurdere tiltak for å møte dette?

BEGRUNNELSE:

I mange bygder er alpinanlegget navet og hjørnestebedriften. Alpinanleggene har store ringvirkninger og legger grunnlag for vekst og utvikling i en rekke andre virksomheter lokalt. Samtidig viser en ny rapport som bransjeorganisasjonen Norske alpinanlegg og fjelldestinasjoner har fått utarbeidet, at anleggene er storforbrukere av strøm og potentialet for energibesparing er stort. Beregninger basert på et representativt utvalg store og små anlegg, viser at det totale strømforbruket til alpinanleggene er på om lag 73 GWh årlig.

De største driverne er snøproduksjon og heisdrift. Rapporten viser videre at anleggene har følgende potensial for energibesparing:

- 20-60 prosent gjennom å bytte til mer moderne skiheiser
- 40-60 prosent gjennom å skifte til mer moderne snøproduksjon
- Opp mot 90 prosent ved modernisering av lysanleggene

Energieffektivisering er viktig for å sikre kapasitet i det norske energi- og kraftsystemet, og alternativnyten av den sparte energien er betydelig. Behovet for energieffektivisering er størst om vinteren, når presset på kraftsystemet og prisene er høyest. Energieffektivisering vil også bidra til å holde liv i de mange små men viktige folkehelsearenaene alpinanleggene er, landet rundt, som allerede har svært anstrengt økonomi, og flere er dessverre allerede lagt ned. Det er en uheldig utvikling.

Svar:

Regjeringen har sørget for en omfattende styrking av arbeidet med energieffektivisering. Høsten 2023 la regjeringen frem en handlingsplan for energieffektivisering. Handlingsplanen presenterer virkemidler for mer energieffektivisering i en rekke ulike sektorer, herunder økonomiske, regulatoriske og informasjonsbaserte virkemidler. Regjeringen er godt i gang med å innføre disse virkemidlene.

I 2025-budsjettet vil det øremerkes 687 mill. kroner til energieffektivisering i husholdningssektoren gjennom Enova og 450 mill. kroner til Husbankens tilskuddsordning til kommunale bygg, etter budsjettforliket mellom regjeringspartiene og SV. I denne regjeringsperioden er det satt av og brukt om lag 4 mrd. kroner til energieffektivisering og solenergi i boliger og yrkesbygg gjennom Enova og Husbanken. Beløpet er mer enn det dobbelte av det som gikk til energieffektivisering i bygg i forrige stortingsperiode. I tillegg vil energidimensjonen bli en viktig del av den kommende styringsavtalen med Enova. Enovas aktivitet skal støtte opp under satsinger, og bidra til måloppnåelse, i klima- og energipolitikken.

Enova styres på et overordnet nivå gjennom en fireårig avtale. Enova har faglig frihet til å utforme virkemidler og hvem de tildeler støtte til for å sikre at midlene blir brukt mest mulig effektivt i tråd med rammen av styringsavtalen. Dette gir Enova mulighet til å reagere på utviklingen i teknologiløp og markeder, og forholde seg til samspillet mellom utslippsreduksjoner, energieresultater og innovasjon. Det er opp til Enova å vurdere hvilke markeder og sektorer de går inn i, og hvordan de innretter sine virkemidler. Enova gjør disse vurderingene basert på sin kunnskap om ulike markeder og sektorer, herunder utredninger av energieffektiviseringspotensialene.

Det er viktig at vi drar lasset sammen for å lykkes. Staten skal gå foran når det gjelder energieffektivisering, og støtte opp om gode tiltak, men alt ansvar kan ikke ligge på statens hender alene. Mange energitiltak er økonomisk lønnsomme, og næringsliv vil være tjent med å investere i disse også uten økonomiske incentivordninger.

SPØRSMÅL NR. 507**Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 11. desember 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en samlet oversikt over alle økonomiske særfordeler for jordbruket, som er blitt innført eller styrket under sittende regjeringen, herunder en samlet beregning av hvor mye disse særfordelene totalt beløper seg til per år, samt en sammenligning med hva tilsvarende ordninger utgjorde før denne regjeringen tiltrådte?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har over tid prioritert jordbruket langt over andre sektorer og grupper i Norge, spesielt øvrig næringsliv som har fått kraftige skatteskjerpelser.

En samlet oversikt over de økonomiske og regulatoriske særfordelene som er innført eller styrket under nåværende regjeringsperiode og hva de beløper seg til er nødvendig for en god debatt om norsk jordbruk.

Støtten til jordbruket har en rekke elementer, blant annet:

Direkte økonomiske fordeler:

Økninger over jordbruksavtalen

Skattelettelser, avgiftsunntak, ulike skattefritak, avskrivingssatser, beregning av formuesverdi, jordbruksfradrag m.m.

Justeringer i tollvernet

Redusert kapitalkrav for næringslån med pant i landbrukseiendom

Redusert arbeidsgiveravgift

Lån og garantier

Tilskudd

Indirekte økonomiske fordeler:

Markedsregulatorenes unntak fra konkurranseloven

Rådgivning fra det offentlige virkemiddelapparatet

Landbruksforskning

Distriktpolitiske virkemidler

Lov- og regulatoriske fordeler

Jordbruksavtalen

Bevilgninga til gjennomføring av jordbruksavtalen er auka med om lag 11,4 mrd. kroner, m.a. som ein del av arbeidet med å følgje opp opptrappingsplanen for inntektsmogleheitene i jordbruket, sjå Tabell 1.

Svar:

Eg er einig med representanten Westgaard-Halles grunngjeving for spørsmålet i at regjeringa har prioritert jordbruket høgt. Det er ei nødvendig prioritering i arbeidet med å auke matsikkerheita og sjølvforsyninga, som det er brei semje om. Nedanfor blir det gjort greie for regjeringa sine prioriteringar av økonomi for jordbruket på område nemnt i spørsmålet. Gjennomgåande for budsjettløyvingar blir regjeringa sitt forslag til løyving for 2025 samanlikna med regjeringa Solberg sitt forslag til budsjett for 2022.

Tabell 1. Kapittel 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen. Mill. kroner.

Post		Forslag 2022, mill. kr	Forslag 2025, mill. kr	Endring
21	Spesielle driftsutgifter, kan overførast	19	30	11
50	Tilskott til Landbrukets utviklingsfond	1 379	2 549	1 170
70	Marknadstiltak, kan overførast	278	411	132
71	Tilskott ved avlingssvikt, overslagsløyving	83	104	21
73	Pristilskott, overslagsløyving 1)	4 025	5 904	1 879
74	Direkte tilskott, kan overførast	9 891	17 566	7 675
77	Utviklingstiltak, kan overførast	288	397	109
78	Velferdsordningar, kan overførast	1 535	1 965	430
		17 498	28 926	11 428

1) Prop. 1 for Landbruks- og matdepartementet, med tilleggsnummer for 2025.

Tilskot (utanfor jordbruksavtalen)

Utanfor jordbruksavtalen blir det gitt straumstøtte til jordbruk, veksthus og vassingslag. Budsjettet for 2025 er på 60 mill. kroner, med grunnlag i prognosar

for straumpris. I 2023 blei det utbetalt 468,1 mill. kroner over ordninga. For 2024 er det prognosert ei utbetaling på 102,3 mill. kroner.

Tabell 2. Straumstøtte til jordbruk, veksthus og vanningslag. Mill. kroner.

Post		Forslag 2022, mill. kr	Forslag 2025, mill. kr	Endring
75	Stønad til jordbruks- og veksthusnæringa for ekstraordinære straumutgifter, overslagsløyving	0	60	60

Justeringar i tollvernet

Regjeringa la frå 1.1.24 om tollvernet frå krone-toll til prosenttoll for issalat, knollselleri, rødbeter, kålrot samt potet og potetprodukt. For at marknadsaktørane skulle få tid til å tilpasse seg omlegginga beslutta LMD at prosentsatsar for potet først blei iverksett fra 1.9.2024.

Eit solid importvern er ein føresetnad for å nå måla våre om auka sjølvforsyning, styrka beredskap, høgare inntekter for norske bønder og landbruk over heile landet. Auka produksjon av grønt vil vere eit bidrag til vår sjølvforsyning. Dette er produkt vi har klimatiske føresetnader for å produsere meir av – over heile landet. Det var nettopp auka sjølvforsyning Stortinget ba om ved behandlinga av regjeringa si melding om sjølvforsyning i vår. Føremålet med omlegging til prosenttoll er å gi norske produsentar av grønnsaker og potet tryggleik for økonomien og avsetning av produksjonen, noko som skaper føreseielegheit og tryggleik for investeringar.

Det er ikkje mogleg å berekne eksakt dei økonomiske fordelane ved omlegginga, men målet er at omleg-

ginga skal sørge for å bevare og auke produksjon av desse varene hos norske bønder over tid. I dag utgjer produksjon av desse grøntprodukta ein omsetnad på omtrent 1,7 mrd. kroner for norske bønder.

I våre forhandlingar av frihandelsavtalar blir det også gitt tollkonsesjonar på ei rekkje landbruksvarer. I slike forhandlingar er målet å unngå konsesjonar som går på kostnad av norsk produksjon, men å gi meningsfulle konsesjonar på landbruksvarer vi ikkje produserer sjølve. I frihandelsavtalane er valet mellom å bruke kronetoll eller prosenttoll for jordbruksvarer bevart eller etablert. Dette er ein rett vi har i WTO-avtalen.

Landbruksforskning

I sum har midler til landbruksforskning auka med 86 mill. kr siden regjeringa tiltrådte. Fordelingen på ulike postar er vist i Tabell 3.

Tabell 3. Bevilgning til landbruksforskning siden Prop 1 S for 2022, mill. kroner

Kap.post	Forslag 2022, mill. kr	Forslag 2025, mill. kr	Endring
1137.50 Forskingsaktivitet - Noregs forskingsråd	216	204	-12
1137.51 Grunnløyving til forskingsinstitutt	195	213	18
1137.54 - Næringsretta matforskning (FFL)	175	240	65
1150.50 Forskingsmidler over jordbruksavtalen	77	92	15
Endring fra Prop. 1 S 2022			86

Rådgiving frå det offentlige virkemiddelapparatet

Rådgiving til landbruket skjer i stor grad i privat regi. Jordbruksavtalen bidreg i finansieringa av Norsk Landbruksrådgiving. Løyvinga til Tilskot til rådgiving over jordbruksavtalen har auka frå 98 mill. kroner i Prop 1 S for 2022, til 118 mill. kroner i forslaget for 2025, korav 1 mill. kroner går til Norsk Gartnerforbund og 117 mill. kroner går til Norsk Landbruksrådgiving. Beløpa inngår som ein del av Tabell 1.

Middel til rådgiving frå Innovasjon Noreg (IN) inngår i løyvinga til ordningane IN forvaltar, anten i form av timekostnader knytt til rådgiving frå IN eller som eit tilskot til kjøp av rådgiving.

Bionova

Bionova blei opna i mai 2023, og skal bidra i satsinga på bioøkonomi og klimatiltak i jordbruk, skogbruk og havbruk. For 2025 er det foreslått ei løyving til Bionova over kap. 1152 post 70 på 173,25 mill. kroner. I tillegg forvaltar Bionova middel frå jordbruksavtalen (Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling under Landbrukets utviklingsfond).

Lov- og regulatoriske fordelar

Vi har i denne perioden flytta avgjerdsmynde i konsesjonssaker som gjeld selskap med avgrensa ansvar frå kommunen til Statsforvaltaren. Endringa inneber verken direkte eller indirekte økonomiske fordelar for jordbruket.

Fordeler i skattesystemet

Spørsmål angående kapitalkrav og skatt for jordbruket er forelagt finansministeren som har gitt følgjande svar:

«Kapitalkravet for lån med pant i landbrukseiendom reflekterer risiko i næringen, og innebærer ikke i seg selv en særfordel.

De fleste foretak i jordbruket er enkeltpersonforetak og betaler ikke arbeidsgiveravgift hvis de ikke har ansatte.

Formuesverdien av jordbrukseiendom er om lag verdsatt på samme måte som under regjeringen Solberg. De verdsettes under ett for bygninger og rettigheter som hører til eiendommen (driftsbygninger, våningshus, kår-bolig, jord og grunn). Den potensielle inntjeningsverdien er ofte lav. Formuesverdien på våningshus skal maksimalt utgjøre 25 pst. av markedsverdien, på samme måte som for annen primærbolig. Skattemessig formuesverdi av jordbrukseiendom skal ifølge Skattedirektoratets takseringsregler ikke utgjøre mer enn 80 pst. av markedsverdi eller kostpris (inkludert grunn). I mange tilfeller vil formuesverdien av jordbrukseiendom ta utgangspunkt i historisk kostpris for bygninger og grunn.

I vedlegg 1 i Prop. 1 LS (2024–2025) side 331 beskrives særbehandlingen av primærnæringene i skattesystemet, herunder også jordbruket. Skatteutgiftene beregnet for primærnæringen er oppgitt på side 335.

Støre-regjeringen har gjennomført flere skatteendringer til særskilt fordel for jordbruket under regjeringssperioden.

Økt jordbruksfradrag

I Prop. 1 LS (2021–2022) foreslo Solberg-regjeringen å nominelt videreføre jordbruksfradraget. Regjeringen Støre trakk dette forslaget og foreslo heller å øke fradraget. Med virkning fra 2022 ble det inntektsuavhengige fradraget økt fra 90 000 kroner til 93 000 kroner, og det maksimale fradraget fra 190 400 kroner til 195 000 kroner. Satsen i fradraget ble videreført uendret på 38 pst.

Støre-regjeringen økte samtidig reindriftsfradraget, sjømannsfradraget og fiskerfradraget. Provenyvirkningene ble beregnet samlet for endringene. Dette ble i Prop. 1 LS Tillegg 1 anslått å redusere provenyet, sammenlignet med Prop. 1 LS (2021–2022), med 32 mill. kroner påløpt og 26 mill. kroner bokført i 2022. Anslagvis utgjør endringene i jordbruksfradraget hoveddelen av den samlede provenyvirkningen.

For 2025 er det generelle fradraget foreslått prisjustert fra 93 000 kroner til 95 800 kroner og det maksimale fradraget fra 195 000 kroner til 200 850 kroner. Satsen i fradraget er foreslått uendret på 38 pst., jf. Prop. 1. LS (2024-2025) punkt. 3.2.3. Dette er en reell videreføring og har ingen provenyvirkninger i 2025.

Lavere skatt på gevinst som følge av realisasjon av melkekvote

Gevinst ved realisasjon av alminnelig gårdsbruk i familien er fritatt for skatteplikt. Gevinst ved realisasjon utenfor familien er fritatt for personinntektsberegning. Disse reglene gjelder også for melkekvote som realiseres sammen med gårdsbruket. Som en oppfølging av jordbruksforhandlingene ble med virkning fra 2024 også separat realisasjon av melkekvote fritatt for personinntektsberegning, jf. Prop. 1 LS (2023-2024) punkt 5.6. Gevinsten beskattes som en kapitalinntekt med satsen for alminnelig inntekt på 22 pst. Provenytapet ble beregnet til om lag 5 mill. kroner påløpt og bokført i 2024.

Lovfesting av skattefritakspraksis

Etter realisasjonsprinsippet skal en fordel som er innvunnet ved overføring fra andre, tas til inntekt det året da skattyteren får en ubetinget rett til ytelsen. Skattepraksis har i konkrete typetilfeller åpnet for unntak fra denne hovedregelen ved tidfesting av enkelte tilskudd/omstillingsbidrag og erstatninger i jordbruket. Det har dreid seg om ulike ordninger knyttet til produksjon av kjøtt, egg, melk mv., der det er blitt godkjent at inntektsføringen av en engangsutbetaling kan fordeles til beskatning over

flere år eller utsettes til et senere år. Praksisen ble lovfestet (ny skattelov § 14-29) med virkning fra 2022 for å gi den et tryggere rettsgrunnlag, jf. Prop 1 LS (2022-2023) punkt 5.6. Endringen ble antatt å ikke ha administrative eller økonomiske effekter av betydning.

Overgang fra kronetoll til prosenttoll

I 2024 er det lagt om fra kronetoll til prosenttoll for hel issalat, knollselleri, rødbeter og hel kålrot, samt poteter og potetprodukter. Endringene ble antatt å ikke ha provenyeffekt av betydning.

Andre endringer

I tillegg er det gjort flere endringer i skattereglene under Støre-regjeringen som kommer jordbruket til gode, men som ikke er en økonomisk fordel særskilt rettet mot jordbruket. Provenyanslagene for disse endringene vil dermed ikke være et anslag på støtte til kun til jordbruket og er dermed ikke inkludert. Disse endringene inkluderer blant annet reduksjon i trafikkforsikringsavgiften, økt fradrag til kontingent til fagforening og landsomfattende yrkes- og næringsorganisasjon, økt bunnfradrag i formuesskatten, økt grense for direkte utgiftsføring av driftsmidler, reduksjon i trygdeavgiften på næringsinntekt og vekslingen fra minstefradrag til personfradrag, som er til særlig gunst for selvstendig næringsdrivende.

I tillegg ble grunnavgiften på mineralolje avviklet fra 2023. Over tid vil imidlertid denne lettelsen bli motsvart gjennom jordbruksoppjøret. Det skyldes at endringer i jordbrukets kostnader reflekteres i rammen for jordbruksoppjøret.

SPØRSMÅL NR. 508

Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 4. desember 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren dokumentere sine påstandar om at vegvedlikeholdsetterslepet for fylkesvegane går ned med bakgrunn i regjeringa sitt statsbudsjettframlegg, berekna med utgangspunkt og brukt som døme situasjonen i Møre og Romsdal fylkeskommune gjeldane fylkevegane der?

GRUNNGJEVING:

I ordinær spørretime under Stortinget sin behandling onsdag den 27/11, uttalte samferdselsministeren at vedlikeholdsetterslepet IKKJE fortsetter å auke etter regjeringa sitt statsbudsjettframlegg og gjeldande for sin 12 årige NTP, verken for riksvegane eller for fylkesvegane.

Vegvedlikeholdsetterslepet på fylkesvegane til dømes er berekna til ca. 100 milliard kr.

Det er frå fylkeskommunane og KS berekna til eit behov på minst 5 milliard kr årleg for å unngå at etterslepet aukar. regjeringa la inn lovnad om 1 milliard kr årleg, fasiten vart under halvparten.

Berre for Møre og Romsdal fylke som underteikna brukte som døme under spørretimen i debatt med samferdselsministeren, er berekna etterslep på vedlikeholdet på fylkesvegane heile 16 milliard kr.

I regjeringa sitt statsbudsjettframlegg for 2025 er det for Møre og Romsdal fylkeskommune lagt inn ein auke på 30 mill. kr, samtidig som tidligare øyremerka løyving til fylkesvegane for Møre og Romsdal i 2024 på 45 million kr, er lagt inn i ordinær ramme. Såleis er desse midlane umogeleg å verifisere om dei faktisk er der eller ei for budsjett 2025.

Behovet for Møre og Romsdal fylkeskommune er minst 200 million kr årleg brukt til vegvedlikehold for fylkesvegane, for at etterslepet ikkje skal auke ytterlegare.

Fylket sjølv har ein svært stram økonomi med bakgrunn i regjeringa sin skatte og avgiftspolitikkk som har ført til auka renter, samt betydeleg auke i spesielt straum og drivstoffprisane, noko som rammar eit av landets største ferje, hurtigbåt og bussfylke som Møre og Romsdal. Kostnadsveksten samt renteauken utgjør mange hundre million kr pr år i auka kostnader, som også må dekkast inn.

At statsråden hevdar at fylket berre kan bruke av "eigne andre midlar" vert direkte useriøst med tanke på verkelegheita i økonomisk handlingsrom for fylket.

Statsråden hevda også at det var lagt inn ein auke på 481 million kr til auka vedlikehold for fylkesvegane. Fakta ikring dette slik eg les dette er at dette gjelder både til vegvedlikehold, rassikring og til beredskapsbruer/tømmerbruer.

Står uansett i grell kontrast til dei 100 mill. kr som stortingsrepresentant for SP reiste rundt i Møre og Romsdal fylke å lova skulle kome til ekstra vegvedlikehold frå regjeringa berre for 2025.

Svar:

I svaret mitt på spørsmålet om vedlikeholdsetterslepet i spørretimen 27. november, var jeg veldig tydelig. Jeg sa «styrkingen legger grunnlaget for regjeringens helhetlige og forpliktende plan for å redusere vedlikeholdsetterslepet på riksveiene.»

Representantens oppfølgingsspørsmål var det samme som han stiller i dette skriftlige spørsmålet. Jeg svarer nå, som jeg svarte da:

«Punkt én: Jeg snakket om vedlikehold på riksveier. En må holde de to tingene fra hverandre. Punkt to: Representanten vet veldig godt, som fylkespolitiker selv, at disse midlene som staten her bidrar med, er en liten andel av det som benyttes til fylkesveier. Fylkeskommunene brukte 23 mrd. kr på fylkesveier i fjor, som er en betydelig pengemengde. Hvor mye penger man velger å bruke til fylkesvei, vil jo alltid være gjenstand for lokalpolitiske prioriteringer – i tillegg til at staten hjelper til med om lag én milliard kroner i snitt over den første seksårsperioden. Allerede i det første året i NTP er vi oppe på 480 mill. kr i en forsterket bevilgning.»

SPØRSMÅL NR. 509

Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 3. desember 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hvilke virkemidler har statsforvalter i møte med kommuner som bryter lærernorm og ikke følger opp pålegg etter tilsyn?

BEGRUNNELSE:

I spørretimen 20. november 2024 svarte ministeren på spørsmål om brudd på lærernormen og slo fast at kommunene ikke har anledning til å bryte loven. Likevel vet vi at mange kommuner bryter lærernormen, og det har pågått over år. Stjørdal kommune har fått pålegg fra stats-

forvalter om å innfri lærernorm innen 1. februar 2025 etter tilsyn. De politiske signalene fra Stjørdal kommune er at det ikke vil bli gjort bøtende tiltak for å innfri lærernorm innen fristen. I min hjemkommune Trondheim har Rødt valgt å anmelde kommunen for brudd på lærernormen, men saken ble henlagt og det ble henvist til statsforvalter.

Svar:

Mitt inntrykk er at alle kommunene og fylkeskommunene er opptatt av å følge reglene i opplæringsloven og opplæringsforskriften, og å gi elever et tilbud i tråd med

de rammene vi har for at elever over hele landet skal få et likeverdig opplæringstilbud av høy kvalitet.

Alle kommuner og fylkeskommuner skal følge opplæringsloven. Statsforvalteren fører tilsyn med at kommuner og fylkeskommunen oppfyller kravene i regelverket. Statsforvalteren kan gi pålegg om retting, med frist for når pålegget skal være fulgt opp. Jeg forventer at kommuner og fylkeskommuner følger opp innen fristene som settes. I saker om skolemiljø kan statsforvalteren også gi bøter.

Skoleåret 2023-2024 oppfylte 89 prosent av offentlige grunnskoler lærernormen på 1.–4. trinn. På 5.–7. trinn oppfylte 95 prosent av skolene kravet, mens 89 prosent oppfylte på 8.–10. trinn. Tallene er nesten de samme som for skoleåret før. Av de skolene som ikke oppfylte normen,

var det mange som manglet mindre enn et halvt årsverk. Tall for inneværende skoleår kommer i desember.

Som jeg opplyste om i spørretimen, er regjeringen kjent med at flere kommuner og fylkeskommuner står i en krevende økonomisk situasjon, med økte kostnader på flere tjenesteområder. Dette tar regjeringen på alvor og foreslår å øke bevilgningene til kommunene og fylkeskommunene med 5 mrd. kr i inneværende år og med til sammen 11,8 mrd. kr i 2025. Det er 5,4 mrd. kr mer enn det som var varslet i kommuneproposisjonen. Gode skoler og et godt oppvekstmiljø er viktig både for det enkelte barn og for samfunnet, og jeg forventer at de økte bevilgningene prioriteres på en måte som også vil komme skolene og barna til gode.

SPØRSMÅL NR. 510

Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 4. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mange straffesaker i Trøndelag politidistrikt er henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023 og pr. 27.11 i år, og hvor mange av disse sakene hadde kjent gjerningsmann?

BEGRUNNELSE:

Det var i oktober i år 36,4 færre politiårsverk i Trøndelag politidistrikt, enn når Senterpartiet overtok styringen av Justis- og beredskapsdepartementet i oktober 2021. 813,7 politiårsverk pr. 31.10.21 er redusert til 777,3 politiårsverk pr. 31.10.24. Spørsmålsstiller ønsker å få belyst hvordan dette har påvirket antallet henleggelse på grunn av manglende kapasitet, jf. Straffeprosessloven § 62a tredje ledd. Det bes derfor opplyst hvor mange straffesaker Trøndelag politidistrikt henla på grunn av manglende kapasitet i 2023 og hvor mange som er henlagt på grunn av manglende kapasitet pr. 27.11 i år, samt hvor mange av disse henlagte sakene som hadde kjent gjerningsmann.

Svar:

Det har vært en bekymringsfull økning i antall «kapasitetshenleggelse» i enkelte politidistrikter fra 2023 til 2024. Årsakene til dette må antas å være sammensatte og må også sees i sammenheng med økningen i antall registrerte an-

meldelser totalt de siste par årene. Resultatene på straffesaksområdet har blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten, og den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen.

For å kunne besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Riksadvokaten. Riksadvokaten har oversendt statistikk over alle politidistriktenne.

Statistikkuttrekket av henleggelseskoder er hentet fra politiets systemer per 27.11.2024, og Riksadvokaten har tatt forbehold om at det kan være enkelte nyanser/detaljer som ikke fullt ut belyses. Tidligere benyttet man koden «Henlagt på grunn av manglende saksbehandlingsskapasitet», men denne har endret navn til «Henlagt ikke forholdsmessig ressursbruk». Det fremgår av statistikken at det innenfor denne kategorien henleggelse (kapasitetshenleggelse) skilles mellom saker hvor det er lagt inn en mistenkt person (kode 78), og saker hvor det ikke er registrert noen mistenkt (kode 25).

Riksadvokaten har gitt følgende merknader til statistikken:

«Det er i den senere tid registrert en økning i antall kapasitetshenleggelse for en del politidistrikter. Ved vurderingen av denne økningen er det – for sammenhengens skyld – formålstjenlig å se på antallet slike henleggelse i forhold til den totale saksporteføljen, dvs. hvor stor andel av påtaleavgjorte saker

som er henlagt av kapasitetshensyn. Dette fordi antall anmeldelser og antall påtaleavgjorte saker varierer fra år til år.

Det har i 2024 vært en økning i antall registrerte anmeldelser på 4,7 prosent sammenlignet med samme periode i fjor (pr. andre tertial), herunder har det vært en økning i mindre alvorlige vinningslovbrudd og mindre alvorlige bedragerier. Dette er sakskategorier som over tid har utgjort størsteparten av de totale kapasitetshenleggelsene.

Andelen kapasitetshenleggelse for landet som helhet øker noe fra 2023 til 2024. Mens 6,3 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2023 ble henlagt av kapasitetshensyn, er andelen pr. andre tertial i år økt til 8,5 prosent. Det har med andre ord vært en økning på 2,2 prosentpoeng.

Kapasitetshenleggelse er regulert i riksadvokatens rundskriv Henleggelse på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet - RA 3/2016. Det følger av rundskrivet at sentrale og alvorlige lovbrudd ikke skal henlegges på grunn av kapasitet, og det er ressursituasjonen for politidistriktets samlede straffesaksbehandling som skal iakttas ved vurderingen.

Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	597	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	812	1 986
Totalsum		1 409	3 113

Troms politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	3	66
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	3	119
Totalsum		6	185

Øst politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 227	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 644	1 655
Totalsum		2 871	2 782

Sør-Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 933	2 043
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 104	2 169
Totalsum		4 037	4 212

Oslo politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2 737	2 745
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 885	2 784
Totalsum		5 622	5 529

Riksadvokaten registrerer at bruken av kapasitetshenleggelse varierer mellom politidistriktene. Årsakene til dette er formenlig sammensatte og kan skyldes ulike forhold, herunder variasjoner i kriminalitetsbildet.

Konkret for den perioden det stilles spørsmål om, kan økt bruk av kapasitetshenleggelse for enkelte politidistrikter ha en sammenheng med en økning i alvorlige og prioriterte saker som ofte krever mye ressurser. Ett eksempel er Innlandet politidistrikt, som den siste tiden har hatt svært mange alvorlige straffesaker under etterforskning, herunder ni drapssaker. Slike forhold fordrer en aktiv prioritering fra påtalemyndighetens side for å sikre at de mest alvorlige sakene får tilstrekkelig oppfølging.

Flere statsadvokatembeter har oppfølging av politiets praksis med henleggelse, og riksadvokaten vil følge funnene og utviklingen nøye. I denne sammenheng kan nevnes at riksadvokaten arbeider med et nytt rundskriv om henleggelse, hvor man bl.a. vil se på behovet for å revidere føringene for bruk av ulike henleggelsesgrunner, herunder kapasitet.»

Sør-Øst politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 124	1 489
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 502	2 370
Totalsum		2 626	3 859

Agder politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 651	1 692
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 283	1 095
Totalsum		2 934	2 787

Møre og Romsdal politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	4	4
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	4	16
Totalsum		8	20

Trøndelag politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	479	830
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	700	1 205
Totalsum		1 179	2 035

Nordland politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2	22
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	12	34
Totalsum		14	56

Finnmark politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1	46
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	35	121
Totalsum		36	167

Innlandet politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 13.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	286	480
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	306	1 042
Totalt		592	1 522

Kriminalitetsutviklingen i de senere årene, med stadig flere anmeldte forhold tilsier at politiet og påtalemyndigheten må prioritere. Samtidig er det avgjørende

for befolkningens tillit til politiet at saker ikke henlegges på grunn av kapasitetsutfordringer i for stor utstrekning. Politiet er tilført betydelige ressurser både i RNB 2024 og

foreslått i statsbudsjettet for 2025. Utfordringene på området ble også adressert i statsbudsjettet for 2024 der det ble bevilget 80 millioner kroner til et løft for etterforskningsfeltet. Midlene er fordelt med 30 millioner til styrket etterforskningskapasitet i politidistriktene og 7 millioner til kompetansehevende tiltak. Den høyere påtalemyndighet ble styrket med 43 mill. kroner for å sikre en sterkere fagledelse av politiets straffesaksbehandling. Jeg har forventninger om at styrkingen på området gir effekt.

Som nevnt innledningsvis har de bekymringsfulle resultatene på straffesaksområdet blitt adressert i styr-

ingsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten. Den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen. Det er blant annet adressert behov for tettere resultatoppfølging av de enkelte politidistrikter og et forsterket samarbeide mellom Politidirektoratet og Riksadvokatembetet.

Jeg har forventninger og legger til grunn at dette følges opp både av Politidirektoratet og av Riksadvokaten.

SPØRSMÅL NR. 511

Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 4. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mange straffesaker i Nordland politidistrikt er henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023 og pr. 27.11 i år, og hvor mange av disse sakene hadde kjent gjerningsmann?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller vil vite hvor mange straffesaker i Nordland politidistrikt som er henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023 og pr. 27.11 i år, jf. straffeprosessloven § 62a tredje ledd.

Svar:

Det har vært en bekymringsfull økning i antall «kapasitetshenleggelse» i enkelte politidistrikt fra 2023 til 2024. Årsakene til dette må antas å være sammensatte og må også sees i sammenheng med økningen i antall registrerte anmeldelser totalt de siste par årene. Resultatene på straffesaksområdet har blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten, og den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen.

For å kunne besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Riksadvokaten. Riksadvokaten har oversendt statistikk over alle politidistriktene.

Statistikkuttrekket av henleggelseskoder er hentet fra politiets systemer per 27.11.2024, og Riksadvokaten har tatt forbehold om at det kan være enkelte nyanser/detaljer som ikke fullt ut belyses. Tidligere benyttet man

koden "Henlagt på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet", men denne har endret navn til "Henlagt ikke forholdsmessig ressursbruk". Det fremgår av statistikken at det innenfor denne kategorien henleggelse (kapasitetshenleggelse) skilles mellom saker hvor det er lagt inn en mistenkt person (kode 78), og saker hvor det ikke er registrert noen mistenkt (kode 25).

Riksadvokaten har gitt følgende merknader til statistikken:

«Det er i den senere tid registrert en økning i antall kapasitetshenleggelse for en del politidistrikter. Ved vurderingen av denne økningen er det – for sammenhengens skyld – formålstjenlig å se på antallet slike henleggelse i forhold til den totale saksporteføljen, dvs. hvor stor andel av påtaleavgjorte saker som er henlagt av kapasitetshensyn. Dette fordi antall anmeldelser og antall påtaleavgjorte saker varierer fra år til år.

Det har i 2024 vært en økning i antall registrerte anmeldelser på 4,7 prosent sammenlignet med samme periode i fjor (pr. andre tertial), herunder har det vært en økning i mindre alvorlige vinningslovbrudd og mindre alvorlige bedragerier. Dette er sakskategorier som over tid har utgjort størsteparten av de totale kapasitetshenleggelsene.

Andelen kapasitetshenleggelse for landet som helhet øker noe fra 2023 til 2024. Mens 6,3 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2023 ble henlagt av kapasitetshensyn, er andelen pr. andre tertial i år økt til 8,5 prosent. Det har med andre ord vært en økning på 2,2 prosentpoeng.

Kapasitetshenleggelse er regulert i riksadvokatens rundskriv Henleggelse på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet - RA 3/2016. Det følger av rundskrivet at sentrale og alvorlige lovbrudd ikke skal henlegges på grunn av kapasitet, og det

er ressursituasjonen for politidistriktets samlede straffesaksbehandling som skal iakttas ved vurderingen.

Riksadvokaten registrerer at bruken av kapasitetshenleggelse varierer mellom politidistriktene. Årsakene til dette er formenlig sammensatte og kan skyldes ulike forhold, herunder variasjoner i kriminalitetsbildet.

Konkret for den perioden det stilles spørsmål om, kan økt bruk av kapasitetshenleggelse for enkelte politidistrikter ha en sammenheng med en økning i alvorlige og prioriterte saker som ofte krever mye ressurser. Ett eksempel er Innlandet politidistrikt, som den siste tiden har hatt svært mange alvorlige straffesaker under etterforskning, herunder ni drapssaker. Slike forhold

fordrer en aktiv prioritering fra påtalemyndighetens side for å sikre at de mest alvorlige sakene får tilstrekkelig oppfølging.

Flere statsadvokatembeter har oppfølging av politiets praksis med henleggelse, og riksadvokaten vil følge funnene og utviklingen nøye. I denne sammenheng kan nevnes at riksadvokaten arbeider med et nytt rundskriv om henleggelse, hvor man bl.a. vil se på behovet for å revidere føringene for bruk av ulike henleggelsesgrunner, herunder kapasitet.»

Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	597	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	812	1 986
Totalsum		1 409	3 113

Troms politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	3	66
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	3	119
Totalsum		6	185

Øst politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 227	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 644	1 655
Totalsum		2 871	2 782

Sør-Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 933	2 043
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 104	2 169
Totalsum		4 037	4 212

Oslo politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2 737	2 745
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 885	2 784
Totalsum		5 622	5 529

Sør-Øst politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 124	1 489
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 502	2 370
Totalsum		2 626	3 859

Agder politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 651	1 692
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 283	1 095
Totalsum		2 934	2 787

Møre og Romsdal politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	4	4
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	4	16
Totalsum		8	20

Trøndelag politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	479	830
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	700	1 205
Totalsum		1 179	2 035

Nordland politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2	22
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	12	34
Totalsum		14	56

Finnmark politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1	46
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	35	121
Totalsum		36	167

Innlandet politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 13.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	286	480
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	306	1 042
Totalt		592	1 522

Kriminalitetsutviklingen i de senere årene, med stadig flere anmeldte forhold tilsier at politiet og påtalemyndigheten må prioritere. Samtidig er det avgjørende for befolkningens tillit til politiet at saker ikke henlegges på grunn av kapasitetsutfordringer i for stor utstrekning. Politiet er tilført betydelige ressurser både i RNB 2024 og foreslått i statsbudsjettet for 2025. Utfordringene på området ble også adressert i statsbudsjettet for 2024 der det ble bevilget 80 millioner kroner til et løft for etterforskningsfeltet. Midlene er fordelt med 30 millioner til styrket etterforskningskapasitet i politidistriktene og 7 millioner til kompetansehevende tiltak. Den høyere påtalemyndighet ble styrket med 43 mill. kroner for å sikre en ster-

kere fagledelse av politiets straffesaksbehandling. Jeg har forventninger om at styrkingen på området gir effekt.

Som nevnt innledningsvis har de bekymringsfulle resultatene på straffesaksområdet blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten. Den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen. Det er blant annet adressert behov for tettere resultatoppfølging av de enkelte politidistrikter og et forsterket samarbeide mellom Politidirektoratet og Riksadvokatembetet.

Jeg har forventninger og legger til grunn at dette følges opp både av Politidirektoratet og av Riksadvokaten.

SPØRSMÅL NR. 512

Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg

Besvart 10. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Da Justisministeren 7. mars åpnet nytt politikontor på Mortensrud, uttalte hun at man lokalt hadde store utfordringer med kriminalitet, og at kontoret skulle bidra til forebygging. Bydel Søndre Nordstrand, som Mortensrud er del av, må gjennomføre store kutt som følge av færre inntekter pga. byrådet i Oslo og regjeringens politikk.

Hvordan vurderer justisministeren at kuttene vil påvirke ungdom- og gjengkriminalitet i området, og hvordan vil regjeringen motvirke dette, når kommunale tjenester som politiet samarbeider med forsvinner?

BEGRUNNELSE:

Søndre Nordstrand er pålagt dramatiske kutt i sine budsjetter. Totalt skal det kuttes årlig 144 m. NOK og 115 heltidsstillinger. Dette er mer enn alle andre bydeler. Bakgrunnen for dette er flere forhold:

- Kutt i rammeoverføringer fra Oslo Kommune til bydeler for å finansiere det Høyre- og Venstre-ledede byrådets lavere eiendomsskatt
- Byrådets endringer av demografisk profil for bydelfinansiering, som rammer bydeler med høy andel barn og ungdom negativt.
- Pga. dyrtid har sosialhjelpsutgifter eksplodert. Bydeler får kun 1/3 del kompensasjon; resten må bydelen selv dekke. Dette rammer fattige bydeler hardest
- Økte kostnader i forbindelse med habilitering av personer med funksjonsnedsettelse, barnevernsinstitus-

joner og rusinstitusjoner pga. reformer. Dette rammer igjen levekårsutsatte bydeler hardest.

Arbeider- og Senterpartiregjeringens omfordeling gjennom kommunefinansiering som påvirker hele Oslo negativt

Bydelen har ingen innflytelse på sine egne inntekter, og bydelsdirektøren er pålagt å levere et budsjett i balanse. Det er derfor fremlagt kutt forslag som eksempelvis:

- Kutter nesten alle fritidsklubber til ungdom, samt støtte til frivillighet i en bydel som er blant de med mest trangboddhet.
- Kutter sterkt i omfanget av lovpålagte tjenester til funksjonshemmede
- Kutter i institusjonsplasser for barnevern, uten at det er synliggjort et lavere behov
- Kutter sterkt i antall plasser på rusinstitusjoner, uten at behovet er blitt mindre
- Kutter 1 time i åpningstider for alle barnehager, uten at det er vist hvordan for eksempel aleneforeldre skal kunne håndtere 100 % jobb ved siden av dette.

Søndre Nordstrand er en bydel som har hatt vedvarende levekårsutfordringer. Pga. relativt lave boligpriser har det vært billigere å bosette grupper med ulike utfordringer i området. Nå straffes bydelen for dette, ved at det er bydelen selv som må finansiere kutt for å håndtere økte sosialutgifter og andre tilknyttede kostnader. Dette vil igjen gjøre levekårsutfordringene enda verre. Eldre, unge og funksjonshemmede vil bli sittende hjemme uten tilbud, uten mulighet for hjelp. Det kuttes til og med palliativ op-

pfølging, selv når du skal dø har du ikke like rettigheter som i de andre bydelene.

Svar:

Innledningsvis vil jeg presiserer at Oslo kommune vurderer sine egne økonomiske prioriteringer og tiltak innenfor egen kommune og ansvarsområde.

For Senterpartiet og Arbeiderpartiet i regjering er satsing på lokalpoliti, som politistasjonen på Mortensrud, bidrar til forebygging, mer kunnskap og mer effektiv hendelsehåndtering. Mortensrud er et godt sted å bo, men det er også et område med utfordringer. For å lykkes i å løse disse utfordringene er politiet avhengig av å fortsette det gode samarbeidet med både beboere, frivillige organisasjoner, kommunen og andre aktører. Regjeringen har i tillegg lagt frem «gjengpakke I» og «gjengpakke II», som forsterker politiets evne til å forebygge og håndtere denne typen kriminalitet.

Politiet i Oslo samarbeider med Oslo kommunen gjennom SaLTo-modellen, der de koordinerer og samordner det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet overfor barn og unge. De møtes jevnlig for å utveksle kunnskap og erfaring, utarbeider felles rapporter om utviklingen og utfordringsbildet og iverksetter tiltak. Det er også et tilsvarende samarbeid i bydelene.

Regjeringen satser på målrettede tiltak der statistikken går i feil retning, og i forslag til statsbudsjett foreslås det 10 millioner til områdesatsinger i Oslo sør og Oslo indre øst. I områdesatsingen i Oslo sør deltar politiet i samarbeid med kommunen og Bydel Søndre Nordstrand. I forslaget til statsbudsjett foreslås det i tillegg 100 millioner kroner til beredskapsteam og skolemiljøteam i kommuner med de største utfordringene, 20 millioner til foreldrestøttende tiltak, og 10 millioner til møteplasser for unge gutter og menn. I tillegg foreslås det 10 millioner kroner til etablering av en ny tilskuddsordning for samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT).

SPØRSMÅL NR. 513

Innlevert 27. november 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 5. desember 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for regelverket som regulerer støtte fra NAV og svare på om det finnes politisk vilje til å gjøre justeringer slik at denne typen tiltak kan søke støtte?

BEGRUNNELSE:

Infra Group eier flere store entreprenørselskap innen anlegg og infrastruktur. Konsernet har 1550 ansatte og en omsetning på vel 7 mrd. I tillegg tar selskapet samfunnsansvar ved å inkludere unge mennesker inn i opplæring og arbeidsliv gjennom prosjektet “fremtidens skole” som startet opp i 2016. På denne tiden har 160 elever og deltakere vært med og 9 av 10 har kommet videre mot fagbrev og arbeid. Her tilbys individuell tilrettelegging og praktisk opplæring innenfor maskin, betong- og grunnarbeid og anleggsgartner. Opplæringsarenaen har 24 deltakerplasser pr. skoleår og målgruppen er altså unge som har falt utenfor skole/arbeidsliv i alderen 16-25 år. Elevene rekrutteres fra skole eller NAV. Dette er et meget godt eksempel på privat offentlig samarbeid som gir resultater. Ordningen finansieres som et spleiselag mellom

Infra Group (5 mill.), Buskerud fylkeskommune (2,5 mill.) og i utgangspunktet NAV (2,5 mill.). Problemet er at selv om NAV ønsker å finansiere de siste 2,5 millionene, så har de ikke hjemmel til å støtte denne typen opplæringstiltak. De kan ifølge seg selv kun støtte mentorordning og rådgivning knyttet til enkeltpersoner. Jeg er sikker på at statsråden er enig i at dette er et tiltak av stor verdi som vi alle ønsker mer av, og da er spørsmålet hva som skal til for å justere regelverket slik at NAV kan være med på slike initiativ.

Svar:

Regelverket for støtte fra Arbeids- og velferdsetaten til opplæringstiltak er nedfelt i forskrift om arbeidsmarkedstiltak.

Personer som står utenfor arbeid og utdanning og trenger ekstra støtte og tilrettelegging for å kunne gjennomføre opplæring og utdanning, kan få tilbud om opplæringstiltak fra Arbeids- og velferdsetaten. Fag- og yrkesopplæring kan gis som opplæringstiltak til arbeidssøkere over 19 år som på grunn av mangelfulle

formelle kvalifikasjoner eller svake grunnleggende ferdigheter har vanskeligheter med å komme inn i arbeidsmarkedet.

Fag- og yrkesopplæring som opplæringstiltak innebærer at tiltaksdeltakere benytter relevante tilbud som er tilgjengelige i fylkeskommunen, eller i samarbeid mellom kommunen, fylkeskommunen og Arbeids- og velferdsetaten. Dersom det ikke finnes tilbud, kan Arbeids- og velferdsetaten anskaffe opplærings- eller utdanningstilbud for sine brukere etter reglene om offentlige anskaffelser.

Det er utviklet en rekke lokale samarbeidsmodeller mellom Arbeids- og velferdsetaten, fylkeskommuner og bedrifter, rettet mot å kvalifisere etatens brukere og andre personer med behov for tilrettelagt opplæring å få fagbrev.

I samarbeidsprosjektet som representanten viser til, og som frem til nå har vært finansiert av midler blant annet fra Buskerud fylkeskommune, utgjør majoriteten av deltakerne skoleelever under 19 år som ikke er registrert hos Arbeids- og velferdsetaten, ifølge informasjon fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Denne gruppen faller inn under fylkeskommunenes ansvarsområde og en videreføring av prosjektet kan da gjøres med midler fra fylkeskommunen. Så vidt meg bekjent, utgjør representantens parti en del av flertallet som beslutter hvordan Buskerud fylkeskommune disponerer sine midler. Med ny opplæringslov er fylkeskommunens ansvar for å tilby unge opplæring forsterket, blant annet i form av fullføringsrett og rekvalifiseringsrett.

Jeg er enig med representanten i at det er viktig å legge til rette for tilbud som er individuelt tilrettelagt og som i større grad skjer på arbeidsplassen. Regjeringen har derfor iverksatt flere initiativ for å prøve ut og bedre tilbudet for etatens brukere.

I 2023 ble det etablert et forsøk med midler til tilrettelagt fag- og yrkesopplæring, som forvaltes av Arbeids- og velferdsdirektoratet. Forsøket skal stimulere til tettere samarbeid mellom Arbeids- og velferdsetaten og fylkeskommunen om gjennomføring av tilrettelagt fag- og yrkesopplæring, som er bedre tilpasset etatens brukere. Utvidet lokalt samarbeid skal bidra til å identifisere metoder og samarbeidsmodeller som bør utvikles videre og som kan benyttes i andre fylker. Midlene kan tildeles Arbeids- og velferdsetaten og fylkeskommunen. Forsøket evalueres av Ideas2evidence.

I Meld. St. 33 (2023-2024) En forsterket arbeidslinje – flere i jobb og færre på trygd, som nylig er lagt fram for Stortinget, er det fremmet ytterligere forslag til tiltak. Jeg vil blant annet igangsette et arbeid for utvikle bedre lavterskeltilbud og mer tilpassede tjenester for utsatte unge, med kvalifisering og opplæring på arbeidsplassen for unge som ikke klarer å gjennomføre ordinære opplæringsløp. Utviklingsarbeidet skal stimulere til utprøving av alternative opplæringstilbud, som involverer tett samarbeid med utdanningsinstitusjoner eller arbeidsgivere.

Erfaringer fra forsøk vil være viktige innspill til videreutvikling av tilbud og til å vurdere om det kan være behov for justeringer i regelverket.

Jeg kan også opplyse om at mitt departement og Kunnskapsdepartementet har hatt møte med representanter fra Maskinentreprenørenes forbund og Infra Group for å diskutere hvordan vi kan legge bedre til rette for prekvalifiserende tiltak for unge som står utenfor videregående opplæring. Jeg har avtalt et nytt møte om denne saken i nær fremtid.

SPØRSMÅL NR. 514

Innlevert 28. november 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 6. desember 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Ser statsråden noe som hindrer Stavanger og Jåttå for stille som kandidat for vertskap til en eventuell ny Nato-luftkommando i Norge?

BEGRUNNELSE:

Flere oppslag i media omtaler et pågående arbeid for at en ny Nato-luftkommando skal kunne etableres i Norge.

Svar:

Det pågår et arbeid i NATO knyttet til oppbygging av ny kommandostruktur. Dette berører flere allierte, også de nordiske landene. De pågående arbeidsprosessene for utviklingen av NATOs evne til kommando og kontroll forer går både på militær- og politisk side i NATO. Dette innebærer først utvikling av fagmilitære anbefalinger, før disse så behandles og besluttes på politisk nivå. En eventuell

beslutning i NATO om et luftoperasjonssenter for vår region ventes neste år.

Regjeringen arbeider for å få et regionalt luftoperasjonssenter til Norge. Det er for tidlig å si noe om både innretning og lokalisering av fremtidige regionale hovedkvarter, men Norge er et av flere aktuelle land. NATOs Joint Warfare Centre i Stavanger er imidlertid ikke gjenstand for vurdering i det pågående arbeidet med NATOs kommandostruktur.

SPØRSMÅL NR. 515

Innlevert 28. november 2024 av stortingsrepresentant Christian Torset

Besvart 5. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil ministeren vurdere å tildele ekstra midler til å øke kapasiteten i fastlegetjenesten, skolen og andre områder til de kommunene som får ekstra utgifter fordi kommunen blir vertskap for asylmottak?

BEGRUNNELSE:

I mars 2022 ble det innført en midlertidig forskrift om unntak fra plan- og bygningsloven for innkvartering av personer som søker beskyttelse. Denne var innført for raskt å kunne opprette mottaksplasser til de mange menneskene som søkte beskyttelse i Norge som følge av krigen i Ukraina. Denne forskriften, og UDIs anbudssystem for drift av asylmottak, medfører at kommunene blir satt på sidelinja i prosessen ved etablering av asylmottak. Vertskommunene skal tilby både utdanningstilbud, helsetjenester og kanskje også psykiske helsetjenester til beboerne ved disse mottakene, men får svært kort tid på seg til å få på plass en kapasitetsøkning.

Et eksempel er Leirfjord kommune i Nordland. Der ble et selskap nylig tildelt kontrakt med UDI for drift av et asylmottak for enslige mindreårige. Kommunen måtte saksbehandle en bruksendring i løpet av fem dager ihht. gjeldende forskrift. De første beboerne var ventet å være på plass innen en måned etter denne behandlingen. Den aktuelle kommunen har ingen ledig kapasitet i fastlegetjenesten, og har nylig gjennomført en større omstilling og nedbemanning i hele virksomheten sin. Kommunen har heller ikke kommunepsykolog, og selv om dette er lovpålagt er det en kjent sak at mange, særlig mindre kommuner, ikke har fått på plass denne tjenesten.

Avhengig av hvilke behov beboerne ved mottaket viser seg å ha, vil kommunen potensielt måtte bemanne opp flere tjenester for å ivareta disse barna på en god måte. Den økonomiske kompensasjonen som kommunene får ved en mottaksetablering er langt mindre enn det man for eksempel får ved bosetting av flyktninger som har fått opphold i Norge, og dekker ikke de faktiske utgiftene for en økning i tjenestekapasiteten.

Dette kan medføre at beboerne ved flyktningmottak ikke får et fullgodt og tilstrekkelig tilbud hva gjelder helsetjenester, psykisk helse og utdanning, rett og slett fordi kommunene ikke har kapasitet, og heller ikke økonomi til å bemanne opp der det måtte behøves. Det kan være behov for å se på hvordan den økonomiske kompensasjonen til vertskommuner for asylmottak er beregnet og bygd opp, nettopp for å ivareta at flyktninger som vi tar imot får et fullgodt helsetilbud.

Svar:

Spørsmålet ble opprinnelig rettet til kommunal- og distriktsministeren, men besvares av meg ettersom spørsmålet gjelder statens tilskudd til vertskommuner for asylmottak, som hører under mitt konstitusjonelle ansvarsområde.

Jeg vil innledningsvis rette en stor takk til kommunene våre for den innsatsen dem har lagt ned for å bosette flyktninger og fordrevne de to siste årene.

Utgangspunktet er at tilskudd til vertskommuner for asylmottak (vertskommunetilskuddet) skal dekke kommunenes utgifter til helse, barnevern, tolk og administrasjon i forbindelse med drift av asylmottak i vertskommunen. I tillegg til et grunntilskudd per asyl-

mottakskommune, gis det et tilskudd per plass. Vertskommunetilskuddet og satsene er beskrevet i statsbudsjettet, under kap. 490, post 60, og forvaltes av Utlendingsdirektoratet (UDI). I tillegg til vertskommunetilskuddet er det et eget tilskudd som skal bidra til å dekke kommunenes utgifter til grunnskole for barn i mottak under Kunnskapsdepartementets ansvarsområde.

Formålet med vertskommunetilskuddet er at staten skal dekke kommunens utgifter som vertskommune for et asylmottak. Tilskuddet er differensiert etter type asylmottaksplass og utbetales etter satser som i gjennomsnitt skal dekke vertskommunenes utgifter. Hvor kostnadsdekkende tilskuddet er, varierer fra kommune til kommune, og til dels også fra år til år for den enkelte kommune. For å sikre at nivået på vertskommunetilskuddet samsvarer med vertskommunens faktiske utgifter, evalueres vertskommunetilskuddet jevnlig.

På oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet har Beregningsutvalget, som ligger under Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), gjennomført en kartlegging av kommunenes utgifter i 2023 som vertskommune for statlige mottak for asylsøkere. Rapporten ble utgitt 31.

oktober 2024 og ligger på IMDis nettsider. Denne kartleggingen så på kommunens utgifter knyttet til ordinære asylmottak og forsterkede avdelinger. Evalueringen skal gi et sikrere grunnlag for å foreta eventuelle justeringer i tilskuddordningen, med hensyn til både nivå og innretning på vertskommunetilskuddet.

Kartleggingens hovedresultat for 2023 er at vertskommunetilskuddet dekket 82,1 pst. av vertskommunenes utgifter til ordinære asylmottak og 81 pst. av utgiftene til tilrettelagte avdelinger. Et hovedfunn er imidlertid at det er store forskjeller i utgiftsnivå og dekningsgrad mellom de 13 vertskommunene som deltok i kartleggingen. Av de ordinære mottakene var det 7 av de 13 kommunene som fikk mer i tilskudd enn de hadde i utgifter, mens én av tre av kommunene med tilrettelagt avdelinger får dekket sine utgifter. Helsetjenester utgjorde den helt klart største utgiftene for kommunene.

Årets kartlegging viser en høyere dekning av kommunenes utgifter enn tidligere kartlegginger. Justis- og beredskapsdepartementet vil sammen med UDI vurdere resultatet av kartleggingen nærmere.

SPØRSMÅL NR. 516

Innlevert 28. november 2024 av stortingsrepresentant Fredrik Holm

Besvart 6. desember 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden hjelpe til med å etablere en senere togavgang fra Halden til Oslo langs Østfoldbanen?

BEGRUNNELSE:

I dag går det siste toget fra Halden 22:13 med ankomst i Oslo 23:47. Dette gjør at tog ikke er et alternativ for reisende som ønsker å delta på møter, treff og arrangementer som strekker seg ut i de små timer. Østfold er en felles bo og markedsregion, hvor mange jobber på tvers av kommunegrensene, eller også i Oslo. Dette gjenspeiles ikke i togtilbudet.

Østfold har også et rikt kulturliv med konserter, teater og diverse forestillinger som gjerne foregår på kveldstid. Det er tilnærmet umulig for å folk fra det sentrale Østlandsområdet å delta i dette uten å basere seg på bil. Det er også hemmende for bo- og arbeidsregionen vår da det ikke går an å belage seg på tog for evenementer og møter som strekker seg litt utover kvelden.

Det er ikke nødvendig å ramse opp alle argumentene for togets fortrefeligheter, dette kjenner dere til. På vegne av de rundt 175 000 innbyggerne i Søndre Østfold (Halden, Sarpsborg og Fredrikstad) ber vi statsråden om hjelp til å knytte oss sammen og sammen med Oslo. Dette kan gjøres ved å sette opp en senere avgang langs Østfoldbanens vestre linje.

Den mest nærliggende løsningen vil være at toget fra Oslo S med avgang 22:14 og ankomst Halden 23:46 returnerer til Oslo. Alternativt at toget som ankommer Halden 22:51 returnerer noe senere. I første omgang kunne det være interessant med en prøverute som går noe senere fra Halden til Oslo i helgene.

Jeg antar at det fort vil bli et spørsmål om kundegrunnlag. Det er ikke sikkert at disse togene vil fylles opp i løpet av et par måneder, men jeg har såpass stor tro på alt det bra som skjer i Østfold vil føre til at dette vil bli et kjærkomment tilbud for mange mennesker.

Det fordrer selvfølgelig at vi sammen tør å stå i et forsøk med en slik rute over tid slik at tilbudet blir kjent og etablert.

Som ordfører i Halden har jeg vært i kontakt med jernbanedirektoratet om dette, men svaret derfra var negativt. Jeg ønsker derfor å spørre statsråden om han vil utvise politisk vilje til å finne løsninger på dette problemet.

Svar:

Det har de siste årene vært store forbedringer i togtilbudet på Østlandet, inkludert regionekspresstogene mellom Oslo S og Halden (RE20). I dagens ruteplan kjøres de seneste kveldsavgangene på denne linjen alle ukedager, også i helgene for blant annet å dekke reisebehov i forbindelse med kulturliv og for arbeidsreisende som har skiftarbeid. Som du skriver er seneste avgang fra Halden kl. 22:13, med ankomst Oslo S kl. 23:47. Det går imidlertid en senere avgang andre veien, fra Oslo S kl. 00:22 (ankomst Halden kl. 02:01).

Ifølge Jernbanedirektoratet er etterspørselen etter togreiser sent om kvelden vesentlig høyere fra Oslo enn i retning Oslo. Direktoratet peker på at tilsvarende vurderinger og rutestruktur også gjelder for de øvrige

RE-strekningene i Østlandsområdet (Dovrebanen og Vestfoldbanen).

Jernbanedirektoratets vurderinger er at dagens togtilbud treffer markedet godt, og at det per nå ikke er tilstrekkelig markedsgrunnlag for senere avganger fra Halden i retning Oslo. Det understrekes fra direktoratets side at ytterligere tilbudsforbedringer på Østlandet, inkludert Østfoldbanen, vurderes fortløpende, ikke minst i forbindelse med en større ruteomlegging som er planlagt i 2028.

Eventuelle tilbudsforbedringer vil bygge på grundige analyser av markedsgrunnlag opp mot kostnadene ved å innføre tilbudsforbedringene, samt tilgang til og effektiv bruk av togmateriell. Store deler av jernbanenettet har også behov for økt vedlikehold som krever tid til arbeid i sporet. Økt trafikk i sporet, spesielt sen kveld og tidlig morgen må derfor også veies opp mot vedlikeholdsbehovet og tid til å få utført vedlikeholdet på natt.

Jernbanedirektoratet gjennomfører for øvrig ett til to dialogmøter i året med hver av fylkeskommunene. Møtene er en arena for gjensidig informasjonsutveksling og dialog om rutetilbudet for tog og kollektivtransporten som helhet, og berørte kommuner kan i denne prosessen melde inn sine behov og ønsker til respektive fylkeskommuner.

SPØRSMÅL NR. 517

Innlevert 28. november 2024 av stortingsrepresentant Christian Torset

Besvart 5. desember 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I NOU 2024:7 om Norge og EØS, analyseres den differensierte arbeidsgiveravgiften. Utvalget sier bl.a. "I utgangspunktet framstår det å være et visst rom for å videreutvikle og styrke ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift[...] Det henvises spesielt til muligheten for å senke arbeidsgiveravgiften i Bodø og Tromsø fra 7,9 % til 5,1 %, noe som evt. vil styrke økonomien i de respektive kommunene med mange titalls millioner.

Er finansminister Vedum enig med partileder Vedum i at arbeidsgiveravgiften i Bodø og Tromsø bør senkes?

Svar:

Ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift innebærer statsstøtte. Gjeldende ordning er notifisert til EFTAs overvåkningsorgan (ESA). Ordningen er godkjent for perioden 2022–2027 på nærmere bestemte vilkår som er fastsatt for perioden. Det kan ikke gjøres endringer i støtten uten en ny godkjenning fra ESA. Eldring-utvalget (NOU 2024: 7) viser til at det kan være et visst handlingsrom for endringer av gjeldende ordning. Utvalget peker spesielt på at det kan være mulig å gjeninnføre ordningen slik den var i 2002, da også Tromsø og Bodø hadde samme nivå på arbeidsgiveravgiften som Nordland og Midt-Troms ellers. Norge måtte i 2007 nedjustere støtteintensiteten i Bodø og Tromsø etter krav fra ESA.

Regjeringen vil at skatte- og avgiftspolitikken skal gi gode rammebetingelser for arbeid, investeringer og ver-

diskaping i hele landet. Endringer i arbeidsgiveravgiften har budsjettvirkning. Å senke arbeidsgiveravgiften i sone 4a (Tromsø og Bodø) fra 7,9 pst. til 5,1 pst. er anslått til om lag 1 550 mill. kroner i 2025, hvorav 1 290 mill. kroner bokføres i 2025. Eventuelle endringer i avgiften vurderes derfor i forbindelse med de årlige statsbudsjettene, og kre-

ver godkjenning fra ESA. Senterpartiet skal behandle sitt partiprogram og i den forbindelse har jeg uttalt at jeg mener Norge bør bruke handlingsrommet for å søke å gjeninnføre ordningen ved å senke arbeidsgiveravgiften i sone 4a fra 7,9 til 5,1 prosent.

SPØRSMÅL NR. 518

Innlevert 28. november 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 5. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Naturødeleggelser er irreversible og spesielt i by er grønne arealer under press.

Mener justisministeren det var riktig av politiet å fjerne demonstranter som forsøkte å verne den vernede skogen rundt Lindekollen før dommen om midlertidig forføyning av igangsettingstillatelsen hadde falt?

BEGRUNNELSE:

Tidligere i år protesterte aksjonister foran Gaustad sykehus for å beskytte trær og natur i området rundt Lindekollen. Demonstrantene aksjonere mot at Helse Sør-Øst skulle hugge vernet skog på Lindekollen ved Gaustad sykehus i forbindelse med Riskhospitalutbyggingen. Syv demonstranter i alderen 32 til 92 år ble bøtelagt, beredskapstroppen fjernet to av dem fra trær som skulle hogges, den ene av dem ble arrestert av beredskapstroppen da han klatret opp i et av trærne som demonstrantene ville beskytte.

Både selve Gaustad sykehus og alléen rundt Lindekollen er fredet. I forbindelse med utbygging av anleggsveien på Lindekollen har utbygger fått dispensasjon fra statlig reguleringsplan, bestemmelser om området i kommuneplanen er ikke fulgt og regler for bevaring av trær i Oslo kommune oversett. Vanhjemmel, hastverk og uryddighet har preget prosessen. Folkevalgte organ i Oslo kommune har heller ikke fått uttale seg gjennom sine valgte representanter. Mange engasjerte medborgere opplevde at fysisk oppmøte var det eneste språket utbygger kunne forstå.

Naboer hadde begjært domstolen om stans i arbeidet gjennom midlertidig forføyning av igangsettingstillatelse til å hogge den vernede skogen, blant annet fordi det ikke foreligger politisk vedtak fra Oslo kommune om å overdra eiendommen til helseforetaket. Demonstrantene ba politiet vente med å rydde området til retten hadde

avsagt kjennelse. De ble ikke hørt og skogen ble felt før dommen hadde falt.

Svar:

Som justis- og beredskapsminister har jeg ikke kjennskap til bakgrunn for og grunnlaget for operative beslutninger som politiet har tatt i tilknytning til et konkret oppdrag. Justis- og beredskapsdepartementet er ikke involvert i håndteringen av enkeltsaker. Jeg vil videre presisere at spørsmål om inngrep i natur og ivaretagelse av grønne arealer må rettes til klima- og miljøministeren.

Men på generelt grunnlag har Politiet etter politiloven § 11 i enkelte tilfeller anledning til å stanse eller oppløse arrangementer. Politiet kan også fjerne personer fra privat grunn når dette begjæres av eieren eller av en annen som opptrer på eierens vegne, jf. politiinstruksen § 8-8 andre ledd.

SPØRSMÅL NR. 519**Innlevert 28. november 2024 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 4. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor mange straffesaker i Sør-Øst politidistrikt er henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023 og pr. 28.11 i år, og hvor mange av disse sakene hadde kjent gjerningsmann?

BEGRUNNELSE:

Det var i oktober i år 38,4 færre politiårsverk i Sør-Øst politidistrikt, enn når Senterpartiet overtok styringen av Justis- og beredskapsdepartementet i oktober 2021. 1163,5 politiårsverk pr. 31.10.21 er redusert til 1125,1 politiårsverk pr. 31.10.24.

Spørsmålsstiller ønsker å vite hvor mange straffesaker Sør-Øst politidistrikt henla på grunn av manglende kapasitet i 2023 og hvor mange som er henlagt på grunn av manglende kapasitet pr. 28.11 i år, samt hvor mange av disse henlagte sakene som hadde kjent gjerningsmann.

Svar:

Det har vært en bekymringsfull økning i antall «kapasitetshenleggelse» i enkelte politidistrikt fra 2023 til 2024. Årsakene til dette må antas å være sammensatte og må også sees i sammenheng med økningen i antall registrerte anmeldelser totalt de siste par årene. Resultatene på straffesaksområdet har blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten, og den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen.

For å kunne besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Riksadvokaten. Riksadvokaten har oversendt statistikk over alle politidistriktene.

Statistikkuttrekket av henleggelseskoder er hentet fra politiets systemer per 27.11.2024, og Riksadvokaten har tatt forbehold om at det kan være enkelte nyanser/detaljer som ikke fullt ut belyses. Tidligere benyttet man koden "Henlagt på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet", men denne har endret navn til "Henlagt ikke forholdsmessig ressursbruk". Det fremgår av statistikken at det innenfor denne kategorien henleggelse (kapasitetshenleggelse) skilles mellom saker hvor det er lagt inn en mistenkt person (kode 78), og saker hvor det ikke er registrert noen mistenkt (kode 25).

Riksadvokaten har gitt følgende merknader til statistikken:

«Det er i den senere tid registrert en økning i antall kapasitetshenleggelse for en del politidistrikter. Ved vurderingen av denne økningen er det – for sammenhengens skyld – formåls-

tenlig å se på antallet slike henleggelse i forhold til den totale saksporteføljen, dvs. hvor stor andel av påtaleavgjorte saker som er henlagt av kapasitetshensyn. Dette fordi antall anmeldelser og antall påtaleavgjorte saker varierer fra år til år.

Det har i 2024 vært en økning i antall registrerte anmeldelser på 4,7 prosent sammenlignet med samme periode i fjor (pr. andre tertial), herunder har det vært en økning i mindre alvorlige vinningslovbrudd og mindre alvorlige bedragerier. Dette er sakskategorier som over tid har utgjort størsteparten av de totale kapasitetshenleggelsene.

Andelen kapasitetshenleggelse for landet som helhet øker noe fra 2023 til 2024. Mens 6,3 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2023 ble henlagt av kapasitetshensyn, er andelen pr. andre tertial i år økt til 8,5 prosent. Det har med andre ord vært en økning på 2,2 prosentpoeng.

Kapasitetshenleggelse er regulert i riksadvokatens rundskriv Henleggelse på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet - RA 3/2016. Det følger av rundskrivet at sentrale og alvorlige lovbrudd ikke skal henlegges på grunn av kapasitet, og det er ressursituasjonen for politidistriktets samlede straffesaksbehandling som skal iakttas ved vurderingen.

Riksadvokaten registrerer at bruken av kapasitetshenleggelse varierer mellom politidistriktene. Årsakene til dette er formenlig sammensatte og kan skyldes ulike forhold, herunder variasjoner i kriminalitetsbildet.

Konkret for den perioden det stilles spørsmål om, kan økt bruk av kapasitetshenleggelse for enkelte politidistrikter ha sammenheng med en økning i alvorlige og prioriterte saker som ofte krever mye ressurser. Ett eksempel er Innlandet politidistrikt, som den siste tiden har hatt svært mange alvorlige straffesaker under etterforskning, herunder ni drapssaker. Slike forhold fordrer en aktiv prioritering fra påtalemyndighetens side for å sikre at de mest alvorlige sakene får tilstrekkelig oppfølging.

Flere statsadvokatembeter har oppfølging av politiets praksis med henleggelse, og riksadvokaten vil følge funnene og utviklingen nøye. I denne sammenheng kan nevnes at riksadvokaten arbeider med et nytt rundskriv om henleggelse, hvor man bl.a. vil se på behovet for å revidere føringene for bruk av ulike henleggelsesgrunner, herunder kapasitet.»

Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	597	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	812	1 986
Totalsum		1 409	3 113

Troms politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	3	66
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	3	119
Totalsum		6	185

Øst politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 227	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 644	1 655
Totalsum		2 871	2 782

Sør-Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 933	2 043
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 104	2 169
Totalsum		4 037	4 212

Oslo politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2 737	2 745
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 885	2 784
Totalsum		5 622	5 529

Sør-Øst politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 124	1 489
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 502	2 370
Totalsum		2 626	3 859

Agder politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 651	1 692
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 283	1 095
Totalsum		2 934	2 787

Møre og Romsdal politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	4	4
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	4	16
Totalsum		8	20

Trøndelag politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	479	830
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	700	1 205
Totalsum		1 179	2 035

Nordland politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2	22
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	12	34
Totalsum		14	56

Finnmark politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1	46
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	35	121
Totalsum		36	167

Innlandet politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 13.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	286	480
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	306	1 042
Totalt		592	1 522

Kriminalitetsutviklingen i de senere årene, med stadig flere anmeldte forhold tilsier at politiet og påtalemyndigheten må prioritere. Samtidig er det avgjørende for befolkningens tillit til politiet at saker ikke henlegges på grunn av kapasitetsutfordringer i for stor utstrekning. Politiet er tilført betydelige ressurser både i RNB 2024 og foreslått i statsbudsjettet for 2025. Utfordringene på området ble også adressert i statsbudsjettet for 2024 der det ble bevilget 80 millioner kroner til et løft for etterforskningsfeltet. Midlene er fordelt med 30 millioner til styrket etterforskningskapasitet i politidistriktene og 7 millioner til kompetansehevende tiltak. Den høyere påtalemyndighet ble styrket med 43 mill. kroner for å sikre en sterkere fagledelse av politiets straffesaksbehandling. Jeg har forventninger om at styrkingen på området gir effekt.

Som nevnt innledningsvis har de bekymringsfulle resultatene på straffesaksområdet blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokat-

en. Den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen. Det er blant annet adressert behov for tettere resultatoppfølging av de enkelte politidistrikter og et forsterket samarbeide mellom Politidirektoratet og Riksadvokatembetet.

Jeg har forventninger og legger til grunn at dette følges opp både av Politidirektoratet og av Riksadvokaten.

SPØRSMÅL NR. 520**Innlevert 28. november 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 5. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at det er bedre at helsepersonell ambulere enn at pasienter må legge ut på svært belastende og nedverdiggende reiser for å motta nødvendig behandling?

BEGRUNNELSE:

Det er bevilget ekstra midler til Klinikk Alta for å hindre unødig reisevei for eldre og kronisk syke.

Ifølge Prop. 1 S (2024-2025) skal tilbudet ved Klinikk Alta til pasienter med kroniske lidelser utvides i tiden som kommer. I 2024 ble det bevilget midler på 25 mill. kroner til Helse Nord til videreutvikling av spesialisthelsetjenestene ved Klinikk Alta. Spesielt prioritert var tiltak for å hindre unødig reisevei for eldre og kronisk syke. I forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett 2024, jf. Innst. 447 S (2023–2024), ble det bevilget et ytterligere tilskudd på 15 mill. kroner blant annet til å sikre styrket poliklinikk og dagbehandling ved Klinikk Alta. Samlet foreslås midlene videreført med 41,7 mill. kroner i 2025. Formålet med tildelingene er å styrke Finnmarkssykehuset HF, Klinikk Alta, og bidra til at tilbudene her kan videreutvikles til det beste for lokalbefolkningen.

Mange pasienter med behov for koloskopi må reise til Hammerfest for å få utført dette. For pasienter som må ha en slik undersøkelse med jevne mellomrom, er det en stor og for mange uutholdelig belastning å måtte reise for å få en slik undersøkelse. Pasienten må i forkant av en slik undersøkelse gjennom en kur for å rengjøre tarmen, en kur som beskrives som brutal og særdeles ubehagelig. Kombinasjonen mellom denne kuren og reise med bil, båt, buss eller fly beskrives som en nedverdiggende opplevelse. Det er svært utfordrende sosialt og hygienisk med offentlig transport, og med privatbil, enten det handler om lekkasjer, lukt eller bruk av bleier som oppleves nedverdiggende. Mye kunne vært spart, både menneskelig og økonomisk, ved at pasientene får den nødvendige behandlingen ved Klinikk Alta.

Svar:

Som representanten Ojala viser til har Helse Nord RHF fått bevilget øremerkede midler til videreutvikling av spesialisthelsetjenestetilbudet ved Klinikk Alta, Finnmarkssykehuset HF. Midlene skal bl.a. benyttes til å hindre unødig reisevei for eldre og kronisk syke. Helse Nord RHF har et sørge-for-ansvar for befolkningen i nord. Det

er Helse Nord RHF og Finnmarkssykehuset HF som har ansvar for hvordan midlene best kan benyttes innenfor vilkåret for bevilgningen.

Styret i Finnmarkssykehuset HF vedtok 21. desember 2023 at all operasjonskapasitet skulle legges til de to sykehusene i Hammerfest og Kirkenes. Hensikten var å styrke akuttlinjene ved de to sykehusene gjennom å samle de beredskapskritiske fag på sykehusene. Det tidligere dagkirurgiske tilbudet i Alta ble gjennomført ved at kirurger og ortopeder ambulerte fra akuttstusykehusene til Alta. Koloskopier utføres av spesialister i enten gastrokirurgi eller gastroenterologi. Begge disse fagområdene inngår i det Finnmarkssykehuset HF har definert som beredskapskritiske fag der aktiviteten, pasientene, personalet og utstyret primært samles på de to akuttstusykehusene.

Helse Nord RHF har opplyst at dersom Finnmarkssykehuset HF skulle komme i en situasjon der foretaket får god tilgang på aktuell kompetanse i akuttstusykehusene, vil de vurdere å utvide tilbudet til andre lokalisasjoner.

SPØRSMÅL NR. 521**Innlevert 28. november 2024 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 4. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor mange straffesaker i Finnmark politidistrikt er henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023 og pr. 27.11 i år, og hvor mange av disse sakene hadde kjent gjerningsmann?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller vil vite hvor mange straffesaker i Finnmark politidistrikt som er henlagt på grunn av manglende kapasitet, jf. straffeprosessloven § 62a tredje ledd.

Svar:

Det har vært en bekymringsfull økning i antall «kapasitetshenleggelse» i enkelte politidistrikt fra 2023 til 2024. Årsakene til dette må antas å være sammensatte og må også sees i sammenheng med økningen i antall registrerte anmeldelser totalt de siste par årene. Resultatene på straffesaksområdet har blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten, og den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen.

For å kunne besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Riksadvokaten. Riksadvokaten har oversendt statistikk over alle politidistriktene.

Statistikkuttrekket av henleggelseskoder er hentet fra politiets systemer per 27.11.2024, og Riksadvokaten har tatt forbehold om at det kan være enkelte nyanser/detaljer som ikke fullt ut belyses. Tidligere benyttet man koden "Henlagt på grunn av manglende saksbehandlingsskapasitet", men denne har endret navn til "Henlagt ikke forholdsmessig ressursbruk". Det fremgår av statistikken at det innenfor denne kategorien henleggelse (kapasitetshenleggelse) skilles mellom saker hvor det er lagt inn en mistenkt person (kode 78), og saker hvor det ikke er registrert noen mistenkt (kode 25).

Riksadvokaten har gitt følgende merknader til statistikken:

«Det er i den senere tid registrert en økning i antall kapasitetshenleggelse for en del politidistrikter. Ved vurderingen av denne økningen er det – for sammenhengens skyld – formålstjenlig å se på antallet slike henleggelse i forhold til den totale saksporteføljen, dvs. hvor stor andel av påtaleavgjorte saker som er henlagt av kapasitetshensyn. Dette fordi antall anmeldelser og antall påtaleavgjorte saker varierer fra år til år.

Det har i 2024 vært en økning i antall registrerte anmeldelser på 4,7 prosent sammenlignet med samme periode i fjor (pr. andre

tertia), herunder har det vært en økning i mindre alvorlige vinningslovbrudd og mindre alvorlige bedragerier. Dette er sakkategorier som over tid har utgjort størsteparten av de totale kapasitetshenleggelsene.

Andelen kapasitetshenleggelse for landet som helhet øker noe fra 2023 til 2024. Mens 6,3 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2023 ble henlagt av kapasitetshensyn, er andelen pr. andre tertial i år økt til 8,5 prosent. Det har med andre ord vært en økning på 2,2 prosentpoeng.

Kapasitetshenleggelse er regulert i riksadvokatens rundskriv Henleggelse på grunn av manglende saksbehandlingsskapasitet - RA 3/2016. Det følger av rundskrivet at sentrale og alvorlige lovbrudd ikke skal henlegges på grunn av kapasitet, og det er ressursituasjonen for politidistriktets samlede straffesaksbehandling som skal iakttas ved vurderingen.

Riksadvokaten registrerer at bruken av kapasitetshenleggelse varierer mellom politidistriktene. Årsakene til dette er formenlig sammensatte og kan skyldes ulike forhold, herunder variasjoner i kriminalitetsbildet.

Konkret for den perioden det stilles spørsmål om, kan økt bruk av kapasitetshenleggelse for enkelte politidistrikter ha en sammenheng med en økning i alvorlige og prioriterte saker som ofte krever mye ressurser. Ett eksempel er Innlandet politidistrikt, som den siste tiden har hatt svært mange alvorlige straffesaker under etterforskning, herunder ni drapssaker. Slike forhold fordrer en aktiv prioritering fra påtalemyndighetens side for å sikre at de mest alvorlige sakene får tilstrekkelig oppfølging.

Flere statsadvokatembeter har oppfølging av politiets praksis med henleggelse, og riksadvokaten vil følge funnene og utviklingen nøye. I denne sammenheng kan nevnes at riksadvokaten arbeider med et nytt rundskriv om henleggelse, hvor man bl.a. vil se på behovet for å revidere føringene for bruk av ulike henleggelsesgrunner, herunder kapasitet.»

Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	597	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	812	1 986
Totalsum		1 409	3 113

Troms politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	3	66
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	3	119
Totalsum		6	185

Øst politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 227	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 644	1 655
Totalsum		2 871	2 782

Sør-Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 933	2 043
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 104	2 169
Totalsum		4 037	4 212

Oslo politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2 737	2 745
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 885	2 784
Totalsum		5 622	5 529

Sør-Øst politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 124	1 489
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 502	2 370
Totalsum		2 626	3 859

Agder politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 651	1 692
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 283	1 095
Totalsum		2 934	2 787

Møre og Romsdal politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	4	4
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	4	16
Totalsum		8	20

Trøndelag politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	479	830
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	700	1 205
Totalsum		1 179	2 035

Nordland politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2	22
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	12	34
Totalsum		14	56

Finnmark politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1	46
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	35	121
Totalsum		36	167

Innlandet politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 13.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	286	480
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	306	1 042
Totalt		592	1 522

Kriminalitetsutviklingen i de senere årene, med stadig flere anmeldte forhold tilsier at politiet og påtalemyndigheten må prioritere. Samtidig er det avgjørende for befolkningens tillit til politiet at saker ikke henlegges på grunn av kapasitetsutfordringer i for stor utstrekning. Politiet er tilført betydelige ressurser både i RNB 2024 og foreslått i statsbudsjettet for 2025. Utfordringene på området ble også adressert i statsbudsjettet for 2024 der det ble bevilget 80 millioner kroner til et løft for etterforskningsfeltet. Midlene er fordelt med 30 millioner til styrket etterforskningskapasitet i politidistriktene og 7 millioner til kompetansehevende tiltak. Den høyere påtalemyndighet ble styrket med 43 mill. kroner for å sikre en sterkere fagledelse av politiets straffesaksbehandling. Jeg har forventninger om at styrkingen på området gir effekt.

Som nevnt innledningsvis har de bekymringsfulle resultatene på straffesaksområdet blitt adressert i styr-

ingsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten. Den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen. Det er blant annet adressert behov for tettere resultatoppfølging av de enkelte politidistrikter og et forsterket samarbeide mellom Politidirektoratet og Riksadvokatembetet.

Jeg har forventninger og legger til grunn at dette følges opp både av Politidirektoratet og av Riksadvokaten.

SPØRSMÅL NR. 522**Innlevert 28. november 2024 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg****Besvart 5. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Bydel Søndre Nordstrand er pålagt å gjennomføre store kutt fra Oslos byråd. 22.11 fremla Bydelsdirektør et forslag til budsjett der det kuttes i lovpålagte oppgaver. Bl.a. kuttes det 20 000 timer BPA. Dette er BPA tjenester som er bundet til eksisterende vedtak. Etter kutt vil det bli økende forskjeller for tjenestenivået mellom bydeler i samme kommune.

Hvordan vurderer statsråden lovlighet i å kutte tjenesteomfang på denne måten, og hvordan vil statsråden ta noen initiativ overfor Oslo kommune med bakgrunn i dette?

Svar:

Mitt utgangspunkt er at alle i Norge skal være trygge på at de får den hjelpen de trenger, når de trenger den – uavhengig av hvor i landet man bor. Det er det helt grunnleggende at lokale folkevalgte sørger for at brukere og pårørende blir involvert når endringer må gjøres, og at de ivaretar tilliten til tjenestene.

I forbindelse med nysalderingen av 2024-budsjettet har regjeringen foreslått en solid økning i kommunenes frie inntekter både i 2024 og 2025. Dette kommer på toppen av en allerede stor økning i det ordinære budsjettforslaget for 2025. Jeg mener dette bør bidra til at avveiningene og prioriteringene i kommune-Norge blir litt lettere.

Jeg har tillit til at lokale folkevalgte prioriterer trygg og nødvendig hjelp til sine innbyggere. Det er kommunene som står nærmest til å organisere tjenestene til innbyggerne sine på en måte som gjør at alle får det de trenger. For eksempel vet vi når det gjelder brukerstyrt personlig assistanse (BPA), at et godt organisert BPA-tilbud kan være helt avgjørende både for frigjøring, likestilling og god deltakelse i samfunnet. Vi tror også at en godt organisert BPA-ordning kan være ressurseffektiv og en kvalitetsmessig bra måte å gi innbyggerne et godt tjenestetilbud på.

Vi vet også fra andre kommuner at en BPA-organisering som ikke er god, kan gi en dyrere og dårligere løsning.

Jeg har møtt organisasjonene og brukerne. De forteller meg at det er til dels for store forskjeller i hvordan kommunene våre tolker regelverket, og dels hvordan saksbehandlingen skjer. Det er grunnen til at jeg i høst har sendt et rundskriv til alle landets kommuner for å minne om hvilke rettigheter innbyggerne har, hvilke plikter kommunene har, og ikke minst også minne om at kommunene har et handlingsrom når det gjelder å få til en god organisering av tjenester som BPA.

Kommunene har stor frihet til å organisere sine tjenester slik de selv mener er best, innenfor rammene av de nasjonalt fastsatte regelverkene. Det er en del av lokaldemokratiet. Byrådet i Oslo har gjort sine prioriteringer, og dette viser konsekvens av den politikken de ønsker å føre.

SPØRSMÅL NR. 523**Innlevert 28. november 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 4. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor mange straffesaker i Oslo politidistrikt er henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023 og pr. 28.11 i år, og hvor mange av disse sakene hadde kjent gjerningsmann?

BEGRUNNELSE:

Politidekningen i Oslo politidistrikt har falt siden regjeringen tiltrådte, høsten 2021. Politidekningen i Oslo var 2,52 politifolk pr. 1 000 innbyggere den 30.09.21, og denne har blitt redusert til en politidekning på 2,41 politifolk pr. 1 000 innbyggere den 30.09.24. Spørsmålsstiller ønsker

derfor svar på hvor mange straffesaker i Oslo politidistrikt som er henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023 og pr. 28.11 i år, jf. straffeprosessloven § 62a tredje ledd.

Svar:

Det har vært en bekymringsfull økning i antall «kapasitetshenleggelse» i enkelte politidistrikt fra 2023 til 2024. Årsakene til dette må antas å være sammensatte og må også sees i sammenheng med økningen i antall registrerte anmeldelser totalt de siste par årene. Resultatene på straffesaksområdet har blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten, og den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen.

For å kunne besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Riksadvokaten. Riksadvokaten har oversendt statistikk over alle politidistriktene.

Statistikkuttrekket av henleggelseskoder er hentet fra politiets systemer per 27.11.2024, og Riksadvokaten har tatt forbehold om at det kan være enkelte nyanser/detaljer som ikke fullt ut belyses. Tidligere benyttet man koden "Henlagt på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet", men denne har endret navn til "Henlagt ikke forholdsmessig ressursbruk". Det fremgår av statistikken at det innenfor denne kategorien henleggelse (kapasitetshenleggelse) skilles mellom saker hvor det er lagt inn en mistenkt person (kode 78), og saker hvor det ikke er registrert noen mistenkt (kode 25).

Riksadvokaten har gitt følgende merknader til statistikken:

«Det er i den senere tid registrert en økning i antall kapasitetshenleggelse for en del politidistrikter. Ved vurderingen av denne økningen er det – for sammenhengens skyld – formålstjenlig å se på antallet slike henleggelse i forhold til den totale saksporteføljen, dvs. hvor stor andel av påtaleavgjorte saker som er henlagt av kapasitetshensyn. Dette fordi antall anmeldelser og antall påtaleavgjorte saker varierer fra år til år.

Det har i 2024 vært en økning i antall registrerte anmeldelser på 4,7 prosent sammenlignet med samme periode i fjor (pr. andre tertial), herunder har det vært en økning i mindre alvorlige vinningslovbrudd og mindre alvorlige bedragerier. Dette er sakskategorier som over tid har utgjort størsteparten av de totale kapasitetshenleggelsene.

Andelen kapasitetshenleggelse for landet som helhet øker noe fra 2023 til 2024. Mens 6,3 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2023 ble henlagt av kapasitetshensyn, er andelen pr. andre tertial i år økt til 8,5 prosent. Det har med andre ord vært en økning på 2,2 prosentpoeng.

Kapasitetshenleggelse er regulert i riksadvokatens rundskriv Henleggelse på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet - RA 3/2016. Det følger av rundskrivet at sentrale og alvorlige lovbrudd ikke skal henlegges på grunn av kapasitet, og det er ressursituasjonen for politidistriktets samlede straffesaksbehandling som skal iakttas ved vurderingen.

Riksadvokaten registrerer at bruken av kapasitetshenleggelse varierer mellom politidistriktene. Årsakene til dette er formenlig sammensatte og kan skyldes ulike forhold, herunder variasjoner i kriminalitetsbildet.

Konkret for den perioden det stilles spørsmål om, kan økt bruk av kapasitetshenleggelse for enkelte politidistrikter ha en sammenheng med en økning i alvorlige og prioriterte saker som ofte krever mye ressurser. Ett eksempel er Innlandet politidistrikt, som den siste tiden har hatt svært mange alvorlige straffesaker under etterforskning, herunder ni drapssaker. Slike forhold fordrer en aktiv prioritering fra påtalemyndighetens side for å sikre at de mest alvorlige sakene får tilstrekkelig oppfølging.

Flere statsadvokatembeter har oppfølging av politiets praksis med henleggelse, og riksadvokaten vil følge funnene og utviklingen nøye. I denne sammenheng kan nevnes at riksadvokaten arbeider med et nytt rundskriv om henleggelse, hvor man bl.a. vil se på behovet for å revidere føringene for bruk av ulike henleggelsesgrunner, herunder kapasitet.»

Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	597	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	812	1 986
Totalsum		1 409	3 113

Troms politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	3	66
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	3	119
Totalsum		6	185

Øst politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 227	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 644	1 655
Totalsum		2 871	2 782

Sør-Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 933	2 043
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 104	2 169
Totalsum		4 037	4 212

Oslo politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2 737	2 745
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 885	2 784
Totalsum		5 622	5 529

Sør-Øst politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 124	1 489
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 502	2 370
Totalsum		2 626	3 859

Agder politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 651	1 692
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 283	1 095
Totalsum		2 934	2 787

Møre og Romsdal politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	4	4
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	4	16
Totalsum		8	20

Trøndelag politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	479	830
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	700	1 205
Totalsum		1 179	2 035

Nordland politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2	22
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	12	34
Totalsum		14	56

Finnmark politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1	46
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	35	121
Totalsum		36	167

Innlandet politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 13.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	286	480
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	306	1 042
Totalt		592	1 522

Kriminalitetsutviklingen i de senere årene, med stadig flere anmeldte forhold tilsier at politiet og påtalemyndigheten må prioritere. Samtidig er det avgjørende for befolkningens tillit til politiet at saker ikke henlegges på grunn av kapasitetsutfordringer i for stor utstrekning. Politiet er tilført betydelige ressurser både i RNB 2024 og foreslått i statsbudsjettet for 2025. Utfordringene på området ble også adressert i statsbudsjettet for 2024 der det ble bevilget 80 millioner kroner til et løft for etterforskningsfeltet. Midlene er fordelt med 30 millioner til styrket etterforskningskapasitet i politidistriktene og 7 millioner til kompetansehevende tiltak. Den høyere påtalemyndighet ble styrket med 43 mill. kroner for å sikre en sterkere fagledelse av politiets straffesaksbehandling. Jeg har forventninger om at styrkingen på området gir effekt.

Som nevnt innledningsvis har de bekymringsfulle resultatene på straffesaksområdet blitt adressert i styr-

ingsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten. Den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen. Det er blant annet adressert behov for tettere resultatoppfølging av de enkelte politidistrikter og et forsterket samarbeide mellom Politidirektoratet og Riksadvokatembetet.

Jeg har forventninger og legger til grunn at dette følges opp både av Politidirektoratet og av Riksadvokaten.

SPØRSMÅL NR. 524**Innlevert 28. november 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 5. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Universitet og høyskolesektoren tar i dag et ansvar for å gi studenter som av ulike årsaker ikke kan studere eller virke fritt i sine hjemland, en mulighet for å fullføre studier her. Så ser vi at UDI og UNE legger til grunn en praksis som ødelegger for dette.

Hvordan kan statsråden ta tak i dette, og legge til-strekkelige føringer til at dette ikke fortsetter?

BEGRUNNELSE:

Kunnskap og utveksling er viktig når krig og uro preger verden, også vår del av den. Når negative krefter får drive frem i mange land, og diktatorer begrenser ytringsfrihet og forskning, da er det viktig at Norge tar ansvar.

Vi har organisasjoner som gjør en flott innsats og en UH sektor som har ansvar.

Nå har vi en situasjon der russisk menneskerettighetsaktivist som har fått opptak og finansiering for studie ved UiT, men hvor UNE nå har saken til behandling med tanke på opphold.

Students At Risk (StAR) er et program initiert av UDI og SAIH (Studentenes og Akademikernes Internasjonal Hjelpesfond) og gir studenter som har mistet muligheten til å studere i hjemlandet på grunn av engasjement/aktivisme for menneskerettigheter en anledning til å fullføre et studium i Norge. Etter fullskala invasjonen i Ukraina ble ordningen utvidet til å omfatte russere. Dessverre ble den økonomiske støtten til programmet trukket i siste liten. UiT gikk da inn med egenfinansiering til studenten UiT, men man er nå usikre på om det kan bli en realitet.

Det er ikke første gang vi ser at strenge kriterier i UDI gir avslag, og med det skaper vansker for våre utdanningsinstitusjoners ønske om å bidra positivt. For den enkelte er det også tragisk at utdanning stoppes av innvandringsregulerende hensyn.

Svar:

Spørsmålet er stilet til forsknings- og høyere utdanningsministeren. Da praksis i saker etter utlendingsloven, herunder saker som gjelder oppholdstillatelse til utenlandske studenter, hører inn under mitt ansvarsområde, besvarer jeg spørsmålet som rette fagstatsråd.

Jeg har ikke kjennskap til enkeltsaken nevnt i bakgrunnen for spørsmålet. Avslaget fra UDI er etter hva jeg forstår påklaget til UNE. Det følger av utlendingsloven at verken statsråden eller departementet har myndighet

til å påvirke utfallet i enkeltsaker med mindre saken berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn, og jeg kan derfor ikke kommentere denne saken spesielt.

På generelt grunnlag kan jeg si følgende: Vilkårene for å gi oppholdstillatelse til utenlandske studenter følger av utlendingsloven og utlendingsforskriften. UDI og UNE er satt til å forvalte dette regelverket gjennom behandling av enkeltsaker.

En oppholdstillatelse i studieøyemed gir ikke grunnlag for permanent opphold i Norge. Det forutsettes at personer som får oppholdstillatelse i studieøyemed skal returnere til sitt hjemland etter endte studier. Migrasjonspotensialet til Norge vil kunne være stort dersom vi lempet på kravene til dette, ettersom man vil kunne søke asyl under påskudd av å f.eks. studere. UDI og UNE gjør konkrete vurderinger av den enkeltes returforutsetninger i hver sak.

Også når det gjelder programmet «Students at risk» har det hele tiden vært en forutsetning at studenter som omfattes av denne ordningen må søke om studietillatelse og fylle de ordinære vilkårene for dette for å få komme til Norge og studere her.

SPØRSMÅL NR. 525**Innlevert 28. november 2024 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen****Besvart 10. desember 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvor stor andel av såkalt arbeidende kapital er aksjer?

BEGRUNNELSE:

I den politiske debatten blir begrepet arbeidende kapital brukt av høyresiden om aksjer og driftsmidler. Jeg ber om informasjon om forholdet mellom aksjer og driftsmidler hos personer som betaler formuesskatt. Jeg ber også om informasjon over fordelingen av ulike driftsmidler hos personer som betaler formuesskatt, og om fordeling av driftsmidler per næring.

Svar:

Av kategorien «aksjer mv. og driftsmidler» utgjorde aksjer mv. 98,3 prosent i 2022.

Aksjer mv. og driftsmidler utgjorde totalt 1 770 478 mill. kroner av skattemessig formue hos de 647 591 personene som betalte formuesskatt. Av dette utgjorde driftsmidler 30 543 mill. kroner, tilsvarende 1,7 pst. av aksjer mv. og driftsmidler.

«Aksjer mv.» omfatter i denne sammenheng aksjer i aksjeselskap, aksjedel av andel i aksjefond/aksjesparekonto, egenkapitalbevis i sparebank mv. og andel i selskap med deltakerfastsetting. «Driftsmidler» omfatter blant annet gårdsbruk, skogseiendommer, biler, maskiner, jf. tabell 1. Obligasjoner, rentefond, banksparing mv. som eies direkte har ingen verdsetningsrabatt.

Tabell 1 viser fordelingen av ulike driftsmidler for personer som betaler formuesskatt i og utenfor næring (enkeltpersonforetak), mens tabell 2 viser fordelingen av driftsmidler for de ulike næringshovedområdene for de som driver enkeltpersonforetak.

Tabell 1 Fordeling av ulike driftsmidler for personer som betalte formuesskatt. Skattepliktige verdier. Millioner kroner. 2022.

	Mill. kr.
4.3.4 Skogeiendom	1 075
4.3.5 Gårdsbruk	16 625
4.3.5 Annen fast eiendom	2 674
4.4.1 Biler, maskiner, inventar	7 692
4.4.4 Skip, fiske og fangstfartøy	137
4.5.4.3 Rettigheter knyttet til skog	524
4.5.4.6 Festetomt	954
4.5.4.7 Annen formue innenfor inntektsgivende aktivitet	862
I alt	30 543

Kilde: Statistisk Sentralbyrå.

Tabell 2 Skattepliktig formue for personer som betalte formuesskatt fordelt etter næringshovedområde for de som driver enkeltpersonsforetak. Millioner kroner. 2022

	Aksjer	Driftsmidler
Uoppgitt	1 498 536	7 853
A - Jordbruk, skogbruk og fiske	91 301	16 458
B - Bergverksdrift og utvinning	230	43
C - Industri	2 333	323
D - Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	1 838	42
E - Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	40	11
F - Bygge- og anleggsvirksomhet	8 145	1 408
G - Varehandel, reparasjon av motorvogner	6 154	345
H - Transport og lagring	3 831	729
I - Overnattings- og serveringsvirksomhet	1 729	346
J - Informasjon og kommunikasjon	2 743	51
K - Finansierings- og forsikringsvirksomhet	361	28
L - Omsetning og drift av fast eiendom	38 951	1 536
M - Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	47 676	434
N - Forretningsmessig tjenesteyting	6 247	324
O - Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	0	0
P - Undervisning	3 221	82
Q - Helse og sosialtjenester	14 139	269
R - Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter	9 234	167
S - Annen tjenesteyting	2 589	51
T - Lønnet arbeid i private barnehager	0	0
U - Internasjonale organisasjoner og organer	452	11
I alt	1 739 750	30 511

Kilde: Statistisk Sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 526**Innlevert 28. november 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 6. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kvinner som bruker sminke og hygieneprodukter med PFAS har høyere nivåer av evighetskjemikalier i brystmelken sin og i kroppen. Dette fører til at spedbarn får i seg PFAS, med potensielle helseskader.

Har regjeringen oversikt over bruk av PFAS i sminke, personpleie- og andre hygieneprodukter som omsettes i Norge, og er statsråden åpen for å regulere strengere/evt forby dette fremfor å vente på EU, og vil regjeringen vurdere å gjøre det enklere for forbrukere å be om oppreisning for mulige helseskader der dette kan påvises?

BEGRUNNELSE:

Studien (https://www.theguardian.com/environment/2024/nov/23/personal-care-products-pfas-pregnancy?CMP=Share_AndroidApp_Other) er fra Canada, men det er god grunn til å mistenke at PFAS er i slike produkter i Norge også, da mange av produsentene i Nord-Amerika er de samme som selger lignende produkter her hjemme. Regjeringen har i over tre år kun pekt på prosesser i EU for å regulere PFAS, men disse kan ta lang tid samtidig som kjemikalielobbyen forsøker å gjøre reguleringene svakere.

I mellomtiden blir ikke PFAS borte, og akkumulerer i folks kropp. Norge bør ta en langt tydeligere rolle enn vi har gjort hittil og vise at det går an å begynne å fase ut produkter med PFAS på egenhånd eller i samråd med andre land som går foran. Det vil være lederskapet Norge og Europa trenger i møte med en miljøgiftkrise som negativt påvirker mennesker i alle aldre, og selv fostre.

Svar:

Jeg deler stortingsrepresentant Une Bastholm sin bekymring over nivåene av PFAS-er som er påvist i mennesker, inkludert i brystmelk og hos barn.

Arbeidet med å redusere spredningen av miljøgifter, herunder PFAS-er, prioriteres høyt av regjeringen. Dette er i hovedsak ansvaret til klima- og miljøministeren, og Norge er en pådriver i arbeidet med å forby PFAS-er internasjonalt. Erfaringen tilsier at særnasjonale tiltak både kan være mer krevende, ta lengre tid og har liten effekt. Det viktigste er å få til en stans i produksjon, bruk og utslipp internasjonalt. PFAS-er utgjør også et stort miljøproblem siden de ikke brytes ned og kan transporteres over hele verden med luft- og havstrømmer.

Norge har felles regelverk med EU innen kjemikalieområdet gjennom EØS-avtalen. Det innebærer at det er svært begrenset adgang til å innføre nasjonale reguleringer av kjemikalier eller stille egne nasjonale krav til produkter. Det europeiske samarbeidet bidrar til det som i dag er det fremste kjemikalierregelverket i verden. Arbeidet med de globale kjemikalieavtalene er også viktig for Norge. Norske miljømyndigheter bruker betydelige ressurser på området og er et av landene som fremmer flest forslag til reguleringer, noe som også gir Norge en stor påvirkningsmulighet. Det er allerede vedtatt forbud mot flere PFAS-er og grupper av PFAS i EU, som også omfatter forbrukerprodukter som sminke, personpleie- og andre hygieneprodukter. Norske miljømyndigheter står blant annet bak forbud mot PFOA og relaterte stoffer i Europa. EU-regelverket med forbud mot PFOA ble også brukt i arbeidet med å forby PFOA globalt. Fordi det finnes over 10 000 ulike PFAS-er og flere lett kan byttes med hverandre, kreves det at en regulerer hele gruppen av stoffer. Norge har derfor sammen med fire EU-land fremmet forslag om et generelt forbud mot alle PFAS-er i EU, og det vil blant annet gjelde forbrukerprodukter. Forslaget er det mest omfattende som er fremmet innen kjemikalieområdet i EUs historie. Dette er et betydelig arbeid og ikke noe Norge kunne gjort alene innenfor den samme tidsrammen. Å innføre slike reguleringer er en tidkrevende prosess som krever grundig dokumentasjon og høringsrunder. Samtidig har internasjonale forbud stor effekt med tanke på beskyttelse av helse og miljø. Forslaget var på internasjonal høring i 2023 og er nå til behandling i kjemikaliebyrået ECHAs vitenskapelige komitéer. Arbeidet med restriksjonsforslaget fortsetter i 2025, før det oversendes til EU-kommisjonen for en endelig avgjørelse.

Når det gjelder kosmetikk, så er det norske regelverket i all hovedsak basert på EU-regelverk. Tilsvarende som for kjemikalieområdet, innebærer det at det er svært begrenset adgang til å innføre nasjonale reguleringer. Etter kosmetikkforskriften, som gjennomfører kosmetikkforordningen, er allerede ti PFAS-er forbudt. Dette er stoffer som er kreftfremkallende, mutagene eller reproduksjonstoksiske. Ifølge undersøkelser som er gjort i databaser på nett i forbindelse med restriksjonsforslaget som er foreslått innen kjemikalie-området, inneholder kun 1,1-1,4 % av kosmetiske produkter på markedet i EU og Storbritannia PFAS. Bransjen jobber med å fase ut PFAS-er, og den største bransjeorganisasjonen i EU, Cosmetics Europe (CE), publiserte i oktober 2023 en anbefaling der de oppfordrer bransjen til å fase ut PFAS innen ut-

gangen av 2025. Flere store aktører har forpliktet seg til å kun produsere PFAS-fri kosmetikk, som H&M og Sephora. L'Oreal (verdens største kosmetikkprodusent) sier de skal fase ut all PFAS innen utgangen av 2024.

Mattilsynet gjennomfører overvåkingsprogrammer og tilsyn med kosmetikk i Norge. De har analysert produkter som solkrem i 2024 og barnesminke i 2022/2023. Funnene viser i hovedsak at PFAS i kosmetiske produkter forekommer sjelden. Det ble kun påvist PFAS under foreslått grenseverdi i én prøve for barnesminke og ikke påvist PFAS i de andre undersøkte prøvene/produktene. Funnene gir imidlertid ikke et fullstendig bilde av hele det norske markedet. Samtidig vil undersøkelsene det er vist til over, som er gjort av PFAS i produkter i EU og Storbritannia, også være relevante for Norge ettersom kosmetikk i all hovedsak innføres til Norge fra andre land.

Det generelle PFAS-forbudet er samtidig viktig siden hudopptak kan være vesentlig, særlig hos barn.

To av hovedkildene til PFAS som tas opp i kroppen er likevel mat og vann. Det arbeides derfor også med å begrense eksponering av PFAS-er gjennom mat og vann for å redusere risikoen for mennesker. Fastsettelse av grenseverdier er et viktig bidrag til å få ned inntaket. Det er innen matområdet gjennomført grenseverdier for PFAS-er i blant annet kjøtt, egg, fisk og annen sjømat. EU har også vedtatt grenseverdier for flere PFAS-er i drikkevann. Det vurderes nå om disse skal tas inn i norsk regelverk og det vurderes også om det bør innføres lavere grenseverdier. Etter hvert som kunnskapen øker om forekomsten i mat, blir det sannsynligvis aktuelt med flere grenseverdier, for eksempel i frukt og bær.

SPØRSMÅL NR. 527

Innlevert 28. november 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 4. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mange straffesaker i Agder politidistrikt er henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023 og pr. 28.11 i år, og hvor mange av disse sakene hadde kjent gjerningsmann?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller vil vite hvor mange straffesaker i Agder politidistrikt som er henlagt på grunn av manglende kapasitet, jf. straffeprosessloven § 62a tredje ledd.

Svar:

Det har vært en bekymringsfull økning i antall «kapasitetshenleggelse» i enkelte politidistrikter fra 2023 til 2024. Årsakene til dette må antas å være sammensatte og må også sees i sammenheng med økningen i antall registrerte anmeldelser totalt de siste par årene. Resultatene på straffesaksområdet har blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten, og den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen.

For å kunne besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Riksadvokaten. Riksadvokaten har oversendt statistikk over alle politidistriktenes

Statistikkuttrekket av henleggelseskode er hentet fra politiets systemer per 27.11.2024, og Riksadvokaten har tatt forbehold om at det kan være enkelte nyanser/detaljer som ikke fullt ut belyses. Tidligere benyttet man koden "Henlagt på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet", men denne har endret navn til "Henlagt ikke forholdsmessig ressursbruk". Det fremgår av statistikken at det innenfor denne kategorien henleggelse (kapasitetshenleggelse) skilles mellom saker hvor det er lagt inn en mistenkt person (kode 78), og saker hvor det ikke er registrert noen mistenkt (kode 25).

Riksadvokaten har gitt følgende merknader til statistikken:

«Det er i den senere tid registrert en økning i antall kapasitetshenleggelse for en del politidistrikter. Ved vurderingen av denne økningen er det – for sammenhengens skyld – formålstjenlig å se på antallet slike henleggelse i forhold til den totale saksporteføljen, dvs. hvor stor andel av påtaleavgjorte saker som er henlagt av kapasitetshensyn. Dette fordi antall anmeldelser og antall påtaleavgjorte saker varierer fra år til år.

Det har i 2024 vært en økning i antall registrerte anmeldelser på 4,7 prosent sammenlignet med samme periode i fjor (pr. andre tertial), herunder har det vært en økning i mindre alvorlige vinningslovbrudd og mindre alvorlige bedragerier. Dette er sakskategorier som over tid har utgjort størsteparten av de totale kapasitetshenleggelsene.

Andelen kapasitetshenleggelse for landet som helhet øker noe fra 2023 til 2024. Mens 6,3 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2023 ble henlagt av kapasitetshensyn, er andelen pr. andre tertial i år økt til 8,5 prosent. Det har med andre ord vært en økning på 2,2 prosentpoeng.

Kapasitetshenleggelse er regulert i riksadvokatens rundskriv Henleggelse på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet - RA 3/2016. Det følger av rundskrivet at sentrale og alvorlige lovbrudd ikke skal henlegges på grunn av kapasitet, og det er ressursituasjonen for politidistriktets samlede straffesaksbehandling som skal iakttas ved vurderingen.

Riksadvokaten registrerer at bruken av kapasitetshenleggelse varierer mellom politidistriktene. Årsakene til dette er formentlig sammensatte og kan skyldes ulike forhold, herunder variasjoner i kriminalitetsbildet.

Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	597	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	812	1 986
Totalsum		1 409	3 113

Troms politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	3	66
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	3	119
Totalsum		6	185

Øst politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 227	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 644	1 655
Totalsum		2 871	2 782

Sør-Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 933	2 043
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 104	2 169
Totalsum		4 037	4 212

Oslo politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2 737	2 745
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 885	2 784
Totalsum		5 622	5 529

Konkret for den perioden det stilles spørsmål om, kan økt bruk av kapasitetshenleggelse for enkelte politidistrikter ha en sammenheng med en økning i alvorlige og prioriterte saker som ofte krever mye ressurser. Ett eksempel er Innlandet politidistrikt, som den siste tiden har hatt svært mange alvorlige straffesaker under etterforskning, herunder ni drapssaker. Slike forhold fordrer en aktiv prioritering fra påtalemyndighetens side for å sikre at de mest alvorlige sakene får tilstrekkelig oppfølging.

Flere statsadvokatembeter har oppfølging av politiets praksis med henleggelse, og riksadvokaten vil følge funnene og utviklingen nøye. I denne sammenheng kan nevnes at riksadvokaten arbeider med et nytt rundskriv om henleggelse, hvor man bl.a. vil se på behovet for å revidere føringene for bruk av ulike henleggelsesgrunner, herunder kapasitet.»

Sør-Øst politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 124	1 489
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 502	2 370
Totalsum		2 626	3 859

Agder politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 651	1 692
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 283	1 095
Totalsum		2 934	2 787

Møre og Romsdal politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	4	4
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	4	16
Totalsum		8	20

Trøndelag politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	479	830
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	700	1 205
Totalsum		1 179	2 035

Nordland politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2	22
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	12	34
Totalsum		14	56

Finnmark politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1	46
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	35	121
Totalsum		36	167

Innlandet politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 13.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	286	480
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	306	1 042
Totalt		592	1 522

Kriminalitetsutviklingen i de senere årene, med stadig flere anmeldte forhold tilsier at politiet og påtalemyndigheten må prioritere. Samtidig er det avgjørende for befolkningens tillit til politiet at saker ikke henlegges på grunn av kapasitetsutfordringer i for stor utstrekning. Politiet er tilført betydelige ressurser både i RNB 2024 og foreslått i statsbudsjettet for 2025. Utfordringene på området ble også adressert i statsbudsjettet for 2024 der det ble bevilget 80 millioner kroner til et løft for etterforskningsfeltet. Midlene er fordelt med 30 millioner til styrket etterforskningskapasitet i politidistriktene og 7 millioner til kompetansehevende tiltak. Den høyere påtalemyndighet ble styrket med 43 mill. kroner for å sikre en ster-

kere fagledelse av politiets straffesaksbehandling. Jeg har forventninger om at styrkingen på området gir effekt.

Som nevnt innledningsvis har de bekymringsfulle resultatene på straffesaksområdet blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten. Den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen. Det er blant annet adressert behov for tettere resultatoppfølging av de enkelte politidistrikter og et forsterket samarbeide mellom Politidirektoratet og Riksadvokatembetet.

Jeg har forventninger og legger til grunn at dette følges opp både av Politidirektoratet og av Riksadvokaten.

SPØRSMÅL NR. 528

Innlevert 28. november 2024 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 5. desember 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I svar på skriftlig spørsmål nr. 449 skriver statsråden at siden forslag om økt statlig andel ble foreslått men ikke vedtatt, har man ikke gått videre med dette. Her kan det virke som om regjeringen føler seg låst av Stortingets flertall, og at statsråden ikke kan foreslå økt statlig andel selv om han har aldri så lyst. Minner om at kun Rødt og Frp stemte for økt statlig andel, mens regjeringspartiene stemte mot.

Hvis Ap/Sp derimot nå går sammen med Rødt og Frp, vil det bli solid flertall, så hva er det som hindrer statsråden i å foreslå dette?

Svar:

Prosjektet rv. 13 Ryfast ble i sin tid vedtatt basert på en finansiering bestående av bompenger og lokale tilskudd, jf. Prop. 109 S (2011–2012) og Innst. 363 S (2011–2012). Bompengeneinnkrevingen startet opp i 2021, og det er lagt opp til 20 års nedbetalingstid. Dagens takst- og innkrevingssopplegg er i tråd med lokale vedtak. Prosjektet har i dag en lånegjeld på om lag 6 mrd. kr.

Staten bidrar i dag til å begrense bompengebelastningen i Ryfast gjennom tilskuddsordningen for reduserte bompengetakster utenfor de største byområdene. Tilskuddsordningen innebærer at bompengetakstene er om lag 10 pst. lavere enn det de ellers ville ha vært. I 2024 har Ryfast mottatt 52,8 mill. kr gjennom ordningen. I 2025 er det foreslått 53,3 mill. kr til Ryfast gjennom til-

skuddsordningen. Dersom ordningen videreføres frem til Ryfast er nedbetalt, vil staten bidra med over 1 mrd. kr i løpet av innkrevingsperioden. Regjeringen har i Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036 prioritert å videreføre denne tilskuddsordningen i planperioden.

Regjeringen har også i Nasjonal transportplan 2025–2036 lagt frem sine prioriteringer av tiltak i veisektoren for planperioden. Å skulle prioritere mer statlige midler til å redusere bompengebelastningen til Ryfast, utover det som allerede ligger i tilskuddsordningen for reduserte bompengetakster utenfor byområdene, ville forutsatt en prioritering av dette fremfor andre tiltak og at andre prosjekter ville måtte skyves på i tid.

Jeg registrerer for øvrig at Frp ikke har satt av penger til økt statlig andel til prosjektet i sitt alternative statsbudsjett for 2025.

SPØRSMÅL NR. 529**Innlevert 29. november 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 2. desember 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Reiselivsnæringen bidrar til inntekter for en rekke kommuner, og mange av disse kommunene finansierer i dag derfor selv reiselivsrelaterte fellesgoder. Med regjeringens forslag til besøksbidrag kan disse nå komme til å innføre et besøksbidrag i stedet.

Hvilke tanker har statsråden gjort seg om dette, og har statsråden en oversikt over hvor mange kommuner som med sikkerhet kan sies å ikke ha “underfinansierte fellesgoder”?

BEGRUNNELSE:

I høringsnotatet til regjeringens forslag til besøksbidrag skriver regjeringen at det “heller ikke er alle kommuner som har underfinansiering av reiselivsrelaterte fellesgoder, og derfor ikke har behov å innføre en slik avgift.” I forslag til lov definert i høringsnotatet er “reiselivsrelaterte fellesgoder” definert som “natur og kulturmiljøer, infrastruktur, bygninger, med mer og tjenester der bruk av eller behov for disse i vesentlig grad øker med antall besøkende til kommunen”. Goder som nær sagt samtlige norske kommuner bruker penger på i dag. Ved innføringen av en ny lov om besøksbidrag. Det er uklart hvordan grensedragningen mellom generelle tjenester til innbyggere og reiselivsrelaterte fellesgoder er.

Svar:

Reiselivsnæringens fotavtrykk på natur og klima er ikke uvesentlig, og for noen lokalsamfunn er det krevende når det kommer mange tilreisende i høysesongen. Regjeringens satsing på reiseliv innebærer en helhetlig satsing der en også tar vare på lokalsamfunnene, menneskene og naturen i de områdene av landet som får besøk. Skal reiselivsnæringen fortsette å vokse, må dette skje innenfor bærekraftige rammer.

Flere turister betyr et økt press på fellesgoder, som for eksempel tilgang til stier, offentlige toaletter og søppelhandtering. I høringsnotatet om forslag til lov om besøksbidrag foreslår regjeringen å gi kommunene et nytt verktøy til å håndtere disse utfordringene. Løsningen vi foreslår skal være åpen for alle landets kommuner og frivillig å innføre.

Bidrar til tillit

Et lokalt besøksbidrag på overnatting vil sikre at turister bidrar til å finansiere fellesgodene de benytter seg av, og vil bidra til større tillit mellom turister og lokalbefolkningen i Norge. Privatpersoner som tilbyr kommersielle overnattings tjenester gjennom plattformsselskaper er også omfattet av forslaget. Vi har lagt vekt på at avgiften skal være moderat slik at etterspørselen ikke påvirkes mye, samtidig som vi gir kommunene tilstrekkelig handlingsrom til å hente inn inntekter fra de som besøker kommunen. En overnattingsavgift på inntil fem pst. vil etter departementets vurdering ikke påvirke etterspørsel i særlig grad. Dette er ordninger vi møter i en rekke europeiske land, uten at dette synes å begrense reiselysten. På sikt kan dette også bidra til at reisemålet blir mer attraktivt for turistene, og det er det mange som har betalingsvillighet for.

Ulike behov

Ikke alle kommuner har like mange besøkende og dermed heller ikke like mange overnattingsstilbud. For disse kommunene er avgiften mindre relevant enn for kommuner med mange overnattingsbedrifter eller stort omfang av privat utleie gjennom delingsplattformer.

En antagelse er imidlertid at disse kommunene også har mindre kostnader forbundet med turisme enn kommuner med mange besøkende. De vil dermed også ha mindre behov for inntektene fra avgiften.

Hva kan avgiften benyttes til?

Som stortingsrepresentanten er inne på er reiselivsrelaterte fellesgoder definert relativt bredt i høringsnotatet. Definisjonen er ment å fange opp at det fra kommune til kommune kan være ulike behov som avgiften med rimelighet bør kunne finansiere.

Likevel gir definisjonene etter departementets vurdering en nyttig innsnevring ved at det må være tale om goder der bruken i vesentlig grad øker med antall besøkende. Lovforslaget slik det er beskrevet i høringsnotatet gir ikke ytterligere føringer for hva kommunen kan bruke avgiftsinntekten til dersom de velger å innføre denne.

SPØRSMÅL NR. 530**Innlevert 29. november 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 4. desember 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

I sitt forslag til besøksbidrag skriver regjeringen at “Departementet vurderer at en overnattingsavgift er et relativt treffsikkert virkemiddel for å kreve inn inntekter fra besøkende og som i liten grad belaster lokalbefolkningen.”

Gitt den lave andelen utenlandske overnattinger i Norge, og høyt forbruk av overnattingstjenester fra lokale norske innbyggere og næringsliv, hvordan mener statsråden det foreslåtte bidraget i liten grad vil belaste lokalbefolkningen?

BEGRUNNELSE:

Ifølge regjeringens høringsnotat var antallet norske overnattinger på alle overnattingsbedrifter 69,9 % og på hotell alene var denne 73,6 %. Andelen nordmenn som overnatter på hotell er altså svært høy, og Norge er også blant landene i Europa med lavest antall utlendinger på hotell. I ferske destinasjonsanalyser fra Menon hvor reiselivsregionene Oslo, Asker & Bærum, Drammensregionen, Follo, Romerike er analysert ser vi at 67 prosent av omsetningen i overnatting, opplevelse og servering kan knyttes til lokalbefolkningen, dagsbesøkende eller gjester som benytter ikke-kommersielle overnattingsformer. I Trøndelag er dette tallet 62 %, på sørlandskysten 51 % og i Bergensregionen, en region med høy andel utenlandske besøk, fortsatt hele 48 %. En rekke norske hotelloperatører bekrefter dette: Mange innbyggere benytter overnattingstilbud i egen kommune, det samme gjør næringsliv og firmaer som benytter konferansefasiliteter sammen med overnatting. Det tilsier at to av tre som vil betale denne skatten er nordmenn, og basert på tallene fra Menon, vil en stor del av disse være lokalbefolkningen eller innbyggere i en egen kommune.

Svar:

Reiselivsnæringens fotavtrykk på natur og klima er ikke uvesentlige, og for noen lokalsamfunn er det krevende når det kommer mange tilreisende i høysesongen. Regjeringens innsats for reiseliv innebærer en helhetlig satsing der en også tar vare på lokalsamfunnene, menneskene og naturen i de områdene av landet som får besøk. Skal reiselivsnæringen fortsette å vokse, må dette skje innenfor bærekraftige rammer. På sikt kan dette også bidra til at reisemålet blir mer attraktivt for turistene.

Flere turister betyr et økt press på fellesgoder, som for eksempel tilgang til stier, offentlige toaletter og søppelhåndtering. I høringsnotatet om forslag til lov om besøksbidrag foreslår regjeringen å gi kommunene et nytt verktøy til å håndtere disse utfordringene. Løsningen vi foreslår skal være tilgjengelig for alle landets kommuner og frivillig å innføre.

Eksportnæring

Norsk reiseliv har blitt en større eksportnæring det siste tiåret. Næringen har nylig lagt bak seg en krevende periode som følge av koronapandemien. Gjennom 2020 og 2021 opplevde reiselivsbedrifter at næringsgrunnlaget forsvant i lange perioder med restriksjoner og nedstenginger. Nå er reiselivsaktiviteten tilbake på førpandemivå i de fleste regioner og markeder.

Overnattingsstatistikken til Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at veksten har fortsatt i 2024. De siste tallene viser at det var om lag 2 millioner norske og 1 million utenlandske overnattinger på hotell, campingplasser, hyttegrender og vandrerhjem i september i år. En stor økning i utenlandske overnattinger kompenserte for nedgang i norske overnattinger. Sammenliknet med september i fjor, var det 18 000 færre overnattinger fra Norge og 135 000 flere utenlandske overnattinger ved kommersielle overnattingsbedrifter.

Økende interesse

Interessen for Norge som feriedestinasjon har med andre ord vært økende – spesielt fra utlendinger. Men som stortingsrepresentanten er inne på, så ferierer også nordmenn i eget land. Dette er ikke overraskende med alle de kvalitetene Norge har å tilby.

Uavhengig av nasjonaliteten til de besøkende i norske lokalsamfunn, skaper dette noen utfordringer. Også ferierende nordmenn benytter seg av fellesgoder i de kommunene de besøker. De økte kostnadene avhenger ikke av nasjonaliteten til de besøkende, men av omfanget av besøk.

Treffsikkerhet

Stortingsrepresentanten hevder at en overnattingsavgift vil ramme lokalbefolkningen og dermed ikke er spesielt treffsikkert. Jeg har ikke sett analysen stortingsrepresentanten viser til, men det kan imidlertid fremstå

som om han har inkludert serverings- og opplevelsesbransjen i sine tall. Det kan gi et misvisende inntrykk.

Det er riktig at mange spiser og kjøper opplevelser i egen kommune. Det er imidlertid ikke så vanlig å kjøpe overnattings tjenester like ved der en bor.

Jeg mener derfor at en overnattingsavgift er relativt treffsikker og i liten grad belaster lokalbefolkningen. Overnattingsmarkedene rundt omkring i landet er forskjellige. Det vil til syvende og sist være opp til lokalpolitikkerne om de vil innføre avgiften eller ikke. Hensynet til kommunens egen befolkning blir trolig vektlagt i en slik beslutning.

SPØRSMÅL NR. 531

Innlevert 29. november 2024 av stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen

Besvart 6. desember 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hvordan kan statsråden intensivere arbeidet med å sikre barn, unge og andre som lever i ekstra sårbare livsforhold i byområder med opphopning av levekårsutfordringer, som Søndre Nordstrand i Oslo, en god oppvekst og like muligheter som andre, særlig når kommunene de bor i velger å prioritere de få med mye i stedet for de som har minst?

BEGRUNNELSE:

Bydel Søndre Nordstrand i Oslo er blant de stedene i landet der folk som bor der har lavest utdanning, lavest inntekt i husholdninger med barn, høyest andel ikke sysselsatte, høyest andel med innbyggere som ikke har fullført videregående skole, høyest andel i alderen 15-29 år som er utenfor arbeid, utdanning eller opplæring og høyest andel som bor trangt. Det er flere slike byområder med opphopning av levekårsutfordringer. Flere av områdene er også utpekt som ekstra innsatsområder for politiet.

Samtidig ser vi kutt i tiltak i disse områdene som nettopp skal styrke levekår, sikre gode livsforhold og forebygge kriminalitet. Eksempelvis vil det foreslåtte budsjettet for 2025 i Søndre Nordstrand innebære kutt i 10 % av stillingene, nedleggelse av fritidsklubber, redusert tilbud i barnehager og helsetjenester, nedtrapping av avlastning, familieoppfølging, brukerstyrt personlig assistanse og en lang rekke andre tiltak og tjenester som først og fremst har som målgruppe mennesker som lever i landets mest utfordrende livssituasjoner.

Tar utfordringene på alvor

Et besøksbidrag på overnatting løser ikke alt. Men dersom Norge skal bevare sin attraksjonskraft som reise- livsdestinasjon for norsk og utenlandske turister i årene som kommer, må vi ta tak i utfordringene som vekst i antall besøkende medfører. Kun på denne måten kan reiselivsnæringen fortsette å vokse og utvikle seg som en bærekraftig næring.

Dette vil først og fremst gi alvorlige konsekvenser for innbyggerne i de levekårsutsatte områdene, men vil få sosiale og økonomiske ringvirkninger langt utover dette.

I eksempelet som jeg bruker her så har et høyrestyrt byråd valgt å kutte i eiendomsskatt for de med mest i stedet for å satse på barn og unge som har minst. Jeg forstår, særlig derfor, at statsråden kan velge å peke på kommunene som dem som har ansvar for situasjonen. Samtidig har forskere pekt på behovet for en permanent krisepakke for å redusere ulikhetsgapet som setter preg på de mest utsatte byområdene. Dette må også være et statlig ansvar.

Jeg ser frem til statsrådets svar.

Svar:

Eg er i likskap med representanten, bekymra for barnefamiliane som slit og konsekvensane dette har for barna. Regjeringa arbeider for å jamne ut forskjellar i levekår, sikre sosial mobilitet og førebyggje fattigdom. Regjeringa er oppteken av at alle barn skal ha like mogelegheiter, uavhengig av utgangspunktet deira, og vi vil prioritere dei universelle velferdsgoda. Derfor har vi vore samde med Sosialistisk Venstreparti om å auke barnetrygda, og vi har styrkt tenestetilbodet for barn og unge ved å prioritere rimelegare barnehage og gratis deltids plass i skulefritidsordningar. Den siste semja mellom regjeringspartia og Sosialistisk Venstreparti om statsbudsjettet for 2025 er eit uttrykk for vidare styrkingar av desse velferdsgoda.

Eg vil også legge til at ein i denne regjeringsserien har løyvd meir pengar til rimelegare eller gratis ak-

tivitetstilbud gjennom ordninga Tilskot til å inkludere barn og unge. Tiltaka skal i sum bidrege til å gi fleire barn og unge i fattige familiar betre levekår, og gi barna betre høve til å delta på fritidsaktivitetar. Tidlegare i år lanserte regjeringa Alle inkludert! Handlingsplan for like moglegheiter til å delta i kultur-, idretts- og friluftslivsaktiviteter og sat av 120 millionar kroner ekstra til arbeidet i samband med nysalderinga av statsbudsjettet for 2024. Vidare arbeider fem statsråder no med ei felles melding til Stortinget om sosial utjamning og sosial mobilitet blant barn og unge, som skal leggast fram våren 2025. Meldinga skal følgje opp dei to ekspertgrupperapportane om barn i fattige familiar og om sosial utjamning og sosial mobilitet i barnehage og skule.

Eg vil og minne om at Regjeringa i 2025-budsjettet har foreslått å setje av 2,8 milliardar kroner til å motverke kriminalitet til neste år, mellom anna 405 millionar kroner til målretta tiltak til førebygging av barne- og ungdomskriminalitet for å stoppe den negative utviklinga.

Så er det viktig med særleg merksemd om einskilte grupper barn og unge, og representanten viser til sårbare barn og unge i byområde med levekårsutfordringar. Eg viser difor til politikken med områdesatsingar. Det er ein felles ekstra innsats mellom stat og kommune for nettopp å betre levekår og nær- og bumiljø i byområde med konsentrasjon av levekårsutfordringar. Bakgrunnen for og formålet med områdesatsingane varierer noko mellom kommunane som tar del i denne satsinga. Fellestrekk er behov for å løfta nærmiljøa og kvalitetar ved områda, og å betre individuelle levekår for innbyggjarane, til dømes ved å auka deltakinga i arbeids- og samfunnsliv. Eit anna formål med områdesatsingar er å få til eit samspel mellom ulike aktørar gjennom at det blir arbeidet på tvers av sek-

torar og nivå, slik at tenester og tilbod skal treffa behova til befolkninga betre.

I dag er det 14 kommunar som har avtale med staten om områdesatsing. Kommunar med avtale om områdesatsing får eit øyremerkt tilskot frå Kommunal- og distriktsdepartementet over ordninga områdesatsing i byar. Tre av kommunane – Oslo, Bergen og Trondheim – får i tillegg eit øyremerkt tilskot frå Husbanken til bustad- og områdeutvikling i byar. Oslo får òg øyremerkte tilskot over budsjettet til fem andre departement. Oslo får mest i samla tilskot til områdesatsingar, og i budsjettforslaget for 2025 frå Kommunal- og distriktsdepartementet er totalt 157,5 millionar kroner foreslått til Oslo, av ei samla tildeling til områdesatsingar over fleire departements budsjett på i underkant av 258 millionar kroner. Bydel Søndre Nordstrand blir omfatta av områdesatsingane i Oslo gjennom Oslo sør-satsinga for perioden ut 2026. Utover tilskot frå staten har Oslo kommune eigne midlar til områdesatsingane. Områdesatsinga gjer ekstra innsats i bydelen mogleg.

Eg vil her framheve at det generelt er kommunane som er best i stand til å vurdere kva som trengs mest i kommunen deira. Det kommunale sjølvstyret gir rom for skreddarsydde løysingar for kvart lokalsamfunn, tilpassa dei utfordringane dei står overfor. Kommunesektoren er difor i all hovudsak rammefinansiert og hovudsakeleg gitt frie midlar til å prioritere slik dei vurderer behova.

Det er samstundes naudsynt å halde fram med å fremje politikk for alle barn og unge, og som bidreg til gode oppvekst og like moglegheiter. Dette blir viktig nå regjeringa skal leggje fram ein samla politikk i den kommande meldinga til Stortinget om sosial mobilitet og sosial utjamning våren 2025.

SPØRSMÅL NR. 532

Innlevert 29. november 2024 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 6. desember 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at risikoprofilen i Grønn industrifinansiering fra statsbudsjettet 2024 er videreført i ordningen administrert av Innovasjon Norge?

Svar:

Rammene for ordningen med Grønn Industrifinansiering er fastsatt gjennom Stortingets behandling av Prop. 104 S (2023–2024) og Innst. 447 S (2023–2024). I tråd med Stortingets vedtak har Innovasjon Norge anledning til å gi forpliktende tilsagn om lån innanfor en låneramme på 5 mrd. kroner, gitt at de samtidig foretar forholdsmessige avsetninger i tapsfondet for ordningen, jf. bevilgningen på

1,75 mrd. kroner til tapsavsetninger. Jeg legger til grunn for ordningen at Innovasjon Norge skal ha en forsvarlig porteføljestyling som både hensyntar risikoen for tap i de

ulike prosjektene og prosjektets forventede bidrag til ordningens formål.

SPØRSMÅL NR. 533

Innlevert 29. november 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 9. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Stortingets kontrollutval for etterretnings-, overvakings- og sikkerhetstenestene (EOS-utvalet) har over lang tid påpeikt at sakshandsamingstida for søknader om sikkerhetsklarering er uakseptabel lang, så lang at det bidrar til å undergrave tilliten til heile systemet, og rammar både arbeidsgivarar som treng kritisk kompetanse og personane som må vente på svar i opptil fire år.

Kva vil Justisministeren gjere for å få ned den uakseptable lange sakshandsamingstida for sikkerhetsklarering særskilt i NSM, men også i FSA og SKM?

GRUNNGJEVING:

EOS-utvalet si årsmelding for 2023 gir ei grundig oversikt over saksbehandlingstidene for sikkerhetsklarering i Nasjonal Sikkerhetsmyndighet (NSM), Sivil Klareringsmyndighet (SKM) og Forsvarets Sikkerhetsavdeling (FSA).

I 2023 avgjorde til dømes NSM 104 klagesaker med ei gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 453 dager, ei tid EOS-utvalet karakteriserer som «uakseptabelt lang» - og er eit problem som har vedvart over fleire år. Utvalet ser også med uro på at saksbehandlingstidene for klarering i FSA og SKM er aukande, sjølv om dei ikkje er like lange som hos NSM.

Dei lange saksbehandlingstidene bidrar etter EOS-utvalet si vurdering til å «undergrave tilliten til klareringssystemet» (sitat frå årsrapporten frå 2023).

Det finst dokumenterte døme på til dømes IT-konsulentar som har mista oppdrag og levebrød på grunn av den lange saksbehandlingstida, og at situasjonen skaper til dels store problem både for bedrifter i m a IT-bransjen og for statlege etatar som Statsbygg og Forsvarsbygg.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) har det overordnede ansvaret for det forebyggende sikkerhetsarbeid

et i sivil sektor. Sivil klareringsmyndighet (SKM) er underlagt JD. Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) er faglig underlagt både JD og Forsvarsdepartementet (FD), men JD har det administrative etatsstyringsansvaret. NSM har et tverrsektorielt ansvar og oppgaver på flere områder innen forebyggende nasjonal sikkerhet, både for sivil sektor og for forsvarssektoren.

FD har det overordnede ansvaret for Forsvarets sikkerhetsavdeling (FSA), så spørsmål knyttet til FSA må rettes til forsvarsministeren.

Jeg er opptatt av en effektiv saksbehandling av klareringssakene som ivaretar både enkeltindividers rettssikkerhet og nasjonale sikkerhetsinteresser. Samtidig opplyser klareringsmyndighetene at klareringssakene blir mer komplekse og krevende. Mitt departement har derfor overført klareringsoppgaver fra NSM til SKM. Dette innebærer blant annet at fra 1. november 2024 behandler NSM kun 2. instans klagesaker innen personellsikkerhet. NSMs arbeid for å redusere saksbehandlingstiden for 2. instans klagesaker har vært prioritert for å oppnå målsettingen om redusert saksbehandlingstid. For SKM viser resultatrapportene hittil i år at både saksbehandlingstiden og restansene er redusert.

Sikkerhetsklarering av personell skal baseres på individuelle og ikke skjematiske vurderinger. Klareringsmyndighetene skal foreta individuelle vurderinger av både risiko og sikkerhetsmessig skikkethet etter sikkerhetsloven § 8-4. Hver enkelt sak om klarering skal behandles etter en konkret, individuell og helhetlig sikkerhetsfaglig vurdering, der både forhold som taler for og imot sikkerhetsmessig skikkethet vurderes og vektas.

Det er ulike årsaker til at saker kan ta tid å behandle. Noen saker er ikke godt nok opplyst fra søkers side, og det må hentes inn ytterligere informasjon. I andre saker må klareringsmyndighetene innhente informasjon fra utenlandske kilder. Dette er spesielt i tilfeller der arbeidsgivere må innhente kritisk kompetanse fra andre land. Dette medfører lengre tidsbruk, men er nødvendig både

for nasjonal sikkerhet og for enkeltpersoners rettsikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 534

Innlevert 29. november 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 6. desember 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hva er status på saken knyttet til Svinesundstersklene og hva har statsråden foretatt seg siden jeg tok opp saken sist?

BEGRUNNELSE:

Viser til mine gjentatte spørsmål over mange år knyttet til Svinesundstersklene. Jeg er kjent med at den svenske klima- og miljøministeren er skeptisk til å utvide tersklene, men det hindrer ikke Norge fra å styrke kunnskapsinnhenting som kan øke sjansene for å få løst problemet til det beste for innbyggere og næringsliv i Halden og Østfold.

Svar:

Et farledstiltak med utdypning av Svinesundterskelene vil innebære inngrep både på norsk og svensk side av Ringdalsfjorden. Om tiltaket skal gjennomføres krever dette tillatelse fra myndigheter på begge sider av grensen, og at Kystverket kan inngå en samarbeidsavtale med det svenske Sjøfartsverket for å kunne gjennomføre en søknadsprosess etter svensk regelverk. Norske myndigheter har på denne bakgrunn tatt kontakt med svenske myndigheter på overordnet nivå, med anmodning om en klarering av at et slikt samarbeid kan etableres.

Den svenske klima- og miljøministeren har i brev oversendt 17. oktober 2023 avklart at svenske myndigheter ikke har planer om å gi det svenske Sjøfartsverket et oppdrag om å etablere et samarbeid med Kystverket om en søknadsprosess. Den svenske ministeren har videre i brev 20. desember 2023 presisert at svenske myndigheter ikke har planer om å arbeide for en eventuell utvidelse av innseilingen til Halden, med henvisning til at fjorden er vernet etter svensk lovgivning og EU-rettslige regler.

I spørsmålet om status og hva jeg har foretatt meg i saken viser stortingsrepresentant Wiborg til mulighetene for innhenting av ytterligere kunnskap. For at Kystverket skal ha mulighet til å gjennomføre relevante og nødvendige tilstands- og miljøundersøkelser forutsetter dette

avklaringer med svenske miljømyndigheter. Det forutsetter også tillatelser fra det svenske Sjøfartsverket til bruk av farvannet (strømmålinger m.m.). Kystverket vurderer at det ikke vil være mulig å gjennomføre slike undersøkelser med de nødvendige avklaringer, gitt hvordan svenske myndigheter per i dag forholder seg til saken. Jeg mener derfor at vi nå må avvente og eventuelt vurdere nye grep, dersom det skjer en utvikling i svenske myndigheters tilnærming til saken.

Departementet har også bedt om at det sees på alternativer til et utdypingsprosjekt, og Kystverket arbeider med et merketiltak som vil bedre sikkerheten og fremkommeligheten i innseilingen til Halden. Det planlegges for at dette kan gjennomføres høsten 2025, i samarbeid med det svenske Sjøfartsverket. Selv om dette ikke vil ha samme betydning som et utdypningsprosjekt, vil merketiltaket være samfunnsøkonomisk lønnsomt med en beregnet nytte per budsjettkrone på 2,1.

Dersom det fremover blir ytterligere muligheter for å tilrettelegge for sjøtransporten og næringslivet i området, vil jeg be om at det blir sett nærmere på dette også.

SPØRSMÅL NR. 535**Innlevert 29. november 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 6. desember 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvilken "sikkerhetspolitisk dimensjon" er det finansministeren mener at henger sammen med nivået på støtten Norge gir til Ukraina?

BEGRUNNELSE:

I Aftenposten 26. november uttrykker finansministeren at han blant annet ikke liker Venstres forslag om å gi 105 milliarder til Ukraina. Han avgir følgende sitat:

– Jeg mener vi må også være litt kloke der. Vi må tenke litt langsiktig. Norge, vi er ingen stormakt. Vi skal være en stor og tung bidragsyter, men vi kan ikke gå helt alene. Alenegang vil ikke være noe klokt for Norge. Vi må sørge for at mange land bidrar, og dette har også en sikkerhetspolitisk dimensjon. Vi må stå sammen med mange land i Nato-alliansen. Og hvis vi skal gi nye løft, så må det også være sånn at andre land gjør nye løft.

All den tid både forsvarsministeren og statsministeren har uttrykt at det er i Norges interesse å sørge for at Ukraina vinner krigen, og at vi derfor bør ta en ledende rolle, hadde det vært interessant å høre finansministerens begrunnelse for hvordan han mener nivået på Ukraina-støtten har en sikkerhetspolitisk dimensjon. I skrivende stund ligger Danmark på en ubestridt 1. plass målt i støtten til Ukraina som andel av BNP, mens Norge ligger på en 12. plass, ifølge Kiel-instituttet.

Svar:

Ukrainsk og europeisk sikkerhet henger tett sammen. Trygghet og stabilitet i Norge er en viktig del av dette bildet. Det er derfor i vår interesse at ikke Russland vinner frem med sin folkerettsstridige angrepskrig mot Ukraina. Omfanget av den internasjonale støtten til Ukraina er stort, men har hittil ikke vist seg å være tilstrekkelig for å gi Ukraina den kampkraften de behøver for å slå tilbake effektivt mot de russiske styrkene.

Vi må derfor gjøre mer. Enigheten mellom regjeringen og Stortinget om en substansiell økning av den militære og sivile støtten til Ukraina er et viktig bidrag til dette, men norsk støtte alene vil ikke være tilstrekkelig. For at den norske støtten skal få best mulig effekt for Ukraina er vi avhengige av at også våre allierte bidrar betydelig – ikke bare med finansiering, men også med nødvendig materiell, understøttelse, industrisamarbeid, kompetanse, trening og utdanning. Det å kunne bidra til at også flere, inkludert de landene som allerede er blant de største bidragsyterne fortsetter å øke sine bidrag har en sikkerhetspolitisk gevinst for Norge som del av NATO. At alliansen sammen kan bygge opp et nivå på støtten som kan legge til rette for et fredeligere Ukraina og Europa i tiden fremover, er i seg selv positivt for det sikkerhetspolitiske samarbeidet i alliansen. Derfor skal Norge fortsatt bidra betydelig med støtte til Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 536**Innlevert 29. november 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 6. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I ein kronikk i Dagens Medisin 27. november får journalsystemet Helseplattformen stryk og kritikken er godt grunngeve i 6 punkt.

Kva faglege vurderingar har helseministeren fått gjort av om journalsystemet Helseplattforma (HP) i det heile teke bør videreførast, og har departementet vurdert og talfesta dei menneskelege belastningane og dei økono-

miske konsekvensane av å binde helsetenestene i Møre og Romsdal til dette IT systemet i mange år framover?

GRUNNGJEVING:

I nysalderinga i budsjettet lagt fram av regjeringa fredag 22. november er det løyvd 200 millionar kroner til Helseforetaket Midt Norge for å gjere det nye journalsystemet

Helseplattforma betre å bruke. Det er usikkert både kor mykje av midlane i Nysalderinga som vil gå til å sikre spesialisthelsetenester til befolkninga i Møre og Romsdal og kva som vert konsekvensane av dei store innsparingane som må til for å tette det økonomiske holet skapt av HP i år og komande år. Skal Helse Møre og Romsdal kome i balanse må det gjennomførast store kutt og omorganiseringar som mange fryktar vil ramme helsetilbodet til innbyggjarane, mellom anna i Kristiansund der det no vert gjort eit arbeid for å berge tilbod. Svært mange i Møre og Romsdal er no urolege for at mange fleire viktige helsetilbod blir skadelidande framover.

Helse Møre og Romsdal advara sterkt imot å ta i bruk journalsystemet, men vart tvinga inn i det av Helseforetaket i Midt-Norge. Det har også vore sterke åtvaringar frå andre land mot systemet. Brukerundersøkinga Finland gjennomførte etter at dei hadde brukte tre år og fleire hundre millionar på å forbetre bruksegenskapane, synte at brukarane var meir kritiske enn nokon gong sjølv etter forbetringane. Helseplattformen og prosessen med innføring av denne har fått sterk kritikk i Riksrevisjonens rapport 3:18. Konseptet var mangelfullt, innebar høg risiko, har trua pasientsikkerheita og redusert effektiviteten i pasientbehandlninga. Systemet er ikkje tilpassa behovet i organisasjonen. Helse og omsorgsdepartementet har hatt for svak oppfylgjing står det mellom anna i rapporten.

I Dagens Medisin 1. november skriv overlege i Anestesi ved sjukehuset i Volda, Erik Kjetså, som har erfaring med fleire IT-system, at i gjeldande overslag vil det gå med 800 millionar i årlege driftskostnader til HP på regionnivå.

27. november skriv Roald Bergstrøm tidlegare IT – ansvarleg ved sjukehuset i Levanger i eit lesarinnlegg i Innherred avis at:

“I dei neste 18 åra som er den beregnede livslengden av systemet, vil milliardene fortsette å strøme ut av HMN for å vedlikeholde, videreutvikle og drifte et IT-system som aldri vil passe godt i vårt helsevesen. Det er som å kaste pengar ut av vinduet.”

Kostnadene brukt hittil er 6,6 mrd. kroner.

Svar:

For meg som helse- og omsorgsminister er det viktig at det foreligger et forsvarlig pasientjournalsystem i Helse Midt-Norge. Det er viktig at det kontinuerlig gjøres gode risikovurderinger underveis, at vi lærer av tidligere feil, at ansatte involveres i prosessene og at pasientsikkerheten hele tiden er førende. Når det gjelder ansvaret for valg av løsning, innføring og forsvarlig helsehjelp ligger dette til Helse Midt-Norge RHF, helseforetakene i regionen og kommunene.

Representanten viser til brukererfaringer med et tilsvarende system basert på Epics journalløsning i Finland. Helse Midt Norge RHF viser til at liknende journalløsninger er i bruk ved rundt 3 000 sykehus i verden. Det er kjent at brukervennlighet er en utfordring, men

erfaringen i andre land, som Danmark og England, viser at det er mulig å bedre bruker-vennlighet og optimalisere løsningen over tid. Helse Midt-Norge RHF arbeider med å utvikle et toårig program for brukervennlighet og optimalisering med mål om at Helseplattformen skal bli bedre og enklere å bruke.

Jeg har selv møtt leger ved St. Olavs hospital HF og ved Ålesund sjukehus, Helse Møre og Romsdal HF, som har vist meg noen av utfordringene. Jeg legger til grunn at Helse Midt-Norge RHF tar tilbakemeldingene fra helsepersonell på største alvor og sørger for at systemet forbedres i tråd med intensjonene bak innføringen.

Representanten peker i begrunnelsen for spørsmålet på den økonomiske situasjonen i Helse Møre og Romsdal HF, samt årlige kostnader til å drifte Helseplattformen og internasjonale erfaringer. Helse Midt-Norge RHF opplyser at den økonomiske situasjonen i Helse Møre og Romsdal HF ikke bare skyldes Helseplattformen. Helseforetaket har brukt ekstra ressurser til organisasjon-sutvikling knyttet til samling av driften og planlegging av innflytting i nytt sykehus for Nordmøre og Romsdal på Hjelset. Det er ikke gjort en vurdering av eventuelle fremtidige driftsulemp, men erfaringen ved St. Olavs hospital HF er at driften normaliseres over tid.

Helse Midt-Norge RHF uttaler at med hensyn til årlige driftskostnader må man ta i betraktning at Helseplattformen er en helhetlig løsning som har erstattet om lag 50 ulike IKT-systemer og 80 unike applikasjoner (versjoner av disse IKT-systemene) i spesialisthelse-tjenesten i Midt-Norge. Kostnader til IKT som andel av inntektsrammen til spesialisthelse-tjenesten i Midt-Norge gir en pekepinn på fremtidige IKT-kostnader og vil være om lag 7,1 prosent. Til sammenlikning vil IKT-kostnadenes andel i Helse Sør-Øst være 6,2 prosent, i Helse Nord om lag 6,3 prosent, og i Helse Vest 5,5 prosent. De øvrige RHF-ene planlegger ytterligere investeringer i IKT.

I nysalderingen av statsbudsjettet for 2024 foreslår regjeringen å styrke sykehusøkonomien generelt og Helse Midt-Norge RHF spesielt. I Prop. 23 S (2024–2025) Endringer i statsbudsjettet 2024 under Helse- og omsorgsdepartementet, er det foreslått en bevilgning på 1,6 mrd. kroner for å styrke økonomien til de regionale helseforetakene, hvorav 227,7 mill. kroner til Helse Midt-Norge RHF. I tillegg er det foreslått 200 mill. kroner for å bidra til Helse Midt-Norges arbeid med å legge til rette for økt brukervennlighet i Helseplattformen. Jeg forventer at bevilgningen vil sette fart på og styrke det videre arbeidet med forbedring av løsningen.

SPØRSMÅL NR. 537**Innlevert 29. november 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 6. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Undertegnede har blitt kjent med at statsråden har sendt et brev til de andre nordiske helseministerne om Verdens Helseorganisasjon sin Tobakkskonvensjon paragraf 5.3. Statsråden skal i brevet oppfordre sine kolleger til å ta i bruk paragrafen, som har til hensikt å hindre dialog mellom politikere og offentlige myndigheter og personer som jobber med tobakk.

Kan statsråden oversende brevet, eventuelle vedlegg, og eventuell ytterligere korrespondanse direkte tilknyttet brevet?

Svar:

Tobakkskonvensjonen artikkel 5.3 gir konvensjonspartene en plikt til å hindre at tobakksindustrien får påvirke tobakkspolitikken. Bestemmelsen lyder:

«Partene skal, i utformingen og gjennomføringen av sin offentlige helsepolitikk når det gjelder forebygging av tobakksskader, ta forholdsregler for å beskytte denne politikken mot kommersielle og andre interesser knyttet til tobakksindustrien, i samsvarende med sin nasjonale lovgivning.»

Det er godt dokumentert at tobakksindustrien i mange tiår har jobbet for å undergrave myndighetenes tiltak for å beskytte befolkningen fra tobakksskader. Dessverre er det fortsatt situasjonen også i dag.

I regjeringens tobakksstrategi, som inngår i Meld. St. 15 (2022–2023) Folkehelsemeldinga, har vi tatt inn som et hovedmål at tobakksindustrien ikke skal kunne påvirke tobakkspolitikken. I strategien fremkommer videre:

«Gjennomføring av tobakkskonvensjonen og redusert påverknad frå tobakksindustrien

Noreg er, saman med 181 andre land og EU, part i Verdhelseorganisasjonens (WHO) tobakkskonvensjon. Konvensjonen er ein bindande internasjonal avtale, og det er i år 20 år sidan avtalen blei vedtatt. Dei første åra la ein hovudvekta på å utvikle retningslinjer for korleis ein skulle forstå og gjennomføre konvensjonen. No er merksemda retta mot sjølve gjennomføringa i dei enkelte landa. Derfor passar det no å gå gjennom korleis konvensjonen og retningslinjene som høyrer til, blir gjennomførte i Noreg. Tobakksindustrien utviklar stadig nye metodar for marknadsføring og påverknad. Noreg er gjennom tobakkskonvensjonen artikkel 5.3 forplikta til å hindre at tobakksindustrien får innverknad på tobakkspolitikken. Partane har også vedtatt retningslinjer for korleis styremaktene bør forhalde seg til industrien. Helse- og omsorgsdepartementet bad i ei høyring i 2015 om innspel

til korleis denne føresegna kunne gjennomførast i Noreg. Regjeringa vil gjennomføre tobakks-konvensjonen artikkel 5.3 med retningslinjer fullt ut i Noreg, og vil vurdere lovforankring, informasjonstiltak og retningslinjer for offentleg tilsette.» (min understreking)

Det er på denne bakgrunn at jeg i høst har tatt initiativ til et nordisk samarbeid om å utarbeide et felles veiledningsdokument for offentlig ansatte og andre om hvordan konvensjonsforpliktelsen kan etterleves på best mulig måte. Veiledningen innfører ikke i seg selv noen nye forpliktelser, men er ment å gi råd til aktuelle personer og organisasjoner. De nordiske landene har mange av de samme utfordringene innen tobakksfeltet, særlig knyttet til hvordan tobakksindustrien opererer. En mer felles praksis i Norden om hvordan vi bør møte disse utfordringene vil være en fordel.

Utkastet til veiledning er nå til diskusjon med de andre nordiske landene, og jeg håper at vi kan komme frem til en enighet på nyåret – til det beste for folkehelsen.

Når det gjelder representantens begjæring om innsyn i ovennevnte dokumenter, vil denne behandles på vanlig måte etter offentlighetsloven og aktuelle dokumenter vil oversendes representanten direkte.

SPØRSMÅL NR. 538**Innlevert 29. november 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 6. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vurderer regjeringen den direkte tildelingen av 200 millioner kroner til Helseplattformen AS med tanke på statsstøttereglene i EØS-avtalen, anskaffelsesregelverket, risiko for konkurransevridning i et marked med flere leverandører, forskjellsbehandling av aktører og betydningen av Helseplattformens eierskapsstruktur?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i statsbudsjettet lagt opp til å styrke sykehusenes, hvorav 200 millioner kroner er øremerket for å forbedre brukervennligheten i Helseplattformen.

Helseplattformen AS er et aksjeselskap eid av Helse Midt-Norge RHF og flere kommuner i regionen, som opererer i et marked med flere leverandører av elektroniske pasientjournalssystemer til kommunale helse- og omsorgstjenester.

Samtidig ser vi at regjeringen har bevilget midler til kommuner og fylkeskommuner gjennom Helseteknologiordningen i 2024 og 2025, hvor midlene fordeles slik:

- 71,2 millioner kroner til kommunene og fylkeskommunene for anskaffelse og innføring av helseteknologi.
- 44,5 millioner kroner til KS sitt nettverk og kommunenes arbeid med felles innføringsmodeller, koordinert innføringsløp, samt felles rammer og anbefalinger.
- 30,0 millioner kroner til kommunene for utprøving og innføring av digitale samhandlingsløsninger, samt utvikling og tilpasning av pasientjournaløsningene for raskere utbredelse av samhandlingsløsningene.

Dette illustrerer at det finnes nasjonale tilskuddsordninger for helseteknologi som er tilgjengelige for alle kommuner og fylkeskommuner. Direkte tildeling av 200 millioner kroner til Helseplattformen AS, som også leverer til kommunene, reiser derfor spørsmål om rettferdighet i fordelingen av offentlige midler og konsekvensene for konkurranse i markedet.

Helseplattformen AS opererer i et konkurranseutsatt marked hvor flere leverandører tilbyr løsninger for elektroniske pasientjournalssystemer til kommunale helse- og omsorgstjenester. En direkte tildeling av betydelige midler til én aktør kan potensielt påvirke konkurransen i markedet og reise spørsmål om likebehandling av leverandører. Det er derfor viktig å få klarhet i hvilke juridiske vurderinger som er gjort, samt forstå regjeringens begrunnelse for denne tildelingen, spesielt med tanke

på Helseplattformen AS sin eierskapsstruktur og posisjon i markedet.

Svar:

Representanten spør om regelverk og vurderinger om konkurransevridning knyttet til at regjeringen i nysalderingen av statsbudsjettet foreslår å styrke sykehusøkonomien generelt og Helse Midt-Norge RHF spesielt.

Regjeringens mål med økt bevilgning til Helse Midt-Norge RHF er gode helsetjenester til innbyggerne. I Prop. 23 S (2024–2025) Endringer i statsbudsjettet 2024 under Helse- og omsorgsdepartementet, er det foreslått en bevilgning på 1,6 mrd. kroner for å styrke økonomien til de regionale helseforetakene, hvorav 227,7 mill. kroner til Helse Midt-Norge RHF. I tillegg er det foreslått 200 mill. kroner for å bidra til Helse Midt-Norge RHF's arbeid med å legge til rette for økt brukervennlighet i Helseplattformen. Jeg forventer at bevilgningen vil sette fart på og styrke det videre arbeidet med forbedring av løsningen.

Det har etter departementets vurdering ingen statsstøtterettslig betydning at staten styrker finansieringen av Helseplattformen via Helse Midt-Norge RHF eller via kommunene. Departementet har i ulike sammenhenger lagt til grunn at helseforetakene ikke anses å drive økonomisk aktivitet i statsstøttereglenes forstand når de yter helse- og omsorgstjenester, og at den offentlige finansieringen av disse derfor ikke begrenses av dette regelverket. Heller ikke foretakenes og kommunenes drift og forvaltning av Helseplattformen er økonomisk aktivitet som faller innenfor statsstøttereglenes anvendelsesområde, ettersom den felles journal- og samhandlingsløsningen er viktig for å kunne tilby nødvendige helse- og omsorgstjenester. Dette innebærer at den offentlige finansieringen som er tilført disse virksomhetene over statsbudsjettet ikke regnes som offentlig støtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

Helse Midt-Norge RHF presiserer at journal- og samhandlingsløsningen Helseplattformen ikke er det samme som selskapet Helseplattformen AS. Helseplattformen som løsning driftes på servere til det regionale IKT-foretaket Hemit HF. Løsningen forvaltes av ressurser i Helse Midt-Norge RHF og i helseforetakene (herunder faglige ledere og kliniske fageksperter) i samarbeid med 34 kommuner.

Samarbeidet om en felles journal- og samhandlingsløsning er beskrevet i en samarbeidsavtale som ble inngått 18.11.2019 mellom partene Helse Midt-Norge

RHF og Trondheim kommune, og andre kommuner som trer inn som eiere i selskapet Helseplattformen AS. Samarbeidsavtalen viser til et offentlig-offentlig samarbeid som er etablert mellom eierne av Helseplattformen AS.

Helseplattformen AS er en ikke-kommersiell leverandør av tjenester. Selskapet kan inngå leveranseavtaler med den enkelte part i samarbeidet innen rammen av samarbeidets formål som handler om å utvikle og drifte

en felles journal- og samhandlingsløsning for primær- og spesialisthelsetjenesten i Midt-Norge.

Arbeid med brukervennlighet og forbedring av løsninger har ingen sluttdato. Det gjelder hele helsetjenesten. Disponering og prioritering av disse midlene skal selvsagt gå til formålet, men det er Helse Midt-Norge RHF som styrer ressursbruken i sin region.

SPØRSMÅL NR. 539

Innlevert 29. november 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 9. desember 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hva samlet nåverdi av Norges fiskeriresurser er, hensyntatt samtlige framtidige kontantstrømmer?

BEGRUNNELSE:

Havet og de marine biologiske ressursene som tilhører det, har vært selve årsaken til bosetning langs Norges kyst i tusenvis av år. Om forvaltet riktig, kan denne ressursen bidra til liv og verdiskapning i tusenvis av år til. Det kan være hensiktsmessig å se helheten av hva disse verdiene er rent økonomisk. Dette gjelder både gjennom både direkte sysselsetting, eksport, og ringvirkninger. Bare for å være tydelig, ekskluderer vi havbruk fra dette.

Hva den samlede verdien av dette er kommer an på hvordan man regner. Det naturlige blir å ta i betraktning fremtidige kontantstrømmer for en nåverdiberegning. Dette kan gjøres enten ved å ta i betraktning så mange perioder som mulig, men det mest en økonomifaglig tilnærming er å anse fiskeriet som en annuitet, ettersom det er i teori og praksis en evigvarende kontantstrøm.

Svar:

Overordnet er Norges fiskeriresurser svært verdifulle, både i dag og i et langsiktig perspektiv. Den samlede nåverdien av Norges fiskeressurs avhenger av hvordan en definerer begrepet «fiskeressursene», og hvilke forutsetninger som for øvrig legges til grunn. Fiskeressursene er en dynamisk ressurs, som i tillegg til biologiske svingninger påvirkes av forhold som klimaendringer, endringer i økosystemene, endringer i kvoter, internasjonale avtaler for bestander vi forvalter i samarbeid med andre land, so-

neadganger, markedsforhold, politisk bestemte rammebetingelser med mer.

I det følgende redegjør jeg for ulike tilnærminger til spørsmålet. Nåverdien av fiskeressursene kan beregnes som en annuitet med svært lang tidshorisont, men med betydelig usikkerhet.

For å beregne nåverdi av fremtidige kontantstrømmer må det benyttes en diskonteringsrente. Finansdepartementets retningslinjer for offentlige tiltak tilsier en rente på 4 prosent. I de videre beregningene legges derfor dette til grunn.

Begrepet «fiskeressursene» kan forstås på flere måter, blant annet kan det forstås som førstehåndsverdien av landinger av fisk, ressursrenten som genereres fra ressursen, eller næringens samlede verdiskapning. En relativt enkel tilnærming er å ta utgangspunkt i førstehåndsverdien av fisk. Førstehåndsverdien av fisk landet av norske fartøy i 2023 var 30,8 milliarder kroner. Ved 4 prosent diskonteringsrate, gir dette en nåverdi av fremtidige kontantstrømmer på 770 milliarder kroner. Denne metoden tar imidlertid ikke hensyn til varer og tjenester som har blitt benyttet i gjennomføringen av fisket.

En annen tilnærming vil være å ta utgangspunkt i bruttoprodukt for fiskerisektoren. I rapporten «Ressursrenten i naturressursnæringene i Norge 1984-2021» skrevet av Greaker og Lindholt i 2022, vises det til at bruttoproduktet for fiske og fangst i 2021 var om lag 16,1 milliarder kroner. Hvis man igjen betrakter denne verdien som en annuitet i evig tid med en diskonteringsrente på 4 prosent, gir dette en nåverdi av fremtidige kontantstrømmer på om lag 403 milliarder kroner. Dette er produktverdien fratrukket produktinnsatsen, altså varene og tjenestene som har medgått, men ikke arbeidsinnsats, skatter, subsidier eller kapitalslit.

Ringvirkninger er ikke nødvendigvis relevante for å anslå nåverdien av fiskeressursene. Dersom en likevel ønsker å vurdere ringvirkninger av verdiskapingen i fiskerieringen, kan en ta utgangspunkt i estimeringer av disse fra Nofimas årlige ringvirknings- og verdiskapingsanalyse av sjømatnæringen. I analysen for 2023 estimeres den samlede verdiskapingen fra fiskeriene, inkludert ringvirkninger, til 22,2 milliarder kroner. Videre estimeres verdiskapingen i villfiskindustrien, inkludert ringvirkninger, til 15,6 milliarder kroner. Dette dekker landbasert bearbeiding av villfanget fisk. Også salgsselskapene innen villfisk bidrar med verdiskaping, og inkludert ringvirkninger estimeres denne til 2,6 milliarder kroner. Dersom en legger sammen verdiskapingen og ringvirkningene fra fiskerieringen, villfiskindustrien, samt salgsselskapene, gir dette en samlet verdiskaping på 40,3 milliarder kroner. Dersom vi igjen anser dette som en annuitet i evig tid og

diskonterer med en diskonteringsrente på 4 prosent, gir dette en nåverdi av fremtidige kontantstrømmer på 1008 milliarder kroner. Det understrekes at med mindre denne metodikken brukes svært presist, innebærer den lett en dobbelttelling av ringvirkninger gjennom verdikjeden.

Fiskeressurser kan skille seg noe fra andre ressurs-er ved at gir opphav til ressursrente, dvs. den økonomiske verdien av selve fiskebestandene som man driver fangst på og ikke «kjøper». Det er manglende tallgrunnlag for å si noe eksakt om størrelsen på en slik ressursrente i fiskerierne, ut over at denne antakelig har økt over tid.

Det flere ulike metoder for å beregne nåverdien av Norges fiskeressurser på. Resultatene vil være påvirket av de forutsetningene som legges til grunn for beregningene. Det er derfor knyttet stor usikkerhet til resultatet av beregningene som er gjort.

SPØRSMÅL NR. 540

Innlevert 29. november 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 9. desember 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Kommunal- og forvaltningskomiteen skal handsame kva løns- og arbeidsvilkår uorganiserte statstilsette skal fylge i tariffperioden 2024-2026. Tidlegare Kommunal- og distriktsdepartementet, har lova Stortinget at departementet skulle fylge med på praktiseringa som vart vedteken som ei mellomløsning i vedtak nr. 819 (2021-2022), og kva som vart utslaget av ein modell der uorganiserte tilsette skulle fylge den tariffavtalen som var størst i kvar einskild verksemd.

Kan statsråden gjere greie for kva evaluering som er gjort av ordninga?

GRUNNGJEVING:

Stortinget skal snart handsame ein proposisjon frå regjeringa om lønssystem som staten skal ha i 2024-2026. Eg viser til tidlegare handsamingar i og vedtak nr 817(2021-2022) og vedtak nr.819(2021-2022) der stortinget vektla at det skulle fylgjast med på kva utslag av den praktiseringa av den midlertidige ordninga ville få. No er representanten interessert i kva som er gjort og korleis dette er fylgt opp av regjeringa.

Svar:

I Prop. 128 S (2021–2022) ble det uttalt at:

«Kommunal- og distriktsdepartementet tilrår som ei mellomløsning å la dei uorganiserte følgje det avtaleområdet som dekkjer flest årsverk i den einskilde verksemda. Ei slik løysing føreset at arbeidsgjevar lokalt skaffar seg informasjon om kven av dei tilsette som er uorganiserte. Departementet vil følgje med på praktiseringa og utslaga av ein slik modell. Dei uorganiserte skal med bakgrunn i lønspolitikken til dei einskilde verksemdene, sikrast lønsutvikling på lik linje med dei organiserte arbeidstakarane, og det er arbeidsgjevar sitt ansvar å ta vare på dei uorganiserte.»

Departementet har i perioden presisert overfor de statlige arbeidsgiverne ansvaret de har for de uorganiserte ansattes lønsutvikling. Dette har vært gjort i opplæringskonferanser og i skriftlig veiledning fra departementet om gjennomføring av lokale forhandlinger som skjer i etterkant av hvert lønnsoppgjør. Dette har også vært tatt opp i de årlige møtene mitt departement har med alle departementene og deres underlagte virksomheter i forkant av lønnsoppgjørene. Den lokale lønspolitikken i den enkelte virksomhet skal praktiseres likt for alle ansatte, uavhengig av om de er organiserte, eller ikke.

På oppdrag fra Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD), utarbeidet Fafo og Institutt for sam-

funnsforskning (ISF) våren 2024 rapporten “Utredning av konsekvenser av ulike hovedtariffavtaler i staten”. En del av oppdraget var å vurdere hvordan systemet med ulike hovedtariffavtaler påvirker de uorganiserte arbeidstakerne. Fafo skriver blant annet at:

«I tråd med Stortingets vedtak har arbeidstakerorganisasjonene innenfor det forhandlingsområdet med størst medlemsmasse i den enkelte virksomhet tilgang til lønnsmassen til uorganiserte arbeidstakere. Dette er lønnsmidler fagforeningene i stor grad vil ønske å bruke på sine medlemmer. Sentrale tillegg tilfaller derimot alle arbeidstakere innenfor avtaleområdet, og det gjelder også uorganiserte.»

Fafo sier videre at

«det er vanskelig å tallfeste hvor stor påvirkning de uorganiserte har hatt på størrelsesforholdet mellom de lokale pottene. Med den nåværende ordningen, der lønnsmassen for de uorganiserte skal følge det avtaleområdet som er størst i den enkelte virksomhet, målt i årsverk, vil kun uorganiserte som faller inn under avtaleområdet LO/YS være omfattet av sentrale tillegg, gitt dagens lønnspolitikk blant hovedsammenslutningene. Det gjelder ca. 20 prosent av forhandlingsstedene i staten i 2023. Uorganiserte på de resterende forhandlingsstedene (og ved fordeling av den lokale potten i avtaleområdet LO/YS) vil i stor grad måtte ivaretas av arbeidsgiver lokalt, for å få ta del i de årlige lønnsoppgjørene.»

Departementet vil på egnede måter fortsatt følge opp modellen for håndteringen av de uorganiserte i staten.

SPØRSMÅL NR. 541

Innlevert 29. november 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 9. desember 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hvilken betydning har det for norsk beredskap og Norge som medlem i en forsvarsallianse om det blir innført bruksforbud på militære flater på Sola flystasjon?

BEGRUNNELSE:

Avinor har varslet mulig bruksforbud av militær side av Sola lufthavn grunnet manglende vedlikehold av flyoperative flater. Det vil medføre forbud mot alle flybevegelser på disse områdene og at forsvaret blir utestengt fra å benytte de store oppstillingsområdene på militær side. Dette vil da hindre flystasjonen muligheten til å støtte luftforsvaret i operasjoner ut ifra Sola lufthavn.

Sola lufthavn ligger som kjent strategisk godt plassert til å støtte maritime flyoperasjoner i Nordsjøen, noe som er svært relevant med tanke på offshore infrastruktur som ligger rett utenfor vestlandskysten.

Svar:

Ny langtidsplan for forsvarssektoren Prop. 87 S (2023–2024) prioriterer en vesentlig satsing på militær infrastruktur og alliert mottak. Som beskrevet i planen er Sola blant stedene som skal utvikles videre for alliert øving i fred og for mottak av allierte flystyrker i krise og krig. Dette kan for eksempel inkludere vedlikehold og fornyelse av flyoperative flater slik som rullebaner, taksebaner og

oppstillingsplasser. Arbeidet med tilrettelegging for alliert mottak er pågående og vil prioriteres gjennomgående i hele planperioden. Denne satsingen omfatter også Sola, og dekker den militære beredskapen som det er behov for både nasjonalt og i en alliert ramme.

Eventuelle beredskapsmessige konsekvenser dersom det blir innført bruksforbud på militær infrastruktur på Sola er gradert informasjon. Ved et eventuelt bruksforbud vil man uansett kunne benytte alternative flyoperative flater.

SPØRSMÅL NR. 542**Innlevert 1. desember 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 6. desember 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Hvordan skal regjeringen sørge for at befolkningen får tilgang til lovlig og viktig informasjon på nettsider som tilbyr pengespill?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar på skriftlig spørsmål datert 05.11.2024 avfeier statsråden min bekymring knyttet til informasjonsfrihet med at det uansett er «hensikten til bestemmelsen [om å DNS-blokkere utenlandske nettsider som tilbyr pengespill] å sørge for at nordmenn ikke får informasjon om hvordan disse pengespillene fungerer». Dette er nok riktig, men er i beste fall en grov undervurdering av hvilken type informasjon som befinner seg på disse nettsidene, og hvor viktig og interessant det kan være for nordmenn å få tilgang til denne informasjonen, noe de også har krav på.

Foruten informasjon om spillene i seg selv, er det informasjon om hendelser i verden ellers. Det kan være seg vinnerejanser i Eurovision, analyser om idrettsmesterskap, eller som vi var vitne til nylig, informasjon om politikk herunder det amerikanske presidentvalget. Hvert år lager også norske journalister redaksjonelt innhold i landsdekkende aviser om idretts- og kulturarrangementer, og baserer innholdet på informasjon de har hentet fra nettsider som tilbyr pengespill. Særlig er dette knyttet til de store idrettsmesterskapene som Ski-VM og fotball-EM, men også kulturelt som Eurovision.

Viktigst for mange er likevel den politiske informasjonen som finnes på enkelte av disse nettsidene. Kanskje best eksemplifisert ved den amerikanske nettsiden Polymarket, der man både kan sette penger på utfall av politiske valg, men også får tilgang til et vell av analyser fra anerkjente statistikere og politiske hoder. Om regjeringen velger å ta lett på de alvorlige bekymringene som er fremmet knyttet til informasjonsfriheten i forbindelse med innføringen av den nye loven, vil denne typen informasjon bli utilgjengelig for nordmenn.

Dette er også bakgrunnen for at en samlet opposisjon på Stortinget var klare i sin sak på at det skulle utformes en forskrift, og at man skulle hensynte slike bekymringer. Regjeringen har svart med å ignorere både stortingsvedtaket og bekymringene, og setter dermed en farlig standard for hvordan prinsipielle lover skal iverksettes i fremtiden.

Jeg håper derfor at statsråden og regjeringen innser at de har gått for fort frem, og at man kan utsette implementering av loven til bekymringene er hensyntatt på en god måte, og at nordmenn også i fremtiden har tilgang på

informasjon som de finner interessant, viktig og som de har krav på å ha tilgang til.

Svar:

Representanten spør hvordan regjeringen skal sørge for at befolkningen får tilgang til «lovlig og viktig informasjon på nettsider som tilbyr pengespill». Som eksempler på slik lovlig og viktig informasjon, nevnes vinnerejanser i Eurovision, analyser av idrettsmesterskap og oddsanalyser gjort i forbindelse med at man kan sette penger på utfallet av politiske valg.

Bak spørsmålet ligger en forutsetning om at oddstips o.l. gitt i forbindelse med utfall av ulike konkurranser eller valg som man inviteres til å satse penger på, er viktig informasjon som regjeringen må sørge for at befolkningen får tilgang til.

Friheten til å motta informasjon er en helt sentral del av den grunnlovfestede ytringsfriheten, og essensielt i et demokratisk samfunn. Jeg er imidlertid ikke enig i at hensynet til å sikre befolkningens tilgang til informasjon fra pengespillselskaper om utfallet av ulike konkurranser eller valg som man inviteres til å satse penger på, veier tyngre enn hensynet til å beskytte sårbare spillere fra å eksponeres for ulovlige pengespilltilbud.

Dette er også drøftet i forarbeidene til bestemmelsen om DNS-blokkering i pengespilloven (jf. Prop. 6 L (2023-2024) Endringer i pengespilloven mv. (DNS-blokkering av nettsider som tilbyr pengespill som ikke har tillatelse i Norge)), som Stortinget har vedtatt. Her står det at

«Nettsider som i dag tilbyr pengespill rettet mot det norske markedet, er i all hovedsak rendyrkede pengespilltilbud, og risikoen for overblokkering er følgelig begrenset. Når slike nettsider i tillegg inneholder lovlig innhold, er dette som regel annet kommersielt innhold som er opprettet for å øke trafikken til nettstedet og dermed øke inntjeningen fra pengespilltilbudet. For eksempel inneholder enkelte pengespillnettsider annet lovlig innhold i form av sportsrelevant stoff og oddstips. I slike tilfeller er innholdet normalt opprettet av markedsføringshensyn for å øke bruken av pengespilltilbudet, slik at ytringen i realiteten har som formål å få i stand en økonomisk transaksjon. Slik innhold vil derfor i de fleste tilfeller måtte karakteriseres som kommersielle ytringer, som har et svakere vern etter ytringsfriheten.»

Jeg står fast ved disse uttalelsene. Oddstips og lignende som formidles på pengespillnettsider, er normalt opprettet av markedsføringshensyn for å øke bruken av pengespilltilbudet, og må derfor karakteriseres som kommersielle ytringer. Hensynet til å beskytte sårbare spillere

og personer med spilleproblemer, veier tyngre enn hensynet til å sikre befolkningens tilgang til kommersielle ytringer som oddstips og analyser av konkurranseutfall som det kan settes penger på. Dersom folk søker informasjon om f.eks. sannsynligheten av utfallet av et presidentvalg, mener jeg dessuten at det fins langt bedre kilder enn pengespillnettsteder som Unibet og Betsson, som har som forretningsmodell å oppnå høyest mulig inntjening på spillernes tap.

Jeg vil videre bemerke at uavhengig av dette, så står utenlandske pengespilltilbydere, som alle andre, uansett fritt til å formidle lovlig informasjon til befolkningen. Igjen vil jeg sitere fra bestemmelsens forarbeider:

«Departementet vurderer at dersom en pengespilltilbyder som ikke har tillatelse til å tilby sine pengespill på det norske markedet ønsker å spre lovlig informasjon om f.eks. idrettsarrangementer eller ren faktabasert informasjon om sin virksomhet, er det rimelig å forvente at den næringsdrivende selv tar ansvar for å skille ut eventuelt lovlig innhold og tilgjengeliggjør dette på et eget nettsted som ikke samtidig inneholder ulovlige pengespill, og som dermed ikke rammes av et pålegg om DNS-blokkering. Slik vil publikum fortsatt kunne ha tilgang til lovlig informasjon om for eksempel selskapets organisasjon og virksomhet i andre land, samt annet lovlig innhold som selskapet måtte ønske å formidle.»

Dette har også paralleller til det norske betalingsformidlingsforbudet. Siden betalingsformidlingsforbudet ble effektivisert i 2019, har det vært flere betalingsformidlere som har fått alle sine transaksjoner stanset av norske banker som følge av at de formidler betaling til og fra ulovlige pengespill. Oslo Tingrett kom i sak TOS-LO-2018-78344-1 til at det at disse betalingsformidlerne også formidlet betalingstjenester knyttet til lovlig virksomhet, ikke var et gyldig argument mot å stanse alle betalingstransaksjoner som kom fra disse selskapene. Dette fordi det var fullt mulig for betalingsformidlerne å skille ut lovlige transaksjoner fra de ulovlige transaksjonene, og dermed kunne fortsette med sin lovlige virksomhet.

På samme måte som betalingsformidlingselskaper kan skille ut transaksjoner som knytter seg til lovlig tjenester fra de ulovlige pengespilltransaksjonene og dermed fortsette med eventuell lovlig virksomhet, vil nettsteder som inneholder lovlig innhold i kombinasjon med et ulovlig pengespilltilbud, kunne skille ut det lovlig innholdet på egne internettdomener som ikke rammes av pålegget.

SPØRSMÅL NR. 543

Innlevert 29. november 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 6. desember 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at det ikke har vært kontakt mellom NVE og Energidepartementet i forbindelse med NVE sin utredning:

«Strategisk konsekvensutredning av vindkraft til havs».

før utredningen ble gjort offentlig kjent den 28. november 2024?

BEGRUNNELSE:

Den 28. november 2024 presenterte NVE en strategisk konsekvensutredning av vindkraft til havs av de tre områdene Sørvest F, Vestavind B og Vestavind F. NVE anbefaler blant at Vestavind B ikke bør åpnes for havvind nå på grunn av konflikt med petroleumsinteresser. I revidert nasjonalbudsjett for 2024 ble SV og regjeringen enige om at regjeringen skulle lyse ut arealer til havvind i 2025 som gir rom for minst 5-10 TWh ny produksjon og at i den for-

bindelse skulle regjeringen i statsbudsjettet for 2025 foreslå et ambisiøst støtteprogram for flytende havvindområder i Vestavind B og Vestavind F.

Svar:

Energidepartementet ga 14. september 2023 NVE i oppdrag om å gjennomføre strategisk konsekvensutredning for vindkraft til havs. Utredningen ble lagt frem 28. november d.å.

Det har vært god kontakt mellom NVE og departementet underveis i arbeidet, i tråd med vanlig praksis for oppfølging av sentrale oppdrag gitt til underliggende organ. Det har vært avholdt jevnlig statusmøter der NVE har orientert om fremdriften av arbeidet, blant annet knyttet til anskaffelsesprosesser, mottatte utredninger og hvordan streiken i NVE kunne påvirke arbeidet med utredningen. NVE og Energidepartementet har hatt kontakt for å avklare endelig dato for fremleggelse av utred-

ningen, og 20. november presenterte NVE rapportens konklusjoner for Energidepartementet.

NVE har faglig ansvar for utredningen og de vurderinger som er gjort i denne.

SPØRSMÅL NR. 544

Innlevert 1. desember 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 10. desember 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Når vil det foreligge et svar fra statsråden på hvordan Sivilombudet sin uttale av 24. mai 2024, i saken om utviklingstillatelse, skal følges opp?

BEGRUNNELSE:

Sivilombudet har gitt en klager, Blar AS, medhold i at NFD ikke hadde grunnlag for å omgjøre sitt eget vedtak om å oppheve Fiskeridirektoratets avslag på søknad om utviklingstillatelse for lakseoppdrett. Forvaltningssaken skulle dermed vært sendt tilbake til Fiskeridirektoratet for sluttbehandling. Sivilombudet ga NFD en tre måneders frist for tilbakemelding innen 30. august 2024, som ble forlenget til 30. september, og deretter ytterligere forlenget til 24. oktober. Etter at NFD ikke overholdt denne siste fristen, og heller ikke ba om en ny utsatt frist, sendte Sivilombudet en etterlysning av tilbakemelding den 30. oktober. Da NFD fortsatt ikke svarte, sendte Sivilombud Hanne Harlem et nytt brev den 12. november med endelig anmodning om tilbakemelding innen 15. november.

NFD besvarte det siste brevet, men uten å gi den etter spurte tilbakemeldingen om hvordan Sivilombudets uttalelse vil følges opp, og uten å angi en tidsramme for når denne tilbakemeldingen vil foreligge.

Det kan gjerne nevnes at Stortinget har forutsatt at ombudets henvendelser skal gis prioritet i forvaltningen.

Svar:

I det seneste brevet NFD sendte til Sivilombudet, 13. november 2024, understreket departementet overfor ombudet at saken er høyt prioritert. Denne saken påvirker ikke kun Blar AS, men potensielt flere selskaper som har søkt om utviklingstillatelse til akvakultur. Dette bidrar til å gjøre saken kompleks. Det pågår et arbeid hos departementet for å sikre at saken blir løst raskt på en god måte.

I brev 25. november 2024 ber Sivilombudet om en ny orientering om departementets plan for oppfølging av sakene innen 18. desember 2024.

Jeg vil gjøre mitt ytterste for å sikre at saken blir fulgt opp på en god og effektiv måte.

SPØRSMÅL NR. 545

Innlevert 1. desember 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 9. desember 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hvor mye penger har departementene, direktoratene, statlige forvaltningsorgan, samt statsforvalterembetene brukt på å arrangere julebord de siste fem årene?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har Dagbladet skrevet om prislappen flere departementer har hatt for å arrangere julebord. 16. november skrev Dagbladet at Arbeids- og inkluderingsdepartementet skal bruke 270 000 kroner på sitt julebord

i år. 29. november kan vi lese i Dagbladet at Klima- og miljødepartementet bruker 410 000 kroner på årets julebord. Det vil derfor være av interesse å spørre statsråden hva som brukes på å arrangere julebord i forvaltningen og hvordan denne utviklingen har vært over tid.

Svar:

Det er tradisjon for at settes av noen midler til sosiale aktiviteter i statlige virksomheter slik det er i andre offentlige og private virksomheter. Det er anledning til å arrangere interne seminarer, julebord, sommerfest og lignende for egne ansatte. Generelt er føringen i staten at virksomhe-

tene skal holde seg innenfor nøkterne rammer når det gjelder bevertning. I statsforvaltningen totalt utgjorde utgiftene til velferdstiltak i 2023 i underkant av 0,2 prosent av de totale lønnsutgiftene. Utgiftene til velferdstiltak per årsverk var 1 600 kroner i 2023.

Statsregnskapet har ingen egen artskonto for julebord, men virksomhetene rapporterer utgiftene til julebord på artskonto 596 Velferdstiltak. Denne artskontoen omfatter også utgifter til blant annet felles fruktordning og arrangementer som for eksempel Holmekollstafetten og andre kulturarrangementer.

Velferdstiltak statsforvaltningen 2019-2023 (mill. kroner)					
Type virksomhet	2019	2020	2021	2022	2023
Departementene	14	8	8	14	16
Underliggende virksomheter	193	159	163	212	221
Totalt statsforvaltningen	207	167	171	225	237

Tallene for de underliggende virksomhetene omfatter direktorater, statsforvaltere og andre statlige forvaltningsorganer. Tallene omfatter ikke Stortinget med underliggende organer, Sametinget og domstolene.

Tallene i tabellen må ses i lys av at det er til sammen er 150 tusen årsverk ansatt i statsforvaltningen. De samle-

de lønnsutgiftene i staten utgjør 155 milliarder kroner. De lavere tallene for 2020 og 2021 må ses i sammenheng med restriksjonene på sosiale arrangementer under koronaperioden. De lavere tallene for 2020 og 2021 må ses i sammenheng med restriksjonene på sosiale arrangementer under koronaperioden.

SPØRSMÅL NR. 546

Innlevert 1. desember 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 9. desember 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Når kan Stortinget forvente at regjeringen kommer tilbake til Stortinget med en oppfølging av vedtak 813 som ble foretatt ved behandlingen av Dokument 8:189 S (2021-2022), Innst. 424 S (2021-2022) om å gjennomgå regelverket som fører til at folk havner i uførefella?

BEGRUNNELSE:

Ved behandlingen av Dokument 8:189 S (2021-2022), Innst. 424 S (2021-2022) gjorde Stortinget følgende vedtak 813:

“Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av problemstillingen om at arbeidsfolk som blir syke, men som ønsker å fortsette i inntektsbringende arbeid utover 50 pst, får

lavere uføretrygd dersom de på et seinere tidspunkt må søke uføretrygd fordi arbeidskapasiteten blir ytterligere redusert, og komme tilbake på egnet måte til Stortinget”.

Som svar på skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:1841 (2022-2023), besvart 31.03.2023 av daværende arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen, sa statsråden følgende:

“Departementet går nå gjennom saken. Jeg vil, som tidligere varslet, komme tilbake til Stortinget med forslag til konkrete løsninger når dette arbeidet er fullført”.

Det har nå gått over to og et halvt år siden Stortinget gjorde vedtaket. Problemet mange opplever med uførefella er fortsatt reelt og må løses. Det vil derfor være av interesse å høre hvordan statsråden følger opp stortingets vedtak.

Svar:

Offentlige ansatte har i dag fordel av å ha en uføreordning som gir uføredekning også ved lave uføregrader. I privat sektor er hovedregelen at man i slike tilfeller må bære hele inntektstapet selv.

Forløpene før uføretrygd er ulike, og i praksis vil det kunne være mange grunner til at inntekten blir gradvis nedsatt før uføretidspunktet. Med en ordning der kun inntekt fra «friske» inntektsår skulle inngå i beregningsgrunnlaget for uføretrygden, ville det i mange saker være svært vanskelig å vite om en nedgang i inntekt skyldes helse eller andre forhold i livet. De som har en tjenstepensjonsordning som gir uføredekning for lavere grader vil kunne dokumentere dette på en helt annen måte enn de som ikke har det. Det vil altså være en betydelig risiko for forskjellsbehandling, og noe som vil være svært vanskelig og ressurskrevende for Arbeids- og velferdsetaten å håndtere. Folketrygdens ordninger må være like for alle.

Dersom inngangsvilkårene for uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon og uføretrygd fra folketrygden

var like, ville det løse problemstillingen framover i tid. Dersom ikke inngangsvilkåret i de offentlige uføreordningene skal økes, vil det måtte bety at inngangsvilkåret for uføretrygd i folketrygden reduseres. Et lavere inngangsvilkår i folketrygden vil trolig gi flere uføre, men ville også kunne bidra til mer bruk av gradering blant uføre. Det vil imidlertid også reise andre spørsmål. Blant annet Sysesettingsutvalget har pekt på problemstillingen med medikalisering, ved at særlig unge blir passive mottakere av helserelaterte ytelser. Å senke inngangsvilkåret i folketrygden ville kunne forsterke denne problematikken.

Uføre som i dag er i jobb med delvis uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon med lav grad taper ikke økonomisk på dette. Jeg vil likevel understreke at det er uheldig når man kan komme bedre ut på sikt ved å få fastsatt en høyere uføregrad. Det er heller ikke i tråd med arbeidslinja. Samtidig innebærer denne saken avveininger mellom sentrale hensyn som regelverket for uførepensjon fra tjenstepensjon og uføretrygd fra folketrygden skal ivareta. Saken er derfor fortsatt til vurdering i departementet.

SPØRSMÅL NR. 547

Innlevert 1. desember 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 9. desember 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Er statsråden enig med Remi Eriksen i at mye av fremtidig behov for utbygging av vindkraft i DNVs analyse skapes av at det er veldig lite virkemidler og insentiver for å få ned kraftforbruket i både bygg og andre sektorer?

BEGRUNNELSE:

Administrerende direktør i DNV Remi Eriksen Group sa følgende på Dagsnytt 18 den 29. november:

«Absolutt så er energieffektivisering en helt klar mulig vei å gå, men vi ser at det er veldig lite virkemidler og insentiver for å få ned kraftforbruket, så vi har regnet cirka 10 TWh frem mot 2050, det er alt for lite.»

NVE har i likhet med DNV veldig lite energieffektivisering i analysen «Kortsiktig kraftbalanse 2024 - 2028» fra juni 2024, og begrunner dette på følgende måte:

«I analysen legger vi til grunn gjeldende virkemidler. Analysen svarer derfor ikke på hva som skal til for å nå bestemte politiske mål.»

Denne analysen er utarbeidet åtte måneder etter at regjering la frem sin handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi 5. oktober 2023. Jeg forutsetter derfor at NVE i analysen har vurdert fremtidig effekt av de virkemidlene som er foreslått i handlingsplanen. Jeg antar at NVE regner veldig liten effekt av denne, fordi planen stort sett består av tiltak som skal vurderes og utredes. I denne analysen har NVE et strømforbruk i bygg på 63,2 TWh i 2028. Det er en nedgang på 2,4 TWh sammenlignet med 2015. Ifølge NVEs analyse er vi i 2028 hele 7,6 TWh unna å nå målet om 10 TWh redusert strømforbruk i bygg i 2030.

I rapporten «Mål om 10 TWh mindre strømforbruk i bygninger innen 2030» skriver NVE om et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlignet med 2015:

«NVEs vurdering av dette målet er at det er ambisiøst, men mulig. Det er flere barrierer for energieffektivisering og våre tidligere analyser viser at målet vil kreve kraftigere virkemidler enn det som ligger i eksisterende og vedtatt politikk for å nås.»

Når regjeringen kutter bevilgninger til energisparing for budsjettet for 2025 sammenlignet med året før, er det kanskje ikke så rart at virkemiddelapparatet ikke fremstår særlig sterkt. Det er like fullt i strid med vedtatte målsetninger satt av Stortinget.

Svar:

Norge er blant de land i verden der fornybar elektrisitet utgjør størst andel av totalt energiforbruk, til tross for vårt store oppvarmingsbehov gjennom vinteren og energikrevende industri.

DNV understreker i «Energy Transition Outlook Norway 2024» behovet for ny kraftproduksjon, inkludert vindkraft, for å dekke Norges framtidige energibehov. Slik departementet oppfatter DNVs analyse er det hovedsakelig elektrifisering av transportsektoren, økende etterspørsel fra datasentre, elektrifisering av sokkelen og hydrogenproduksjon som driver veksten i kraftforbruk, snarere enn mangel på virkemidler og insentiver for energieffektivisering i for eksempel bygg.

Regjeringen har sørget for en omfattende styrking av arbeidet med energieffektivisering. Høsten 2023 la vi frem en handlingsplan for energieffektivisering, med virkemidler for mer energieffektivisering i en rekke ulike sektorer. Regjeringen er godt i gang med å innføre disse virkemidlene.

I denne regjeringsperioden er det også satt av og brukt over 4 mrd. kroner til energieffektivisering og solen-

ergi i boliger og yrkesbygg gjennom Enova og Husbanken. Beløpet er mer enn det dobbelte av det som gikk til energieffektivisering i bygg i forrige stortingsperiode. I tillegg vil energidimensjonen bli en viktig del av den kommende styringsavtalen med Enova. Enovas aktivitet skal støtte opp under satsinger, og bidra til måloppnåelse, i klima- og energipolitikken.

Det er store ulikheter i de mange analysene som lages av hva som blir det framtidige kraftbehovet og kraftbalansen framover. Anslagene på forbruksveksten avhenger av hva som forutsettes. For eksempel legger DNVs analyse til grunn at grønt hydrogen, produsert med vindkraft, kan bli konkurransedyktig for eksport innen 2035. Innen 2050 forventer DNV at nettilknyttet elektrolyse for hydrogenproduksjon vil ha en etterspørsel på 49 TWh årlig, tilsvarende rundt 20 prosent av samlet norsk kraftforbruk. Dette overstiger NVEs anslag for hydrogenproduksjon i 2050 med 29 TWh. Samtidig anslår DNV et kraftoverskudd på 40 TWh i 2050, noe som er 32 TWh høyere enn NVEs prognose for 2050.

Regjeringens politikk tar utgangspunkt i at det vil være behov for utbygging av både vannkraft, solkraft, vindkraft på land og til havs, sammen med en større satsing på utbygging av nett og energieffektivisering. Jeg er derfor ikke enig i at det finnes en enkel løsning på kraftbehovet framover, slik representanten synes å legge til grunn for sitt spørsmål.

SPØRSMÅL NR. 548

Innlevert 1. desember 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 6. desember 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Hvorfor kan ikke ministeren offentliggjøre alle søknader og vedtak om markahogst de siste årene, når ministeren sitter på de samme opplysningene som kommunen gjør?

BEGRUNNELSE:

Jeg til svar på mitt skriftlige spørsmål (Dokument nr. 15:160) om offentliggjøring av søknader og vedtak om marka-hogst, der ministeren svarte som følger (24.10.2024):

«Dette er saker som er offentliggjort av kommunane som gjer vedtaka. Eg ser ikkje korleis eg kan offentliggjera saker som alt er offentlege. Det er heller ikkje slik at departementet sit på desse sakene.»

Men forskriften § 7 Søknadsplikt stiller krav om at «søknad om godkjenning skal sendast på elektronisk skjema fastsett av Landbruksdirektoratet» (LDIR). De digitale skjemaene fylles ut og sendes inn via Landbruksdirektoratets IT-løsning «ØKS». Landbruksdirektoratet skal i sin tur ivareta direktoratsoppgaver for Landbruks- og matdepartementet (LMD). Denne elektroniske søknadsprosessen via LDIRs system innebærer at hogstsøknader først er tilgjengelige i LDIRs datasystem, før de så distribueres digitalt

til den aktuelle kommunens journalsystem. Publisering i den aktuelle kommunens sakssystem tar som hovedregel minst en uke, ofte lenger.

Tilsvarende for vedtak: Kommunen registrerer vedtaket via LDIRs system, deretter sendes dokumentet til den aktuelle kommunens journalsystem.

Det er alvorlig at ministeren besvarer skriftlig spørsmål med det som i beste fall er en slurvete feil og i verste fall en usannhet.

Svar:

Det er kommunane som fatter vedtak i førsteinstans etter forskrifta, og dei har hovedansvaret for offentleggjering

av søknader og vedtak. Søknader og vedtak er derfor, slik det vart skildra i mitt tidlegare svar, offentleg tilgjengelege hos kommunane.

Mi oppfatning er at kommunane forvaltar dette godt og i tråd med gjeldande lovverk. Departementet sit ikkje på søknader og vedtak om hogst i marka. Det er òg mogleg å få innsyn i søknader og vedtak hos Landbruksdirektoratet sidan dei forvaltar det digitale søknadssystemet (ØKS). Denne oppgåva er delegert til Landbruksdirektoratet etter forskrift 10. september nr. 2698 om skogbehandling og skogsdrift i Oslo og nærliggjande kommunar § 7.

SPØRSMÅL NR. 549

Innlevert 1. desember 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 6. desember 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

2 av mellomlandsforbindelsene til Danmark nærmer seg utløpet av operasjonell levetid. Erstatning av kablene og mulig oppgradering av utvekslingskapasiteten vurderes av Statnett. Alternativene framover virker å være å: 1. ikke erstatte kablene. 2. erstatte kabler med tilsvarende kapasitet. 3. erstatte kablene med større kapasitet.

Kan statsråden avklare de forskjellige prisprognosene som opereres med i de 3 forskjellige scenarioene, med hvilken utvekslingskapasitet man regner scenarioet, og med hvilken eksport/import fordeling?

BEGRUNNELSE:

Danmarkskablene har vært i drift i tiår og nærmer seg slutten på levetiden. Prisregion Sør, NO2 er tett tilknyttet Europa via utenlandskabler, og har stor grad av prissmitte.

Det er ønskelig å få vite hvilke tall Statsråden kan gi for Danmarkskablenes skjebne.

Både kapasitet i skisserte løsninger, grad av eksport og import, samt ikke minst forventet prispåvirkning i NO2 og Norge i årene framover der de forskjellige alternativene gjør seg gjeldende.

Svar:

Regjeringen har som mål å sikre rikelig og rimelig tilgang på kraft for norske bedrifter og husholdninger. Vi legger

videre vekt på at kraftutveksling med andre land skal være til nytte for Norge og bidra til å sikre forsyningssikkerheten.

De to eldste kablene til Danmark ble satt i drift i 1976 og 1977, og nærmer seg den tekniske levetiden på om lag 50 år. De to kablene utgjør til sammen om lag 500 MW av en samlet utvekslingskapasitet mellom Norge og Danmark på 1 700 MW.

Som en del av arbeidet med å avklare hva som skal skje med de to kablene har Statnett sendt melding til NVE. En melding er en tidlig varsling til samfunnet om mulige tiltak og behov for videre utredninger. En eventuell konsesjonssøknad vil komme etter at Statnett har gjennomført videre utredninger. Effekter av de ulike alternativene på kraftpris og utveksling er faktorer som vil inngå i disse utredningene.

Jeg merker meg at Statnett vektlegger at en eventuell reinvestering skal være til gjensidig nytte for Norge og Danmark. Det er hensyn som også er svært viktige for regjeringen. Statnett skal også vurdere nullalternativet der kablene ikke erstattes. Dersom vi mottar en eventuell konsesjonssøknad, vil hensynet til forsyningssikkerhet og effekter for kraftprisene for norsk næringsliv og husholdninger være en sentral del av vår vurdering.

SPØRSMÅL NR. 550**Innlevert 2. desember 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 6. desember 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil utenriksministeren offentliggjøre hele rapporten som UD sitter på som skisserer migrantbølgen fra Syria, dersom utenriksministeren ikke ønsker å offentliggjøre rapporten, hva er bakgrunnen for dette?

BEGRUNNELSE:

30.11.2024 publiserte Aftenposten en sak om at Norge har havnet på en ny asyltopp i Europa. Saken viser at langt flere syriske asylsøkere kommer til Norge enn til våre naboland. Hittil i år har det kommet nær 30 prosent flere syriske asylsøkere til Norge enn på samme tid i fjor. Tall Aftenposten har hentet inn, viser at Norge opplever en nesten uforklarlig økning av syriske asylsøkere i år. En fersk rapport fra UD skisserer hvor stor migrantbølgen av syrere kan bli de neste årene. Rapportens konklusjoner,

detaljer og hvordan situasjonen vil påvirke norske interesser, er unntatt offentligheten. Forrige ukes nyhetsbilde som viser at jihadistgrupper har startet en offensiv mot det syriske regimet kan bety at flere kommer til å flykte ut av landet og bevege seg mot Europa. Derfor vil en slik rapport som UD sitter på være av stor interesse for den norske befolkningen at blir offentliggjort.

Svar:

Etter fornyet vurdering i Justisdepartementet og Utenriksdepartementet er det besluttet å gi delvis innsyn i større deler av rapporten. Informasjonen det ikke gis innsyn i er unntatt offentlighet iht. Offentleglova § 20, 1. ledd bokstav b, da den er gitt under forutsetning av at den ikke offentliggjøres. Rapportens vedlegg frigjøres i sin helhet.

SPØRSMÅL NR. 551**Innlevert 2. desember 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 9. desember 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel****Spørsmål:**

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2025 vil føre til svakere økonomi for norske universiteter og høyskoler, med kutt i studietilbud og nedlegging av studieprogram ved mange institusjoner.

Har statsråden initiert en dialog med studiestedene for å sørge for en samlet oversikt over hvilke studietilbud/studieprogram som er planlagt lagt ned, slik at man ikke risikerer for eksempel at samme studieprogram legges ned alle steder og man nasjonalt mister et fagområde med tilhørende fagmiljø?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har varslet kutt i bevilninger til høyere utdanning i sitt forslag til statsbudsjett. Svakere økonomi for universitetene medfører knallharde prioriteringer om hvilke fagretninger man har råd til å tilby. Konsekvensen

er kutt i studietilbud ved norske studiesteder. Kutt i sektoren gjør at minimumsgrensen for antall studenter for økonomisk bærekraft for kurs/emner/program stiger – spørsmålsstiller er derfor ekstra bekymret for at det kuttes i små fagretninger. Vi ser kutt i studieprogrammer av nasjonal og lokal betydning innenfor MNT-fagene – uten at det er gjort en konsekvensvurdering av hva dette betyr for vår nasjonale kunnskapsberedskap.

Svar:

Universiteta og høyskulane har ansvar for å dimensjonere studieporteføljane i tråd med både studiesøking og arbeidsmarknadsbehova, også i dialog med arbeidsliv og berørte parter. Universiteta og høyskulane er rammefinansierte. Det inneber blant anna at institusjonane i stor grad har fullmakter til å opprette og legge ned studietilbud, og til å flytte midlar mellom utdanningar og fagmiljø

etter som kompetanse- og kapasitetsbehova endrar seg. Samstundes er regjeringa mellom anna i utsynsmeldinga frå 2023 tydeleg på at institusjonane skal prioritere kompetanse som er nødvendig for eit høgproduktivt og konkurransedyktig næringsliv, for å ha gode velferdstjenester i heile landet og for å gjennomføre det grønne skiftet.

Regjeringa sørger for gode rammevilkår og tydelege mål og forventningar til institusjonane. Kunnskapsdepartementet bør i utgangspunktet ikkje drive ei detaljstyring som inneber å overprøve dei faglege vurderingane som kvar institusjon gjer for sine utdanningstilbod i dialogen dei har med arbeidslivet og andre aktørar i desse spørsmåla.

Samstundes er det viktig å ivareta sårbare og nasjonalt viktige utdanningar samfunnet har behov for. Kunnskapsdepartementet har derfor mellom anna bedt Direktoratet for høgare utdanning og kompetanse sjå nærare på organiseringa av små og sårbare utdanningar i

helsefag. Formålet med utgreiinga er å få betre kunnskap om føresetnadar for å ivareta små helsefagmiljø og tilhøyrande utdanningar, i universitets- og høgskulesektoren, slik at helse- og omsorgstjenestenes behov for kompetansen frå disse utdanningane blir dekte. Samarbeid og arbeidsdeling mellom institusjonane blir viktig for å sikre beredskap for små fag framover.

Kunnskapsdepartementet følger også opp gjennom styringsdialogen med universiteta og høgskulane. Generelt er eg kjend med at fleire institusjonar i universitets- og høgskulesektoren står i ein krevjande økonomisk situasjon, der fleire står i omstillingsprosessar og vurderer nedlegging eller nedskalering av ulike studieprogram. Vi følger også med på kva institusjonane gjer og vurderer om dei møter dei forventningane regjeringa har sett. Overordna har eg tillit til at institusjonane gjer dei nødvendige vurderingane og prioriteringane for å samla sett ivareta behova samfunnet har for høgare utdanning.

SPØRSMÅL NR. 552

Innlevert 2. desember 2024 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 6. desember 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Er det noe i budsjettavtalen som utfordrer enigheten om barnehage der likebehandling ligger til grunn?

BEGRUNNELSE:

Under pressekonferansen om budsjettenigheten mellom regjeringen og SV uttalte Kirsti Bergstø:

«Vi styrker de ideelle og tar grep for å få kommersielle ut av velferden.»

Svar:

Nei. Jeg kan ikke se at vedtak som følger av budsjettenigheten mellom regjeringenspartiene og SV vil utfordre oppfølgingen av enighetene mellom partier i Stortinget om styring og finansiering av barnehagesektoren.

Så vil jeg understreke at både enigheten om statsbudsjettet og enigheten om styring og finansiering av barnehagesektoren er politiske avtaler fremforhandlet i Stortinget, og at det er partene i en avtale som må forvalte den. I dette svaret gir jeg min vurdering av om det er vedtak som følger av budsjettenigheten i Stortinget som

vil gjøre det utfordrende å følge opp enigheten om barnehage, inkludert det som handler om likebehandling.

Jeg merker meg at det i enigheten om statsbudsjettet for 2025 er enighet om å be regjeringen fremme forslag om en registreringsordning for ideelle velferdsaktører og forslag om en juridisk definisjon av ideelle velferdsaktører. I barnehageforliket er partiene enige om å lovfeste en definisjon for hva som utgjør en «ideell barnehage», som vil være en mer detaljert definisjon tilpasset barnehagesektoren. Denne definisjonen tar utgangspunkt i at ideell barnehagedrift betyr at barnehagen ikke har erverv som formål og reinvesterer eventuelle overskudd i barnehagedrift. Videre er partiene blant annet enige om at en god definisjon av ideelle barnehager må være tydelig avgrenset, og at det bør vurderes om det kan være behov for ytterligere krav for å sikre dette.

I barnehageforliket er det enighet om at prinsippet om likebehandling av kommunale og private barnehager skal ivaretas i loven. Formålet er å gi private barnehager forutsigbarhet i tilskuddsutmålingen, og ivareta likebehandling av kommunale og private barnehager. Dette står fast, og prinsippet om likebehandling er også omtalt i høringen som nå er ute. Jeg kan ikke se at det er noe i budsjettenigheten som berører dette.

Jeg er glad for at flere partier i Stortinget har arbeidet seg fram til et bredt barnehageforlik. Jeg mener forliket er balansert og godt. Jeg har stor respekt for at partiene har lagt politisk uenighet til side for å finne fram til viktige endringer man kan stå sammen om. Det er bra for barnehagebarna, foreldre, ansatte og eiere, hvis vi nå klarer å stå

sammen om lovforslaget dette legger grunnlaget for. Det har over tid vært steile fronter og sterke motsetninger i denne saken, og det understreker betydningen av at man har klart å finne sammen og står sammen om et kompromiss.

SPØRSMÅL NR. 553

Innlevert 2. desember 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 11. desember 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hvilke konsekvenser vil det ha for Norge dersom vi blir et av de eneste europeiske NATO-medlemmene som vil stå på utsiden av et mer koordinert forsvarssamarbeid i Europa?

BEGRUNNELSE:

EU skal lansere ny forsvarsstrategi på nyåret, og har for første gang en egen forsvarskommissær. EU og NATO jobber tett sammen for å komplementere hverandre, og denne økte forsvarssatsingen fra EU ønskes også velkommen av NATO. EØS-utvalget mente Norge bør foreta et taktskifte i samarbeidet med EU for å trygge nasjonal sikkerhet gjennom å forsterke båndene til europeiske allierte. Også Forsvarskommisjonen har anbefalt å styrke samarbeidet med EU om utenriks-, forsvars- og sikkerhetspolitikk.

Tidligere i år signerte Norge en bilateral avtale med EU om sikkerhet og forsvar, men som ikke-medlem av EU, har Norge ingen garantier for at vi får delta i et utvidet europeisk forsvarssamarbeid. Etterslep i implementeringen av EØS-relevant regelverk svekker også Norges posisjon i forhandlinger om samarbeid med EU.

Svar:

NATO er og blir hjørnesteinen for norsk og europeisk sikkerhet, og krigen i Ukraina har bekreftet dette. Alliansen er rammen for det kollektive forsvaret av medlemsstatene, og fundamentet i det transatlantiske sikkerhetsfellesskapet. I dagens geopolitiske virkelighet er dette viktigere enn på mange år. Jeg vil også understreke at vår viktigste allierte i Europa, Storbritannia, ikke er medlem av EU.

EUs rolle på det forsvars- og sikkerhetspolitiske område er preget av utvikling, og med større oppmerksomhet om EUs evne til å ivareta indre og ytre sikkerhet.

EUs bidrag i reaksjonene mot den russiske invasjonen av Ukraina har bidratt til å øke denne rollen. EU har også tatt en økt rolle på det forsvarsindustrielle området, inkludert etableringen av flere nye programmer og oppnevningen av en egen kommisær for forsvar. Vi ser også en økt rolle for EU innenfor samfunnssikkerheten og økonomisk sikkerhet. Vi er fra norsk side særlig opptatt av at EU ikke bygger konkurrerende strukturer til NATO, men at EUs rolle utvikles som komplementær til NATO.

Fra norsk side følger vi nøye med på utviklingen i EU, og vi samarbeider med EU der dette er i norsk interesse. Samarbeidet mellom EU og Norge på det sikkerhets- og forsvarspolitiske område er godt, og finner sted på flere nivåer. Det omfatter dialog på politisk nivå, inkludert min deltakelse i årlige Schuman Partnerskap Forum, samt årlige bilaterale samtaler på statssekretær-nivå. Deler av Norges militære assistanse til Ukraina kanaliseres via EU, og inkluderer norsk personell i EUs treningsmisjon for ukrainske styrker. Vi deltar med gode erfaringer på det forsvarsindustrielle området, inkludert i det europeiske forsvarsfondet (EDF) og EU-initiativene for felles ammunisjonsproduksjon (ASAP) og felles anskaffelse av forsvarsprodukter (EDIRPA). De norske bedriftene som deltok fikk full uttelling for sine søknader, og endte opp med om lag 20 prosent av den totale potten i ASAP til støtte for utvidet produksjonskapasitet i Norge. Vi tar sikte på en god dialog med den nye kommisæren for forsvar. Norge deltar også i EUs PESCO-prosjekt om militær mobilitet, som er relevant også for det nordiske forsvarssamarbeidet og for NATO.

Etableringen av strategisk partnerskap om sikkerhet og forsvar mellom EU og Norge våren 2024 var en stadfestelse av det bilaterale sikkerhets- og forsvarspolitiske samarbeidet, og gav også visse føringer framover. Vi vil vurdere deltakelse i nye EU-prosjekter dersom det er i norsk interesse. Det er samtidig viktig å understreke at

partnerskapsavtalen er en politisk erklæring, og endrer ikke Norges formelle status i forhold til EU. Parternes skapsavtalen ivaretar det som i dag er vår nasjonale interesse

med hensyn til sikkerhetspolitisk samarbeid med EU, nemlig å søke deltakelse i relevante EU-prosjekter som er i tråd med interessene til både Norge og NATO.

SPØRSMÅL NR. 554

Innlevert 2. desember 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 10. desember 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Nett- og kraftselskaper peker på at nye beredskapstiltak trengs i lys av situasjonen etter Ukraina-krigen.

Vil statsråden revurdere sitt tidligere svar om at «økt årvåkenhet» holder?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har tidligere stilt spørsmål om beredskapen er oppjustert i lys av nye trusselvurderinger etter at den sikkerhetspolitiske situasjonen er forverret etter krigen i Ukraina startet i Dokument nr. 15:1942 (2023-2024). Det vises også til at det kan ha vært forsøk på sabotasje mot kraftverk i Nord-Norge og kritisk norsk infrastruktur i form av sjøkabler til synelatende var blitt kappet av. Det ble også vist til at svenskene har truffet en rekke nye beredskapstiltak i kraftsektoren i lys av en ny trusselsituasjon. Svaret fra statsråden var at ingen nye beredskapstiltak er igangsatt fra regjeringens side utover at man må utvise «økt årvåkenhet». Situasjonsforståelsen synes å være meget annerledes mellom aktørene som eksempelvis BKK ifølge en sak hos NRK 2. desember, og regjeringen som har det overordnede ansvaret.

Svar:

Jeg kan forsikre om at sikkerhet og beredskap i kraftforsyningen er en oppgave regjeringen tar på største alvor. Vi arbeider kontinuerlig med dette, og har tett dialog med NVE som har det operative ansvaret for Norges kraftforsyningsberedskap. Vi har også tett kontakt med sikkerhetstjenestene om tematikken.

Vi har gode systemer for å ivareta beredskap og forsyningssikkerhet for kraft i Norge. Sektorregelverket ble introdusert like etter annen verdenskrig, og mange av kravene var tydelig forankret i den tiden, for eksempel når det gjelder krav til fysisk sikkerhet. Selv om regelverket har endret seg siden den tid, inneholder det fortsatt paragrafer som dekker høyt i krisespekteret for eksempel

knyttet til mobiliseringsfritak og tjenesteplikt. Det vil si at personell som er viktig for å opprettholde driften av kraftforsyningen kan få fritak for oppmøte i Forsvaret ved mobilisering, samt for tjeneste i sivilforsvaret og politireserver. Jeg mener vi har et godt sektorregelverk som er relevant for å håndtere både naturlige hendelser som ekstremvær og vilde handlinger høyere opp i krisespekteret.

Beredskapen er organisert gjennom Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon (KBO), som er en landsomfattende struktur for samarbeid og ledelse av kraftforsyningen. Disse KBO-enhetene er underlagt et strengt regelverk, og har en selvstendig plikt til å sørge for tilstrekkelige sikringstiltak, ha et oppdatert beredskapsplanverk tilpasset virksomhetens art og omfang og iverksette tiltak for å forebygge, begrense og håndtere virkningene av ekstraordinære situasjoner. Kravene varierer etter hvor viktige anleggene er.

KBO har eksistert i mange tiår, og KBO-enhetene har lang erfaring med å tenke sikkerhet.

Etter Russlands invasjon av Ukraina, ba vi blant annet NVE formidle til virksomhetene at det måtte innføres økt årvåkenhet, med lav terskel for å varsle myndighetene (NVE og PST). NVE har nylig minnet virksomhetene om dette. Det er ikke naturlig å gå inn på detaljene i hva som ligger i økt årvåkenhet. NVE har også oppdatert oversikten over hvilke objekter som er viktigst å verne, og har innført tiltak med hjemmel i sektorregelverket for å øke evnen til oppdagelse av mistenkelig aktivitet, både fysisk og logisk. Det har videre blitt gjennomført flere regelmessige møter med KBO-enhetene, hvor NVE har veiledet og delt informasjon om trusselbilde. PST har blitt invitert til å delta på disse møtene. NVE har også deltatt på sikringsøvelse med heimevernet. Det har videre vært dialog med relevante virksomheter og politi/heimevernet i forbindelse med utviklingen av og øvelse på objektsikringsplaner.

Jeg er veldig glad for at nettselskapene tar beredskap på høyeste alvor, og selv tar initiativ til beredskapstiltak som for eksempel øvelser med heimevernet. NVE har dialog med KBO og Kraftforsyningens distriktssjefer

(KDS), også om hvordan beredskap og sikkerhet kan videreutvikles og roller og ansvar tydeliggjøres. Videre har NVE fått i oppdrag å vurdere behovet for videreutvikling og tilpasning av kraftberedskapsforskriften og eventuelt

annet sektorregelverk, for å sikre at sektorregelverket i større grad ivaretar dagens sikkerhetspolitiske situasjon, og blir fremtidsrettet og tilpasset et stadig endret trusselbilde.

SPØRSMÅL NR. 555

Innlevert 2. desember 2024 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 10. desember 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hva vil regjeringen gjøre for å få slutt på rovdrift på personell i Forsvaret og sikre gode arbeidsforhold som gjør det mulig å beholde og tiltrekke nok personell til å gjennomføre oppbemanning i tråd med forsvarsforliket?

BEGRUNNELSE:

2. desember avdekket Forsvarets Forum omfattende bruk av den omstridte arbeidstidskoden OA18 i Hæren, som Fagforeningenes hovedtillitsvalgte, hovedverneombudet i Hæren og ansatte mener bryter med arbeidstidsreglene. OA18 innebærer at de ansatte arbeider fra 07.30 på morgenen til kl. 18.00 på kvelden, der hver time arbeidet betales med en time avspasering, samt et økonomisk tillegg etter kl.17 på 25 kroner.

Hovedtillitsvalgt i Hæren Jan Helge Andersen fra Norges offisers- og spesialistforbund (NOF) sier bruken av OA18 har blitt utbredt. Også hovedtillitsvalgt i Hæren fra Befalets fellesorganisasjon, (BFO) Rune Isvik mener bruken av OA18 øker den totale belastningen som bidrar til at folk slutter i Forsvaret. Både BFO og NOF mener OA18-vaktene strider mot tariffavtalen. Ansatte i Hæren beskriver bruken OA18 som vanskelig eller umulig å kombinere med familieliv.

Striden om bruken av omfordelt arbeidstid er bare en av flere store uenigheter om arbeidsforhold i Forsvaret som har pågått i lang tid. I tillegg kommer pensjonsstriden i Forsvaret og en rekke andre forhold knyttet til nedprioritering av personell og at for få ansatte over tid må løse for mange oppgaver i flere av forsvarsgrenene.

I arbeidet med forsvarsforliket, som Rødt er del av, løftet Rødt behovet for å satse på personell som er Forsvarets viktigste ressurs. For at økte investeringer i materiell skal gi økt forsvarsevne, er det helt nødvendig med en betydelig oppbemanning, og da må regjeringen sørge for at Forsvaret tilbyr arbeidsforhold som gjør at dagens forsvarspersonell blir værende i Forsvaret og at flere nye

søker seg til Forsvaret. Undersøkelser fra Forsvaret, referert av Forsvarets Forum, viser imidlertid at utviklingen går i feil retning. Personell opplever en stadig økende arbeidsbelastning, mer utbrenthet og flere ønsker å slutte i Forsvaret.

Spørsmålsstiller er bekymret for at manglende prioritering av personell i Forsvaret fortsetter å stå i veien for å bevare og rekruttere personell i Forsvaret og dermed øker risikoen for at forsvarsforlikets mål om økt forsvarsevne ikke nås til tross for store investeringer.

Svar:

Forsvaret er, og skal være, en trygg og god arbeidsplass der de ansatte trives og finner jobben sin meningsfull. Samtidig må vi erkjenne at mange i Forsvaret har høy arbeidsbelastning. Derfor legger regjeringen opp til flere grep som skal bidra til at Forsvaret blir en enda mer attraktiv arbeidsplass i årene fremover. I langtidsplanen legges det blant annet opp til økt bemanning, doble besetninger på enkelte fartøystyper og økt bruk av simulator som reduserer fravær fra hjemmet. Hæren ferdigutdanner flere gjennom lagførerutdanningen, noe som vil bidra til å redusere såkalt funksjonelt fravær. Disse grepene vil skape økt robusthet i organisasjonen og redusere belastningen på personellet.

Videre har Forsvaret fått i oppdrag å følge opp anbefalingene fra det partssammensatte lønns- og innsentivprosjektet, som blant annet pekte på behovet for bedre balanse mellom jobb og fritid for de ansatte. Dette skal oppnås gjennom å skape bedre forutsigbarhet og inntektssikring for hver enkelt ansatt, herunder gjøre tilpasninger i dagens arbeidstidsordninger. Den enkelte skal i større grad settes i sentrum gjennom forbedring av styrings- og forvaltningssystemet, og innføring av løsningsfor å skape større grad av fleksibilitet for personellet er i gang. Dette innebærer også større grad av livsfasetilpasning. Forsvaret jobber nå kontinuerlig med utvikling

og implementering av anbefalingene, i tett samarbeid med arbeidstagerorganisasjonene. Forsvarsdepartementet har også god dialog med de lokale partene i Forsvaret om de uløste problemstillingene knyttet til pensjon.

Når det gjelder den konkrete problemstillingen om bruk av arbeidstidskoden OA i Hæren, så er dette et forhold mellom de lokale partene i Forsvaret. Det er partene som har fremforhandlet arbeidstidsavtalen i Forsvaret, og anvendelsen av den er en del av det løpende partssamar-

beidet. Jeg har derfor tillit til at partene vil komme frem til løsninger i fellesskap, og er gjort kjent med at Forsvaret vil ta initiativ til et snarlig møte med arbeidstagerorganisasjonene i sakens anledning.

Regjeringen er opptatt av at det gode partssamarbeidet fortsetter og legger gjennom langtidsplanen til rette for at Forsvaret skal være en enda mer attraktiv arbeidsgiver. Dette gjør at vi kan lykkes med oppbemanningen i tråd med forsvarsløftet.

SPØRSMÅL NR. 556

Innlevert 2. desember 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 6. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan er tilgangen på jordmødrer i norsk fødselsomsorg, og hvordan har utviklingen vært de siste årene fra 2020?

BEGRUNNELSE:

Fødeavdelinger er endret, og andre fødeavdelinger har blitt lagt ned. Ansatte jordmødrer forteller om krevende og travle dager på jobb, og mange kjenner på en utilstrekkelighet i jobben. Jordmødrer kan til tider ha flere kvinner i mer eller mindre aktiv fødsel. Det bers flere steder om økt grunnbemanning for både å kunne dekke bedre i sykefravær, men også i toppsesonger uten at de føler de blir hørt. Alderen på førstegangsfødende kvinner har økt, og kan ha sammenheng med et behov for tettere oppfølging under graviditet og fødsel.

Svar:

Vi har et svært godt svangerskaps-, fødsels- og barseltilbud i Norge. Resultatene skyldes i stor grad innsatsen til engasjerte og dyktige fagfolk. Regjeringens politikk om en sammenhengende, trygg og helhetlig svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg er lagt fram gjennom Nasjonal helse- og samhandlingsplan. Et viktig mål i planen er god bruk av personell og kompetanse.

Tall fra SSB for perioden 2020 til 2023 viser at årsverk i spesialisthelsetjenesten for jordmødre har vært stabil med følgende årsverksfordeling: 2020; 1868 årsverk, 2021; 1844 årsverk, 2022; 1857 årsverk og 2023; 1872 årsverk. I den kommunale helse- og omsorgstjenesten har det i samme periode vært en økning i antall årsverk for

jordmødre med følgende fordeling: 2020; 546 årsverk, 2021; 578 årsverk, 2022; 607 årsverk og 2023; 618 årsverk. Samtidig med økningen i antall årsverk for jordmødre i kommunene, har sykehusene fått større utfordringer med å rekruttere jordmødre. I 2022 ble det bevilget til sammen 64 mill. kroner til opprettelse av utdanningsstillinger for blant annet jordmødre. Satsingen fortsatte i 2023 med bevilgninger til oppstart av 200 nye stillinger. Samlet ble det bevilget 224 mill. kroner til formålet i 2023, som er videreført i 2024.

Representanten Bollestad spør om tilgangen på jordmødre i fødselsomsorgen. Dette er viktig, men vi må også tenke nytt om hvordan vi bruker jordmødre og andre fagpersoner best mulig – for eksempel gjennom bedre samarbeid mellom sykehus og kommuner. De regionale helseforetakene har fått i oppdrag å kartlegge muligheter for kombinerte stillinger i samarbeid mellom helseforetak og kommuner. Svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen er et fagfelt som skal prioriteres i dette arbeidet. Ansettelsesformen innebærer at ansatte har en kombinert stilling med flere arbeidssteder. Det kan bidra til å styrke vaktordningene i sykehusene og til at flere jobber heltid. Fra 2024 er det også et kriterium i tilskudds-regelverket at jordmødre med delte stillinger mellom helsestasjons- og skolehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten, skal prioriteres med øremerkede tilskudd til helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Jeg nevner også at regjeringen er i gang med et fagarbeiderløft. I svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen har barnepleiere en fagarbeiderkompetanse som supplerer andre faggruppers kompetanse og kan bidra til hensiktsmessig oppgavedeling i sykehusene.

SPØRSMÅL NR. 557**Innlevert 2. desember 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 6. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvor mye jordmorressurser brukes totalt i Norge til standard tidlig ultralyd som ble innført i 2022?

Svar:

Etter Stortingets behandling av Prop. 34 L. (2019–2020) Endringer i bioteknologiloven mv., fikk Helsedirektoratet i oppdrag å utrede forslag om omorganisering og implementering av fosterdiagnostisk ultralydundersøkelse i uke 11 til 14 (tidlig ultralyd).

Helsedirektoratet innhentet beregninger om hvor mye ekstra personellressurser det ville bli behov for da tilbudet skulle iverksettes. Beregningene anslo at økning i personellressurser til å gjennomføre ultralydundersøkelsene ville tilsvare om lag 50 nye årsverk på landsbasis. Det ble vurdert at personellbehovet kunne dekkes gjennom økte stillingsbrøker eller omfordeling av oppgaver for personell som allerede var i tjenesten. I tillegg kunne utdanningskapasiteten for videreutdanning i ultralyd ved NTNU økes, og også ved å arrangere tilleggskurs i tidlig ultralyd for jordmødre som allerede hadde videreutdanning i ultralyd.

Alle offentlige HF som tilbyr rutineultralyd rundt uke 18, har også godkjenning for fosterdiagnostisk ultralydundersøkelse i uke 11 til 14 (tidlig ultralyd).

Helsedirektoratet har foreløpig ikke tall på hvor mange jordmødre i den offentlige helsetjenesten som har som oppgave å utføre tidlig ultralydundersøkelse.

Bioteknologiloven regulerer humanmedisinsk bruk av bioteknologi, blant annet fosterdiagnostikk. Stor-

tinget vedtok en rekke endringer i bioteknologiloven i juni 2020. Som representanten Bollestads spørsmål tar opp, vedtok Stortinget samtidig endringer i tilbudet om fosterdiagnostikk til gravide. Det ble blant annet bestemt at alle gravide skal få tilbud om tidlig ultralyd.

Regjeringen vil gjennomføre en evaluering av bioteknologiloven, inkludert disse endringene i tilbudet om fosterdiagnostikk. I den forbindelse har Helsedirektoratet fått i oppdrag blant annet å kartlegge status og beskrive utviklingstrekk innen fagområdene som loven regulerer, og gjennomgå erfaringene med praktiseringen av lovens bestemmelser. Frist for oppdraget er 15. mai 2025.

Helsedirektoratet vil i denne forbindelse innhente informasjon om kapasitet og kompetanse hos alle helseforetakene som tilbyr tidlig ultralyd.

Ifølge Helsedirektoratet vil spørsmålene blant annet være:

- Hvor mange ultralydjordmorstillinger helseforetaket har
- Om ultralydjordmødre jobber hel- eller deltid med ultralydundersøkelser
- Om helseforetaket har ubesatte stillinger for ultralydjordmødre og om de i så fall kan tallfeste hvor mange
- Om det har vært behov for å ansette flere ultralydjordmødre ved helseforetaket etter innføringen av tidlig ultralyd og om de kan anslå omfanget.

Når Helsedirektoratet har gjennomført denne undersøkelsen vil vi ha mer fyllestgjørende informasjon om jordmorstillinger som blir benyttet til å utføre tidlig ultralyd.

SPØRSMÅL NR. 558**Innlevert 2. desember 2024 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 10. desember 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hva er regjeringens holdning til tyrkisk-støttede SNAs angrep på kurdere i Syria, og hvordan vil regjeringen hind-

re at norske våpen havner i hendene på tyrkisk-støttede grupper i Syria?

BEGRUNNELSE:

Syrian National Army (SNA) er en væpnet gruppe som opptrer som Tyrkias forlengede arm i Syria, som en del av Tyrkias krigføring mot kurdiske selvstyremyndigheter.

I helgen inntok SNA byen Tal Rifaat og omkringliggende landsbyer, hvor ca. 200.000 kurdiske flyktninger har søkt tilflukt etter at SNA og den tyrkiske hæren inntok den nærliggende byen Afrin i 2018.

Internt fordrevne, sivile kurdere fra Afrin og Aleppo er nå isolerte og står overfor en humanitær katastrofe, mens SNA utnytter islamistiske Hayat Tahrir al-Shams (HTS) frammarsj mot Assad-regimet til å angripe kurdiske områder.

Spørsmålsstiller ønsker å vite hvordan regjeringen stiller seg til SNAAs angrep på kurdiske områder og hva regjeringen vil foreta seg for å unngå at sivilbefolkningen der blir utsatt for krigsforbrytelser, slik FNs undersøkelseskommissjon i 2020 dokumenterte at SNA utførte i stor skala.

Regjeringen varslet 11. september i år at den igjen ville åpne for eksport av forsvarsmateriell til Tyrkia, etter at forrige regjering stoppet dette i 2019 på grunn av Tyrkias angrep på Syria. Som NATO-medlem tilhører Tyrkia landgruppe 1, som Norge per i dag ikke krever sluttbrukererklæring med reeksportklausul fra før våpeneksport kan finne sted.

Oberst Haitham Afisi i SNA har tidligere innrømmet at Tyrkia støtter organisasjonen med trening, lønninger og våpen. Britiske Conflict Armament Research (CAR) fant i en rapport i fjor en rekke tilfeller hvor våpen beslaglagt fra islamistiske IS hadde sin opprinnelse fra SNA.

Spørsmålsstiller vil vite hva regjeringen vil gjøre for å hindre at norskproduserte våpen og ammunisjon ikke havner hos SNA, nå som regjeringen åpner for eksport til Tyrkia uten sluttbrukererklæring.

Svar:

Det politiske landskapet i Syria har endret seg dramatisk de siste dagene. Det er nå ikke klart hvem som vil styre landet fremover og hvordan dette vil påvirke situasjonen i ulike deler av landet som har vært styrt av ulike politiske grupperinger.

Norge er opptatt av at maktovergangen gjennomføres fredelig, og jeg slutter meg til oppfordringen fra FNs spesialrepresentant for Syria om at partene må respektere humanitærretten, og især plikten til å beskytte sivile og sivil infrastruktur.

Det er nå viktig at det blir et overgangsstyre som er inkluderende og at Syrias politiske, etniske og religiøse mangfold blir representert og respektert. Norge vil arbeide for at dette skal skje på en måte hvor FN og det internasjonale samfunnet bistår syrerne i det som vil bli en

krevenne politisk prosess. Denne prosessen må være eid og ledet av det syriske folk.

Som utenriksminister og konstitusjonelt ansvarlig for norsk eksportkontroll kan jeg forsikre om at regjeringen vil gjøre det vi kan for å hindre at norsk forsvarsmateriell havner på avveie.

Dette underbygges gjennom en fortsatt streng praktisering av eksportkontrollregelverket. Hver sak blir vurdert grundig i tråd med regelverket og UD's retningslinjer. Normaliseringen av saksbehandlingen for eksportlisenser for forsvarsmateriell til Tyrkia endrer ikke dette.

Jeg vil understreke at selv om et land er åpent for å motta forsvarsmateriell fra norske bedrifter, vil man ikke automatisk få godkjent søknader. Dette gjelder uavhengig av land. UD's vurderinger inkluderer blant annet risiko for om materiellet kan brukes til intern undertrykking, til brudd på humanitærretten, militært engasjement i andre land eller avledning. For å forhindre at norsk forsvarsmateriell havner på avveie, er nettopp arbeidet fra organisasjoner som britiske Conflict Armament Research (CAR) viktig. Utenriksdepartementet har jevnlig kontakt med organisasjonen. Jeg kan forsikre om at informasjon fra organisasjoner som blant annet CAR er en del av informasjonstilfanget Utenriksdepartementet ser til i vurderinger av hvorvidt eksporttillatelse kan innvilges eller ikke.

SPØRSMÅL NR. 559**Innlevert 2. desember 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 10. desember 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Er statsråden kjent med at enkelte norske fylkeskommuner har engasjert blant annet tidligere politifolk, til å være "miljøarbeidere" ved videregående skoler for blant annet å forhindre omsetning og bruk av narkotika?

BEGRUNNELSE:

Det mest effektive grepet for å forhindre narkotika på norske skoler, er forebygging ved bruk av narkotikahund. Praksisen med forebygging ved bruk av narkotikahund er dessverre avvirket. Spørsmålsstiller lurer derfor på om statsråden er kjent med at enkelte norske fylkeskommuner nå har begynt å engasjere blant annet tidligere politifolk, for å sikre trivselen ved videregående skoler ved blant annet å forhindre omsetning og bruk av narkotika.

Svar:

Spørsmålet er stilet til kommunal- og distriktsministeren, men besvares av meg som ansvarlig statsråd på dette området.

Jeg er kjent med at det er eksempler på at videregående skoler har ansatt pensjonerte politifolk som del av et skolemiljøteam gjennom media. Det fremgår ikke av spørsmålet hvilket konkret eksempel representanten viser til. Det føres ikke nasjonal oversikt over utdannings- og yrkesbakgrunn for stillinger i skolen som det ikke knyttes kompetansekrav til, og jeg har derfor ikke grunnlag for å

vurdere hvor mange andre skoler som har ansatte med bakgrunn fra politiet.

At skolen har et lag rundt elevene, som sammen med læreren tar tak i utfordringer som ødelegger for læring, konsentrasjon og trivsel er viktig for at elevene skal lære mer og bedre. Det er en rekke yrkesgrupper og utdanninger som kan være relevant kompetanse i skolen, også erfaring fra forebyggende arbeid blant barn og unge i andre sektorer.

Opplæringsloven stiller tydelige krav til hvilken kompetanse lærere og rektor skal ha. Utover dette er det opp til kommunen og fylkeskommunen å sørge for at man har riktig og nødvendig kompetanse i skolen, jf. opplæringslova § 17-1. Vurderingen av hvilken fagkompetanse og erfaring som trengs tas best med utgangspunkt i behovet lokalt.

Skolen er en viktig arena for forebygging på en rekke områder, også når det gjelder rus og barne- og ungdomskriminalitet. Å ta tidlig tak i utfordringer i skolemiljøet eller hos enkeltelever før det blir til store og ødeleggende problemer er viktig, og noe alle skoler må arbeidet kontinuerlig med. Noen kommuner står i større utfordringer enn andre. Regjeringen foreslår til sammen 45 millioner kroner til skolemiljøteam i forslaget til statsbudsjett for 2025, for å styrke arbeidet på skoler med særskilt store skolemiljøutfordringer. Regjeringen foreslår også 70 millioner kroner til beredskapsteam for kommunene som har størst utfordringer med barne- og ungdomskriminalitet., som del av regjeringens forebyggende innsats mot barne- og ungdomskriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 560**Innlevert 2. desember 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 10. desember 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Stortingsrepresentant og leder i Finnmark Arbeiderparti, Sigurd Rafaelsen, har en idé om at kan bruke inntekter fra vindkraft til å kjøpe tilbake fiskekvoter til Finnmark.

Mener fiskeri- og havministeren det er realisme i slike tanker, og er det ikke et paradoks at Ap tillater salg av kvoter som de nå vil kjøpe tilbake?

BEGRUNNELSE:

Hvis vindkraftkommunene i Finnmark skal begynne å bruke penger på å kjøpe tilbake fiskekvoter slik Rafaelsen sa på Dagsnytt 18 fredag 29. november, så er det mildt sagt en merkelig tanke når Arbeiderpartiet er for struktureringsring.

Det er nettopp strukturordningen som har gjort det mulig å selge kvoter ut av Finnmark. Nå ser vi et fylke hvor kystflåten er dominert av «kvoteløse» båter under 11 meter, les åpen gruppe. Og «pliktrålerne» leverer ikke lenger fisk til «sine» kommuner.

Dette sa Rafaelsen på Dagsnytt 18:

«Når du bygger ut kraft, og det er kommunene selv som bestemmer om de vi bygge ut kraft, så skal du få noe igjen, og det kan du bruke på velferd hjemme, her i Finnmark kan vi bruke det til å kjøpe tilbake fiskekvoter...»

Rafaelsens parti mener også at strukturering er riktig for framtiden. For i kvotemeldingen Folk, fisk og fellesskap – en kvotemelding for forutsigbarhet og rettferdig fordeling, som ble vedtatt av Stortinget i slutten av april i år, kunne Arbeiderpartiet og Senterpartiet ha avsluttet ordningen om de hadde inngått et forlik med SV, Rødt, MDG og Pasientfokus.

Men i stedet inngikk regjeringspartiene forlik med de borgerlige partiene som ønsker å kjøre på med strukturering.

Faren er at videre strukturering vil føre til større konsentrasjon av fiskerettighetene, en svekkelse av kystsamfunnene og gjøre det vanskeligere for unge å bli fiskere.

Så hva er realismen i at kommunene bruker «sine» vindkraftpenger til å kjøpe tilbake fiskekvoter?

Ifølge nettstedet Europower, så fikk norske vindkraftkommuner omlag 200 000 kroner i gjennomsnitt per turbin i produksjonsavgift i fjor.

I tillegg får kommuner med eiendomsskatt skatteinntekter fra vindkraftanleggene. Et av mange spørsmål til Rafaelsens tanke er om vindkraftkommunene er villig til å prioritere kjøp av fiskekvoter over sykehjemsplasser, drift av skoler, innleie av vikarer, nybygg, og så videre.

For enten det gjelder torskekvoter til sjarker eller pliktkvotene til torsketrålere, som egentlig hører hjemme i Finnmark, så er det snakk om store beløp ved «tilbakekjøp».

Svar:

Det vil ikke være riktig av meg å spekulere i hvordan kommuner som tjener penger på å legge til rette for å bygge ut vindkraft, vil benytte eventuelle inntekter fra vindkraft. Det er en kommunes oppgave å styre økonomien i kommunen, og dette er ikke noe jeg som fiskeri- og havminister skal vurdere. Jeg finner det heller ikke riktig å kommentere eventuelle utsagn fra stortingsrepresentant

Sigurd Rafaelsen vedrørende hans mening om anvendelse av kommunale inntekter.

Det jeg kan si, er at havressursloven slår fast at de viltlevende marine ressursene ligger til fellesskapet i Norge. Det innebærer at fiskeressursene verken er gjenstand for privat eller statlig eiendomsrett. Samtidig følger det av både deltakerloven og havressurslova at staten har rett til og ansvar for å forvalte disse ressursene på fellesskapets vegne. Det er altså staten og ikke kommuner som forvalter fiskeressursene. Adgangen til å drive ervervsmessig fiske er regulert i deltakerloven, som stiller en rekke krav til hvem som kan delta i fiske som eier av fiskefartøy. Kommuner fyller ikke vilkårene for å kunne tildeles ervervstillatelse og kvote til et fiskefartøy. Jeg er imidlertid kjent med at enkelte kommuner har egne fiskerifond, som blant annet kan gi støtte til kjøp av fiskekvoter.

Adgangsbegrensningene skaper en lukket gruppe som legger grunnlaget for at selve adgangen til å delta i en slik gruppe får en økonomisk verdi. Denne verdien, ut over fartøyets tekniske verdi, kan beregnes på fartøyeierens hånd, og kan realiseres for eksempel når et fartøy selges for fortsatt drift, uavhengig av om kjøperens siktemål er å drive fartøyet videre i fiske eller ta fartøyet permanent ut av fiske gjennom en strukturkvoteordning. Det er ikke aktuell politikk å hindre en aktiv fisker å selge seg ut av sin næringsvirksomhet, uavhengig av formålet til fiskeren. Enkelte fiskere har valgt å selge sine fartøy for fortsatt drift. En del av disse har deretter valgt å fiske i åpen gruppe.

Fiskerinæringen har stor betydning for norsk økonomi og verdiskaping, bosetting og arbeidsplasser langs hele kysten. Som jeg sa innledningsvis, tilhører fisken fellesskapet i Norge, og regjeringen vil sikre nasjonal råderett og kontroll over fiskeressursene til det beste for dagens og fremtidige generasjoner. Stortingsrepresentant Irene Ojala nevner kvotemeldingen. Til dette vil jeg si at et bredt flertall i Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag til tiltak, som vil bidra til at kvotene fordeles på en forutsigbar og mer rettferdig måte som sikrer bredde og mangfold i fiskeflåten. Det er vedtatt at kvotegrunnlaget til den minste kystflåten blir styrket. Det er også vedtatt at det skal innføres eierbegrensninger i kystflåten, noe som innebærer at det legges begrensninger på hvor stort kvotegrunnlag en eier kan disponere.

SPØRSMÅL NR. 561**Innlevert 3. desember 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 10. desember 2024 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim****Spørsmål:**

Vil Utenriksdepartementets kritiske gjennomgang av norskstøttede fond og fondslignende mekanismer bli offentliggjort, og når og hvordan forventer statsråden at denne vil behandles politisk?

BEGRUNNELSE:

Da utviklingsministeren var i Stortinget 19. november for debatt om utviklingsministerens utviklingspolitiske redegjørelse, sa ministeren at hun venter en rapport på sitt bord som gjennomgår norsk støtte til fond og fondslignende mekanismer. Mer presist:

“I Hurdalsplattformen slår vi fast at vi ønsker en kritisk gjennomgang av de mange fondene og fondslignende mekanismene. Jeg vil minne om at det under forrige regjering var en rask økning i bruken av fond og fondslignende mekanismer, og man var kanskje noe ukritisk når det gjaldt transaksjonskostnader og effektiviteten av disse fondene. Om kort tid får jeg en rapport på mitt bord som konkluderer i denne gjennomgangen. Vi har allerede begynt å trekke oss ut av enkelte fondslignende meka-

nismer, noe som gjør at vi på en måte tar pendelen litt tilbake når det gjelder hva slags mekanismer vi benytter i bistanden.”

Det hadde følgelig vært interessant å høre hvorvidt denne rapporten vil bli offentliggjort for Stortinget, og om, og på hvilken måte, den vil bli behandlet politisk videre.

Svar:

Vi har sett en økning i bruk av fond og fondslignende mekanismer i norsk bistand. Hurdalsplattformen varslet derfor at regjeringen vil «kritisk gjennomgå bruken av globale fond for å sikre mer effektiv utviklingsbistand».

Arbeidet med gjennomgangen er omfattende. Kompleksiteten og antallet fond og fondslignende mekanismer bekrefter at det var riktig å foreta en slik bred gjennomgang. Samtidig er arbeidet metodisk krevende. Vi ønsker å gå dypere i sakskomplekset med sikte på å vurdere nedtrapping og utfasing av konkrete fond, og vi vil nå vurdere prinsipper for inngåelse og utfasing av fond i fremtiden, som vil bli offentliggjort.

SPØRSMÅL NR. 562**Innlevert 3. desember 2024 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 6. desember 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Med bakgrunn i “tredriverordningen” og den pågående granskningen fra ESA, ber jeg statsråden om en oversikt over hvor mye tilskudd som er tildelt siden ordningen ble innført og en spesifisering av hvilke mottakere som har fått støtte, samt en oversikt over hvor mye av tilskuddene som er gitt til landbrukseiendommer og hvordan man dokumenterer den angivelige miljøeffekten ved å føre opp bygg i massivtre i stedet for andre byggematerialer?

BEGRUNNELSE:

Siden innføringen av “tredriverordningen” kan det synes som om det har blitt gitt betydelige tilskudd for å fremme

bruk av tre som byggemateriale, spesielt i offentlig sektor og i landbruksindustrien. Ordningen er og har vært en del av Bioøkonomiprogrammet, og har blant annet ført til at flere driftsbygninger i landbruket føres opp særlig i massivtre.

Den pågående granskningen fra ESA, etter klager fra Betong Norge og Norsk Stålforbund, omhandler påstandene om at disse tilskuddene ikke er i tråd med EØS-regelverket. Klagerne hevder at støtten som gis favoriserer treindustrien på en måte som kan være i strid med konkurransereglene, og at påstandene om at tre er et mer miljøvennlig alternativ til betong og stål ikke er godt nok dokumentert. Det hevdes også at støtten represente-

rer indirekte overføringer til tømmer- og skogindustrien snarere enn bønder.

Med denne bakgrunnen ønsker jeg å få en bedre forståelse av omfanget av den statlige pengebruken gjennom “tredriverordningen”. Videre koblingen mellom investeringstilskuddet på opp mot 35 % av kostnadene ved oppføring av driftsbygninger i landbruket og ekstratilskuddet som bonden mottar når driftsbygningen føres opp i massivtre.

Svar:

ESA opna 20. mars 2024 formell undersøking av to ulike saker; tredrivernetverket og tilskot til investerings- og bygdeutviklingsmidlar (IBU-midlane). Slik eg forstår spørsmålet frå representanten, blir det bede om ei oversikt over kor mykje og kven som har fått støtte i tredriver-

nettverket. I tillegg blir det bede om ei oversikt over kor mykje tilskot som er gitt ved investering i landbruksbygg i tre under IBU-midla, samt ei utgreiing av korleis ein dokumenterer miljøeffekten av tre i landbruksbygg.

Tredrivarnettverket blir koordinert av Innovasjon Noreg og består av regional tredivarar i ulike fylke. Tredivarane søkjer om individuelle prosjekt, og prosjekta blir finansierte av ulike aktørar. Prosjekta skal vere relaterte til nettverksbygging og deling av kunnskap og beste praksis knytt til bruk av tre i byggeprosjekt. Finansieringa av tredivarane kjem frå tre eksisterande tilskotsordningar: Bioøkonomiordninga, regionale utviklingsmidlar og regionale tilretteleggingsmidlar.

Under følgjer ei oversikt over talet på prosjekt, kven som har fått midlar, og kor mykje som er gitt av Innovasjon Norge. Same oversikt er sendt til ESA.

Regions	Counties	Organisation	Org. Form	No of project	Summer av Granted amount IN	Summer av Granted amount Total
Mid	Trøndelag	NÆRINGSHAGEN I ORKDALSREGIONEN AS	LLC	1	435 000	870 000
North	Finnmark	FINNMARK TREFORUM	Association	2	325 000	670 000
		FYLKESMANNEN I FINNMARK	County governor	1	705 000	855 000
	Nordland	FYLKESMANNEN I NORDLAND	County governor	3	3 153 000	6 553 000
		STATSFORVALTEREN I NORDLAND	County governor	1	1 395 000	4 534 447
	Troms	SKOGNÆRINGA KYST SA	Cooperative	1	1 000 000	1 500 000
		TREINDUSTRISENTERET I TROMS AS	LLC	1	300 000	300 000
South East	Agder	AGDER TRESENTER	Association	1	400 000	600 000
		ARKITEKT BENGT MIKAELSEN AS	LLC	1	380 000	380 000
		SILVA CONSULT AS	LLC	3	1 015 000	1 985 000
	Buskerud, Vestfold og Telemark	TREBRUK 014 AS	LLC	5	2 300 000	4 100 000
		VESTCAP AS	LLC	1	300 000	300 000
		VESTFOLD FYLKESKOMMUNE	County authority	2	900 000	4 330 000
	Hedemark	TRETORGET AS	LLC	7	2 200 000	4 482 000
	Innlandet	INNLANDET FYLKESKOMMUNE NÆRING OG H	County authority	1	500 000	1 500 000
		LANDSBYEN NÆRINGSHAGE AS	LLC	1	1 000 000	3 000 000
		TRETORGET AS	LLC	1	618 000	1 368 000
	Oppland	LANDSBYEN NÆRINGSHAGE AS	LLC	2	1 250 000	2 550 000
	Oslo	TREFOKUS AS	LLC	1	500 000	500 000
	Vestfold og Telemark	TREBRUK 014 AS	LLC	3	1 600 000	3 800 000
	Vestfold, Buskerud og Telemark	VESTFOLD FYLKESKOMMUNE	County authority	1	200 000	400 000
	Viken	TREBRUK AS	LLC	1	400 000	900 000
		VIKEN FYLKESKOMMUNE	County authority	1	950 000	2 000 000
	Østfold og Akershus	TREBRUK AS	LLC	2	800 000	1 475 000
	Østfold, Oslo og Akershus	TREBRUK AS	LLC	4	1 800 000	2 900 000
	Hedemark og Oppland	TRETORGET AS	LLC	1	425 000	1 061 000
West	Hordaland	FYLKESMANNEN I HORDALAND	County governor	1	820 000	1 800 000
	Møre og Romsdal	FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL	County governor	3	2 300 000	5 400 000
		STATSFORVALTEREN I MØRE OG ROMSDAL	County authority	1	437 175	1 487 175
			County governor	2	1 462 825	4 850 000
	Rogaland	ROGALAND TREFORUM	Association	2	1 050 000	2 075 000
	Sogn og Fjordane	FYLKESMANNEN I SOGN OG FJORDANE	County governor	1	1 500 000	2 580 000
		SOGN OG FJORDANE FYLKESKOMMUNE	County authority	1	1 900 000	2 900 000
	Vestland	FYLKESMANNEN I VESTLAND	County governor	1	600 000	900 000
West North	Vestlandet, og Nord-Norge	SKOGNÆRINGA KYST SA	Cooperative	1	1 940 000	7 640 000
Totalsum				62	36 861 000	82 545 622

IBU-midlane skal mellom anna bidra til utvikling og modernisering av det tradisjonelle landbruket. Støtte til investering i landbruksproduksjonsanlegg bidrar også til berekraftig landbruk og sikring og forbetring av dyrevelferd. Avtalepartane blei i 2019 einige om å innføre eit ekstra tilskot ved investering i landbruksbygg i tre på inntil 20 prosent av ordinært innvilga tilskotsbeløp. Tretilskotet er ein bonus for å stimulere bønder til å bruke meir tre i nye produksjonsanlegg. Maksimal støtte per prosjekt

til bønder som bygger i tre er kr 400 000 for bygningar som bruker ein stor del tre, og kr 200 000 for strukturar som bruker mindre tre. I jordbruksavtalen av 16. mai 2024, mellom regjeringa og bondeorganisasjonane, blei det bestemt at tretilskotet skal avviklast ved utgangen av 2024. Under følgjer ei oversikt over tal på støtta prosjekt, totale tildelingar i millionar kroner og gjennomsnittleg tildeling per prosjekt i perioden 2020 til 2024.

År	Tal, støtta prosjekt	Totale tildelingar (i millionar kroner)	Gjennomsnittleg tildeling per prosjekt
2020	142	33.7	237 000
2021	176	43.3	246 000
2022	195	44.7	229 000
2023	171	49.5	289 000
2024	151	41.9	277 000
Sum	835	213,1	255 000

Målet med den ekstra støtta er å legge til rette for berekraftige landbruksbygg ved å stimulere til bruk av tre.

Skog og treprodukt er ein viktig del av regjeringas klimapolitikk. Skog tar opp karbon og lagrar karbonet i biomasse, jord og treprodukt. Bruk av treprodukt framfor meir utslippsintensive material kan bidra til å redusere ut-

slepp. Lagring i treprodukt (Harvested Wood Products) er ein del av klimagassregnskapet, og Norge, på lik linje med andre land, rapporterer på dette både til FN og til EU.

Ein spesifikk berekning av klimagassutslepp eller ein livssyklusanalyse for kvart prosjekt har ikkje blitt etterspurt for prosjekt under denne ordninga.

SPØRSMÅL NR. 563

Innlevert 3. desember 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 10. desember 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Stortinget vedtok enstemmig en nullvisjon for hardt skadde og omkomne på sjøen, og ga Sjøfartsdirektoratet oppdraget med å utarbeide en handlingsplan. Direktoratet rapporterer at 44 mennesker har mistet livet på havet per 18.11 - fem i næringsvirksomhet og et rekordhøyt antall på 39 fra fritidsbåter.

Hvordan vil statsråden følge opp og prioritere handlingsplanen fra Sjøfartsdirektoratet for å redusere disse alvorlige ulykkestallene i tråd med Stortingets intensjon?

BEGRUNNELSE:

Det rekordhøye antallet dødsfall i fritidsbåter (39) viser en bekymringsfull utvikling, Totalt 44 omkomne så langt i år representerer et betydelig tap av menneskeliv. Tallene står i sterk kontrast til Stortingets vedtatte nullvisjon. Når ulykkestallene er så høye, særlig innen fritidsbåtsektoren, kreves det handling.

Stortingets enstemmige vedtak viser tverrpolitisk enighet om viktigheten. Statsrådets oppfølging er avgjørende for å realisere nullvisjonen. Det er behov for å klargjøre konkrete tiltak og prioriteringer.

Forskjellen mellom næring (5) og fritid (39) antyder ulike utfordringer som krever differensierte tiltak. Handlingsplanen må adressere både profesjonelle og frit-

idsbrukere og det er behov for både kortsiktige og langsiktige strategier.

Implementering av handlingsplanen vil kreve ressurser og Statsrådets prioriteringer vil påvirke effektiviteten av tiltakene det er behov for avklaring om finansiering og ressursallokering. Sjø sikkerhet berører mange mennesker i en kystnasjon som Norge. Tap av menneskeliv har store ringvirkninger for familier og lokalsamfunn. Trygg ferdsel på sjøen er viktig for både næring og rekreasjon.

Sjøfartsdirektoratets statistikk gir grunnlag for å måle effekt av tiltak. Det er behov for klargjøring av hvordan fremgang mot nullvisjonen skal måles og det er viktig med kontinuerlig evaluering og justering av tiltak.

Spørsmålet krever derfor en grundig redegjørelse fra statsråden om hvordan regjeringen konkret vil arbeide for å redusere ulykkestallene og realisere Stortingets nullvisjon. Dette er særlig viktig gitt de alarmerende tallene fra fritidsbåtsektoren og det faktum at hver ulykke representerer en personlig tragedie som potensielt kunne vært unngått med riktige tiltak og prioriteringer.

Svar:

Ett liv tapt på havet er ett for mye, og vi ser på de alvorlige ulykkestallene med bekymring. Ved å etablere en nullvisjon om ingen omkomne eller hardt skadde på nærings- og fritidsfartøy, har vi pekt ut en retning som skal lede til en reduksjon i alvorlige ulykker på sjøen. Dette følger opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 481 fra april 2022, og regjeringen rapporterte om oppfølgingen av dette i Meld. St. 4 (2023–2024).

Nullvisjonen omfatter alle norske fiskefartøy, lasteskip, passasjerskip og fritidsfartøy, samt utenlandske fartøy som seiler i norske farvann. Sjøfartsdirektoratet fikk i oppdrag å utarbeide en handlingsplan, som skal bestå av konkrete tiltak. Arbeidet er utført i samarbeid med Kyst-

verket, Fiskeridirektoratet, Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap og politiet, og er utarbeidet etter modell fra Statens vegvesen sitt tilsvarende arbeid. Det har også vært tett dialog og samarbeid om utvikling av tiltak med representanter fra sektoren.

Handlingsplanen skal foreligge innen utgangen av året, og vil ha tiltak knyttet til både fritidsfartøy og næringsfartøy. Etter dette starter direktoratets gjennomføringsfase, som varer i fem år. Siste året vil direktoratet starte arbeidet med neste utgave av handlingsplanen.

Nullvisjonen vil dermed være førende for direktoratets virksomhet fremover, og systematisere og tilføre noe nytt til direktoratets kontinuerlige arbeid med ulykkesforebygging og sikkerhet til sjøs. Fra før av jobber direktoratet med dette gjennom blant annet regelverksarbeid, tilsynsaktivitet og holdningsskapende arbeid.

Jeg legger til grunn at handlingsplanen, i tråd med forventninger fra Nærings- og fiskeridepartementet, inneholder tiltak som er treffsikre for både nærings- og fritidsfartøy og slik bidrar til en reduksjon i antall alvorlige ulykker. Det forventes også at Sjøfartsdirektoratet måler effekten av handlingsplanen ved bruk av direktoratets ulike kilder, slik som ulykkesstatistikk, spørreundersøkelsen om maritim sikkerhet, løpende risikovurderinger og andre evalueringsmetoder.

Regjeringen har i tillegg vedtatt en nullvisjon om ingen omkomne som følge av drukningsulykker på fritidsområdet. Denne nullvisjonen vil også følges opp av en handlingsplan. Nærings- og fiskeridepartementet koordinerer igangsatt arbeid med dette, i samarbeid med berørte departementer. Nullvisjonen omfatter blant annet drukningsdødsfall i tilknytning til fritidsbåtbruk.

Ulykker på sjøen står dermed høyt på dagsordenen, og regjeringen jobber systematisk med ulykkesforebygging gjennom god politikk og virkningsfulle tiltak.

SPØRSMÅL NR. 564

Innlevert 3. desember 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 9. desember 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden åpne opp for at Moss kommune og SVV kan prioritere lokaltrafikken foran fergetrafikken i perioder med betydelig trafikkaos i Moss eller forventer statsråden

at man fortsatt skal prioritere fergetrafikken på bekostning av lokaltrafikken?

BEGRUNNELSE:

Viser til diverse skriftlige spørsmål og spesielt Dokument nr. 15:150 (2024-2025) og Dokument nr. 15:261 (2024-2025) knyttet til problemene staten påfører Moss ved å påtvinge landets mest trafikkerte fergestrekning gjennom sentrum. Jeg spurte statsråden da om han ville åpne for at Moss kommune ved betydelig trafikkaos kan nekte eller begrense anløp av enkelte ferger, noe statsråden ikke var villig til. Men statsråden sa at han har bedt SVV gå i dialog med kommunen. Da statsråden ikke ville gi kommunen denne muligheten handler nå spørsmålet om han vil åpne opp for at kommunen kan prioritere lokaltrafikken foran fergetrafikken i perioder der en må prioritere.

Svar:

Det er viktig å understreke at det er Statens vegvesen som har ansvaret for riksvegferjesambandet Moss – Horten, og at det er en del av riksveg 19. I en normalsituasjon er det ingen prioritering av trafikken hverken fra ferjen eller lokaltrafikken.

Jeg har imidlertid bedt Statens vegvesen om å gå i dialog med Moss kommune for å se på hvordan trafikale utfordringer kan løses, både i dagens ferjekontrakt og i fremtidige ferjekontrakter. Det er viktig å finne løsninger som ivaretar både lokaltrafikken og fergetrafikken på en best mulig måte. Jeg har tillit til at Statens vegvesen og Moss kommune vil samarbeide for å finne gode løsninger som kan avhjelpe trafikkutfordringene i Moss.

SPØRSMÅL NR. 565

Innlevert 3. desember 2024 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 10. desember 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hva er de operative konsekvensene av mangel på reservedeler til Hærens artillerisystem, og hvilke tiltak vil ministeren sette inn for å sikre tilstrekkelig med reservedeler?

BEGRUNNELSE:

Mangel på reservedeler har ført til at Forsvaret har tatt ammunisjonskjøretøyet K10 ut av drift for å holde artillerivognen K9 i gang, ifølge Forsvarets Forum.

Svar:

Redusert tilgang på reservedeler har forbigående utdanningsmessige konsekvenser. Det hører til den daglige tjenesten for militære sjefer å vurdere hvor mye og hvilket materiell som kan benyttes til utdanning, trening og øving for å balansere bruk mot forbruk.

Forsvaret er i en fase der det er nødvendig å vokse både i struktur og samtidig utvikle utholdenhet for å kunne møte ambisjonene i langtidsplanen.

Forsvarssjefen er gitt klare mål og rammer for hvilke operative kapabiliteter Forsvaret skal yte, og jeg har tillit til at han utfører oppdraget i tråd med dette.

Det er innenfor ansvaret til direktør Forsvarsmateriell å etablere rammeavtaler for anskaffelser av relevante artikler til forsvarssektorens behov. Forsvars-

materiell opplyser om at det hele tiden har foreligget en rammeavtale for anskaffelser av reservedeler til K9 og K10, og at leveringstiden for reservedeler til disse systemene ikke skiller seg fra andre sammenlignbare systemer. Etaten oppgir at et høyere forbruk av reservedeler enn forventet er hovedårsaken til avviket, men forsikrer om at det nå er kjøpt inn flere reservedeler og at flere kjøp er i prosess.

SPØRSMÅL NR. 566**Innlevert 3. desember 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 4. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor mange straffesaker i Møre og Romsdal politidistrikt er henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023 og pr. 01.12. 2024, og hvor mange av disse sakene hadde kjent gjerningsperson?

BEGRUNNELSE:

Det er ofte en hører om at mange straffesaker generelt i landet og i Møre og Romsdal politidistrikt som blir henlagt på grunn av manglende kapasitet, jf. straffeprosessloven § 62a tredje ledd.

Svar:

Det har vært en bekymringsfull økning i antall «kapasitetshenleggelse» i enkelte politidistrikt fra 2023 til 2024. Årsakene til dette må antas å være sammensatte og må også sees i sammenheng med økningen i antall registrerte anmeldelser totalt de siste par årene. Resultatene på straffesaksområdet har blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten, og den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen.

For å kunne besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Riksadvokaten. Riksadvokaten har oversendt statistikk over alle politidistriktene.

Statistikkuttrekket av henleggelseskoder er hentet fra politiets systemer per 27.11.2024, og Riksadvokaten har tatt forbehold om at det kan være enkelte nyanser/detaljer som ikke fullt ut belyses. Tidligere benyttet man koden "Henlagt på grunn av manglende saksbehandlingsskapasitet", men denne har endret navn til "Henlagt ikke forholdsmessig ressursbruk". Det fremgår av statistikken at det innenfor denne kategorien henleggelse (kapasitetshenleggelse) skilles mellom saker hvor det er lagt inn en mistenkt person (kode 78), og saker hvor det ikke er registrert noen mistenkt (kode 25).

Riksadvokaten har gitt følgende merknader til statistikken:

«Det er i den senere tid registrert en økning i antall kapasitetshenleggelse for en del politidistrikter. Ved vurderingen av denne økningen er det – for sammenhengens skyld – formålstjenlig å se på antallet slike henleggelse i forhold til den totale saksporføljen, dvs. hvor stor andel av påtaleavgjorte saker som er henlagt av kapasitetshensyn. Dette fordi antall anmeldelser og antall påtaleavgjorte saker varierer fra år til år.

Det har i 2024 vært en økning i antall registrerte anmeldelser på 4,7 prosent sammenlignet med samme periode i fjor (pr. andre tertial), herunder har det vært en økning i mindre alvorlige vinningslovbrudd og mindre alvorlige bedragerier. Dette er saks-kategorier som over tid har utgjort størsteparten av de totale kapasitetshenleggelsene.

Andelen kapasitetshenleggelse for landet som helhet øker noe fra 2023 til 2024. Mens 6,3 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2023 ble henlagt av kapasitetshensyn, er andelen pr. andre tertial i år økt til 8,5 prosent. Det har med andre ord vært en økning på 2,2 prosentpoeng.

Kapasitetshenleggelse er regulert i riksadvokatens rundskriv Henleggelse på grunn av manglende saksbehandlingsskapasitet - RA 3/2016. Det følger av rundskrivet at sentrale og alvorlige lovbrudd ikke skal henlegges på grunn av kapasitet, og det er ressursituasjonen for politidistriktets samlede straffesaksbehandling som skal iakttas ved vurderingen.

Riksadvokaten registrerer at bruken av kapasitetshenleggelse varierer mellom politidistriktene. Årsakene til dette er formenlig sammensatte og kan skyldes ulike forhold, herunder variasjoner i kriminalitetsbildet.

Konkret for den perioden det stilles spørsmål om, kan økt bruk av kapasitetshenleggelse for enkelte politidistrikter ha en sammenheng med en økning i alvorlige og prioriterte saker som ofte krever mye ressurser. Ett eksempel er Innlandet politidistrikt, som den siste tiden har hatt svært mange alvorlige straffesaker under etterforskning, herunder ni drapssaker. Slike forhold fordrer en aktiv prioritering fra påtalemyndighetens side for å sikre at de mest alvorlige sakene får tilstrekkelig oppfølging.

Flere statsadvokatembeter har oppfølging av politiets praksis med henleggelse, og riksadvokaten vil følge funnene og utviklingen nøye. I denne sammenheng kan nevnes at riksadvokaten arbeider med et nytt rundskriv om henleggelse, hvor man bl.a. vil se på behovet for å revidere føringene for bruk av ulike henleggelsesgrunner, herunder kapasitet.»

Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	597	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	812	1 986
Totalsum		1 409	3 113

Troms politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	3	66
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	3	119
Totalsum		6	185

Øst politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 227	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 644	1 655
Totalsum		2 871	2 782

Sør-Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 933	2 043
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 104	2 169
Totalsum		4 037	4 212

Oslo politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2 737	2 745
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 885	2 784
Totalsum		5 622	5 529

Sør-Øst politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 124	1 489
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 502	2 370
Totalsum		2 626	3 859

Agder politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 651	1 692
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 283	1 095
Totalsum		2 934	2 787

Møre og Romsdal politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	4	4
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	4	16
Totalsum		8	20

Trøndelag politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	479	830
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	700	1 205
Totalsum		1 179	2 035

Nordland politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2	22
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	12	34
Totalsum		14	56

Finnmark politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1	46
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	35	121
Totalsum		36	167

Innlandet politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 13.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	286	480
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	306	1 042
Totalt		592	1 522

Kriminalitetsutviklingen i de senere årene, med stadig flere anmeldte forhold tilsier at politiet og påtalemyndigheten må prioritere. Samtidig er det avgjørende for befolkningens tillit til politiet at saker ikke henlegges på grunn av kapasitetsutfordringer i for stor utstrekning. Politiet er tilført betydelige ressurser både i RNB 2024 og foreslått i statsbudsjettet for 2025. Utfordringene på området ble også adressert i statsbudsjettet for 2024 der det ble bevilget 80 millioner kroner til et løft for etterforskningsfeltet. Midlene er fordelt med 30 millioner til styrket etterforskningskapasitet i politidistriktene og 7 millioner til kompetansehevende tiltak. Den høyere påtalemyndighet ble styrket med 43 mill. kroner for å sikre en sterkere fagledelse av politiets straffesaksbehandling. Jeg har forventninger om at styrkingen på området gir effekt.

Som nevnt innledningsvis har de bekymringsfulle resultatene på straffesaksområdet blitt adressert i styr-

ingsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten. Den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen. Det er blant annet adressert behov for tettere resultatoppfølging av de enkelte politidistrikter og et forsterket samarbeide mellom Politidirektoratet og Riksadvokatembetet.

Jeg har forventninger og legger til grunn at dette følges opp både av Politidirektoratet og av Riksadvokaten.

SPØRSMÅL NR. 567**Innlevert 3. desember 2024 av stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou****Besvart 11. desember 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Mener finansministeren at anerkjennelsen av Palestina som stat utløser behov for ettersyn med at norske sivilsamfunnsorganisasjoner opererer i henhold til FNs sikkerhetsråds resolusjon 465 av 1980, og hva er det i så fall med anerkjennelsen som stiller overholdelse av Sikkerhetsrådets resolusjon i et nytt lys?

BEGRUNNELSE:

Syv norske sivilsamfunnsorganisasjoner som arbeider for relasjoner mellom Norge og Israel, eller for utøvelse av jødisk kultur og religion i Norge, mottok 19. november brev fra Skatteetaten med varsel om kontroll. Organisasjonene informeres i brevet om at formålet med kontrollen er «å vurdere om organisasjonenes aktivitet, inkludert bruken av mottatte gaver, aktivt støtter eller medvirker til handlinger i strid med folkeretten». Som bakgrunn for kontrollen opplyser Skatteetaten at:

«Norge besluttet å anerkjenne Palestina som stat gjennom kongelig resolusjon av 24. mai 2024, med virkning fra 28. mai 2024. Som medlem av FN er Norge forpliktet til å følge vedtakene fra FNs sikkerhetsråd, herunder vedtak som gjelder folkerett. FNs sikkerhetsråds resolusjon 465 (1980) oppfordrer det internasjonale samfunn til å ikke støtte Israels bosettingsaktiviteter i de okkuperte områdene, da disse anses som brudd på folkeretten.»

Det har vært norsk politikk gjennom skiftende regjeringer over flere tiår at israelske bosettinger i de okkuperte områdene er i strid med folkeretten, og det er derfor ikke noe nytt i lys av anerkjennelsen.

Svar:

Skatteloven § 6-50 om rett til fradrag for gaver til visse frivillige organisasjoner inneholder en bestemmelse i fjerde ledd om at organisasjoner som aktivt støtter eller medvirker til handlinger i strid med vedtak fra FNs sikkerhetsråd, kan utelukkes fra gavefradragsordningen. Myndigheten til å utelukke enkeltorganisasjoner er gitt til Finansdepartementet.

Finansdepartementet har i ulike sammenhenger plikt til å påse at departementets etater følger norske folkerettslige forpliktelser. Det mest påtakelige de senere år har vært gjennomføringen av sanksjonsregelverket mot Russland. Når det gjelder gavefradragsordningen etter skatteloven § 6-50 spesielt, har Finansdepartementet en lovpålagt og løpende plikt til å påse at det ikke er organisasjoner i gavefradragsordningen som støtter eller medvirker til handlinger i strid med vedtak fra FNs sikkerhetsråd. Finansdepartementets oppdrag til Skattedirektoratet 24. oktober 2024 om å gjennomgå listen over godkjente organisasjoner for gavefradrag må ses i lys av dette. Skattedirektoratet har initiert en gjennomgang ved å be om informasjon fra enkelte organisasjoner.

SPØRSMÅL NR. 568**Innlevert 3. desember 2024 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 10. desember 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Hvordan har det oppstått en situasjon med mangel på reservedeler til hærens artillerisystem, gitt at det har vært økte bevilgninger til reservedeler over flere år?

BEGRUNNELSE:

Mangel på reservedeler har ført til at Forsvaret har tatt ammunisjonskjøretøyet K10 ut av drift for å holde artillerivognen K9 i gang, ifølge Forsvarets Forum.

Svar:

Tilstrekkelige lagre av reservedeler er viktig for å sikre tilgjengelige styrker og bedre utholdenheten. Beholdningene av ammunisjon, reservedeler, drivstoff og materiell skal bygges opp i tråd med «Forsvarsløftet – for Norges trygghet».

Regjeringen har allerede igangsatt oppbyggingen av forsyningsberedskapen gjennom statsbudsjettene i denne stortingsperioden. I statsbudsjettet for 2025 ligger bevilgningen for forsyningsberedskapen, som inkluderer reservedeler, 2,7 milliarder kroner over nivået fra 2020. Jeg nevner for ordens skyld også overføringen av ansvaret for driftsanskaffelser fra Forsvaret til Forsvarsmateriell fra

1. oktober 2024, som skal bidra til et mer enhetlig grensesnitt mot markedet og helhetlige avtaler for sektoren.

Forsvarsmateriell har opplyst om at det hele tiden har foreligget en rammeavtale for anskaffelser av reservedeler til K9 og K10, og at leveringstiden for reservedeler til disse systemene ikke skiller seg fra andre sammenlignbare systemer. Etaten har oppgitt at et høyere forbruk av reservedeler enn forventet er hovedårsaken til avviket, men har forsikret om at det nå er kjøpt inn flere reservedeler og at flere kjøp er i prosess.

Forsvarssjefen er gitt klare mål og rammer for hvilke operative kapabiliteter Forsvaret skal yte, og jeg har tillit til at han utfører oppdraget i tråd med dette.

SPØRSMÅL NR. 569

Innlevert 3. desember 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 11. desember 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram dokumentasjon på kva Statens vegvesen region midt har forbrukt av både økonomiske og personell ressurser så langt i 2024 til Møreaksen og relaterte planar/oppgåver, samt dokumenter at absolutt alt av ressurser innan Statens vegvesen region midt, IKKJE blir planlagt brukt ei einaste kr eller personressurser til Møreaksen i 2025?

GRUNNGJEVING:

Det er kjent gjennom media at Statens vegvesen fortsatt har brukt planleggings ressurser både penger og personell til prosjektet Møreaksen i 2024, sjølv om dette prosjektet er tatt heilt ut av NTP sin 12 års periode.

Det er også eit fakta at Statens vegvesen region midt i fleire tiår har flytta ressurser for planlegging vekk frå fleire andre prosjekt til sløseriprojektet Møreaksen, noko som har gått ut over viktige exportveggar slik som til dømes E-136 frå Ålesund til Dombås.

No har Stortinget bestemt og gjeve regjeringa “marsjordre” for straks planlegging, prosjektering og oppstart av Rv 15 Strynefjellet med arm til Geiranger, og regjeringa har omsiders etter at fleire saker frå FrP har blitt fremma i Stortinget ang. Veibustkrysset, beslutta prioritering av dette.

- Alle i regionen forventar no synlige bevis på at Statens vegvesen region midt og vest, faktisk leverar.

Derimot er svært mange fortsatt bekymra over at Statens vegvesen region midt, fortsatt ikkje bryr seg eit kvidder om verken Stortinget eller regjering, og fortsetter å sløse vekk midlar til Møreaksen.

Dette er med bakgrunn i erfaring frå Statens vegvesen region midt, og med bakgrunn i at det også er uklare signal også frå utbyggingsdirektøren i Statens vegvesen.

- Alle forventar no at Statens vegvesen inklusiv utbyggingsdirektøren lojal følger opp Stortinget og regjeringa, og brukar ikkje ei kr meir på Møreasken eller tilstøytande prosjekt.

Vi høyrer derimot til stadig frå til dømes Aukra kommune at det “berre er å fortsette” og både kommunen og fylket fortsetter å sløse vekk skattebetalarane sine pengar på til dømes Kjerringsundet, eit prosjekt som er avhengig av Møreaksen. Her fortsetter ein som om ingen ting har hendt eller endra seg. Det samme gjelder for Molde kommune som ilag med Statens vegvesen fortsetter å sløse vekk skattebetalarane sine pengar til planlegging av deponi for tunellmasse frå Møreaskene som sjølv sagt aldri kjem dit, og det er aldeles uhørt at Statens vegvesen region midt har brukt ressurser på dette..

Ein plan varer som kjent i berre 10 år, så med Møreasken ute av 12 års NTP perioden talar det meste for seg sjølv.

Svar:

Eg viser til skriftleg spørsmål nr. 2470 av 1. august 2024, nr. 2518 av 8. august 2024 og nr. 2630 av 28. august 2024 frå representant Sve og mine svar på spørsmåla av 7. august 2024, 15. august 2024 og 5. september 2024.

Statens vegvesen har som nemnt i tidlegare svar ein generell fullmakt gitt av Stortinget til å pådra forpliktingar knytt til planlegging, førebuande arbeid og grunnverv av prosjekt som ikkje har vedtatt kostnadsramme i Stortinget. Fullmakta er omtalt under generelle fullmakter i Prop. 1 S (2023–2024) for Samferdselsdepartementet, på s. 226.

Hausten 2024 har Statens vegvesen jobba med å slutføra planleggingsprosessar på pågåande prosjekt på Møreaksen. I tidlegare svar har eg forklart at det er riktig at Statens vegvesen slutfører allereie igangsette planleggingsprosessar på pågåande planprosjekt. Dette for at data skal kunne gjenbrukas om det blir aktuelt ved seinare høve.

Det er per. 4. desember 2024 regnskapsført om lag 20 mill. kr til Møreaksen i 2024.

Statens vegvesen avsluttar all vesentleg aktivitet på prosjekta i Møreaksen ved overgangen 2024/2025. Det vil i 2025 vere nokre mindre kostnader for arbeid gjennomført i 2024 i tillegg til vedtak på plan for deponi og avsluttande arkeologi.

SPØRSMÅL NR. 570

Innlevert 3. desember 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 12. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan helseministeren gi en status for prosessen omkring organisering av PCI i Helse Nord den siste tiden, og forsikre om at den løsningen som velges vil ivareta pasientsikkerheten på en god måte basert på en faglig konsensus?

BEGRUNNELSE:

Det vises til det pågående arbeid rundt organisering av PCI innenfor Helse Nord's ansvarsområde. Det vises videre til at både Nordland fylkeskommune og Bodø kommune stiller en del spørsmål ved prosessen og har bedt om status. Det er særlig beslutningsprosessen om fordeling av pasienter med store hjerteinfarkt i Nordland som må reise luftveien, som det synes å være en del faglige uenigheter omkring.

I en artikkel i Avisa Nordland datert den 2. desember kommer det frem at fagmiljøer ved Nordlandssykehuset og Helgelandssykehuset er sterkt kritiske til den organiseringen som synes å bli presset gjennom og stiller kritiske spørsmål til om pasientsikkerheten er tilstrekkelig ivaretatt i organiseringen som er foreslått og diskutert.

Det er viktig for tilliten til helsevesenet at det vises åpenhet omkring prosesser som har stor påvirkning på pasienter og at Helseministeren kan betrygge om at prosessene i Helse Nord omkring PCI er gode og ivaretar pasientsikkerheten basert på en faglig konsensus.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Nord RHF. Hovedtrekkene i prosessen om organisering av PCI er beskrevet under.

I 2017 besluttet styret i Helse Nord RHF å styrke tilbudet til pasienter med hjerteinfarkt i Helse Nord (styresak 137-2017). Samlede data for pasienter med hjerteinfarkt viste at det var et generelt godt tilbud i Helse Nord, men at det var geografiske forskjeller i tilbudet til pasienter om undersøkelser ved hjelp av PCI ved mindre infarkt. I 2020 ble PCI-virksomhet ved Nordlandssykehuset HF Bodø startet som dagtilbud. Styret vedtok også at PCI-tilbudet i Bodø skulle evalueres etter fem år.

Det ble i 2023 opprettet en ekstern ekspertgruppe, oppnevnt av Helse Nord RHF, Nordlandssykehuset HF og Universitetssykehuset Nord-Norge HF i fellesskap, til å evaluere tilbudet. Ekspertgruppen leverte sin rapport våren 2024. Ekspertgruppen var enstemmig i sine anbefalinger. Ekspertgruppens vurdering var at Helse Nord hadde følgende alternativer:

1. Videreføre invasiv aktivitet ved Nordlandssykehuset HF i en velfungerende samarbeidsmodell hvor Universitetssykehuset Nord-Norge HF har det overordnede faglige ansvaret for virksomheten også ved Nordlandssykehuset.

2. Avvikle virksomheten ved Nordlandssykehuset HF Bodø og igjen samle all invasiv kardiologi ved universitetssykehuset.

Ekspertgruppen anbefalte å videreføre invasiv kardiologi ved Nordlandssykehuset HF i en velfungerende samarbeidsmodell hvor Universitetssykehuset i Nord-Norge HF har det overordnede faglige ansvaret for virksomheten.

Styret i Helse Nord RHF sluttet seg til anbefalingene i ekspertutvalgets evaluering, og vedtok i juni at invasiv kardiologi i Helse Nord skal være faglig, organisatorisk og administrativt samlet i ett senter, ved Universitetssykehuset i Nord-Norge HF (styresak 84-2024). Senteret skal ha to driftssteder, et døgnkontinuerlig senter lokalisert ved Universitetssykehuset i Nord-Norge HF, og et dagtilbud lokalisert ved Nordlandssykehuset HF.

På bakgrunn av den ovennevnte evalueringsrapporten, ba fagdirektør i Helse Nord RHF om at fagrådet for hjertemedisin reviderte retningslinjene for akutt koronart syndrom. Helse Nord RHF påpeker at retningslinjen skal være en støtte for legers kliniske beslutninger angående utredning og behandling. Fagrådet leverte sin anbefaling i slutten av november 2024. Helse Nord RHF opplyser at det er to tydelige anbefalinger i den reviderte retningslinjen:

- Akutt PCI-behandling skal hovedsakelig finne sted i Tromsø, men kan også gjøres i Bodø på dagtid på hverdager.
- Behandlingssted ved akutte hjerteinfarkt besluttes i konferanse mellom involverte leger. Hvis det ikke oppnås konsensus, tas avgjørelsen av invasiv hjertevakt ved Universitetssykehuset i Nord-Norge HF, Tromsø.

I arbeidet med revideringen av retningslinjen kom det frem ulike syn rundt ansvarsforhold og beslutningsmyndighet. Helse Nord RHF påpeker at tydelige kommunikasjons- og beslutningslinjer er helt nødvendig for å sikre pasientene rask og god behandling. Helse Nord RHF opplyser at de derfor besluttet og tydeliggjort dette i den reviderte prosedyren som ble gjort gjeldene fra 2. desember.

Statsforvalteren i Nordland publiserte 2. desember avgjørelse i en tilsynssak mot Helse Nord RHF. Tilsynssaken ble åpnet mot Helse Nord RHF tidligere i år, på bakgrunn av varsel om en hendelse i 2022. En sentral problemstilling har vært om det er lov å planlegge forsinket behandling av en tidskritisk lidelse som akutt hjerteinfarkt ved at en pasient kan flys over et åpent PCI-senter i Bodø til Universitetssykehuset i Nord-Norge HF Tromsø. Statsforvalteren i Nordland mener Helse Nord RHF har brutt flere bestemmelser i helselovgivningen i forbindelse med behandling av akutt hjerteinfarkt. Statsforvalterens konklusjon er at:

«Helse Nord RHF har ikke lagt til rette for at pasienter i Nordland med behov for øyeblikkelig hjelp ved akutt hjerteinfarkt i

form av STEMI eller NSTEMI med veldig høy risiko, tilbys nødvendige tjenester innen forsvarlig tid. Helse Nord RHF har ikke oppfylt sitt ansvar for tilrettelegging og styring av tjenestene innenfor foretakenes behandling av akutt hjerteinfarkt. Svikten ved Helse Nord RHF gjelder plikten til å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere tjenestene. Helse Nord RHF har heller ikke tilrettelagt for at helsepersonellet skulle kunne løse sine lovpålagte plikter. Det foreligger brudd på spesialisthelsetjenesteloven §§ 2-1 a, 2-1 e, 2-2, 3-1 og 3-4 a, jf forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten.»

Helse Nord RHF opplyser at det i flere år har vært forsøkt å få etablert nødvendig ansvars- og oppgavedeling mellom helseforetakene, noe som også kommer frem i ovennevnte styresak. Videre opplyser Helse Nord RHF at erfaringen så langt og tilbakemeldingene fra Nordlandssykehuset HF og Universitetssykehuset i Nord-Norge HF viser at det ikke har lyktes å skape en stabil og forutsigbar faglig samhandling. Statsforvalteren bekrefter dette utfordringsbildet, ifølge Helse Nord RHF.

Representanten Thorheim spør om den valgte løsningen vil ivareta pasientsikkerheten på en god måte. Helse Nord RHF opplyser at arbeidet med forbedringer er godt i gang, og at viktige deler av det Statsforvalteren påpeker som kritikkverdig allerede er rettet opp. Helse Nord RHF vurdering er at vedtaket om fortsatt PCI-tilbud i Bodø og de oppdaterte retningslinjene for hjertebehandling, sikrer tjenester med rett kvalitet.

Helse Nord RHF opplyser også at det blant enkelte aktører er et ønske om et døgnåpent PCI-tilbud i Bodø. Styret i Helse Nord RHF har, etter anbefaling fra ekspertgruppen, ikke åpnet for dette. Det betyr at akutte PCI-prosedyrer på kveld, natt og i helgene fortsatt skal utføres i Tromsø etter raskest mulig transport.

Helse Nord RHF opplyser videre at de administrerende direktørene ved Nordlandssykehuset HF og Universitetssykehuset Nord-Norge HF nå arbeider sammen om planlegging av iverksettelsen av ny organisering som skal tre i kraft fra nyttår. De rapporterer i fellesskap at dette skal de få til og at endringen skal være på plass innen fristen.

Det er Helse Nord RHF som har sørge-for-ansvaret for pasientene i helseregionen og som har ansvar for at det gis forsvarlig helsehjelp. Jeg legger til grunn at pasientene i Helse Nord får et godt og forsvarlig tilbud. Samtidig er dette en sak som departementet vil holde seg løpende orientert om.

SPØRSMÅL NR. 571**Innlevert 3. desember 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 13. desember 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel****Spørsmål:**

Hvorfor har regjeringen foreslått å endre omregningen av IB vitnemål gjennom Samordna opptak på en slik måte at det kraftig svekker av oppnådde karakterer fra elever på IB utdanningen, og mener regjeringen at det er riktig å svekke verdsettelsen av IB elevenes læringsresultater og kvalifikasjoner?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med ny modell for omregning av karakterer for IB vitnemål har spørsmålsstiller fått en rekke henvendelser fra elever, lærere og skoleledere som er bekymret for konsekvensen av endringen. Norge var først i Norden og har hatt IB tilbud siden 1978. Begrunnelsen for disse etableringer er og har vært å kunne tiltrekke seg utenlandske investeringer, underlette for internasjonal mobilitet og rekruttering, men også å kunne tilby en alternativ opplæring for norske elever. Mens antallet IB elever rundt om i Europa og resten av verden har økt stadig kan Norske IB Skolers Forening (NIBS) konstatere at det har skjedd en stadig nedgang i elevtallet på IB i Norge. En nedgang som er direkte koblet til devalueringer av IB-elevens karakterer i de konverteringstabeller som presenteres av samordna opptak. Tilbakemeldingen fra NIBS er at innføring av ny konverteringstabell fra 2025 og det som oppleves som devaluering av kvalifikasjoner skaper usikkerhet og gjør at elever velger bort IB tilbudet.

Svar:

Omrekningstabellar blir utarbeida i samband med opptak til høgare utdanning og ligg under ansvarsområdet til forsknings- og høgare utdanningsministeren. Det er derfor eg som svarar på spørsmålet frå representant Raja.

Alle søkjarar til universitet og høgskular skal bli behandla likt og rettferdig, og dei konkurrerer om dei same studieplassane med sine karakterar frå vidaregåande opplæring. For at søkjarar med vitnemål/diplom frå andre skolesystem/land enn norsk vidaregåande skule skal kunne konkurrere i opptak til høgare utdanning med sine karakterar, må karakterane reknast om til norsk karaktereskala (med beståtte karakterar frå 2 til 6). I 2010 fekk Samordna opptak (SO) myndigheit frå Kunnskapsdepartementet til å utarbeide omrekningstabellar, unntatt for fransk baccalauréat (fransk bacc) og International Baccalaureate (IB). I 2019 fekk dei myndigheit til å også lage omrekningstabellar for desse.

Direktoratet for høgare utdanning og kompetanse (HK-dir) forvaltar i dag Samordna opptak og utarbeider alle omrekningstabellar. Den nye tabellen for IB skal tre i kraft frå neste års opptak (2025) og vart vedteken og varsla på nettstaden samordnaopptak.no i desember 2022. I tillegg varsla HK-dir interessentar om tabellen.

Dagens tabell for IB vart utarbeidd av ein arbeidsgruppe på 90-talet. Tabellen har stått uendra sidan 2009. Arbeidsgruppa gjorde nokre vurderingar som vi i dag ikkje har dokumentasjon på, men vi veit at dei ikkje nytta seg av ein statistisk modell. HK-dir har gjort greie for til departementet at dagens tabell gir store fordelar til IB-elevar ved opptaket til høgare utdanning. Tal frå HK-dir viser at antal IB-søkjarar som blei rekna om til å ha eit gjennomsnitt på 6,0 (høgaste karaktergjennomsnitt i norsk skule) var 30 gongar høgare enn for søkjarar med norsk vidaregåande skule, i årets opptak. Det er svært lite sannsynleg at det er så stor skilnad på dei ulike elevpopulasjonane. Eg minner om at det er mange studiespesialiserande utdanningsprogram på norske vidaregåande skular som har svært høge inntaksgrenser. Det vil alltid vere mogleg å argumentere for at nokre skular er betre enn andre, både innanfor det norske skulesystemet og i samanlikning med utanlandske skulesystem. Men opptakssystemet må behandle alle søkjarar mest mogleg rettferdig og kan difor ikkje ta inn slike subjektive vurderingar.

For å lage omrekningar har HK-dir informert departementet at dei samanliknar Utdanningsdirektoratets (Udir) offisielle statistikk for gjennomsnittskarakterar på vitnemål frå norsk vidaregåande skule, med statistikk frå den vidaregåande skulen i eit anna land eller utdanningssystem, der slik statistikk er tilgjengeleg. Samanlikninga er ei rein statistisk

samanlikning av populasjonane. HK-dir har om lag hundre omrekningstabellar på sine nettsider og nyttar ein statistisk metode utarbeidd av Norsk Reknesentral (NR). HK-dir har utarbeidd den nye IB-tabellen ved å nytta den same metoden. Dei har nytta data frå IB (gitt ut av den internasjonale stiftinga IB) og data frå vitnemål frå studiespesialiserande utdanningsprogram i norsk vidaregåande skule. HK-dir gjer ikkje subjektive vurderingar, men baserer seg på ein heilt objektiv statistisk metode som altså er utarbeidd av Norsk Reknesentral.

Representanten Raja viser til at det har vore ein stadig nedgang i kor mange elevar som tar IB i Noreg. Sverige og Danmark nyttar svært like omrekningstabellar som den tabellen HK-dir no har laga, i sine respektive opptak til høgare utdanning. Dei la om sine IB-tabellar til å vere

basert på statistikk for fleire år sidan. HK-dir har spurt utdanningsmyndigheitene i desse landa om innføringa av slike tabellar førte til store endringar i talet på IB-elevar eller -liner hos dei. Sverige såg inga nedgang etter si omlegging i 2016 eller at tilbod vart lagt ned. Danmark seier det har hatt ein auke i antal IB-elevar dei siste 20 åra.

Omrekningstabellar er ikkje ei devaluering av nokre sine kvalifikasjonar, men ein metode for å gjere konkurransen om studieplassar meir rettviss. Kampen om studieplassane i høgare utdanning er eit nullsumspel. Viss nokre søkjarar får ein fordel, vil det bety at andre søkjarar får ei ulempe.

SPØRSMÅL NR. 572

Innlevert 3. desember 2024 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg

Besvart 11. desember 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Flere reisende har rapportert om at lokale Vy-tog på Østlandet kun bruker et togsett fremfor to i rushtid, som gjør at kapasiteten ikke blir brukt godt nok og at togene raskt fylles opp. Dette kan føre til videre trengsel og at pendlere bruker alternative reisemåter.

Hva er årsaken til at VY kun bruker ett togsett på enkelte avganger i rushtiden, har regjeringen oversikt over hvor mange avganger dette gjelder for i og utenfor rushtid, og hva gjøres for å sikre at særlig togene som går i rush bruker maksimalt antall togsett?

Svar:

I 2024 har det dessverre vært alt for mange togavganger som har blitt kjørt med enkeltsett i stedet for dobbeltsett, spesielt i rush. Dette har ført til trengsel om bord og et langt dårligere tilbud til de reisende enn det som er akseptabelt. Jeg har derfor hatt tett oppfølging av kapasitetsutfordringene på jernbanen og aktørene i sektoren jobber aktivt med å bedre situasjonen. Noen av forbedringene er allerede på plass, andre vil komme om litt.

Årsakene til at det kjøres med redusert kapasitet skyldes tekniske utfordringer med togene, som på enkelte strekninger er gamle og modne for utskifting. Enkelte nyere tog har også hatt stoppende feil som har vært nødvendig å utbedre, blant annet oppsto feil på fem togsett som var bygget om til nytt signalsystem ERTMS. De er nå utbedret. I tillegg har det vært et etterslep på planlagt vedlikehold på flere tog. Dels grunnet stort behov for utbedring og vedlikehold etter den krevende vinteren, og dels grunnet feil på de andre togene som nevnt, som har tatt opp kapasitet på verkstedene.

Norske Tog AS anskaffer nå nye tog, med 36 nye lokaltog og 19 regiontog som skal erstatte gamle og ut-

daterte tog på Østlandet i de kommende årene. Først ut er nye lokaltogkjøretøy som skal erstatte de gamle togene på L1 (Spikkestad-Asker-Oslo-Lillestrøm) og L2 (Stabekk-Oslo-Ski). Togene er imidlertid noe forsinket fra leverandør. Jernbanedirektoratet og Vygruppen har som nevnt iverksatt tiltak for å bedre situasjonen. Blant annet økt bemanning på verkstedene, flere skift og mer effektivt vedlikehold og fornying av kritiske deler. Noen forbedringer ser vi allerede og Jernbanedirektoratet forventer at det vil bli en ytterligere bedring i situasjonen den nærmeste tiden. Jernbanedirektoratet følger også opp aktørene i sektoren og arbeider med flere tiltak for å sikre bedre vinterdrift.

Regjeringen har fått oppdateringer fra Jernbanedirektoratet på hvor mange avganger som har blitt kjørt med materiellreduksjoner, som jeg også har gjengitt i en tabell i svar på spørsmål nr. 384 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Morten Stordalen om samme tema. Jernbanedirektoratet har informert om at situasjonen har bedret seg de siste ukene, og det tyder på at tiltakene har hatt effekt.

SPØRSMÅL NR. 573**Innlevert 3. desember 2024 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg****Besvart 11. desember 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Deponering og destruering av PFAS er viktig for å fjerne kontaminasjon fra områder og gjenstander, og verne folk og natur fra forurensning. I dag finnes metoder som kan redusere PFAS-mengder. Samtidig forskes det på metoder som øker effektiviteten. Det er likevel ikke offentlige krav og retningslinjer for hvilke metoder som er effektive og trygge. Det kan føre til at løsninger uten faglig forankring brukes.

Vil regjeringen ta initiativ til et regelverk som sikrer at håndtering av PFAS gjøres på en ansvarlig måte?

BEGRUNNELSE:

Flere næringsaktører som arbeider med håndtering av PFAS har uttrykt bekymring om manglende krav til dokumentasjon og krav til metoder for PFAS-håndtering. Dagens manglende regelverk fører til at flere dårlige løsninger promottes på markedet, selv om disse ikke alltid har tydelig vitenskapelig belegg. Det er heller ingen tydelige krav til at løsninger som fremmes som effektive faktisk skal testes fra uavhengige aktører som f.eks. myndighetene for å sikre at løsningene virker. Dette kan i verste fall føre til at penger brukes på løsninger som ikke fungerer, at useriøse aktører får tilgang til markeder for fjerning av PFAS og at skillet mellom gode metoder og dårlige viskes ut.

PFAS er farlige stoffer som må håndteres på en ansvarlig måte, og bruk av dårlige metoder og produkter for fjerning av stoffene kan føre til lekkasje av PFAS i miljøet, og over til mennesker og dyr. Dette kan videre føre til helseskader for folk som håndterer PFAS og for mennesker som bor i nærmiljøet til områder hvor PFAS ikke håndteres riktig. Ved håndtering av farlige stoffer som kan påføre natur og mennesker helseskade er det vanlig med grundige og tydelige retningslinjer. Likevel er håndtering og destruering av PFAS på ingen måte godt nok regulert i dag.

Svar:

PFAS er et stort miljøproblem. Det brytes ikke helt ned og kan spre seg over hele verden med luft- og havstrømmer. PFAS kan dermed gjenfinnes i mat og drikkevann. Det er viktig at vi stanser produksjonen, bruken og utslippet av PFAS internasjonalt. Arbeidet med å redusere spredningen av miljøgifter, herunder PFAS-er, prioriteres høyt av

regjeringen. Norge bidrar vesentlig i arbeidet med forbud og andre reguleringer mot PFAS-er i Europa og globalt.

Det meste av PFAS-forurensningen i Norge kommer fra brannskum. Det er arbeid på gang for å rydde opp på brannøvingssteder. Miljødirektoratet følger opp at de ansvarlige kartlegger, og utreder risiko og tiltak. En europeisk veileder for utskiftning av PFAS-holdig brannskum blir tilgjengelig sommeren 2025. Veilederen vil også omhandle håndtering av avfall i forbindelse med utskifting til PFAS-fritt skum.

Dessverre finnes det ikke en tilstrekkelig god avfallsbehandling av det store volumet av produkter med PFAS i dag. Det er derfor positivt at det er stor aktivitet for å finne rimelige og effektive metoder for å identifisere de best egnede metodene for destruering og opprydning i PFAS, blant annet under det globale arbeidet under Baselkonvensjonen og under OECD. Miljødirektoratet følger med på den vitenskapelige utviklingen.

SPØRSMÅL NR. 574**Innlevert 3. desember 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 10. desember 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Har regjeringen konkludert når det gjelder spørsmålet om taxfree-butikkene på norske flyplasser skal få anledning til å selge avgiftsbelagte varer, som for eksempel mat og alkoholfrie varer?

BEGRUNNELSE:

16. November 2023 sendte Samferdselsdepartementet ut en pressemelding om at regjeringen ville vurdere en rekke tiltak for å styrke Avinors økonomiske situasjon. I forslaget til statsbudsjett for 2025 har regjeringen kommet med det avgjørende svaret på hvordan Avinor skal komme i økonomisk balanse. Regjeringen svarer med at avgiftene for bruk av Avinors flyplasser skal økes markant, mot at flypassasjeravgiften senkes noe. I statsrådens pressemelding av november i fjor og et medfølgende brev til Avinor, pekte han også på en rekke andre mulige tiltak for å styrke Avinors økonomi. Ett av disse forslagene var å vurdere om taxfree-butikkene skal gis anledning til å selge andre varer enn varer i taxfree-kategorien - en endring i den såkalte Tollager C. Jeg kan ikke se at regjeringen har konkludert i dette spørsmålet.

I en sak i Nettavisen 12. oktober i år uttaler derimot en kommunikasjonsrådgiver hos Tolldirektøren seg om denne saken, som kan gi en indikasjon på at regjeringens fagetat avviser forslaget om å åpne opp for andre varekategorier i taxfree-butikkene:

“Det finnes andre butikker på en flyplass som ikke er toll- og avgiftsfrie. Vår vurdering er at kun de fire varegruppene som omfatter alkoholholdig drikke, tobakksprodukter i originalpakninger, sjokolade- og sukkervarer og parfyme, kosmetikk og toalettartikler kan tillates solgt på et taxfreeutsalg, sier seniorrådgiver Julie Vissgren i Tolldirektørens kommunikasjonsstab.”

Det er urovekkende dersom denne uttalelsen er uttrykk for regjeringens vurdering av saken.

I samme sak uttaler Avinor at en åpning for nye varekategorier “... vil gjøre taxfree-butikkene mer attraktive ved at de kan selge tilbehør til kosmetikk, alkoholfri drikke, lokal norsk mat og annet som de reisende etter spør.”

Svar:

I taxfree-butikkene på norske flyplasser kan reisende til og fra utlandet kjøpe taxfreevarer, det vil si alkohol og tobakksvarer uten å betale særavgifter eller merverdiavgift. Reisende kan også kjøpe sjokolade- og sukkervarer, samt kosmetikk mv. uten å betale merverdiavgift. Salg av alkohol og tobakksvarer skjer innen kvoter og på nærmere vilkår, noe som forutsetter at butikken har kontroll med boardingkort mv. Forslag om å selge avgiftsbelagte varer sammen med taxfreevarer i taxfreebutikkene på avgang og ankomst på lufthavner med utenlandstrafikk er vurdert av Tolletaten og Skatteetaten, i samråd med Avinor. Finansdepartementet har forslaget til behandling, og det er lagt opp til å kunne konkludere om kort tid.

SPØRSMÅL NR. 575**Innlevert 4. desember 2024 av stortingsrepresentant Christian Torset****Besvart 12. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil helseministeren ta grep for å sikre likeverdig behandling av tidskritiske hjerteinfarkt og la alle disse pasientene få behandling i Bodø, og hvordan skal dette skje?

BEGRUNNELSE:

PCI-behandling er standard for akutte alvorlige hjerteinfarkt (STEMI og ustabil NSTEMI). Denne behandlingen skal ideelt sett gis innen 90 minutter fra symptomdebut. I Norge tilbys PCI i Oslo, Feiring, Stavanger, Bergen, Trondheim, Tromsø og siden 2020 som et dagtilbud i Bodø.

Der PCI ikke kan tilbys innen 90 minutter, benyttes trombololyse. Trombololyse er imidlertid ikke egnet for alle pasienter på grunn av kontraindikasjoner eller manglende effekt. Omtrent 45–50 % av pasientene har enten ingen nytte av eller kan ikke motta trombololyse. For disse pasientene er raskest mulig tilgang til PCI helt avgjørende.

Sverige har etablert omtrent 20 PCI-sentre spredt over hele landet, som tilbyr døgnekstrem behandling for å sikre rask tilgang. I Norge ble PCI-senteret i Bodø opprettet i 2020 nettopp fordi transport fra Helgeland og Nordland til Tromsø ofte medførte uakseptable forsinkelser. Senteret ble etablert som et dagtilbud med planer om utvidelse til døgnekstrem drift.

Til tross for stabil bemanning og kapasitet til døgnåpen drift, besluttet styret i Helse Nord i 2024, basert på en «ekspertrapport», at utvidelse ikke var nødvendig. Rapporten hevdet ingen nyttegevinst av tilbudet i Bodø, til tross for påpekninger fra flere aktører om feil i datagrunnlaget. Styret i Helse Nord vedtok å videreføre dagtilbudet i Bodø og overføre eierskapet til UNN.

I etterkant ble en regional prosedyre for behandling av akutt hjerteinfarkt utarbeidet og vedtatt, til tross for dissens fra Helgelandssykehuset og Nordlandssykehuset. Prosedyren fastslår at de mest tidskritiske tilstandene som hovedregel skal behandles ved UNN i Tromsø, selv når det innebærer betydelige forsinkelser. Pasienter kan i enkelte tilfeller behandles i Bodø, men kun innenfor kontortid (mandag til fredag 08–16) og etter godkjenning fra vakthavende ved UNN.

Statsforvalteren konkluderte nylig med at Helse Nord har lagt til rette for et uforsvarlig behandlingstilbud til hjertepasienter ved å frakte pasienter forbi PCI-senteret i Bodø til Tromsø, noe som gir kritiske forsinkelser og brudd på Spesialisthelsetjenesteloven på flere punkter. Den vedtatte regionale prosedyren sementerer forsinket behandling som normen for pasienter fra Helgeland og Nordland, og et prinsipp om forskjellsbehandling av pasienter.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Nord RHF. De opplyser at styret i juni i år vedtok at invasiv kardiologi i Helse Nord skal være faglig, organisatorisk og administrativt samlet i ett senter, ved Universitetssykehuset i Nord-Norge HF. Senteret skal ha to driftssteder, et døgnekstrem senter lokalisert ved Universitetssykehuset i Nord-Norge HF, og et dagtilbud lokalisert ved Nordlandssykehuset HF. Vedtaket er i tråd med anbefalingene fra en eksternt ekspertgruppe som har evaluert PCI-tilbudet i Bodø. Ny organisering skal være på plass fra nyttår.

Representanten Torset spør hvilke grep som tas for å sikre likeverdig behandling av hjerteinfarkt, blant annet på bakgrunn av Statsforvalterens kritikk mot Helse Nord.

Helse Nord RHF opplyser at arbeidet med forbedringer er godt i gang, og at viktige deler av det Statsforvalteren påpeker som kritikkverdige allerede er rettet opp. Helse Nord RHF opplyser videre at de nylig har besluttet nye retningslinjer for hjertebehandling. Det er to tydelige anbefalinger i den reviderte retningslinjen:

- Akutt PCI-behandling skal hovedsakelig finne sted i Tromsø, men kan også gjøres i Bodø på dagtid på hverdager.
- Behandlingssted ved akutte hjerteinfarkt besluttes i konferanse mellom involverte leger. Hvis det ikke oppnås konsensus, tas avgjørelsen av invasiv hjertevakt ved Universitetssykehuset i Nord-Norge HF, Tromsø.

Helse Nord RHF opplyser at det er riktig at det i arbeidet med revideringen av retningslinjen kom frem ulike syn rundt ansvarsforhold og beslutningsmyndighet. Videre påpeker Helse Nord RHF at tydelige kommunikasjons- og beslutningslinjer er helt nødvendig for å sikre pasientene rask og god behandling. I følge Helse Nord RHF er retningslinjene som er gjort gjeldende fra 2. desember, derfor tydelige og i tråd med de europeiske retningslinjene som Norsk Cardiologisk Selskap har sluttet seg til.

Fra nyttår trer ny organisering av behandlingstilbudet i kraft. Helse Nord RHF vurderer at disse tiltakene sikrer tjenester med rett kvalitet.

Det er Helse Nord RHF som har sørge-for-ansvaret for pasientene i helseregionen og som har ansvar for at det gis forsvarlig helsehjelp. Jeg legger til grunn at pasientene i Helse Nord får et godt og forsvarlig tilbud. Samtidig er dette en sak som departementet vil holde seg løpende orientert om.

SPØRSMÅL NR. 576**Innlevert 4. desember 2024 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 11. desember 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Eksamenene i Kjemi 2 og R1 for privatister er satt til samme dag, 19. mai 2025. Dette skaper store utfordringer for privatister som tar realfag, da de tvinges til å velge bort ett av fagene.

Hvilke tiltak kan statsråden vurdere for å løse denne konflikten og sikre at privatister får muligheten til å avlegge begge eksamenene?

BEGRUNNELSE:

Privatister som har tatt fag som Kjemi 1, Kjemi 2, Fysikk 1 og R1 for å kvalifisere seg til blant annet medisinstudier står overfor et problem når eksamenene i Kjemi 2 og R1 er satt til samme dato, 19. mai 2025. Dette kan tvinge privatister til å velge bort ett av fagene, noe som i verste fall kan føre til forsinkelse av studiene, samt problemer med å oppfylle kravene for fulltidsstudier. Mange privatister har investert betydelig tid, energi og ressurser for å kunne kvalifisere seg til studiene, og det er viktig å finne løsninger som gjør det mulig å avlegge begge eksamenene

uten konflikt. Dette er også viktig i en tid hvor det er stort behov for realfagskompetanse.

Svar:

Eksamensplanleggingen er et større arbeid, der fordelingen av de flere hundre ulike skriftlige eksamenene i videregående opplæring gjøres nær et år i forveien av Utdanningsdirektoratet. Utdanningsdirektoratet har fanget opp problemstillingen som representanten Jønnes omtaler i sitt spørsmål, og eksamenen i faget KJ2 er nå flyttet til 22. mai slik at eksamen i det nevnte tilfellet ikke lengre er plassert på samme dag. De oppdaterte eksamensplanene for 2025 ligger [her](#). Utdanningsdirektoratet legger alltid vekt på å forsøke å unngå kombinasjoner som kan være

utfordrende for privatister, men noen ganger vil det likevel skje at kandidater vil kunne oppleve at eksamener de ønsker å gå opp til kan ligge på samme dato. Jeg er glad for at direktoratet fikk til å justere eksamensplanen og håper det kan være til glede for de privatistene denne problemstillingen berørte denne våren.

SPØRSMÅL NR. 577**Innlevert 4. desember 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 11. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

EMAs komité for humane legemidler (CHMP) vurderer data for sikkerhet og effekt. Denne vurderingen er grunnlag for markedsføringstillatelsen som utstedes av EU-kommisjonen. Når Norge gjør sin vurdering av om et legemiddel skal få offentlig finansiering, brukes EMAs vurdering av sikkerhet og effekt når kostnadseffektiviteten skal vurderes.

Hvor ofte velger Norge å gjøre egne vurderinger av sikkerhet og effekt i tillegg, i stedet for å legge EMAs vurdering til grunn?

BEGRUNNELSE:

Ved å i større grad legge EMAs vurderinger til grunn i stedet for å utrede det samme på nytt i egen regi, vil man kunne spare både tid og ressurser. Dette vil også bidra til at man lettere oppfyller de legemiddelpolitiske målene fastsatt i legemiddelmeldingen, gjennom lavere behandlingstid og raskere tilgang. Det kan være interessant å få rede på hvor mye ressurser som brukes på å utrede noe som allerede foreligger ferdig utredet fra EMA på nytt.

Svar:

For at et legemiddel skal få markedsføringstillatelse (MT), må legemiddelfirma dokumentere legemiddelets kvalitet,

sikkerhet og effekt. Dokumentasjonen må vise at nytten av legemiddelet er større enn risikoen ved bruk. Vilklårene for å innvilge MT er andre enn vilklårene for å innvilge legemiddelet refusjon. Refusjon innvilges dersom legemiddelet oppfyller prioriteringskriteriene som Stortinget har sluttet seg til. For å ta stilling til om prioriteringskriteriene er oppfylt, gjennomføres en metodevurdering basert på innsendt dokumentasjon fra legemiddelfirma hvor DMP vurderer sykdommens alvorlighet, legemiddelets nytte sammenlignet med dagens behandling, og ressursbruk (inkludert budsjettkonsekvenser). Usikkerhet ved dokumentasjonen gir lavere prioritet, slik at statens betal-

ingsvilje reduseres. Mange land gjør slike vurderinger før de bestemmer om legemiddelet skal få offentlig finansiering.

Fra 2025 starter et europeisk samarbeid om metodevurderinger (Joint Clinical Assessments, JCA) under Regulation on health technology assessment (HTAR). Samarbeidet begrenser seg til å utrede legemidlenes relative effekt. I første omgang gjelder dette kreftlegemidler og avanserte terapier. Målet med HTAR er å effektivisere deler av metodevurderingen i Europa. Likevel vil nasjonale vurderinger fortsatt være nødvendige for å ta hensyn til norske forhold, kostnader og prioriteringskriterier.

SPØRSMÅL NR. 578

Innlevert 4. desember 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 11. desember 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ønsker å få nærmere spesifisert post 29 i Prop1, Samferdselsdepartementet.

Kan jeg be om å få utvikling av post 29 OPS for årene 2026-2035, fordelt pr år?

BEGRUNNELSE:

Viser her til Pop 1, Samferdselsdepartementet, s 81 med tabell der det berre er angitt rs for årene etter 2027, og vil gjerne ha siste kolonne (rs for år -27 og utover) meir spesifisert.

Svar:

Regjeringens bevilgningsforslag på kap. 1320 Statens vegvesen, post 29 OPS-prosjekter, er for 2025 på 6 510,4 mill. kr.

Det settes av om lag 5 700 mill. kr til bygging av OPS-prosjektene rv. 555 Sotrasambandet i Vestland og E10/rv. 85 Tjeldsund–Gullesfjordbotn–Langvassbukt i Nordland og Troms. Hoveddelen av midlene settes på en ikke-rentebærende konto i Norges Bank frem til avtalte milepælsutbetalinger til OPS-selskapene. Videre utbetales det i budsjettåret kompensasjon for lønns- og prisstigning og endringer. For kontraktsfestet statlig vederlag til drift og vedlikehold av OPS-strekningene som er åpnet for trafikk, E39 Klett–Bårdshaug i Trøndelag, E39 Lyngdal–Flekkefjord i Agder, E18 Grimstad–Kristiansand i Agder og rv. 3/rv. 25 Ommangsvollen–Grundset/Basthjør-

net i Innlandet er det foreløpig lagt til grunn om lag 800 mill. kr i 2025.

For rv. 555 Sotrasambandet startet anleggsarbeidene i 2023, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2027, mens for E10/rv. 85 Tjeldsund–Gullesfjordbotn–Langvassbukt startet anleggsarbeidene sommeren 2023 og hele prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2028. I 2028 vil det gjenstå om lag 6,5 mrd. kr å bevilge til investeringer i prosjektene, mens behovet til prosjektene som er åpnet vil ligge uendret på om lag 800 mill. kr. Etter 2028 er det ventet at bevilgningen kun vil gå til åpnede strekninger, inkludert rv. 555 Sotrasambandet og E10/rv. 85 Tjeldsund–Gullesfjordbotn–Langvassbukt. Da reduseres det årlige behovet for bevilgninger til om lag 1,5 mrd. kr. Deretter vil bevilgningsbehovet for årene 2026-2035 reduseres etter hvert som de avtalte driftsperiodene går ut. Kontrakten på Rv. 3/rv. 25 Ommangsvollen–Grundset/Basthjørnet løper til 2040. For rv. 555 Sotrasambandet er det inngått kontrakt som løper frem til 2042, men med opsjon på forlengelse i 10 år. For E10/rv. 85 Tjeldsund–Gullesfjordbotn–Langvassbukt er det inngått kontrakt som løper frem til 2043.

Tabellen under gir en mer detaljert fremstilling av anslaget på bindinger slik det er oppgitt i tabell 4.5 i Prop. 1 S (2024-2025). Det presiseres at dette er estimat, og at årlig behov blir nærmere vurdert i de årlige budsjettprosesser. Tall i mill. 2025-kr.

Prosjekt	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Etter 2035
Rv. 555 Sotrasambandet	3 510	2 570	3 070	267	267	267	267	267	267	267	2 140
E10/rv. 85 Tjeldsund–Gullesfjordbotn–Langvassbukta	4 400	2 380	3 393	495	495	495	495	495	495	495	3 960
E18 Grimstad–Kristiansand	377	375	373	370	370	370	34	-	-	-	-
E39 Klett–Bårdshaug	172	171	169	159		-	-	-	-	-	-
E39 Lyngdal–Flekkefjord	193	192	190	190	190	95	-	-	-	-	-
Rv. 3/rv. 25 Ommangsvollen–Grundset/Basthjørnet	42	42	41	41	41	41	41	41	41	41	83
Sum	8 694	5 730	7 236	1 522	1 363	1 268	837	803	803	803	6 183

SPØRSMÅL NR. 579

Innlevert 4. desember 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 13. desember 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Regjeringen har vært en pådriver for en global plastavtale der Norge er blant høyambisjonslandene som bl.a. ønsker redusert produksjon. Samtidig er Norge en bidragsyter til plastproduksjon gjennom vår eksport av olje og gass.

Kan regjeringen gi en oversikt over mengden plast som produseres både i Norge og utlandet basert på norsk petroleumproduksjon, hva slags plast dette er og hva denne plasten brukes til og hvis regjeringen ikke har en slik oversikt, vil regjeringen sørge for at dette utarbeides?

Svar:

På norsk kontinentalsokkel er det rettighetshaverne som er ansvarlig for markedsføring og salg av egne volumer. Departementet regulerer oppstrømsvirksomheten på kontinentalsokkelen, men følger ikke olje og gass produisert i Norge etter at den er utvunnet og markedsført.

Departementet har derfor heller ikke tall på sluttbruken av norsk petroleum og har dermed heller ikke grunnlag for å kvantifisere hvor store disse andelene representanten spør om er. Departementet har heller ingen planer om å utarbeide en slik oversikt.

SPØRSMÅL NR. 580**Innlevert 4. desember 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 11. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan og med hvilken tidshorisont jobber regjeringen for å sikre at Norge får på plass en avtale med EU om medisinske mottiltak i helsekriser, og hvilke konsekvenser får det at Norge ikke får delta i EUs utvidede helseunion?

BEGRUNNELSE:

Under pandemien viste EU betydelige fordeler ved å ha et koordinert system for å sikre tilgang til vaksiner og andre kritiske ressurser. I 2022 etablerte EU en helseunion for å ytterligere styrke samarbeidet mellom medlemslandene for å styrke helseberedskapen og sikre bærekraftige helsetjenester. Norge har lenge ivret for å være med i denne helseunionen for å sikre forutsigbarhet og sterkere helsesamarbeid med EU. Viktigheten av et slikt samarbeid ble spesielt viktig under pandemien: At Norge fikk rask tilgang på vaksiner, var takket være en handlekraftig svenske og goodwill fra EU som tok oss med i den felles innkjøpsordningen selv om vi ikke hadde krav på det.

EUs helseunion skal også løse andre store utfordringer på helseområdet knyttet til blant annet legemiddelforsyning, helsedata, helsepersonellmangel, mental helse og kreft. Imidlertid har EU-kommisjonen gjort det tydelig at Norges ambisjoner må være moderate og at det skal være forskjell på å være EU-medlem og å ikke være det. De har derfor avgrenset forhandlingsmandatet til å gjelde medisinske mottiltak i helsekriser. Dette er vesentlig snevrere enn Norge ønsker seg, og vil gjøre at vi står utenfor det brede helsesamarbeidet i EU.

Norges etterslep på implementering av EØS-regelverk har også betydning for avtaleforhandlingene med EU. Som utenriksministeren nylig påpekte i Stortingets Europautvalg, påvirker Norges evne til å holde orden i eget hus EUs vilje til å gi oss tilgang til viktige avtaler blant annet på helseområdet.

Svar:

Europakommisjonen har oversendt Rådet sine anbefalinger til mandat for forhandlinger med Norge, Island og Liechtenstein om helseberedskap. Forslaget til mandat er nå til behandling i Rådet.

Forslaget handler om tiltak i helsekriser innenfor området medisinske mottiltak. Det er del av Norges kjerneinteresse fordi det vil redusere sårbarhetene forbundet med å stå utenfor EUs helseberedskap. Det vil gi Norge deltakelse i en viktig del av EUs helseunion. Sam-

tidig vil en slik avtale ikke gi Norge deltakelse i helheten av EUs helseberedskap. Det arbeides derfor aktivt for at Norge skal få tilgang til EUs beslutningsprosesser når det gjelder helseberedskap på så like vilkår som mulig sammenlignet med EUs medlemsland. Pandemien viste at EU vil ta i bruk en rekke verktøy og virkemidler for å bekjempe helserelaterte kriser. For Norge er det derfor viktig å bli en del av EUs samlede helseberedskap.

Regjeringen arbeider aktivt og på flere nivå for å utvide virkeområdet, samt for at mandatet kan vedtas så raskt som mulig i løpet av våren 2024 slik at forhandlinger kan starte. For å styrke vår posisjon i forhandlinger med EU innen viktige felt har regjeringen arbeidet med å løse saker som skaper utfordringer i vårt forhold til EU.

SPØRSMÅL NR. 581**Innlevert 4. desember 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 12. desember 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at forvaltningen retter seg etter dommen og at ingen skal oppleve at tilsvarende saker som dette blir fulgt opp som ulovlighetsaker?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Høyesteretts dom 3. desember 2024, HR-2024-2211-A, (sak nr. 24-084038SIV-HRET), sivil sak, anke over Gulating lagmannsretts dom 5. april 2024.

Svar:

Saka stortingsrepresentanten viser til reiste spørsmål av prinsipiell betydning for både kommunane som bygningsstyresmakt og for private bryggjeeigarar. Som øvste plan- og bygningsstyresmakt har mitt departement eit særleg ansvar for å rettleie kommunane om plan- og bygningslova. Saka blei difor brakt inn for Høgsterett for å få ei rettsavklaring.

Høgsterett kom til at bryggja i denne saka ikkje var omfatta av meldingsplikta etter bygningslova av 1965. Eg har merka meg at Høgsterett på generelt grunnlag seier at private tilkomstbryggjer som var omfatta av unnataket i den tidlegare strandplanlova, ikkje kravde melding etter bygningslova av 1965. Eg merkar meg og at Høgsterett meiner det skjer ei endring i 1986, då plan- og bygningslova av 1985 tok til å gjelde.

Høgsterett seier vidare at spørsmålet om meldeplicht vil avhenge av særleg plasseringa i landskapet, arealbruken i området, omfanget av terrenginngrep og bruksområdet. Høgsterett seier og at bryggjer meint for privat bruk ikkje kravde melding så fram dei ikkje avveik frå normal storleik og karakter for slike bryggjer. Vidare avgrensa Høgsterett si vurdering til fortolking av ei lovføresegn, medan fleire kommunar i tillegg hadde vedtekter som kunne innebere søknadsplikt for bryggjer.

Dommen seier altså ikkje at alle bryggjer på generelt grunnlag ikkje var meldingspliktige etter bygningslova av 1965. Saker frå 1970-tallet og fram til 1986 som er samanliknbare med trebryggja Høgsterett har vurdert, har no fått ei avklaring.

SPØRSMÅL NR. 582**Innlevert 4. desember 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 12. desember 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Flere aktører er bekymret for effekten impregnering av nøter i oppdrettsanlegg kan ha på liv og miljø rundt produksjonsområdene.

Har statsråden oversikt over effektene på miljø og andre næringer av alle aktuelle impregneringsmidler, og kan statsråden garantere at det ikke tillates å bruke impregneringsmidler som kan skade miljø eller andre næringer?

BEGRUNNELSE:

Oppdrettsnæringas ca. 1 000 lokaliteter dekker mye av norskekysten. Arealbruken har vokst sterkt de senere årene. Dersom sider ved næringens driftsformer har negativ effekt på miljøet rundt, kan påvirkningen gjelde store arealer, mye natur og levende ressurser og mange aktører. Det er viktig at samfunnet har full kontroll på faktorer som kan gi slike negative effekter.

Det har lenge vært debatt om giftvirkning fra ulike typer impregnering til oppdrettsnøter, bl.a. kobberforbindelser som har vært brukt mye. Impregnering brukes for å hindre groe på nøter, og er derfor pr. def. mer eller mindre giftig for levende organismer.

Det er derfor viktig at oppdrettsindustrien bruker impregnering på måter som ikke samtidig sprer stoffer som skader liv og andre næringer rundt oppdrettsanleggene. Det må forutsettes at myndighetene fører tilsyn og forvalter bruk av impregneringsmidler føre-var-basert og forebyggende.

Lysefjorden Skjell og Kråkeboller har opplevd stor dødelighet på sine anlegg og mener at gift fra impregnering av oppdrettsnøter er årsak til tap av blåskjell og kråkeboller som selskapet oppdretter. Lysefjorden Skjell og Kråkeboller har saksøkt Rogaland Fjordbruk og Ewos for 50 millioner kroner fordi de mener at giftstoffer som har skadet deres produksjon kommer fra nøtene til Rogaland Fjordbruk og Ewos. Det saksøkte selskapet bestrider dette.

Havforskningsinstituttet har funnet giftstoffet tralopyril i både skjell, krill og fisk i Lysefjorden, og har tidligere uttrykt mer generell bekymring for mulige miljøfarlige virkninger fra impregneringsmidler i oppdrettsnæringen. Tralopyril inngår i noen typer impregnering til oppdrettsmerder. Finnes også andre, potensielt skadelige stoffer man bør være mer oppmerksom på.

Situasjonen i Lysefjorden er et konkret eksempel på viktigheten av at fiskeriministeren har full kontroll på bruk og effekter av oppdrettsnæringas bruk av impregneringsmidler, og det er viktig at statsråden bekrefter dette.

Svar:

Norge er gjennom EØS-avtalen forpliktet til å følge den europeiske biocidforordningen som regulerer stoffer og produkter som brukes for å hindre begroing på oppdrettsnøter. Notimpregneringsmidlene har tradisjonelt vært kobberbaserte, som er et miljøfarlig grunnstoff. De siste årene har vi sett en kraftig nedgang i bruk av kobber og overgang til produkter med biocidet tralopyril. Miljø-

direktoratet er ansvarlig myndighet i Norge, og bidrar i vurderingen av biocidaktive stoffer og biocidprodukter i EU/EØS, og behandler søknader om godkjenning av biocidprodukter i Norge. Det pågår en vurdering av om tralopyril og kobberforbindelser fortsatt skal være godkjent i EU/EØS. Godkjenning av notimpregneringer er basert på omfattende dokumentasjon og risikovurderinger. Vurderingene av miljøeffektene er kompliserte, og hvis det konkluderes med en akseptabel risiko kan produktet godkjennes. I utgangspunktet skal bare godkjente biocidprodukter være på det europeiske markedet, men det finnes unntak i en nasjonal overgangsordning for å sikre tilgangen til biocidprodukter. Akvakulturvirksomheter som bruker nøter impregnert med kjemikalier som kan medføre miljøforstyrrelser skal vurdere om det finnes alternativer som medfører mindre risiko. Virksomheten skal i så fall velge dette alternativet, hvis det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe. Videre er virksomhetene ansvarlig for sin miljøpåvirkning og skal gjennomføre tiltak for å redusere sin påvirkning og forurensning, blant annet gjennom kartlegging og vurderinger av risiko. Regjeringen vedtok i januar 2024 nye, standardiserte miljøkrav som gjelder fiskeoppdrettsanlegg i sjø. Virksomhetene skal journalføre opplysninger om hva slags virkestoff impregneringsmiddelet inneholder og hvordan nøtene blir rengjort. Det skal treffes tiltak for å minimere utslipp ved rengjøring av nøter og forurensning av miljøfarlige stoffer skal overvåkes. Forurensningsmyndigheten kan også stille ytterligere vilkår i tillatelse ved behov. Med den nye forskriften har vi fått en mer effektiv og standardisert regulering av næringen samtidig som vi har fått nye krav om informasjon om bruk og utslipp av miljøfarlige kjemikalier, noe som gir myndighetene et bedre grunnlag for videre oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 583

Innlevert 4. desember 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 11. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

På hvilket grunnlag har HSØ avgjort at Hospice Sangen på Hamar ikke lengre skal være en del av spesialisthelsetjenesten og vil det samme gjelde for andre avdelinger som tilbyr palliativ dagbehandling i sykehus?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådets svar på mitt forrige spørsmål om Hospice Sangen på Hamar som ikke lengre defineres å være en del av spesialisthelsetjenesten. Det vises til at Hospice Sangen ifølge egen nettside tilbyr «samtaler med

helsepersonell, musikkterapi, kunstterapi, skriveverksted, utflukter, temadager og enkel trening» - og at Helse Sør-Øst RHF ikke mener tilbudet krever tilgang til så spesialisert kunnskap eller ressurser at det er hensiktsmessig å legge det til spesialisthelsetjenesten.

Det stemmer at Hospice Sangen tilbyr nevnte aktiviteter, men på nettsiden står også beskrevet at de jobber under hospicefilosofien, som tilstreber å ivareta fysiske, psykiske sosiale og åndelige/ eksistensielle behov. Dette gjøres i regi av et tverrfaglig team som består av spesialsykepleiere, psykolog, lege, fysioterapeut, sosionom, kokk, ernæringsfysiolog, diakon, aktivtør, musikkpedagog og helsesekretær. Teamet jobber systematisk med å kartlegge pasientens symptomer og behov, og iverksette tiltak for å lindre disse.

Hospice Sangen har utøvd palliativ dagbehandling som en del av spesialisthelsetjenesten i henhold til HDIRs reglement og «Nasjonale faglige råd for lindrende behandling i livets slutfase» gjennom 20 år.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål 418 datert 25. november 2024 om samme sak. Som jeg redegjorde for i mitt forrige svar, er det ikke nærmere definert i spesialisthelsetjenesteloven eller i pasient- og brukerrettighetsloven hva som er å anse som spesialisthelsetjeneste. I forarbeidene til spesialisthelsetjenesteloven (Ot. prp. nr. 10 (1998-99)) fremgår det at «Spesialisthelsetjeneste er en samlebetegnelse på den type helsetjenester man har funnet det hensiktsmessig ikke å legge ansvaret for på det kommunale nivå.» Skillet mellom spesialisthelsetjeneste og primærhelsetje-

nesten er også omtalt i forarbeidene til helse- og omsorgstjenesteloven (Prop. 91 L (2010-2011)). Her vises det til at det nærmere innholdet i begrepet «spesialisthelsetjenesten» er mer avklart i praksis, fordi oppgaver over årenes løp har blitt definert som enten spesialisthelsetjeneste eller kommunal helse- og omsorgstjeneste. Begrepet må derfor sees i sammenheng med den faktiske oppgavefordeling mellom nivåene. Skillet mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten vil være flytende og endre seg over tid, både på grunn av den medisinske utviklingen og endringen i organiseringen av helsetjenestene.

Lindrende behandling og omsorg gis både i spesialisthelsetjenesten og i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. I spesialisthelsetjenesten gis lindrende behandling og omsorg både ved ordinære sykehusavdelinger og i spesialiserte lindrende enheter, som palliative team, poliklinikker ved palliativt senter eller ved smerteklinikker.

I Nasjonal faglig retningslinje for palliasjon i kreftomsorgen fra Helsedirektoratet gis det standarder for organisering av palliasjon i spesialisthelsetjenesten og i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, og det stilles krav til klinisk tilbud og kompetanse. Som jeg viser til i mitt forrige svar, har Helse Sør-Øst RHF vurdert at tilbudet som gis i Hospice Sangen ikke krever tilgang til så spesialisert kunnskap eller ressurser at det ut fra faglige hensyn er hensiktsmessig å legge det til spesialisthelsetjenesten.

Jeg vil ellers vise til at det i statsbudsjettet for 2025 foreslås en bevilgning på 10 mill. kroner til å videreføre driften av Hospice Sangen på kap. 760 Kommunale helse- og omsorgstjenester.

SPØRSMÅL NR. 584

Innlevert 4. desember 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 11. desember 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hva mener klima- og miljøministeren om at Norge ikke er med i utformingen av EUs offensive klimapolitikk som vil sette viktige rammevilkår for næringsliv og alle andre sektorer fremover, og vil statsråden gå inn for en forlengelse av klimaavtalen med EU fram mot 2040?

BEGRUNNELSE:

EUs klimapolitikk, spesielt gjennom initiativer som "Klar for 55" (Fit for 55), har betydelig innvirkning på Norges økonomi og samfunn. Norge har inngått en avtale med EU om å samarbeide om å oppfylle klimamålene, og har uttrykt ønske om å samarbeide med EU om forsterkede mål. Videre har regjeringen signalisert at Norge bør innføre EUs CBAM-forordning, som en frivillig ordning, selv

om vi ikke formelt er med i EUs tollunion, fordi det vil være til stor ulempe for norsk næringsliv å stå utenfor.

Til tross for dette står Norge utenfor de formelle beslutningsprosessene i EU, noe som kan begrense vår evne til å påvirke politikk som direkte påvirker norske interesser. Det er derfor viktig å vurdere hvordan Norges posisjon utenfor EU påvirker vår evne til å forme og tilpasse oss EUs klimapolitiske rammeverk.

Svar:

Når det gjelder representantens første spørsmål er jeg enig i at EU vedtar mye regelverk som har stor betydning for Norge.

Norge deltar i det europeiske samarbeidet om grønn omstilling gjennom EØS-avtalen, vårt programsamarbeid med EU, partnerskap og støtte til gjennomføring av Europas grønne giv. Regjeringens prioriteringer for grønn omstilling har mange fellestrekk med EUs og er et godt grunnlag for samarbeid. Regjeringens klimapolitikk bygger på omstilling av eksisterende industri der vi kutter utslipp og skaper jobber og verdier. Dette passer godt sammen med styrket grønn konkurransekraft i Europa og EUs strategiske agenda for de neste fem årene.

EU er Norges viktigste samarbeidspartner på klima- og miljøområdet og EØS-avtalen gjør det mulig å holde et høyt ambisjonsnivå. Samarbeidet har tjent oss godt, men byr også på utfordringer, slik også EØS-utredningen fra Eldring-utvalget (NOU 2024:7) påpeker og som utenriksministeren nevnte i sin redegjørelse i Stortinget om EU og EØS den 7. november.

Det er gjennomgående tilrådinger i utredningen om at Norge bør delta aktivt med en sektorovergripende koordinering av egne posisjoner i de europeiske diskusjonene om ny EU-politikk for grønn omstilling. EUs høye tempo i politikk- og regelverksutvikling og brede tilnærming som favner ulike sektorer og politiske målsetninger krever både tydelig styring,

god koordinering, tidlig påvirkning og innsats for å få ned etterslepet av EØS-relevante rettsakter som ennå ikke er innlemmet i EØS-avtalen. Tidlig påvirkning har vært helt sentralt i hele EØS-avtalens levetid, og blir bare viktigere. Vår innflytelse er størst før regelverk vedtas i EU.

Det varierer i hvilken grad Norge får delta når EU lager nytt regelverk. Norge er ikke direkte involvert i utviklingen av overordnet regelverk, ofte omtalt som nivå 1-regelverk, det som tilsvarer lover i norsk rettstradisjon. Klimakvotedirektivet, innsatsfordelingsforordningen, EUs skog- og arealbruksregelverk og CBAM-forordningen er eksempler på slike overordnede regelverk. Disse regelverkene utformes i EU med sikte på at de skal fungere for EU-landene. Ved å delta i EUs klimaregelverk kan Norge få viktige bidrag til oppfyllelse av sitt klimamål under Parisavtalen.

Gjennom EØS-avtalen blir Norge forpliktet til å delta i mye av det overordnede regelverket som utformes i EU. På klimaområdet har vi selv valgt å utvide samarbeidet med EU, gjennom innlemmelse av innsatsfordelingen og skog- og arealbruksregelverket i EØS-avtalens protokoll 31 om frivillig samarbeid utenfor de fire friheter. Selv om Norge ikke har en formell plass ved bordet når EU utformer overordnet regelverk mener jeg det likevel er riktig å si at norske myndigheter «medvirker» til utformingen av regelverket. Vi søker å påvirke etter beste evne gjennom de kanalene vi har tilgjengelig. Det er ikke tilfeldig av Norges største utenriksstasjon ligger i Brussel. Når nytt, overordnet regelverk er på trappene i EU involverer vi allmennheten i utformingen av norske posisjoner og vi engasjerer oss både på embetsnivå og politisk nivå for å påvirke regelverksprosessen. Vi kan nå frem med viktige budskap, særlig om de er godt underbygget av fakta, men det at Norge ikke sitter ved bordet når EU utformer overordnet regelverk er likevel en av de klare ulempene med å stå utenfor EU-samarbeidet.

Det er viktig å understreke at Norge gjennom EØS-avtalen har rett til å delta i en lang rekke ekspertgrupper på EU-nivå. Mange av disse gruppene arbeider med utfyllende regelverk, ofte omtalt som nivå 2-regelverk, det som tilsvarer forskrifter i norsk kontekst. Et typisk eksempel på nivå 2-regelverk er når Kommisjonen får i oppdrag å vedta mer detaljerte regler på et avgrenset område for å utfylle innholdet i det overordnede regelverket. Gjennom løpende deltakelse i ulike ekspertgrupper i EU har Norge god erfaring i å bidra konstruktivt inn i regelverksarbeidet, spesielt på områder der vi har spesiell ekspertise eller gode forutsetninger for å dele kunnskap, for eksempel de delene av klimaregelverket som handler om CO₂-fangst og lagring og karbonfjerning.

Når det gjelder representantens andre spørsmål – om forlengelse av klimaavtalen med EU fram mot 2040 – er svaret sammensatt. Jeg legger til grunn at begrepet «klimaavtalen med EU» omfatter klimakvotesystemet (direktiv 2003/87/EF), innsatsfordelingsforordningen (forordning 2018/842) og skog- og arealbruksregelverket (forordning 2018/842), samt klimadelene av EUs styringssystemforordning (forordning 2018/1999).

Jeg kan bekrefte at Norge fortsatt vil delta i klimakvotesystemet etter 2030. I høringsnotatet til regjeringens forslag til nytt klimamål for 2035 skriver regjeringen følgende:

«Kvotesystemet er innlemmet i EØS-avtalens bindende deler, og Norge vil være en del av dette systemet også etter 2030. Deltakelsen i kvotesystemet vil være et av hovedvirkemidlene for å oppfylle Norges klimamål for 2035.»

Når det gjelder innsatsfordelingen og skog- og arealbruksregelverket skriver regjeringen i det samme høringsnotatet at den er «åpen for fortsatt klimasamarbeid med EU» etter 2030. Innsatsfordelingsforordningen etablerer nasjonale mål for kutt i utslipp fra sektorer som

transport, jordbruk, avfall, bygninger og deler av industrien og petroleumssektoren, mens skog og arealbruksregelverket etablerer nasjonale mål for opptak i skog- og arealbrukssektoren. Det er ventet at Kommisjonen i 2026 vil legge frem forslag til nytt klimaregelverk for perioden etter 2030. Disse regelverkene vil da kunne bli endret på vesentlige punkter sammenlignet med dagens regelverk.

Regjeringen er åpen for fortsatt deltakelse etter 2030, men hvorvidt Norge fremdeles skal delta i disse to regelverkene og i klimadelene til styringssystemforordningen vil måtte avklares formelt når regelverkene foreligger.

Jeg viser også til mitt svar på spørsmål 424 fra representanten Hansson, som tar opp samme tematikk knyttet til videreføring av klimasamarbeidet med EU etter 2030.

SPØRSMÅL NR. 585

Innlevert 4. desember 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 9. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan det bes om en oversikt over ungdommer under 18 år som har 10 eller flere påtaleavgjorte forhold der de er registrert som enten mistenkt, siktet eller domfelt, fordelt etter politidistrikt - for de siste fem årene, og også om en oversikt over ungdommer under 18 år som har 4 eller flere påtaleavgjorte forhold der de er registrert som enten mistenkt, siktet eller domfelt, fordelt etter politidistrikt - for de siste fem årene?

Svar:

For å besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Politidirektoratet, som påpeker at statistikk for perioden januar t.o.m. november 2024 ikke vil være fullt ut sammenlignbar med statistikk for hele år. Statistikken nedenfor er derfor avgrenset til årene 2019–2023. Tilsvarende statistikk for hele 2024 vil kunne utarbeides i januar 2025.

Unike personer under 18 år mistenkt, siktet eller domfelt for fire eller flere påtaleavgjorte forhold i løpet av året, etter politidistrikt (eier)	2019	2020	2021	2022	2023
Oslo politidistrikt	254	200	188	153	238
Øst politidistrikt	119	139	113	112	166
Innlandet politidistrikt	33	42	31	29	48
Sør-Øst politidistrikt	82	75	94	115	127
Agder politidistrikt	51	48	53	64	86
Sør-Vest politidistrikt	95	89	60	60	78
Vest politidistrikt	59	57	43	39	61
Møre og Romsdal politidistrikt	24	26	32	36	33
Trøndelag politidistrikt	64	65	68	68	78
Nordland politidistrikt	27	39	29	25	30
Troms politidistrikt	31	31	18	17	26
Finnmark politidistrikt	9	..	8	18	19
Uoppgitt politidistrikt
I alt	848	825	737	736	990

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

*Alder ved gjerning

Unike personer under 18 år mistenkt, siktet eller domfelt for ti eller flere påtaleavgjorte forhold i løpet av året*, etter politidistrikt (eier)	2019	2020	2021	2022	2023
Oslo politidistrikt	66	39	41	30	61
Øst politidistrikt	19	18	10	9	27
Innlandet politidistrikt	..	14	6	..	7
Sør-Øst politidistrikt	10	10	16	28	27
Agder politidistrikt	7	9	10	15	22
Sør-Vest politidistrikt	..	12	9	13	18
Vest politidistrikt	9	19
Møre og Romsdal politidistrikt	6	6	7
Trøndelag politidistrikt	9	19	10	9	14
Nordland politidistrikt	..	11	6
Troms politidistrikt	..	8
Finnmark politidistrikt
Uoppgitt politidistrikt
I alt	143	153	117	126	213

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

*Alder ved gjerning

Av hensyn til personvern og identifiseringsfare er alle verdier på 5 eller mindre undertrykket i tabellene (angitt som “..”). Sekundærundertrykking av nest høyeste ver-

di forekommer der de primærundertrykte verdiene kan regnes ut via sumkategorier.

Politidirektoratet påpekt at statistikken er å regne som politiets driftsstatistikk, og at den ikke har gjennom-

gått en tilsvarende databearbeiding og kvalitetssikring som Statistisk sentralbyrås offisielle kriminalstatistikk. Til orientering kan tall fra kriminalitetsstatistikken effektivt innhentes fra Norges offisielle statistikk, Statistisk sentralbyrå (SSB), her: [Straffereaksjoner. Statistikkbanken](#). SSB har for øvrig også gode linjer for brukerkontakt, hvor man kan bestille tabeller etter egne problemstillinger og med rask leveranse fra statistikkansvarlig.

Når det gjelder statistikken inntatt i svaret her, så viser den påtaleavgjorte forhold der personer under 18 år er registrert som enten mistenkt, siktet eller domfelt. Det vil si at statistikken omfatter alle forhold mot gjerningspersoner i denne aldersgruppen hvor påtalemyndigheten har fattet en påtaleavgjørelse (henleggelse, tiltale, påtaleunntatelse, overføring til konfliktrådsbehandling mv.). Statistikken inkluderer både oppklarte og

ikke oppklarte forhold, og tar utgangspunkt i alder ved gjerningstidspunktet, uavhengig av alder på tidspunktet for påtaleavgjørelse. Politidirektoratet påpeker også at en andel av personene er registrert med forhold i flere enn ett politidistrikt i løpet av året. I slike tilfeller telles personene i politidistriktet hvor de er registrert med flest forhold i løpet av året.

Videre påpeker Politidirektoratet at politidistrikt angir eierdistrikt, og at dette ikke alltid samsvarer med gjerningsdistrikt. I en straffesak (anmeldelse) er det som hovedregel én sak per fornærmet/gjerning, mens det kan være flere gjerningspersoner i hver enkelt sak. Det betyr at forhold ikke er ensbetydende med anmeldelser, for eksempel dersom flere har vært sammen om å begå et lovbrudd.

SPØRSMÅL NR. 586

Innlevert 4. desember 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 20. desember 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvor mye høyere strømgjelding får en gjennomsnittsfamilie i alle de forskjellige prisregioner i Norge med gjennomsnittlig årlig strømforbruk med hensyn på prisregionsplassering, i vintermånedene januar, februar, og mars hvis regjeringens forventede strømpris for kvartalet slår til, målt mot 10 års gjennomsnittlig kw/t-pris fra 2010 til 2020 (Summene bes oppgis med og uten avgifter og mva.)?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen endrer denne uken satsene for strømstøtte, hvor støtten først gis for priser over 75 øre/kwt, eks mva.

Det ønskes utredet hvor mye større regningen blir med endret støtteordning, målt mot historiske normalpriser i fra årene 2010 til 2020.. Det bes også spesifisert hvilke parametere som brukes i kalkylene, både kw/t for kvartalet, kw/t for forskjellige regioner, kw/t-priser for historiske sammenligning, samt kw/t-priser for Q1 2025 per region.

Svar:

I tabellene under er det gjort en forenklet beregning av strømavgifter eks. nettleie i perioden januar-mars for en

husholdning med et årlig forbruk på 20 000 kWh i de ulike prisområdene. Forbruket er fordelt mellom månedene med en forbruksprofil. For januar-mars 2025 er det lagt til grunn priser på terminkontrakter hentet fra Nasdaq 18. desember 2024 for hvert prisområde. Det er lagt til grunn månedlige priser. For beregning av terminprisen for mars 2025 har vi lagt til grunn EPAD for Q1, grunnet at det ikke er åpnet for handel av marskontraktene enda. Til sammenlikning er det også gjort beregninger med gjennomsnittlig kraftpris (KPI-justert) i januar-mars for perioden 2010-2020.

Det er lagt til grunn månedlige gjennomsnittspriser ved beregningen og ikke timesbaserte. Dette er fordi beregninger med timespriser krever anslag for fremtidige timesdata for kraftpriser og forbruk, som vi ikke har. Derfor vil beregningene ikke nødvendigvis gi et riktig anslag på strømstønaden. Strømstønaden kan utløses selv om gjennomsnittsprisen er under terskelverdien på 75 øre/kWh, fordi enkelte timepriser kan overstige terskelverdien. Dette kommer ikke tydelig frem når beregningene baseres på gjennomsnittspriser. For eksempel, hvis strømprisen er 0 øre/kWh i halvparten av timene og 150 øre/kWh i den andre halvparten, vil gjennomsnittsprisen for perioden være 75 øre/kWh. I slike beregninger vil ikke effekten av strømstøtten synliggjøres. I praksis ville strømstøtteordningen bli utløst i halvparten av timene. Hush-

oldningene ville da betale 82,5 øre/kWh i disse timene, i stedet for 150 øre/kWh. Dette ville resultere i en faktisk gjennomsnittspris på 41,25 øre/kWh for perioden, ikke 75 øre/kWh som en gjennomsnittsberegning vil indikere.

Tabellene under viser anslåtte strømuttergifter per måned med og uten strømstøtte. Alle beregninger gjøres også med og uten avgifter og moms. For utgifter med avgifter, er det inkludert elavgift, elsertifikat, moms, Enova-avgift og leverandørpåslag. Nettleien er ikke inkludert i beregningene. Alle beregninger er oppgitt i NOK. Der hvor gjennomsnittsprisen ikke er høy nok til å utløse strømstønad, er dette i tabellen markert med bindestrek (-).

NO1:

Forutsetninger for strømregning	Måned	2025	2010-2020 (KPI-justert)
m/strømstøtte, m/avgifter	Januar	-	-
	Februar	2 448	-
	Mars	-	-
m/strømstøtte, u/avgifter	Januar	-	-
	Februar	1 660	-
	Mars	-	-
u/strømstøtte, m/avgifter	Januar	2 766	1 823
	Februar	2 529	1 606
	Mars	2 239	1 570
u/strømstøtte, u/avgifter	Januar	1 875	1 120
	Februar	1 725	987
	Mars	1 500	964

NO2:

Forutsetninger for strømregning	Måned	2025	2010-2020 (KPI-justert)
m/strømstøtte, m/avgifter	Januar	2 774	-
	Februar	2 450	-
	Mars	-	-
m/strømstøtte, u/avgifter	Januar	1 881	-
	Februar	1 662	-
	Mars	-	-
u/strømstøtte, m/avgifter	Januar	2 821	1 780
	Februar	2 553	1 568
	Mars	2 294	1 532
u/strømstøtte, u/avgifter	Januar	1 919	1 086
	Februar	1 745	956
	Mars	1 544	935

NO3:

Forutsetninger for strømregning	Måned	2025	2010-2020 (KPI-justert)
m/strømstøtte, m/avgifter	Januar	-	-
	Februar	-	-
	Mars	-	-
m/strømstøtte, u/avgifter	Januar	-	-
	Februar	-	-
	Mars	-	-

u/strømstøtte, m/avgifter	Januar	1 471	1 856
	Februar	1 425	1 635
	Mars	1 151	1 598
u/strømstøtte, u/avgifter	Januar	838	1 147
	Februar	842	1 101
	Mars	629	987

NO4:

Forutsetninger for strømregning	Måned	2025	2010-2020 (KPI-justert)
m/strømstøtte, m/avgifter	Januar	-	-
	Februar	-	-
	Mars	-	-
m/strømstøtte, u/avgifter	Januar	-	-
	Februar	-	-
	Mars	-	-
u/strømstøtte, m/avgifter	Januar	773	1 227
	Februar	787	1 081
	Mars	528	1 056
u/strømstøtte, u/avgifter	Januar	660	1 114
	Februar	687	981
	Mars	431	959

Tallene for NO4 er beregnet uten mva. og elavgift.

NO5:

Forutsetninger for strømregning	Måned	2025	2010-2020 (KPI-justert)
m/strømstøtte, m/avgifter	Januar	2 784	-
	Februar	-	-
	Mars	-	-
m/strømstøtte, u/avgifter	Januar	1 889	-
	Februar	-	-
	Mars	-	-
u/strømstøtte, m/avgifter	Januar	2 920	1 731
	Februar	2 424	1 525
	Mars	2 047	1 490
u/strømstøtte, u/avgifter	Januar	1 998	1 047
	Februar	1 641	922
	Mars	1 346	901

Det presiseres at det er stor usikkerhet knyttet til tallene, og at husholdningenes faktiske utgifter til strøm

vil kunne påvirkes av en rekke forskjellige faktorer. Tabel-

len under viser hvilke priser som er lagt til grunn i beregningene.

2025:

Øre/kWh	NO1	NO2	NO3	NO4	NO5
Januar	74,9	76,7	33,5	26,4	79,9
Februar	78,3	79,2	38,2	31,2	74,5
Mars	69,6	71,7	29,2	20,0	62,5

2010-2020 (KPI-justert – omfatter kun månedene januar-mars):

øre/kWh	NO1	NO2	NO3	NO4	NO5
Snitt	44,8	43,4	45,8	44,5	41,8

SPØRSMÅL NR. 587

Innlevert 4. desember 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 13. desember 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva forventes nettleien å bli for en vanlig husholdning i alle de forskjellige prisregioner i Norge med gjennomsnittlige årlig normalt strømforbruk, hensynstatt på prisregionsplassering og gjennomsnittlig nettleverandør/aktør, i vintermånedene januar, februar, og hvor mye høyere enn historisk normal nettleie forventes den å bli (Summene bes oppgis med og uten avgifter og mva.)?

BEGRUNNELSE:

Det er av interesse å få tall for forventet nettleiekostnad for husholdninger i alle 5 prisregioner i Norge i Q1 2025, med gjennomsnittlig strømforbruk med hensyn på geografisk lokalisering, og med forutsetningen om at regjeringens forventede strømpriser for kvartalet slår til, også målt mot historiske normalpriser for nettleie. Svarene bes oppgis med og uten avgifter og mva., samt om gjennomsnittlige nettleiepriser per region, eller spesifikke selskap benyttes for prissammenligning.

Svar:

RME har på forespørsel fra departementet beregnet gjennomsnittlig nettleiekostnad i de ulike prisområdene, basert på RMEs varslede inntektsramme for 2025. Det er imidlertid nettselskapene som bestemmer hvordan de tarifferer kundene sine gjennom året i tråd med tillatt inntekt og kontrollforskriften, og flere elementer enn inntektsrammen for 2025 vil påvirke nettleien.

RME viser til at inntektsrammen for 2025 ligger på om lag samme nivå som for årene 2022-2024. RME har derfor valgt å bruke gjennomsnittlig nettleiekostnad for første kvartal i perioden 2022-2024 som et anslag på nettleien for første kvartal i 2025. Når det gjelder hva nettleien har vært historisk, som representanten også spør om, har RME valgt å bruke gjennomsnittlig nettleiekostnad i første kvartal for perioden 2015-2021 som et historisk sammenligningsgrunnlag.

I tabellene nedenfor vises gjennomsnittlig nettleiekostnad i de ulike prisområdene, med og uten avgifter, for perioden 2015-2021 og perioden 2022-2024. Tabell 1 viser endring i nettleien mellom de to periodene før det tas hensyn til avgifter.

Tabell 1. Utvikling i nettleie eksklusive avgifter

Prisområde	Gjennomsnitt nettleie 2015-2021, øre/ kWh eks. avgifter	Gjennomsnitt nettleie 2022-2024, øre/ kWh eks. avgifter	Prosentvis endring eks. av- gifter
NO1	31,5	33,2	5 %
NO2	33,8	34,4	2 %
NO3	33,2	33,9	2 %
NO4	37,8	37,5	-1 %
NO5	35,7	37,8	6 %

Regjeringen innførte i 2022 redusert elavgift i månedene januar, februar og mars. Dette ble videreført i 2023 og 2024 og vil videreføres i 2025. Den reduserte elavgiften gjør at nettleien har blitt redusert hos nettkundene mellom de to periodene. Dette er vist i tabell 2.

Tabell 2. Utvikling i nettleie inklusive avgifter

Prisområde	Gjennomsnitt nettleie 2015-2021, øre/ kWh inkl. avgifter	Gjennomsnitt nettleie 2022-2024, øre/ kWh inkl. avgifter	Prosentvis endring inkl. avgifter
NO1	59,2	52,9	-11 %
NO2	62,1	54,5	-12 %
NO3	61,4	53,9	-12 %
NO4	48,0	43,2	-10 %
NO5	64,5	58,7	-9 %

SPØRSMÅL NR. 588

Innlevert 5. desember 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 12. desember 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Barneministeren sier til NRK de som utfører overgrep mot barn ødelegger liv og at det gjør henne skikkelig vondt. Hun sier imidlertid ingen ting om hvordan hun vil sikre bedre rutiner i barnevernet og på institusjoner for å trygge disse barna bedre.

Hva konkret kan man forvente at statsråden foretar seg?

BEGRUNNELSE:

Nylig ble det avslørt at det de siste fem årene er blitt varslet om minst 33 mulige seksuelle overgrep mot barn på barnevernsinstitusjoner begått av ansatte.

Gjennom ulike medier og saker fremkommer det at det finnes svært lite kunnskap, oversikt og informasjon om dette svært alvorlige temaet.

Flere Statsforvaltere sier de mangler oversikt og at det samlede tallet på slike varsler er tidkrevende og vanskelig å finne. Bufdir opererer med andre tall og begge instanser påpeker at det er krevende å fange opp slike overgrep og at det trolig finnes mørketall.

Dette er selvsagt rystende og totalt uakseptabelt ovenfor de barna det gjelder. Særlig alvorlig er det da det offentlige har ansvaret for omsorgen i et system som igjen utsetter dem for svikt og svik.

Svar:

Overgrep mot barn på barnevernsinstitusjon frå tilsette er svært alvorleg, og skal ikkje skje. Institusjonane har eit ansvar for å gje forsvarleg omsorg og vern, og dei skal ha rutinar for å førebyggja, handtera og følgje opp mistanke om overgrep, også når mistanken er retta mot ein tilsett. Leiinga ved institusjonen har eit særleg ansvar.

Eg er særst bekymra over dei tala om overgrep som no kjem fram. Mi vurdering er at det trengs auka kunnskap og bevisstheit om risikoen i tenestene for tilsette som utnyttar sårbar ungdom. Det trengs forsterka tiltak for å forebygge overgrep og grenseoverskridande åtfærd frå tilsette mot barn på institusjon.

Eg har tatt ei rekkje initiativ overfor Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir); Eg har bede direktoratet syte for at det blir gjennomført ein felles vurdering av risiko for seksuelle overgrep på alle institusjonar. Bufdir skal ut frå dette føreslå risikoreduserande tiltak. Bufdir skal gjennomgå krav og rutinar til tilsette og leiarar på institusjonar, inkludert vikarar. Grenseoverskridande åtfærd er eit sentralt tema i leiaransvaret i alle institusjonar, med risikovurderingar og internkontroll som viktige verktøy for å redusere risikoen for overgrep. Institusjonane skal ha reglar, kultur og systematikk for å hindre grenseoverskridande åtfærd mellom tilsette og ungdommane, og internkontroll for å sikre at reglane blir følgt og at avvik blir fanga opp. Kunnskap om tema hos tilsette er sentralt. Dei må kjenne til rutinane og eiga meldeplikt, og det må skapast ein kultur for at dette blir tatt opp som tema og blir snakka om i personalgruppene. Regional og nasjonal leiing i Bufetat må bidra til å setje temaet på dagsorden.

Eg har vidare bede Bufdir om ein gjennomgang av alle krav og rutinar på barnevernsinstitusjonar, og bede dei foreslå eventuelle nye tiltak eller forsterkingar av eksisterande risikoreduserande tiltak som kan hindre at barn blir utsett for seksuelle overgrep frå tilsette på institusjon. Barn skal medvirke i vurderinga og utviklinga av tiltak. Direktoratet skal sjå til kunnskapsrapporten i Sverige og tiltaka som Statens institusjonsstyrelse (SiS) i Sverige har innført for å førebyggje seksuelle overgrep.

Bufdir skal òg gjere ein kartlegging av omfanget for å få fullstendig oversikt. Direktoratet skal gå gjennom alle kunnskapskjelder og sjå nærare på praksis og system for avviksrapportering og oppfølging av disse med tanke på læring og betring. Direktoratet er bede om å sikre betra rutinar for registrering av overgrep, og at også andre kjelder enn institusjonanes avvikssystem nyttast for å få meir sikker kunnskap om omfanget av seksuelle overgrep.

Direktoratet skal vidare gå gjennom krava som skal stillast til institusjonane når det gjeld tilsetjingar og personaloppfølging. Omfattande vikarbruk og høg gjennomtrekk av tilsette utgjer ein risiko. Bufdir er bede om å gjere ein gjennomgang av vikarbruken og vurdere tiltak for å redusere denne. Åleinearbeid og stor bruk av vikarar, er nokre av risikofaktorane som er påpeikt så langt.

Det er krav til politiattest ved tilsetjingar, og institusjonen kan òg be om fornya vandelskontroll viss det kjem fram nye opplysningar av betydning. Eg har bede om at Bufdir skal gå gjennom regelverket for politiattestar generelt og meir spesielt for utanlandske borgarar som ikkje har budd i Noreg.

Bufdir skal og gå gjennom rutinar for å sikre at alle barn får ei god forståing av kva som ikkje er akseptabel åtfærd eller handlingar frå tilsette. I dette arbeidet er det særleg viktig å få kunnskap frå barn og unge som sjølve har erfaring med å bu på institusjon. Informasjon om grenseoverskridande åtfærd frå tilsette må bli gitt til alle barn som bur på institusjon. Institusjonane må sørge for at dei tilsette og ungdommane saman drøftar grenseoverskridande åtfærd, og har ei felles forståing for kva som ikkje er akseptabelt og kva ein skal gjere viss ein opplever overgrep eller veit at nokon andre er utsett for dette.

Institusjonane må syte for at barna kjenner til koreis dei på ein trygg måte kan varsle om seksuelle overgrep eller grenseoverskridande åtfærd, anten til institusjonsleiinga eller Statsforvaltaren. Barn på institusjon må også ha kjennskap til Alarmtelefonen 116 111.

Tiltak retta direkte mot institusjonane må gjelde alle institusjonar, statlege, ideelle og kommersielle. Eg har derfor bede om at forvaltninga av kontraktane med private leverandørar av barnevernsinstitusjonar og regulering av krav og oppfølging av leverandørane skal vurderast. Og eg vil at Bufdir skal revidera indikatorar, rapporteringa og dialogen i styringa av dei private leverandørane.

Bufdir skal innan 17. januar 2025 gi tilbakemeldingar på oppdraget om tiltak som kan setjast i verk på kort sikt, og innan 1. mars 2025 fremme ein samla rapportering av risikoreduserande tiltak for å forebygge overgrep frå tilsette.

Tilsyn og internkontroll er viktig for å førebyggje og fange opp uønskte hendingar i institusjonane. Med bakgrunn i saka har eg også no bedt Statens helsetilsyn gjere ein vurdering av behov for nye verkemiddel for å tydeleggjere og auke kjennskap til arbeidsgivarens og institusjonane sitt ansvar for å førebyggje, avdekkje og følgje opp grenseoverskridande åtfærd og sikre at dette er eit tema i kvalitetsutviklinga av institusjonstilbodet.

Eg vil også vise til at regjeringa skal opprette ein undersøkellesordning for vald, overgrep og grov omsorgssvikt mot barn frå januar 2025. Målet er å få avdekkja systemsvikt, også på tvers av sektorar, lære av svikt som skjer og styrkje arbeidet for å forebygge vald og overgrep

mot barn. Undersøkellesordninga vil vere viktig også for forbetringar i barnevernet.

SPØRSMÅL NR. 589

Innlevert 5. desember 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 13. desember 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Er EØS-avtalen skikket til å sikre forutsigbarhet for norske aktører som jobber inn mot kunnskapsprogrammene i EU?

BEGRUNNELSE:

Når Europakommisjonen i 2025 skal legge fram et forslag til nytt langsiktig 7-årig budsjett, er en av de store prioriteringene til Ursula von der Leyen å foreslå ett stort «konkurransfond» (European Competitiveness Fund). Tanken er å mer fleksibelt kunne mobilisere finansiering og flytte midler mellom de ulike programmene. En slik modell vil bli utfordrende for assosierte land som kun deltar i enkelte program (f.eks. Horisont Europa, Erasmus+, EU4Health, Digital Europe Programme osv.).

Svar:

Vilkåra for aktørar frå EØS/EFTA-landa som deltek i EUs programsamarbeid ligg fast i EØS-avtalen. Artikkel 81 sikrar mellom anna at institusjonar og føretak frå EØS/

EFTA-landa har dei same rettane som deltakarar frå medlemslanda i EU, medan artikkel 82 inneheld reglar for det økonomiske bidraget frå EØS/EFTA-landa til programmet. Det at Noreg ikkje for kvar nye programperiode må forhandle om vilkåra for å delta, er med på å gjere deltakinga føreseieleg.

Som representanten har eg merka meg at kommisjonspresidenten har foreslått eit nytt stort konkurranseefnefond. Førebels er det ikkje kjent korleis eit slikt program vil sjå ut og fungere i praksis, inkludert korleis ein skal handsame fordelinga av midlar på budsjettet. Noreg er godt i gang med arbeidet med å medverke til utforminga av samarbeidet innanfor utdanning, forskning og innovasjon i neste programperiode. Vi følger utviklinga nøya for å sikre norske interesser og mogelegheiter til å delta på linje med aktørar frå medlemslanda, slik som i dag. I den samanhengen er det positivt at vi seinast i konklusjonane frå møtet i EØS-rådet i november i år fekk stadfesta at EU- og EFTA-sida er samde om at EØS/EFTA-landa også i neste programperiode skal delta på grunnlag av vilkåra i EØS-avtalen.

SPØRSMÅL NR. 590

Innlevert 5. desember 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 13. desember 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Når vil regjeringen svare EU-kommisjonen om hvorvidt den fjerde energimarkedspakken skal tas inn i Norge, og hva kan konsekvensene bli for norsk energisektor, for

andre politikkområder i Norge og for Norges forhold til EU på kort og lang sikt dersom vi ikke gjør det?

BEGRUNNELSE:

EUs fjerde energimarkedspakke er en sentral del av unionens ambisjon om å styrke energiunionen og bidra til det grønne skiftet. Pakken fokuserer på økt integrasjon av energimarkedene, større bruk av fornybar energi, bedre forbrukerrettigheter og økt energieffektivitet. Som en del av EØS-avtalen er Norge forpliktet til å vurdere implementering av dette regelverket, som også vil ha direkte konsekvenser for norsk energipolitikk, vår energisektor og norsk industri og næringsliv.

Pakken er imidlertid et politisk konfliktområde i Norge, og regjeringen er splittet i sitt syn. Statsminister Jonas Gahr Støre har nylig avvist EUs tidsfrist for innlemmelse av energidirektivet. EU har svart med trusler om straffetiltak.

Manglende implementering av dette og andre EØS-regelverk er en vesentlig bremsekloss for Norges mulighet til samarbeid med EU på mange sentrale politikkområder.

Representanten Sveinung Rotevatn stilte statsråden et liknende spørsmål i april tidligere i år, hvor statsråden den gang uttalte at “det er for tidlig å si når dette arbeidet vil bli slutført”.

Svar:

Eg forstår spørsmålet slik at det siktes til rettsaktene knyttet til Ren Energi-pakken som ble vedtatt i EU i 2018 og 2019.

I tråd med EØS-avtalen er jeg opptatt av å redusere etterslepet av regelverk som er vedtatt i EU, men som ikke er innlemmet i EØS-avtalen. Et stadig større etterslep på innlemmelsen av rettsakter gir utfordringer, siden det medfører ulike regler i EU og EØS. For Norge som part i EØS-avtalen er det en forutsetning at relevant regelverk om energi innlemmes i EØS-avtalen.

Vi foretar grundige vurderinger av innholdet i regelverk og arbeider for å ivareta norske interesser best mulig. Det er viktig at særeghetene i det norske energisystemet blir tatt hensyn til på en god måte. Jeg er innstilt på at vi skal jobbe videre med å redusere etterslepet i rettsaktene om energi, sammen med våre EFTA-partnere, og i dialog med EU-siden.

Arbeidet med rettsaktene inkluderer vurderinger av antatte konsekvenser, herunder behovet for eventuelle EØS-tilpasninger, endringer i norsk regelverk og hvorvidt det reviderte regelverket inneholder elementer av myndighetsoverføring. Vi har god dialog med EU-siden og god erfaring med å finne løsninger. Jeg vil komme til Stortinget på egnet tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 591

Innlevert 5. desember 2024 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 11. desember 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når kommer gjennomgangen som skal sikre at papirløse mennesker i Norge får tilgang på de helsetjenestene de har rett på?

BEGRUNNELSE:

Menon Economics kom nylig med et kunnskapsgrunnlag om papirløse mennesker i Vestland som en oppfølging av erkjennelsen av at papirløse mennesker har særlige helseutfordringer og mangler tilgang til grunnleggende menneskerettigheter. Fylkeskommunen har opprettet et samarbeidsforum for tematikken, gjennomført to konferanser, utarbeidet kunnskapsgrunnlag og sett i gang flere prøveordninger som ønsker å forbedre tjenestetilbudet til papirløse mennesker. Kunnskapsgrunnlaget viser at

papirløse mennesker i har større risiko for å bli utnyttet, har gjerne avgrensa tilgang til stabile boforhold, og mange står ovenfor økonomiske problemer som står i veien for å dekke primærbehov. Manglende tilgang til helsehjelp kan føre til alvorlige helseproblem over tid. Ettersom papirløse ikke har tilgang på fastlege er det mange som sliter med tilgang på tjenester i spesialisthelsetjenesten, ettersom fastlegen ofte er det koordinerende leddet. Det er også ulik praksis knyttet til fakturering i etterkant av helsehjelp ved offentlige instanser. Mange papirløse er også redde for å ta kontakt med tjenestetilbud i frykt for å bli møtt med sanksjoner.

I tillegg til de personlige lidelsene dette medfører for den enkelte viser kunnskapsgrunnlaget også til at det i mange tilfeller er mer ressurseffektivt å gi forebyggende

å tidligere tjenester heller enn akutt behandling når sykdommer har utviklet seg over tid.

SV kom med et Representantforslag om helsehjelp til papirløse migranter i Norge, Dokument 8:79 S (2021-2022). I den forbindelse skrev daværende helseminister Ingvild Kjerkol i sitt svarbrev at:

«Sakene representantene omtaler viser at det er behov for en gjennomgang for å sikre at rettighetene praktiseres etter intensjonen. Det vil vi gjøre, men jeg ber om forståelse for at koronahåndteringen bidrar til at det vil kunne ta noe tid.»

Dette vedlegget er datert 22. februar 2022, og vi venter fortsatt på gjennomgangen og tiltakene fra statsråden.

Svar:

Jeg viser til at departementet, etter innspill fra Kirkens Bymisjon og Røde Kors, har invitert regionale helseforetak, kommuner, andre statlige etater og organisasjoner til å svare på en rekke konkrete spørsmål knyttet til praksis når det gjelder tilgang til helsehjelp og egenbetaling for

personer uten fast opphold i Norge, herunder papirløse. Oppsummeringen av innspillene viser at det er behov for grundigere informasjon og veiledning om regelverket for å oppnå en mer helhetlig praksis innen dette området, med fokus på blant annet barn, gravide og fødende kvinner.

Departementet vil derfor i tildelingsbrevet til Helseledelse for 2025, gi departementet i oppdrag å utarbeide et nytt rundskriv om helsehjelp til personer uten fast opphold. Videre vil departementet be Helseledelse om å vurdere behov for annen informasjon rettet mot den aktuelle persongruppen på ulike språk, og om informasjonen bør være elektronisk tilgjengelig. Helseledelse skal også vurdere om det skal iverksettes tiltak for å heve kompetansen til helsepersonell, og på hvilken måte dette bør gjennomføres. Det er opp til Helseledelse selv å vurdere om andre instanser bør delta i dette arbeidet, som for eksempel Helsekontoret for papirløse migranter i Oslo og Bergen som er drevet av Kirkens Bymisjon og Røde Kors.

SPØRSMÅL NR. 592

Innlevert 5. desember 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 11. desember 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er Bane Nor åpne for å ta i bruk ny teknologi/sensorteknologi som detekterer ras og skred samt hindrer dyrepåkjørslar langs sine toglinjer, og kan statsråden gi en oversikt over kvar slik teknologi er tatt i bruk, både som pilotprosjekt og der prosjekta evt. er gått over i ein driftsfase?

BEGRUNNELSE:

Dyrepåkjørslar gir store kostnader på togmateriell og skinner kvart år. Ras og skred tar i verste fall liv om det kjem brått eller desse ikkje blir detektert i tide. Ny teknologi kan betre på desse forholda.

Svar:

Bane NOR er open for å ta i bruk ny teknologi/sensorteknologi som detekterer ras og skred, og dessutan hindrar dyrepåkjørslar. Det er stadig utvikling på området, og

Bane NOR søker å finna og prøva ut ny teknologi og andre metodar som gir auka tryggleik for menneske og dyr, der det er moglegheit for det.

Bane NOR har til dømes testa ut og/eller teke i bruk følgjande ny teknologi dei seinaste åra:

- Det er gjort fleire forsøk på å «lytta på sporet» for å detektere steinsprang og skred. Geofonar, apparat til registrering av vibrasjonar i undergrunnen, er testa ut, mellom anna i perioden 2018 og 2022 for å detektere steinsprang på Raumabanen. Testane viste at teknologien var lovande, men systemet ble avvikla grunna tekniske problem og mangel på reservedelar. Ingen av desse pilotprosjekta har så langt gått over i driftsfase. Det er tradisjonelle rasvarlingsgjerdar som blir nytta i drifta i dag.
- Ulike sensorar blir nytta for å overvaka rørsler i grunnen, til dømes i Moss i prosjektet Sandbukta-Moss-Såstad.
- Insar-satellittdata blir brukt i fleire prosjekt for overvaking av terreng, og Bane NOR driv forskning for utvida bruk av satellitttdata nettopp for spor og terreng.

- Vasstandsmålingar med sensorar blir testa ut for å overvaka stikkrenner som ikkje klarer å ta unna vassmengder. Bane NOR har eit pågåande tiltak for å auka kontroll på vatn ved eit meir presist vedlikehald av grøfter, stikkrenner og andre dreneringsanlegg.
- Bane NOR har prøvd ulike metodar for å hindra dyrepåkøyrslar. Det mest effektive verkemiddelet så langt har vist seg å vera ein kombinasjon av viltgjerde og føring.

SPØRSMÅL NR. 593

Innlevert 5. desember 2024 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 12. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan fordeler de 22 sakene uten kjent gjerningsmann og de 38 sakene med kjent gjerningsmann som er henlagt på grunn av manglende kapasitet pr. 27.11.24 i Nordland politidistrikt seg, fordelt etter lovbruddsgruppe?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 511 av 27.11.24 og til statsrådens besvarelse av spørsmålet den 04.12.24.

Svar:

For å besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Riksadvokaten som har hentet ut statistikken nedenfor. Jeg legger til grunn at stortingsrepresentanten mener 34 saker med registrert mistenkt, som var antallet saker med registrert mistenkt oppgitt i mitt tidligere svar på spørsmål nr. 511 til samme representant.

210 Nordland politidistrikt		
Kriminalitetstype	Pr. 27.11.24	
	025	078
Annen	1	6
Arbeidsmiljø	2	
Miljø		3
Narkotika	2	1
Seksuallovbrudd		1
Skadeverk	2	2
Trafikk		4
Vinning	4	7
Vold		3
Økonomi	11	7
Totalsum	22	34

SPØRSMÅL NR. 594

Innlevert 5. desember 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 16. desember 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Hvordan har utviklingen i det reelle reintallet vært siden 2012, fordelt på landets 6 reinbeiteområdene, og hvordan har utviklingen i tilgang på beiteareal vært i samme periode i de samme områdene?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 98 S (2023-2024) Endringer i statsbudsjettet 2024 under Landbruks- og matdepartementet (Reindrifts-avtalen 2024/2025) skriver regjeringen at det totale reintalet er gått ned fra 258.500 i 2012 til 214.500 i 2023.

Samtidig hører vi fra representanter i Sametinget og reindriftsnæringen at det er press på beitearealer. Dette gjenspeiler også debatten, særlig i deler av Finnmark, rundt industriutvikling.

Svar:

Det samla reintalet for reindrifta (dei seks reinbeiteområda og reinlaga) har dei siste åra variert rundt 215 000 tamrein i vårflokk, det vil sei før kalving. Nedanfor følgjer ei oversikt over utviklinga i reintalet i dei seks reinbeiteområda frå 2012 til 2023. Talet for 2024 er eit overslag per november 2024.

Reinbeite-område	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
Aust-Finnmark	83 957	74 984	69 657	65 947	68 803	68 537	70 345	70 176	71 400	72371	72301	71355	72216
Vest-Finnmark	107 055	106 127	95 881	79 333	80 909	79 076	77 115	78 576	78 729	77846	78264	77594	77981
Troms	12 820	12 768	12 486	12 179	11 971	11 943	12 009	12 150	12 340	12249	12779	12599	12783
Nordland	14 878	14 828	14 670	14 491	14 366	14 219	14 025	13 960	14 079	13997	13992	13932	13952
Nord-Trøndelag	13 930	14 093	14 169	14 398	14 164	14 206	14 168	13 921	14 173	14078	13996	14063	13860
Sør-Trøndelag/Hedmark	13 662	13 003	13 141	13 080	13 166	13 766	14 608	13 773	13 766	13874	13949	14068	14018

Kjelde: Landbruksdirektoratet.no

Eit for høgt reintal har vore ei utfordring over tid, men etter at gjeldande reindriftslov tredde i kraft i 2007, har det vorte gjennomført reduksjonsprosessar i Finnmark. Reintalet har dei seinare åra i all hovudsak vore under grensa som er sett for kvart einskild siida/reinbeitedistrikt.

Eit reintal tilpassa beitegrunnlaget er avgjerande for å nå målet om ei berekraftig reindrift og eg som landbruks- og matminister vil halde fram med å ha stor merksemd på dette målet. Landbruksdirektoratet skal arbeide for å vareta grunnlaget for ei berekraftig reindrift ved å bidra til at reintalet ikkje overstig fastsett øvre reintal. Reindriftsstyret fattar vedtak om reduksjon av reintal ved å nytta føresegnene i reindriftslova. Saman med statsforvaltaren skal direktoratet følgje opp dei siidaandelane som har auka reintalet over det fastsette reintalet. Landbruksdirektoratet skal vurdere behovet for offentleg kontrollerte teljingar på grunnlag av risikovurderingar frå statsforvaltaren.

Reindrifta er ei arealavhengig næring, og tilgang på nødvendige areal er ein sentral føresetnad for at næringa når målet om auka produksjon og lønsnemd. Behovet for

fleksibilitet har auka grunna dei klimaskapte beitekrisene som reindrifta har opplevd dei siste åra. Tamrein beiter i ulike geografiske område etter årstidene, og ulike område har ulik bruks- og næringsmessig verdi. Det er derfor ikkje berre storleiken på tilgjengeleg areal som er viktig. Geografisk utbreiing av arealet har fleire funksjonar i tillegg til opphaldsstad og beite for tamrein. Areal med god avstand til forstyringar er nødvendig for at reinen skal ha ro til å nyttiggjere seg tilgjengeleg beite. SSB publiserte i 2020 ein analyse som viste at om lag 89 prosent av alle årstidsbeite og flyttleier for tamreinen ligg innan fem kilometer frå fysiske inngrep som bygningar og infrastruktur.

Det samiske reinbeiteområdet utgjer om lag 40 pst av Noregs areal. Innanfor det samiske reinbeiteområdet er det likevel omfattande område som ikkje kan nyttast som reinbeite. Det er byar tettstader, landbruksområde, infrastruktur, industrianlegg og turistanlegg. Areal som reinen kan beite er difor langt mindre enn 40 pst.

Det ligg ikkje føre tal som syner utviklinga i tilgang på beiteareal i perioden frå 2012. Det vert arbeidd med å utarbeide ei betre oversikt over dette.

SPØRSMÅL NR. 595**Innlevert 5. desember 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 10. desember 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden endre regelverket for kjøre- og hviletid ved transport av levende dyr i Troms og Finnmark?

BEGRUNNELSE:

Reindrifta, særlig i Troms og Finnmark, har store utfordringer i å overholde regelverket for kjøre- og hviletid når det gjelder transport av levende dyr, spesielt i slakketiden.

De lange avstandene i Troms og Finnmark gjør at det svært utfordrende å overholde regelverket. For at transporten ikke skal gå ut over dyrevelferden er det viktig å gjøre kjøretiden så kort som mulig, uten unødvendig lange stopp for enten å vente på en ny sjåfør som kan overta rattet og kjøre til bestemmelsesstedet, eller at dyrene må tilbringe unødvendig lang tid i lastebilen mens sjåføren hviler.

Svar:

Som jeg skrev i mitt svar på tilsvarende spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 225 den 1. november 2024, er jeg er kjent med dette problemet. Jeg har stor forståelse for at dette er en utfordring.

Saken har en lang og komplisert bakgrunnshistorie. Kjøre- og hviletidsreglene følger av forordning (EU) 561/2006. Norge er bundet av disse reglene gjennom EØS-avtalen, og medlemsstatene har ikke mulighet til å innføre andre unntak enn dem forordningen åpner for. Reglene skal blant annet bidra til å ivareta trafikksikkerhet og hensynet til sjåførenes arbeidsvilkår. Kjøre- og hviletidsforordningen, som er gjennomført i norsk rett i kjøre- og hviletidsforskriften, stiller krav om 45 minutters pause etter 4,5 timers kjøring.

Forordningen har et unntak fra disse reglene for transport av levende dyr, men bare for transport fra gårder til lokale markeder og omvendt, eller fra markeder til lokale slakterier, og bare der transporten skjer innenfor en radius på 100 km (tidligere 50 km). Unntaket gjelder altså ikke for transport av levende dyr fra gård, beite eller hentepunkt til slakteri. Unntaket slik det følger av forordningen er dermed svært lite relevant for Norge.

I 2009 søkte Norge EFTAs overvåkningsorgan, ESA, om å få et nasjonalt unntak fra kjøre- og hviletidsreglene for transport av levende dyr direkte til slakter, altså uten det som kan kalles «markedsvilkåret». Norge søkte videre om at unntaket skulle gjelde uten en slik radiusbegrensning som følger av forordningen. Søknaden ble begrun-

net i hensynet til dyrevelferd, lav befolkningstetthet i store deler av landet, og lange avstander fra gårder til slakterier.

Jeg vil minne om at det ofte er flere kryssende hensyn i slike saker, og det er det også i denne. I forbindelse med søknaden til ESA i 2009, uttalte det som tidligere var Norsk Transportarbeiderforbund, sammen med Nærings- og nytelsesmiddelbundet (NNN), at de var imot et slikt unntak. De skrev blant annet at et slikt unntak kunne ha store konsekvenser for sjåførenes arbeidsforhold, og at næringen selv hadde medvirket til behovet ved en sterk reduksjon av antall slakterier. Statens vegvesen mente at unntaket kunne ha negativ innvirkning på trafikksikkerheten.

I påvente av avgjørelsen fra ESA på den norske søknaden, unnlot myndighetene å innføre radiusbegrensningen på 50 km, som kom med 2006-forordningen. Forordningen fra 2006 erstattet den tidligere forordningen fra 1985, som hadde et lignende unntak, men uten en slik radiusbegrensning. I Norge ble bestemmelsen også praktisert slik at unntaket gjaldt transport av levende dyr direkte til slakteri, altså ikke bare til og fra et marked, slik ordlyden åpnet for. Den norske tolkningen fulgte av Statens vegvesens Håndbok 228.

ESA avslo søknaden 5. september 2012. ESA anså ikke en slik permanent situasjon som «exceptional circumstances», som altså er ett av vilkårene for å innvilge søknader om unntak. De viste bl.a. til at spørsmålet var mer av økonomisk og strukturell art, som kunne adresseres ved å øke tettheten av slakterier, eller ved å bruke to sjåførere i kjøretøyet.

I 2016 åpnet ESA sak mot Norge fordi det ble kjent at norske myndigheter ikke hadde rettet seg etter ESAs avgjørelse i 2012 og at unntaket fortsatt ble praktisert på en måte som ESA mente var i strid med forordningen. Etter en lang prosess mottok SD en såkalt «grunnlagt uttalelse» i 2018, hvor ESA konkluderte endelig med at norsk rett var i strid med forordningen. Litt senere kom det også en prejudisiell tolkning fra EU-domstolen, som konkluderte med at unntaket i art. 13 nr. 1 bokstav p) ikke åpnet for transport direkte fra gård til lokal slakter, men altså bare til eller fra et marked, slik ordlyden også tilsier.

Norge rettet seg da etter ESAs og EU-domstolens synspunkter. Fra juni 2018 ble radiusbegrensningen på 100 km innført, og fra april 2019 (i kraft fra 1. august 2019) ble også Håndbok 228 endret ved et tilleggsnotat, slik at unntaket bare gjelder transport av levende dyr mellom gård og marked, og mellom marked og slakteri.

Den 15. januar 2019 sendte Norge en ny søknad til ESA, denne gangen om unntak etter forordningen artikkel 13 nr. 3. Denne bestemmelsen åpner for å søke om begrensede unntak, på visse vilkår, for transport innenfor områder med en befolkningstetthet på mindre enn fem personer pr. km². Norge søkte om unntak i de tre nordligste fylkene, som til sammen da hadde en befolkningstetthet på 4,2 personer pr. km². I tilleggsinformasjon til ESA ifm. søknaden, ble det fremhevet at reinsdyr ble særlig stresset under slike transporter, selv av korte stopp.

Denne søknaden ble avslått av ESA den 9. mars 2022, da de mente bestemmelsen ikke åpnet for å gjøre unntak fra markedsvilkåret.

Jeg har altså stor forståelse for utfordringene kjøre- og hviletidsreglene fører til ved transport av levende dyr, og særlig reinsdyr. Norske myndigheter har derfor gått langt i å prøve å få til et unntak for transport av levende dyr som er i tråd med behovet til næringen i Norge. Det har imidlertid vist seg å ikke være nasjonalt handlingsrom til å innføre et slikt unntak.

SPØRSMÅL NR. 596

Innlevert 5. desember 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 12. desember 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Har samferdselsministeren forsikret seg om at når nye Kolbotn stasjon står klar, i desember 2026, tilfredsstillers den kravene til universell utforming?

BEGRUNNELSE:

Utbyggingen eller oppgraderingen av Kolbotn stasjon er endelig i gang.

Utgangspunktet for prosjektet er å legge bedre til rette for de reisende og gi stasjonen en universell utforming.

I dag mangler stasjonen heis, rullestolrampe, HC-parkering osv.

Svar:

Ja, når Kolbotn stasjon står ferdig i 2026, har stasjonen universell utforming. Stasjonen bygges om i forbindelse med innføring av nye lokaltog, og ettersom omfanget av tiltakene er omfattende, utløses krav om universell utforming. Kravene er konkretisert i reguleringsplanen for ombyggingen av stasjonen og er i tråd med gjeldende regelverk og Bane NORs stasjonshåndbok. Reguleringsplanen ble vedtatt i desember 2020 og beskriver løsninger for en ny og oppgradert to-spors stasjon med universell utforming, med ny stasjonsundergang og ramper som knytter sammen stasjonssidene og bysentrum.

SPØRSMÅL NR. 597

Innlevert 5. desember 2024 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 13. desember 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Når tenker statsråden å ta grep og imøtekomme kravet fra Norges Fiskarlag om en utfiskingsordning for rømning fra torskeoppdrett lik den som er innen lakseoppdrett?

BEGRUNNELSE:

Det har vært enkelte rømninger av oppdrettstorsk som skaper bekymring for at gytemodning og rømning av oppdrettstorsk kan medføre alvorlige og ubotelige conse-

kvenser for de ville torskebestandene. Dette er en bekymring Norges Fiskarlag tidligere har tatt opp med Statsråden – etter det som er meg bekjent - gjennom et brev allerede i mai, men de har dessverre ennå ikke fått noe svar fra statsråden.

Etter at en torskerømming fra Norcods anlegg ved Labukta i Nesna kommune ble meldt forrige torsdag, har torskeoppdrettsselskapet meldt at hullet i merden er tettet og at de har avtale med en fisker i området. En ordning med utfisking etter rømming med en fisker er etter mitt syn ikke tilstrekkelig og kan få uante konsekvenser dersom det er en rømming med et større volum.

Norcod meldte fredag at elleve tosk var tatt i gjenfangstgarn, og at disse sannsynligvis stammer fra deres anlegg. Tall fra Råfisklaget fra 30. november frem til i dag viser imidlertid at 3 245 kilo oppdrettstorsk er levert ved Dønna fiskemottak. Fiskere i nærheten har fått det de mener er oppdrettstorsk i garnene, slik at volumet etter alle solemerker er betydelig større enn det Norcod har fått i sine gjenfangstgarn.

Norges Fiskarlag mener det er et akutt behov for å få på plass en forskrift om fellesansvar for utfisking av rømt oppdrettstorsk, og bruker nå utestemme for å bli hørt.

Dette er noe som må komme på plass snarest.

Svar:

Først og fremst vil jeg slå fast at enhver rømming av fisk fra oppdrettsanlegg er uønsket og uheldig. Den enkelte oppdretter plikter å forebygge rømmingshendelser, samt begrense skadevirkningen av en eventuell rømming. I dette ligger også en plikt til å foreta gjenfangst av rømt oppdrettsfisk. Det følger av akvakulturregelverket at den enkelte oppdretter skal ha en beredskapsplan ved rømming og tilstrekkelige virkemidler for å gjennomføre nødvendige tiltak ved rømming. Dette gjelder også oppdrettstorsk. På tross av kravet om rømmingssikkerhet har vi den siste tiden sett hendelser der oppdrettstorsk rømmer. Dette tar jeg på alvor.

Effektiv gjenfangst krever god beredskap. Jeg vil derfor vurdere om dagens regelverk og krav til beredskap og gjenfangst av rømt oppdrettsfisk er tilstrekkelig, uavhengig av fiskeart. Det er viktig å påpeke at laks og torsk har ulik atferd, og derfor vil ikke ordningen for gjenfangst av oppdrettslaks nødvendigvis være direkte overførbart til oppdrettstorsk. Jeg vil imidlertid benytte erfaringene fra utfiskingsordningen for rømt oppdrettslaks til å vurdere om enkelte deler av denne er overførbart til torskeoppdrettsnæringen.

SPØRSMÅL NR. 598

Innlevert 6. desember 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 13. desember 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kva grep meiner utanriksministeren bør takast for å redusere risikoen for at Noreg blir ståande i ein handelspolitisk skvis mellom USA og EU, og kva ville eit EU-medlemskap bety i denne samanhengen?

GRUNNGJEVING:

Den globale handelspolitiske situasjonen er prega av aukande spenningar mellom dei største økonomiane i verda, spesielt mellom USA og EU. Den nye Trump-administrasjonen har varsla ei proteksjonistisk linje, med høge tollsatsar som eit sentralt verkemiddel for å fremje amerikanske interesser. Det kan føre til auka handelshindringar for norske eksportørar som opererer på den amerikanske marknaden.

Samtidig har EU styrkt handelsstrategien sin med fokus på strategisk autonomi og krav om at samarbeidspartnarar etterlever høge standardar innan klima, arbeidsliv og menneskerettar. Det blir jobba iherdig med strategiar for å verne særleg strategiske industriar og produkt, men Noreg er verken ein del av EUs utanrikspolitikk, handelspolitikk eller tollpolitikk.

Noregs sterke økonomiske avhengigheit av EU, kombinert med den utfordrande balansen mellom relasjonen til USA og EØS-avtalen, kan setje oss i ein skvis dersom handelspolitikken mellom dei to blokkene blir meir konfronterande.

Utanriksministeren har tidlegare peika på at det er viktig å knyte Noreg tettare til EU for å sikre stabilitet i handelspolitikken og støtte norske interesser i møte med eit meir proteksjonistisk USA.

Svar:

Noreg må halde fram med å jobbe for eit velfungerande regelbasert handelssystem, samt eit godt transatlantisk handelssamarbeid. Samstundes må vi styrkje samarbeidet med dei aktørane som står oss nærast, og som er viktigast for oss.

Det aller meiste av norsk handel går til Europa og særleg til EU. I tida som kjem vert EU endå viktigare for oss, òg på det økonomiske området. Vi må difor oppretthalde våre nære og tette band til medlemslanda i EU og Kommisjonen.

EØS-avtalen gir oss full tilgang til den indre marknaden og er samstundes ein dørøpnar for vidare samarbeid med EU på andre område. Noregs deltaking

i den indre marknaden tydar at vi ikkje bør bli råka av eventuelle tiltak EU måtte setje i verk som følgje av eventuell auka toll frå USA. Det bodskapet vert understreka i dialog med Kommisjonen og medlemslanda. Vi har tett og god dialog med EU om felles interesser i møte med geopolitiske spenningar.

Dersom Noreg var medlem av EU, ville vi som følgje av medlemskapet automatisk ta del i dei handelstiltaka EU set i verk som ein tollunion.

Det blir elles vist til mi utgreiing til Stortinget om Europa og EØS, 14. november 2024 og til næringsministeren si handelspolitiske utgreiing til Stortinget 28. november 2024.

SPØRSMÅL NR. 599

Innlevert 6. desember 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 13. desember 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Fiskeribladet, blant annet, har i det siste skrevet om torskerømming ved et oppdrettsanlegg i Nesna på Helgelandskysten. Rømming av oppdrettstorsk er svært alvorlig fordi smitte til villfisk utgjør en særlig stor risiko for villfisken. Hva vil næringsministeren gjøre for å sikre at torskeoppdrettsnæringen gjennomfører forsvarlig og tilstrekkelig gjenfangst ved rømming og at det sikres driftsformer som gir den graden av sikkerhet for villfisk som er nødvendig?

BEGRUNNELSE:

Rømming av gytemoden fisk er svært alvorlig fordi det utgjør en stor risiko for villfisk. Risikoen er særlig høy for torsk fordi, i motsetning til oppdrettslaksen som må opp i en elv for å gyte, så gyter oppdrettstorsken i sjøen. Det betyr at den da vil gyte både i merd og ved rømming.

Torskeoppdrett er en ny næring, og det er nødvendig å sikre at næringen tar i bruk driftsformer som forhindrer rømming og minimerer risiko for villfisk. Det må sikres trygge barrierer mot villfisk, både i forhold til gyting og sykdom før næringa får anledning til å vokse. Økonomi kan ikke trumfe sikkerheten for villfisken. Ved rømming må det igangsettes et gjenfangstfiske i tilstrekkelig volum med de ressurser som er tilgjengelig. Gjenfangst er ikke

fiskernes ansvar. Oppdretteren det gjelder må bidra med midler slik at uttaket av rømt fisk øker.

Svar:

Jeg er opptatt av at torskeoppdrettsnæringen skal være bærekraftig og at påvirkningen på det omkringliggende miljøet er innenfor akseptable rammer. Flere kysttorskbestander er i dårlig forfatning og er sårbare for påvirkning. Det er derfor viktig at torskeoppdrett ikke forverrer situasjonen ytterligere. Dette inkluderer å redusere risikoen for at villtorsk utsettes for genetisk innblanding eller sykdom fra oppdrettstorsk.

Havforskningsinstituttet har pekt på genetisk innblanding som den største risikoen oppdrettstorsken utgjør for vill torskefisk. Som følge av risikoen for slik innblanding har vi blant annet et forbud mot etablering av torskeoppdrett i gytefelt og gyteområder. Oppdretterne skal også ha gode rutiner for å unngå rømmingshendelser. Videre følger det av akvakulturregelverket at den enkelte oppdretter plikter å ha en beredskapsplan for å håndtere rømmingshendelser dersom de først skjer, slik at skadevirkningene kan begrenses. Det innebærer blant annet at det er oppdretters ansvar og plikt å foreta gjenfangst av rømt oppdrettsfisk. Dette regelverket gjelder også oppdrettstorsk.

Fiskeridirektoratets tilsynskampanje i 2024 viser at næringen fortsatt har utfordringer med kjønnsmodning og gyting i merd. Det tar jeg på alvor. I samarbeid med Havforskningsinstituttet har Fiskeridirektoratet etablert en ny rapporteringsmodell for graden av kjønnsmodning i merd, slik at næringen kan pålegges å gjennomføre mer treffende tiltak. Fiskeridirektoratet vil også vinteren og våren 2025 følge opp alle lokaliteter med oppdrettstorsk

som kan bli kjønnsmoden, og har tett dialog med næringen for å sikre god rapportering og at strakstiltak iverksettes ved uønskede hendelser.

De siste hendelsene i torskeoppdrettsnæringen viser at det fortsatt forekommer rømming. Jeg vil derfor vurdere om dagens regelverk og krav til beredskap og gjenfangst av rømt oppdrettsfisk er tilstrekkelig, uavhengig av fiskeart.

SPØRSMÅL NR. 600

Innlevert 6. desember 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 12. desember 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Har regjeringen startet et utredningsarbeid om forbrukerlovgivning for leie av ting?

BEGRUNNELSE:

I forliket mellom SV og Ap/SP vedrørende revidert budsjett 2024 står det i punkt 13 at:

«Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget i løpet av vårsesjonen 2026 med forslag om en forbrukerlovgivning for leie av ting, for å sikre et heldekkende forbrukervern for leie, leasing og delingstjenester».

Dette er et viktig initiativ av stor betydning for forbrukervernet i Norge.

For leie av ting, inkludert leasing og delingstjenester, finnes det i dag ingen vernelov som sikrer alle forbrukere like rettigheter. Når en forbruker skal leie en drill, kjole eller en bil er det hver enkelt leieavtale som bestemmer forbrukernes rettigheter. Næringsdrivende kan dermed utforme avtaler og vilkår slik de selv måtte ønske. Dette åpner for forbrukersårbarhet der en forbruker er avhengig av å ha inngående kjennskap til avtaleretten. En forbruker er sjelden bevisst på avtalen så lenge avtaleforholdet avvikles på normal måte. Det er når noe avvikende skjer at avtalen vil være avgjørende for hva som skjer mellom partene. Forbrukerrådet har gjort flere undersøkelser som viser at forbruker i de aller fleste tilfeller, om det så gjelder leie av klær, sportsutstyr, verktøy eller tilhenger, mangler grunnleggende rettigheter. Flere av avtalene hadde fullstendig ansvarsfraskrivelse for utleier. Det betyr at dersom forbrukere leier noe som går i stykker, risikerer de å verken få et erstatningsprodukt eller pengene tilbake. Hele risikoen ligger med andre ord på forbrukeren.

Konsekvensen er at leiemarkedet blir både uforutsigbart og utrygt. Vi trenger en vernelov for leie av ting på samme måte som vi har en egen lov for kjøp av ting. Forbrukerkjøpsloven er en vernelov alle næringsdrivende må forholde seg til når de har forbrukere som kunder. Det er ikke tillatt å avtale dårligere vilkår enn det loven krever.

I møte med store klima- og miljøutfordringer er vi avhengige av at vi har et utleiemarked med grunnleggende forbrukervern. Skal vi lykkes med et grønt skifte og oppnå en mer sirkulær økonomi, vil det være bra om flere forbrukere går fra å eie til å leie. Skal vi komme dit må det bli like trygt å leie et produkt som å kjøpe det.

Svar:

Jeg kan bekrefte at departementet er godt i gang med et høringsnotat om en ny lov om leie av ting i forbrukerforhold.

